

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ EDEBİYAT FAKÜLTESİ FRANSIZ DİLİ VE EDEBİYATI

ADIM

KÜLTÜR SANAT VE EDEBİYAT DERGİSİ

Aralık 09 - Ocak 10
Sayı 1

Adını Emin Adımlarla İleriye
Taşımayan, Aydınlanamaz...

ADIM

İki Aylık Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi

Sahibi ve Sorumlu Müdürü

Leyla ÇALIŞKAN

Yayın Yönetmeni

Ramazan YAZICI

Yayın Kurulu

Ramazan YAZICI

Leyla ÇALIŞKAN

Pelin YALÇINKAYA

Kezban YAVUZ

Mehmet BELEK

Kapak Tasarımı

Volkan ÖZ

2009-Konya

Yazıların Sorumluluğu Yazarlarına Aittir.

Yazışma Adresi:

Selçuk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi

Fransız Dili ve Edebiyatı

Selçuklu / KONYA

adimdergisi1@hotmail.com

Dizgi

Sait ALAY

0546 427 18 92

yalova_25@hotmail.com

Kezban YAVUZ

0506 278 21 71

İÇİNDEKİLER

<i>Adım dergisi okuyucularına: MERHABA</i>	2
<i>Kutlu Olsun</i>	4
(Galip BALDIRAN)	
<i>Geçmişin aydınları ile AY-DIN-LANMA-K</i>	6
(Leyla ÇALIŞKAN)	
<i>Aydın Olmak ya da Olmamak</i>	7
(Ramazan YAZICI)	
<i>Poésies</i>	10
(Kemal ÇELİK)	
<i>Cumhuriyet</i>	17
(Elif GÜLAÇ)	
<i>Koş, Geç Kalacaksın</i>	18
(Kezban YAVUZ)	
<i>Üniversite Kimdir?</i>	19
(Ceren EĞİTİM)	
<i>Adını Koyalım Önce</i>	20
(Esin TAŞKIN)	
<i>Sessizliğin Buğusu</i>	21
(Ramazan YAZICI)	
<i>"DEĞER" e Değer Vereceksin</i>	22
(Leyla ÇALIŞKAN)	
<i>Demeter ve Persephone</i>	23
(Okan YILDIRIM)	
<i>Radyo</i>	24
(Burcu BİRCAN)	
<i>İnsan Doğası Söylemi ve İdeoloji</i>	25
(Cem ORHAN)	
<i>Journal III</i>	34
(Cemil MERİÇ)	
<i>Journal III</i>	35
(Cemil MERİÇ)	
<i>L'homme et La Mer</i>	36
(Charles BAUDELAIRE)	
<i>İnsan ve Deniz</i>	37
(Çev: Pelin YALÇINKAYA)	
<i>Gerçeğin Sınırlarında Bir Yönetmen; Andrei Tarkovski</i>	38
(Tansel SETTAŞI)	
<i>Sarı Ozan'ı Anarken</i>	40
(Ramazan YAZICI)	

ADIM DERGİSİ OKUYUCULARI' na: MERHABA...

Adlarımız; daha biz doğmadan, anne- baba diyeceğimiz kişileri tanımadan, onların bekârlık hayatlarında hayal olan, evlendiklerinden sonraysa hayali gerçeğe dönüştüren güzel bir anın sonucunda meydana gelişimizden, cinsiyetimizin belli oluşuna kadar geçen zaman içerisinde düşündükleri ve cinsiyetimizi öğrenmelerinin ardından, doğumumuza kadar karar vermekte zorlandıkları, fakat biz dünyaya geldikten sonra birey olarak ömür boyu sahip olduğumuz kişiliğimizin oluşumunda başkaları tarafından bilinmemizi sağlayan ve bizi temsil eden fikirleri aktarmamıza yardımcı olan, bize ölümümüze kadar ve belki sonrasında, eğer iz bırakabilirsek kalacak, daimi bir kimliktir.

Her bir ad, ayrı bir düşünceyi temsil eder. Her bir düşünce, karakterimizi oluşturur. Karakterler, dünyadaki rol paylaşımının sağlanmasına yardımcı olur. Rollerin evrensel bir nitelik kazanması için ise emin adımlar gerekir. Adım atmak; ilerlemektir. İlk önce, adım atmak için türlü çabalar sarf edilirken, sonraları adımlar kontrol altına alınmaya başlanır, ardından da önlenmeye...

İlk adım bebeklikte başlar. Her gün bir adım daha ilerlememiz için gayret eder annelerimiz ve babalarımız. Belki zorlanırız, lakin sonuçta ne mümkün anne-babaya karşı koymak. Sayelerinde hızlanır adımlarımız. Daha dik yürümeye başlarız karşı koltuğa kadar, hem de hiç düşmeden... Bunu koşmalarımız takip eder.

Her şey iyi, hoş derken kontrol altına alınırız: "Gitme oraya kadar. Sana zarar verecek adımlar atma" denilir bizlere. İyi ama biz fark etmeden nasıl olur bu? Sadece başkalarının kontrolü yeter mi bizi korumaya? Yetmez. İnsan önce kendi sınırlarını bilmeli hayatta. Sorumluluklarını yüklenmeli yanlış adım atmamak için. Ve ne olursa olsun, adını emin adımlarla ileriye taşımayı becerebilmeli. Çünkü adını emin adımlarla ileriye taşımayan, aydınlanamaz...

Biz bir adım atmaya karar verdik. Bir sohbet esnasında adlarımızı duyurabileceğimiz bir emek bırakmak istedik bizden sonraya. Laf lafı açtı derken genç beyinler olarak dergi çıkartmayı önce hayal ettik. "Peki, neden bunun için bir adım atmıyoruz" diye düşünürken "ADIM"ımızı oluşturduk. Siz okuyucularımızla birlikte artık, adlarımızı emin adımlarla ileriye taşımayı hedefliyoruz. Her iki ayda bir "ADIM" da buluşmak umuduyla...

ADIM DERGİSİ

Yayın Kurulu

KONUŞU

Çalışmalarımızı yürüttüğümüz zaman içerisinde emeği geçen; Selçuk Üniversitesi, Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümü Hocalarımıza, yazılarıyla bizi yalnız bırakmayan ve bize destek veren tüm arkadaşlarımıza; Adım Dergisi adına, teşekkürlerimizi sunuyoruz...

ADIM DERGİSİ

KUTLU OLSUN

Fransızlar "*Ouvrage de commun, ouvrage de nul*" derler. Yani ortak bir çalışmanın pek de bir işe yaramayacağını vurgular bu deyiş. Oysa ortak işler çıkartmak, farklı fikirlerle karşılaşmak, insanın aklını başkasının aklıyla aynı potada eritmesi, direnmesi ve mücadelesini gerektirir. Hep kendi aklını beğenen insan, sadece kendi beyniyle yola çıkar. Ama başka seslere kulak verince, nice güzel beyinler, bize yardıma koşar. Özellikle dergi ve gazete gibi matbuat işleri, taşın altına el koymakla eş değerdir. Tık nefes olanların harcı değildir. "*Türk gibi başla, Alman gibi bitir*" sözü bu tür işlere girişenlere söylenecek en iyi sözdür. Fransızlar her duruma uygun birer atasözü bulmakta gerçekten hünerlidirler. Gazete çıkaranların şeytana haraç ödediklerini söylerler: *tout faiseur de journaux doit tribut au malin.*"

Yazılı kâğıt, bizden sonrakilere bırakılan bir mesajdır. Bu anlamda kâğıt konuşan bir iletişim aracıdır. Fransızlara göre; insan susunca kâğıt konuşmaya başlar. "*Papier parle quand les gens se taisent.*"

Söz ağızdan çıkınca geri alınmaz. Böyle olunca insanın başını derde sokar. "*On lie les boeufs par les cornes et les hommes par les paroles.*" Büyük baş hayvanlar boynuzlarından tutulur, insansa sözlerinden.

Yine bizim kültürümüzde: "*Söz ola kese savaşı, söz ola kestire başı, söz ola ağulu aşı, yağ ile bal ede bir söz.*"... demiş atalarımız.

Büyük yazarları eserlerinde kullandıkları sözcük sayısına göre değerlendirirler.

Atatürk sözlüklere ve kelimelerin kökenlerine özel bir önem atfeder. Radlov'un dört ciltlik Türk Lehçeleri Sözlüğü (1888-1911) ve yine dört ciltlik Yakut Sözlüğü, Atamızın hemen sofrasında bir kenarda dururdu. Sık sık onlara bakardı. Yunanca, Macarca, Latince ve Fince kelimeler karşılaştırmalı bir yöntemle incelenirdi. Hatta üşenmeyip geometri terimlerine karşılık bulmak amacıyla Atatürk bir geometri kitabı yazıp, kendi ismini vermeden bastırılmıştır. Üçgen, dörtgen gibi daha birçok sözcüğü bizzat kendisi türetmiştir.

Mustafa Kemal, askeri okulda öğrenciyken, o zamanlar yasak olan Fransız İhtilali Beyannamesi'ni gizlice okur. Edebiyata ve şiire düşkün olan Atatürk'e öğretmeni Alay Emni Asım Efendi uyarıda bulunur. Edebiyatın kendisini askerlikten uzaklaştıracağını, bu kitapları atması gerektiği vurgusunu yapar.

Zaten Mustafa Kemal, edebiyatı "elini şakağına koyup, mehtap, gül, bülbül ve sevgili için hayal bulutlarından kafiye dizmek" anlamında ele almaz. O, edebiyatı, bir fikrin, bir davanın duyurma, uyarma ve yayma aracı olarak, yani sanat toplum içindir anlamında ele alır. Namık Kemal'in vatan şiirlerini ezbere bilirdi. O dönem Namık Kemal'in eserlerini okumak da yasaktır. Ünlü Vatan Kasidesi'ni sınıf arkadaşı Ali Fuat

Cebesoy'a bir nüshasını çoğaltıp verir ve ezberlemesini önerir. Sık sık şu dizeleri yüksek sesle okur:

Felek her türlü esbâb-ı cefâsın toplansın gelsin

Dönersem kahbeyim millet yolunda bir azîmetten.

Sizin de böylesi güzel ve yararlı girişimlerden dönmemeniz dileğiyle, elinize, emeğinize sağlık. Tekrar sizleri kutluyorum.

Galip BALDIRAN

Fransız Dili ve Edebiyatı Bölüm Başkanı

Varlığının nedeni olan iki güzel insan:
Annem' e ve Babam' a...

GEÇMİŞİN AYDINLARI İLE AY-DIN-LANMA-K

Ay, ışığını güneşten alıp gece yansıyarak bir nevi yol gösteren gök cisimidir. Aydın, kişilere yön buldurmaya çalışırken düşündürmeyi amaçlayan çevresini aydınlatan, demektir. Aydınlık; ışığın bol olduğu her şeyin net olarak görülebildiği ortamın somut bir kanıtı, Aydınlanma ise, aydınlığın yoğun olmadığı, fakat aşamasının tamamlanmaya çalışıldığı bir süreçtir.

XVIII. yüzyılı kapsayan Aydınlanma Çağı, temelini, dönemin koşullarına rağmen, insan doğasını inceleyerek Rönesans ile atmıştır. Burada oluşturulan bu zemin XVII. yüzyılda belli bir düzen içerisinde kendisini göstermiş; siyasal ve sosyal alanın getirmiş olduğu disiplin edebiyata yansıtılarak aklın çerçevesinde kesin kurallar ile kalıplaştırılmıştır. XVII. yüzyılda us bir dogma gibi kullanılırken, XVIII. yüzyılda bireysellik kazanarak insanın saf fikrini ortaya çıkartmıştır. Yani Aydınlanma döneminde aklın öncülüğünde her şey kişisel yorumlar ile tartışılmaya başlanmıştır.

Kral XIV. Louis'nin ölümünden sonra gelenler (XV. Louis, XVI. Louis) mutlak otoriteyi kurmayı başaramamışlardır. Bozulan ekonomi sosyal hayata yansımış ve halkın isyan etmesine sebep olmuştur. Bu kargaşanın içerisinde zenginleşmeye başlayan burjuvazinin gücündeki gelişim, siyasal açıdan bunalımlar geçiren mutlak monarşinin temelinde sarsıntılara sebep olmaya başladığından dolayı, krallığın içine

düşen korkuyu artırmıştır. Lakin egemen güç kralda olduğu için burjuvazi içinde filizlenen aydınlar bu dönemde, kafa karıştırıcı fikirlerinden ötürü sürgüne gönderilmişlerdir.

Aslında dönemin oluşturduğu kargaşa sonucunda meydana gelen çelişkiler, düşüncenin gelişimine yardımcı olmuştur da denilebilir. Düşünce; dönemin koşullarına göre değişen, aklın öncülüğünde, kısım duygularla birlikte oluşturulan bireysel iç sesin dışı vurumudur. XVIII. yüzyılın koşullarını göz önünde bulunduracak olursak burjuvalar ile aristokratlar arasında doğan sınıf savaşımının temelini görmüş oluruz. Bunun sonucunda meydana gelen Fransız Devrim'i düşüncenin bireysel boyuta indirgenerek, herkesin eşit düşünülebileceği bir tarzda geliştiği için, bireylerin önderliğinin doğmasına sebep olur, Bu dönemde öncüler aydınlardır. Fikirlerini ortaya koyup desteklemiş ve destekletmişlerdir. Dönemin siyasal, toplumsal ve ekonomik açıdan çalkantılı olması devrimin koşullarını oluşturacak olan dinamikleri yaratmış, patlak veren devrimci durum Fransız İhtilali'ne sebep olmuştur.

İşte XVIII. yüzyıl, insanın akıl çerçevesinde duygularıyla birlikte bireysel olarak düşünebilmesini sağlayan, sürekli tartışmalara neden olmuş ve günümüze kadar gelmiş bir dönemdir. Belki de o yüzyıldaki düşüncelerin aydınlanma oluşumuna şu anda gereksinim duyduğumuz için, geçmişin aydınları ile AY-DIN-LANMA'ya çalışıyoruzdur.

LEYLA ÇALIŞKAN

AYDIN OLMAK YA DA OLAMAMAK

"Kit'aları ipek bir kumaş gibi keser biçerdik. Kelleler damlardı kılıçlarımızdan. Bir biz vardık cihanda, bir de küffar... Zafer sabahlarını kovalayan bozgun akşamları. İhtiyar dev, mazideki ihtişamından utanır oldu. Sonra utanç, unutkanlığa bıraktı yerini, "Ben Avrupalıyım" demeğe başladı, "Asya bir cüzzamlılar diyarındır." Avrupalı dostları, acıyarak baktılar ihtiyara ve kulağına: "Hayır delikanlı", diye fısıldadılar, "sen bir az-gelişmişsin." Ve Hıristiyan Batı'nın göğsümüze iliştiği bu idam yaftasını, bir "nişân-i zîşân" gibi gururla benimsedi aydınlarımız."

(Cemil MERİÇ - BU ÜLKE'den)

Aron der ki, " Fransa'da hiç kimse bir yazıhane memuruna, üniversiteyi bitirmiş de olsa, entelektüel demez. Memur, işçidir; yazı makinesi, aleti. Oysa gelişmemiş bir ülkede her diplomalı entelektüel." Şüphesiz bu durum Türkiye için de geçerli. Şimdi burada üniversitenin aydın yetiştirme için yeterli olup olmadığını tartışacak değiliz. Burada asıl sorun şudur, hemen hemen her üniversitelinin (hoca, mezun, öğrenci fark etmez) aydın -en azından potansiyel aydın- olarak görüldüğü bu ülkede, asıl tartışılması gereken aslında üniversitenin yeterli olup olmadığı değil, bu üniversitelilerin üniversiteye uygun olup olmadığıdır. O zaman işe öncelikle "AYDIN" kavramını açıklamakla başlamak gerekir. Aydın kimdir?

Kimilerine göre aydın; kendi üslubu olan yazardır. Şüphesiz bu tanım eksik kalır. Çünkü

yazı yazamayan insanlar Aydın kavramının dışında bırakılmıştır. Her aydının edebiyatçı olmasını beklemek herhalde abes olacaktır.

Kimilerine göre aydın günlük işlere katılmalı, toplumuna yön vermeli, kimilerine göre ise halktan kopuk bir hayat yaşayıp, kendi dünyasından mutlu, mesud göçüp gitmelidir. Görüldüğü üzere aydını tanımlamak zor olduğu kadar, onun yaşayışını belirlemek de hayli güç.

Tanımını ve yaşayışını tam olarak açıklayamamak da sanırım aydın taslağını Cemil MERİÇ' in yaptığı gibi şu şekilde çizmek mümkündür; zamanın irfanına sahip olacak, ülkesinin dilini, edebiyatını, tarihini bilecek, Dünya'daki düşünce akımlarına yabancı olmayacak, dürüst, uyanık, cesur olacak.

Avrupa' da Aydınların Tarihi:

Aydın ve entelektüel kavramlarını da -her kavram ve olayda olduğu gibi- tarihsel açıdan bugünkü bakış açısıyla ele aldığımızda hata ederiz. Lakin günümüz Batı toplumunda aydının işlevi bakımından ele alırsak, aydınların tarihini Antik Yunan filozoflarından başlatmak sanırım hata olmaz. Hatta Platon aydının devlet yönetimine katılması gerekliliğinden bahsederek aydınlara yeni bir görev yüklese de bu, siyasetin yapısı gereği pek mümkün olamamıştır. Bu dönem aydınlarının bir diğer farkı da başka bilimlerle de (örneğin Pitagoras'ın geometri çalışmaları) uğraşmış olmalarıdır.

Roma İmparatorluğu döneminde ise, Hristiyanlığın yayılmaya başladığı yıllarda Antikçağ filozoflarının görevlerini bu yeni dinin din adamları üstlenmiştir. Fakat zaman içinde bu ruhban sınıfının güçlenip, devletlere ve nihayetinde bütün Avrupa'ya

hükmetmeye başlaması, onları dogmalara mecbur et ve herkesin bildiği üzere aydınlanmanın en büyük engeli haline getirdi onları.

Kilisenin bu baskıları şüphesiz sonsuza dek sürmeyecekti. Reform hareketi ve ardından Rönesans kıpırtıları kilisenin baskısını kırarak yeni bir çağın 'Aydınlanma Çağı'nın başlangıcı oldu. Günümüz modern felsefelerinin temelleri de bu dönemde atılmış oldu.

Avrupa böyle çalkantılı bir dönemden geçtikten sonra sıra ilerlemeye ve aydınlara daha etkin roller biçmeye gelmişti. Dreyfus davası bu bakımdan çok önemli bir yer tutar. Emile Zola ile birlikte aydının toplumdaki rolü değişmeye ve aydın toplumda çok daha etkin bir rol oynamaya başladı. Kısa bir süre sonra Karl Marx'ın çalışmaları sonucunda aydın çok farklı bir metodoloji ile karşılaştı. Marx'ın diyalektiği sayesinde sosyal bilimciler yepyeni çıkarımlar yaptılar ve toplumların yönlerini değiştirdiler.

20. yüzyıla gelindiğinde ise aydınların hemen hepsi Marx'ı olumlu ya da olumsuz eleştirdiler ve 20. yüzyıl felsefesi neredeyse Marx'ın teorileri üzerine kurulmuş bir hal aldı. Bugün çokça adını duyduğumuz; Varoluşçuluk, Post-Modernizm, Yapısalcılık vs. kavramlarının hemen hepsinde Marx ile ilgili bir şeyler bulmak mümkündür. 20. yüzyıl aydınının en büyük amacı bu kapitalist düzenden kurtulup yepyeni ve daha özgür bir dünya düzeni kurmak halini aldı. İlkçağ'daki sofistlerden çağdaş filozoflara gelene kadar, aydının ne kadar da değişmiş olduğunu buradan apaçık görmekteyiz.

Doğu'da Aydınlar ve Bugün:

Doğu'da aydınlar ve aydınlanmayı İslamiyet'in gelmesi ile başlatmak doğru olacaktır sanırım. İslamiyet akıl ve mantık dini olması sebebiyle ve dönemin en hümanist anlayışına sahip olması nedeniyle, özellikle Arap Yarımadası'nın dışına çıktıktan sonra, hele ki; Müslüman bilginler Antik Yunan eserleri ile tanıştıktan sonra doğu toplumlarında bir aydınlanma ışığı olarak belirmiştir.

Ancak bana göre İslam aydınlanmasının tasavvuf ile doruk noktasına ulaştığını söylemek yanlış olmaz. Mutasavvıfları, başka ilimlerle uğraştıkları için Antik Yunan filozoflarına, devlet yönetimine doğrudan katkıda buldukları için de günümüz filozoflarına (özellikle Heidegger'e) benzetmekte bir sakınca yoktur sanırım.

Anadolu'nun Türkleşmeye başlamasının ardından, yerleşik Bizans kültürünü başarılı bir biçimde silip yerine Türk-İslam kültürünü yerleştiren bu mutasavvıflar kurdukları dergâhlarla, medreselerle, ocaklarla o dönemde hem üniversitelerin görevini yapmışlar, hem halkı aydınlatarak devletin işini kolaylaştırmışlar (burada şu ayrımı iyi yapmak gerekir ki; Batı toplumlarında devlet, milletin sırtına bir yük, sadece yöneten sınıfın haklarını gözeten bir kurumken, Doğu toplumlarında -özellikle Osmanlı'nın kuruluş ve yükselme dönemlerinde- milletin yaşamını kolaylaştırmak için kurulmuş bir yapıdır. Bu nedenle günümüze yaklaştıkça Batı'da aydın devlet düşmanı iken, Anadolu'da tam tersine mutasavvıflar devletin yanında yer almıştır) hem de beylere ve padişahlara hocalık yaparak yol gösterip, devlet yönetiminde etkin bir rol oynamışlardır.

Arabistan'ın fethinden sonra ise bu durum değişmiş, akılcı mutasavvıflar saraydan uzaklaştırılmış, yerlerine -Ortaçağ Avrupası'nın benzeri- bağınaz din adamları getirilmiştir ki; bu özellikle Osmanlı toplumunda gerilemenin başlamasıyla sonuçlanmıştır. (Düşünsel manada gerileme ile hem siyasi hem de bilim alanlarındaki gerilemelerin eşzamanlı başlaması bize bu alanların birbiri ile bağlantısını göstermesi açısından ilgi çekicidir).

Osmanlı bu gerilemeyi geç de olsa fark etmiştir ve o dönem Osmanlı aydınları bunun çaresini 'Avrupalılaşmak' ta aramıştır. Hâlbuki Avrupalılaşmayı yanlış yorumlamalarının devlet yönetimine de yansiyacağından habersiz oldukları için belki de Osmanlı'nın yıkılışını hazırlamışlardı. Son dönem Osmanlı aydınının sorunu şüphesiz kendini Avrupa karşısında aşağı görme kompleksi ve bu durumdan kurtulmanın tek yolunu da Avrupa'yı taklit etmekte görmesiydi.

Son dönem Osmanlı aydınının bir diğer önemli sorunu ise halktan giderek uzaklaşmalarıydı (ileride de değineceğimiz gibi bu problem hala mevcut). Kendi aralarında kurdukları toplulukları ve meclisleri halka kapatmaları, halkı aşağılık görerek toplumsal değil bireysel aydınlanmayı ön plana koymaları, zaten fakir ve cahil olan halktan kopmaları sonucunda, Osmanlı toplumunda toplumsal bir aydınlanmadan bahsedemeyiz. Devlet yönetimini etkilemişlerse ve hatta yönetimde söz sahibi olmuşlarsa da halk ayağı eksik kaldığı ve kurmak istedikleri düzen doğu toplumlarına yabancı olduğu için devleti yıkılmaktan kurtaramamışlardır.

Aynı sıkıntılar Cumhuriyet devrinde de baş göstermiştir. Atatürk'ün yurtdışına gönderdiği aydınlar da son dönem Osmanlı aydınının hatasına düşmüş, ne halka inebilmiş, ne de o dönem Batısını tam olarak kavrayabilmiştir (Dolayısıyla Batı ile aramızdaki fark gitgide açılmıştır).

1940'lı yıllarda ülkede ilk defa sağ-sol çatışmalarından bahsedilebilir. 2. Dünya Savaşı'ndan sonra ise Türkiye tam anlamıyla -Soğuk Savaş döneminde- Sovyetler ile Batı'nın savaş alanı haline gelmiş, aydınlarımız da bu dönemin baş aktörleri olmuştur.

Sağ cemahtaki aydınlar, Marx'ın diyalektiğini ve fikirlerini bilmedikleri için, dönemin Dünya'daki akımlarından uzak kalmışlar, Sol tarafın aydını ise milletini tanımadığı için Türkiye'ye uygun bir felsefe kuramamışlardır. Bu iki tarafın aydınının bir araya gelmesi hem Batı'nın hem de Sovyetler' in işine gelmeyeceği için de suni bir düşmanlık üretilmiş ve Türkiye'deki aydınlanmanın önu yeniden tıkanmıştır.

1980 Askeri Darbesi ise hem toplumda hem de Türk aydınında büyük bir sarsıntı yaratmıştı. Yasakların kalkmaya başlaması ve ülkenin normalleşme süreci ile birlikte Türk aydını en çok darbe üzerinden görüş belirtip, çekilen acıları anlatmaya başlamıştı. Aslında tam bu noktada, halk ile aydın arasında duygusal bir bağ kurulabilirdi. Fakat bu defa da toplumun çekilen acılardan bıkmaması ve gençliğin apolitizasyonu gibi iki ciddi problem ortaya çıktı. Bu sorunlarla baş edemeyen Türk aydını yeniden kabuğuna çekildi. Bu durum 2000'li yıllara kadar sürdü.

2000'li yıllara geldiğinde ise Post-Modern çağın tüm nimetlerinden

faydalanmış Batı aydını ile bu nimetlerinden habersiz Türk aydını arasında çok büyük bir uçurum vardı. Birde Türk aydınının halktan kopukluğunu göz önüne alırsak, Türk aydınının yalnız kaldığını görürüz. Tam bu noktada artık aydınlarımız halka döneceği yerde, kalkıp bu kez de, tarihini kötüleyip Batıya yaranma yolunu seçmiştir. Hâlbuki ne diyordu Cemil Meriç, "Aydın ilk önce milletinin haklarını dış dünyaya haykırmakla sorumludur!"

Velhasıl-ı kelam, Türk aydını bir türlü milletinin haklarını dış dünyaya haykırmadığı gibi, halkına da dış dünyayı tam olarak anlatamamıştır. Bu durumda da her üniversiteli, toplumda aydın gözüyle görülmüş ve aslında aydının olmadığı bir ülkede aydın enflasyonu yaşanmaya başlamıştır.

Umuyorum bir üniversite öğrencisinin kaleminden dökülen bu basit yazının ve daha onun göremediği nice sorunun farkındadır Türk aydınları. Bu yazıyı yazan üniversite öğrencisi Türk aydınının kendisini düzeltereğini düşünüyor ve Türk Milleti'nin tekrar hak ettiği yere gelirken Türk aydınından çok güzel çalışmalar geleceğini umuyor.

SEVGİ, SAYGI ve MUHABBETLE...

Ramazan YAZICI

POÉSIES

I

'Melankolinin yerine cesareti, şüphenin yerine mutlağı, umutsuzluğun yerine umudu, kötülüğün yerine iyiliği, sızlanmanın yerine görevi, kuşkuculuğun yerine inancı, bilgiçliğin yerine sakinliğin umarsızlığını ve kibrin yerine alçak gönüllüğü yerleştiriyorum.'

Isidore Ducasse

Fransız şiiri; piç bir varoluşa gebe kalmış, sancıyan bir kalbin umutsuz iniltilerinden başka bir şey değildir.

İlk ilkeler insana dairedir. Aşk ateştir, toprak bedendir, hava ruhtur, su üçünün birbirine değerek olanaklı kıldığı hareket alanıdır.

Trajedi izlemek isteyenler; Euripides, Sophokles, Aiskhylos'ın eserlerine değil, Demokritos'un yüzüne yönelsin.

Ruhuna tırmanamayan, Tanrı'ya yöneltir tırpanını. Özen gösterin Tanrı'ya, ruhunuz size eğilecek.

İnançsızlığa bürünmeyin, karanlıktan devşirdiğiniz o melun sızılarınızla. Örtünün sıcak şarkımı.

Şiirin cinsiyeti olmaz.

Yazar; kalbin tıkanıklıklarına, berrak bir ırmağı üfleyen ışıklı bir asadır. Kalbi tıkanan okur. Roller, can sıkıntısından pazarlanmıştır.

Sahtekâr bir vaiz olarak anılmak istemiyorum, ateşi söndürmemek için kalbimi sıcak tutuyorum.

Anılar, beni bırakamayacaklar artlarında. Yaşayarak yok ediyorum anı ve mekânı. Kalan sahtedir.

Şiir; ne kalbin yanığıdır, ne ruhun artığıdır, ne de uğultusudur beden. Kuytularında iblislerin yuva yaptığı çiçeklerle dolu bir bahçe de, bir masaldır çocuklardan çiçeklere.

Geceyi duymak istiyorsan, kalbindeki bu murdar ışığı sustur! Batık şair, buluş çağına erişememiş bir gecenin fısıltılarının ürkek ve acılı ayınlarından alıntılar yapmaktasın.

Bazı düşleri, diğerlerine tercih etmemizdir uyanık oluşumuz.

Çürümüş bir dilin küf kokan kelimelerini, paslı bir şırıngayla ruhumuza akıtan, kirli iniltilerle hırıldayarak nefes alan şiirler!

Yaratıldıkları anlarda başlar kelimelerin harflerine ihaneti.

Sahtekar karanlıklar, yarasız inilti, gözsüz gözyaşları, kahramansız masallar, lağımlardan fışkıran gözü kirli yağmurlar, cahil hasetler, bunak kaygılar, uçuk kavgalar, تنها masalarda uykuya dalan aşklar, ümit kılığındaki ümitsizliklerin doğurduğu boş heyecanlar, canlı kılabilmek için yeniyi eskiyi eşleyen sırtlanlar, kanatlarına güvenemeyen kuşlar, kendileri kadar olmayanlar, ruhların üzerinde yükseltilemperyalist yapılar, anlamsız kanamalar, adsız varlıkları adlandıranlar, rüya tacirleri, hayata sığmayan haytalar, eski iniltilerin anılarıyla anlamlanmaya çalışanlar, sahillerine küsmüş dalgalar, denizlerinden korkan martılar, bulutlarından yağmayan yağmurlar, yatağını dolduramayan ırmaklar, güneşi doğuramayan doğular, ateşten kaçan kelebekler, güllerini koruyamayan dikenler, kalemlerini reddedemeyen kelimeler, boş elbiseler,

akşamları sefalarını süremeyen akşam sefaları, karanlığın öz evladı olduğunu kabul etmeyen aydınlıklar, hem yol hem taş olamayan kaldırım taşları, kalbini şeytana bitştiren haydutlar, yarasıyla yaralamaya çalışanlar, lanetlenmiş ruhunu başkalarının üzerine sıçratanlar, kuruntu varoluşlar, zorba tanrılar, ışığı sahte ışıklarla örtenler, acıyı değil acı çekmeyi çekenler, fildişi kulelerinden insanlar için uyuz bataklıklar inşa edenler, vicdan azapları kalplerini deşenler, kudurgan bir tanrı gibi yükseklerden uluyanlar, ruhu budayanlar, kalbi savuranlar, gözü yağmalayanlar, bataklık vaizleri, gündüz gözlüler, korkak sürüngenler, piç öfkeler, kudurgan büyüklükler, başıboş zirveler, anlamsız inilti, zihinsel fahişeler, mantıksal züppeler, ağızları dolduramayan küfürler, ışısız söylenceler, eksik cinayetler, kalbine yükselemeyenler, öğretilerinden küçükler, seslerinden ürkenler, kalbini tükürenler, beynini taciz edenler, kulağa zorla girenler, gidilmesi mecbur olan yerler, eski kanamalardan oluşan cerahatler, çemberlerini pislikle şişirenler, korkak mütevazilikler, münafık duygular, kalpsiz mantıklar, zorba akışlar, suçlu ırmaklar, karanlık olmayan karanlıklar, zirvesiz uçurumları tapınak yapanlar, çiçeklere ve çocuklara inanmayanlar, göğü karanlık şemsiyesinin tavanından ibaret sananlar, kahır, acı ve kan karşısında; ruhumuzu irkilten, bize acımasızca ve edepsiz kahaahalarla sahip olan bunca şeye tepki göstermenin zamanı, zamansız bir iklimdirilmiştir.

Ruhunuz; aklınızın gösterdiği yolda gururla ilerleyerek, Tanrı yerine şeytanın avuçlarında amansız bir yanılısamba bataklığında kaypak bir karanlığa uyandı.

Zevk, bütün duyguların çıkış noktasıdır. Azalınca acıya döner. Kalbi ayakta tutan direktir. Çökünce, insan kendine yükselir.

İyimserlik, insanlığın atasıdır.

Roman, bir sahtenin kendini sahnelemesidir. Kalem, tutulduğu eli bir yanılısına bataklığı olan kendi ülkesine götürür. Yaşayanları kadar yazanları da tutuklusudur tutkuların. Okuyucunun kalbine giden uzun yolda, her zaman kelime anlamına yabancılaşır. Okunulan, yazılanın çarpık gölgesidir. Her roman bir tutkunun kendisiyle saklambaç oynarken, kelimeleri kullandığı alandır. Yazar, yazılanın kuklasıdır.

Sakındıramadı kalbini kendinden Balzac. Aydınlığın davetiyesi, karanlık kâğıtlara yazılmaz. Yazabilecekken yazmamış olan, üstündür yazandan. Kalbini salıvermez hakiki olan. Görülemeyen yerlerde hep büyük kalır, büyük olanlar. Büyük bir günahı, küçük bir sevapla s-aklamaya çalışmıştır 'Asırların Efsanesi' ve onun gölgesi dev cücesi. Aydınlığı tanıyan, yanılısamadan doğan ışıklarla kalpleri ısıtmaya çabalamaz.

Yalnızca yazın dünyasının yükseklerinde yer tutar Dumas ve Oğlu. Hayatta ise 'köylüler'inin herhangi birinden çok daha zavallıdır muhakkak Balzac.

Öğretmenler, insan ruhunun ve aklının daimi bekçileridir. Ne kadar genişse kalp, o kadar güneşlidir.

Edebiyat, birçok dalı budanması gereken kocaman bir ağaçtır. Sarmaşıklar, ağaca dâhil sayılamazlar. Kan, mürekkep olmaz. Eli temiz olmalıdır yazarın, yüreği gibi. Faili meçhul bir yaradan doğurduğu piç ve bulanık gözyaşlarını insanların kalplerine akıtmamalıdır yazar. Kendi yalnızlığının ücra

köşelerinden gelen, gamlı bataklık esintilerini konu etmemelidir yazınına. Şiir, kendine acıyan gözyaşlarının gözleri olamaz. Fransız şiiri amansız ve ağırlı bir saplantıya saplanmıştır. Bataklığında debelendikçe derinleşmektedir. Rimbaud ret etmiştir Mesihliği. Ortada kalmıştır şiir. Gözyaşı da kınanmalıdır, kan da. Bazı bulutların yağmuru çamurludur. Şair, şiirini muhatap kabul etmelidir. Şiir, gelecek zamanla çekimlenmiş kaderdir; geniş zamanla çekimlenmiş bir keder değil.

Herkesin bataklığında yaşama hakkı vardır. Şiir, bir bataklık davetiyesi olamaz. Herkes kendi cehenneminde yanar. Ateş paylaşamaz. Şair, yangınını başkalarının yüreklerine sıçratmaz.

Bilge, aynı mesafededir iyiliğe de, kötülüğe de. Zamanla mekân kucaklaşınca, aralarında kalan boşlukta sürdürür hayatını. Çağına yenik düşer çoğu yazar, kendini yaşatamaz. Kurbanı olur toplumsallık çemberinin. Kulakların çevrildikleri yönden seslenir. 'Kendi' dediği, karışık sosyal süreci atlayamaz. Kendisi, bir saplantısı olarak kalır kendinin. Söyledikleri, zamanın geçerken mekâna değdikçe çıkardığı metalik ve eğik sestir.

Kötülüğü fethedemeyen, iyiliğin ülkesinde hayat süremez. Kalem, Tanrı'nın avuçlarındaki kutsal mürekkebe batırarak yazanın, şeytanın sözlerini de yazmaya hakkı vardır. Anlamsız, budalaca, etkileyici, irkiltici, korkunç, dehşet veren yazılar yazan yazarlar; bir gün yaptıklarından dolayı yargılanacaktır. Kalem, ancak silah kadar masumdur. Her yazar, potansiyel bir emperyalisttir. Kalbin ülkelerini yağmalayan, hiç amaçsız yere amansız saldırılarla kalbin ışıklı duvarlarını yıkan, insanı kendine dönemez hale getiren

yazarlar; en az firavunlar kadar suçludur insanlığın karşısında. Ruhunu kısımayan, kalbini tutamayan yazarların insanlığı savurmaya çalıştığı amansız dehlizler, uçurumlar, irin dolu koridorlar, kan ve gözyaşından ibaret deryalara karşı; insanlığın sormaya cesaret edemediği hesap bir gün sorulacaktır. Bir gün yazarlar da, soykırım suçlarıyla suçlanıp mahkûm olacaktır. Kalbinin kapitalist bataklığından türettiği fırtınalarla, insanlığın ruhundaki ılıman çiçekleri ezerek, kutsal bahçeyi murdar bir mezbahaya çeviren sorumsuz ve büyük dehalar çarmıhta günahlarından arındırılacaktır.

Temiz bir ırmağı insanın ruhunda muhkem kılmak yerine; insanlığa bir tuzak olarak hazırlanan bu bataklık denizi; kirli ve piç gözyaşlarıyla besler kalbini kucaklayamayanlar bu zavallı yaratıklar.

Utnaşıtim, İmhotep, Hammurabi, Hatşepsut, Ramses, Agamemnon, Hiram, Ashurnasirpal, Sargon, Homeros, Kallinos, Nebuchadnessar, Konfüçyüs, Herodot, Dionysius, Klistenes, Darius, Alexander, Eshilos, Sofokles, Euripides, Aristo, Hannibal, Mete, Mitridates, Sulla, Crassus, Sezar, Kleopatra, Augustus, Neron, Hirodes, Heron, Philon, Vergilius, Cicero, Seneca, Petrus, Domitian, Nerva, Trajan, Hadrian, Aurelius, Wang Chung, Apollodorus, Athenagoras, Origen, İrenyus, Tertullian, Mani, Antonius, Eusebius, Athanasius, Pachomius, Wulfila, Pelagius, Ambrose, St. Jerome, St. Agustine, Leo, Nestorius, Boethius, Benedict, Columban, St. Gregory, Fujiwara, Martel, Pepin, Charlemagne, Boris, Photius, Arpad, Henry, Otto, Sylvester, Basil, Bede, Padma, Kumarila, Farabi, Stephen, Vlademir, Pi-cheng, Biruni, Leif, Hildegard, Anselm, İbn-i

Rüşd, Bacon, Marco Polo, Pisano, Albertus Magnus, Maimonides, St. Dominic, Peter Waldes, Scotus, Occam, Haakon, Gutenberg, Donatello, Brunelleschi, Huss, Titian, Raphael, Michelangelo, Leonardo, Machiavelli, Erasmus, Luther, Calvin, William, İnnocent, Frederick, Cengiz, Hülagu, Boniface, Rudolph, Kubilay, d'Arc, Montezuma, Richelieu, Kepler, Galile, Bruno, Cromwell, Peter, Napolyon, Katherina, Metternich, Theresa, Washington, Lincoln, Lenin, Stalin, Churchill, Hitler, Roosevelt, Mao, Hobbes, Decartes, Newton, Leibniz, Voltaire, Hume, Montesqieu, Edison, Darwin, Planck, Wilde, Woolf, Zola, Bütün bu yalancı zalimlerin boyunlarına yaftalarının asılma vakti gelmiştir. İnsanlık tarihi kendini kendinden temizlemelidir. İnsan bedenine ve ruhuna tabiatın bir cüzü olarak iman ettikten sonra, her şey tekrardan inşa edilmelidir. İnsanlık, utanç dolu bu yalanı yargılayıp itinayla ret etmelidir. Tarihi yazanların kalemlerindeki mürekkep, kandan ve irinden arındırılmalıdır. Kendi iltihaplı küçük yaralarının acısını duymamak için, insanlığı büyük acılara gark edenlerin cesetleri lağımların en derinlerinde sonsuzluğa kadar ikamet etmeye mahkûm bırakılmalıdır. Azgın imgelemleri ile insanlığın kutsal bahçesini pisletmeye çalışan huysuz hayvanlar, karanlık bir mağarada devasa ve sapık heyullarıyla yalnız kalmaya terk edilmelidir.

Ne bir mahkûmiyettir acı çekmek, ne de bir kaçış. Acıyı çekmeyebilen çekerse, acı hakikatine erişir. Ey kalbindeki ağırlı uğultularının ısırıklarından akan kanların acısıyla uluyan zavallı yaratıklar! Kalbimin bütün aydınlığıyla sesleniyorum size. Sisli uğultularınızı, derin ve ıssız gece yarıları, Tanrı'nın göğsünden süzülen parlak dolunaya sarın! Kalbinizi, kendine bile gizli kalan bir

yalnızlığın, yumuşak kutsallığı ile sıvayın! Pişmanlığınızın belirtisi olarak; gözyaşlarınızı masumiyetini iğfal ettiğiniz beyaz sayfalara değil, kalbinizin karanlık diyarlarına bir nur gibi akıtın! Aydınlanacaksınız. Her parçası bütününe isyankâr olan ezilmiş, sönmüş ve tükenmiş kalbiniz kendine doğrulacak yeniden. Yazmaya doyamadığınız kirli, paslı, karanlık ve adi acılı ruh kırıntılarınızı; karanlık bir uçurumun en derininde sahipsiz bırakın! Bütün acılarınızla, hiç acımıyormuşçasına kucaklayın kendinizi! Yanılsamalardan doğan yanlı acılarınızı, ödünç aldığınız şeytanın kucağına fırlatın! Kendi ruhunuzu kuşanın! Kendi acınızın ağıtını kulaklarınızın duyabileceği kadar yakın! Körü körüne bağlandığınız bu belirsiz çılgılık tufanlarının gizemli çağrılarında, kalbinizdeki dingin suları iyimserlik ve cesaretle uyandırarak kurtarın kendinizi!

Bütün modern zamanlar, ateşli bir hastanın gördüğü kirli yanılsamalardan türetilmiştir. Daha hafif bir karanlıktan ibarettir L'Âge des Lumières. Voltaire yapıyı ters inşa eden bir ustadır. Doğru da olsa, anlaşılamayacak kadar devrik bir cümledir Rousseau. Montesquieu bilgiç bir madrabazdır. Diderot kalbe gömülmüş bir çivinin çıkarılınca ardında bıraktığı kaygan yaradır. Hepsi Pascal'ın oldukça yatık düşüncelerine bile tırmanamadıkları için, kendi çukurlarına yuvarlanmışlardır. Decartes, modern zamanların en büyük katliamcısıdır. Saint-Simon bir günahın kendine tutunma çabasıdır. Romantizmin ucuz esrarlara gebe yufka gölünde ruhlarıyla oynaşan romantikler, bataklıklarında yaşamaktan ve bataklıklarını başkalarının kalbine taşımaktan mutlu olan kalp tüccarlarıdır. Emile Zola kahramanından önce yemiştir o böceği. Balzac'tan

bahsetmeyeceğim bile. Sembolistler, bütün zamanlarda olduğu gibi hemen sapmıştırlar peygamberleri Lautremont'un yolundan. Tek sadık havarisi vardır; Rimbaud. Baudelaire, kilisede tapınmıştır şeytanına. Kendine karşı haklı olsa da, bütün insanlığa karşı suçludur. Malherbe ya da Boileau; insan suretinde bir canavar olarak yeniden şekillendirmek insanlığı. Montaigne'nin yazıları şatosu içinde kaldığı müddetçe doğrudur. İçeri vebanın girmesine izin vermeyen, olanca gücüyle fıskırtmıştır hastalığını dışarıya. İyilik halleri bile onun hastalığından beter olanlar; Corneille, Racine ve Moliere. Laclous ve Sade bile daha sadıktır kalemlerine. Kötü birer yaradılar, aldatici birer ışılı değil. Ya Rutebeuf, d'Orléans, Villon; şiir bir meyhane de gebe kalınan faili meçhul bir sızının piç uzantısıdır. Lanet olsun o yedi yıldız; Fransız dilini koruyayım derken, klasisizm denen bunak hastalığı hediye ettiler gelecek kuşaklara. La Fontaine, hayvanlara sarkıntılık eden budala bir sapık. Şiirsiz yapılan bir devrim ancak katliam olur. Ah, başını kestiler Chénier'in. Lamartine, Vigny, Hugo, Musset, Nerval, Gautier, Mallerme; hangi birinin günahını üflesem insanlığın kötü alışkanlıklarla övünen kulaklarına. Yine de en masumlarıdır sembollerini binek olarak kullananlar anlamlara. Bir Tanrı olsa bile, gökyüzü krallığını terk etmiştir Baudelaire. Verlaine'nin Rimbaud'a karşı işlediği suç, insanlığa karşı işlediğinden küçük değil. Ama söylüyorum size işte tekrar, kendinize yükselmek istiyorsanız Lautreamont'un ipine tutunun ya da Rimbaud'nun. Parnasçılar romantiklere karşı verdikleri savaşta haklı olabilirler; fakat insanlık karşısında ne de sefil ve rezildirler. Ah keşke kendi bataklıklarında, kendi çocuk yaralarıyla oynaşmak yetseydi gerçekliğin üstüne çıkacağız derken

kendilerinin üzerlerinde tepinenlere. Paul Eluard'ı ayrı tutmalı diğerlerinden. Şimdilik bu kadarla bırakıyorum yanılıklarını yenilgi diye insanlığı sunan korkak ve sahtekâr aşırılıkların karanlıkta kalmış suçlarını.

Şimdi dinleyin müziği, gecenin ta kalbindeki saklı geçide yükseltecek bütün benliğinizi.

Yürekleri iyilikle dolu insanlar! Size söylüyorum işte. Uzak tutun kalbinizi karanlık yangınlarından, eğreti gözyaşları ile kalplerini sıvamaya çalışanların! Bütün olanaklarını seferber ederek, ellerinden gelen bütün çabaları sarf ederek yumurtladıkları kuşku canavarları ile kalplerinizi talan etmeye çalışanları, canavarlarıyla baş başa bırakın! Göreceksiniz hafiflediğini ruhunuzun.

Kalbin çiçekli bahçelerindeki menekşeleri ezmenin mükâfatı olarak devraldıkları mutsuzluk hükümlerine insanlığı davet eden, yazını düşülebilmeye dair bir imkân olarak gören bakışları alçaktan esenler! Ancak, pis bir bataklıktan sızan çirkin bir çamurdur sizin şiiriniz. Göğüsleriniz nasıl da boyun eğmiş kaypak bir karanlığın uğursuz iniltilerine. Ne de layıktır kaleminiz o beslendiği bataklıklarda yok edilmeye.

Titrek ve temelsiz bir umudu yaşatamayanın çektiği acı ne düşüktür. Yalnızca tasmaına sıkıca tutunan bir köpektir acısının batık çıplaklığını teşrih etmeyi büyük bir işten sayanlar. Kahrolsun yanılısamalarına yaslanarak göğe doğru uluyanlar! Kahrolsun zayıf düşmüş, can çekişen kalplerini başkalarının kalplerinde ısıtmaya çalışanlar! Kahrolsun bataklık vaizleri! Kahrolsun kelime tüccarları! Kahrolsun ruh mütecevizleri! Kahrolsun uyduruk ve yufka gizemleri

insanlığa ilaç diye sunanlar! Kahrolsun tereddütlerine tanrı diye tapınanlar!

Ey amansız kuruntuların nesnesi haline gelmiş bukalemun! Rengini bul! Karanlıklarını sustur! İnsanlık boğmadan sahtekâr uçurumlarını, kendine kendi boyunda bir uçurum bul!

Bırakacak insanlar yazar olarak kabul etmeyi ruhların ve bedenlerin enkazlarını yağmalayarak yükselenleri.

Melankolik hüznüleri kendine azık edinir kendi düşüklüğünde yuva yapanlar. Şüpheyle yaklaşırlar güzele, kalpleri eğiktir hakikate. Kötülüğün kalp atışlarını kaydetmeyi amaç edinen nasıl varır iyinin ülkesine? Ruhuna batan dikenlerden akan kanı kendi diye isimlendiren, nasıl tedavi eder amansız yaralarını? Kaleminden akan kelamın şeytan pisliği olduğunu bilen, nasıl söylemesin şeytanın uğursuz türküsünü? Her türlü ızdıraba kahkahayla gülemeyen ve her türlü coşkulu sevince hıçkırıklarla karşılık veremeyen, nasıl gersin iyilikle kötülük arasındaki sanrısız boşluğa benliğini?

Bütün sıcaklıklarınızı boğmak için tüm derin ve dehşet veren duyguları seferber eden o günahkâr yazarlar Mutsuzluk mucitleri, umut katilleri. Sonu mutsuz biten her kitabın yazarı hesap vermelidir. Yazın dünyasını, uçsuz bucaksız onursuz bir mutsuzluk bataklığına çevirenlerin kitapları raflardan indirilmelidir. Alışkanlıktan doğan mutluluk, farkındalıktan doğan temelsiz mutsuzluktan iyidir. Reddedin çiçeksiz bahçeleri ve çocuksuz evleri! Anarşist bedbahtlığını taşıyamayanların yüzlerine haykırın yerleşik düzeninizin masum güzelliğini. Hiç biriniz yabancı değilsiniz birbirinizin. Annenizin avucuna yerleştirin

kalbinizin mührünü, babanızın ruhundan yürüyün bütün gidilecek yerleri. Terk edin yolunu, toplumu sövgüleriyle batacak bir cehenneme çeviren felaket piçlerinin.

Yolunu çiçeklerle çevrilesin yazar. Anmasın kalbinin yaralarından fıskıran eski ve eksik kötülükleri. Okurun kucağına akıtmasın kötücül gözyaşlarını. Toplumun kalbinde inlemiyorsa, ruhunun en tenha köşelerinde boğsun acı feryatlarını. Son korkusuyla bulandırmasın ruhun sonsuzluk pınarını. Ölümün ülkesine taşımamasın korkak ve tedirgin varoluşunu. Ölüm, kendi üzerindeyken bulsun onu. Mutluluktan ürkmemesin kalemi. Güneşe çevirsin yüreğini, yansımalara kapılıp yadsımasın güzel güneşli günleri. Bir çağrı olmayacaksa bulutlara gözyaşları, tıkasın gözlerini. Yüksekten çağlasın sonsuzluğun dingin musikisini. Okuruna mal etmesin kendi umutsuz ve acılı sözlerinden tüten anlamsız kederleri. Tarafsız kalsın sevincin ve hüznün ötesinde. Sahtekâr ve gösterişli bir buruklukla yıkmaya çalışmasın ruhların direklerini. Yaşatmaya çalışsın tanrının kuzularını, bir kurt alçaklığında saldırmamasın kalbin zayıf kapılarından. Dünya en karanlık çağına erişse dahi, kaleminin nurlu aydınlığına misafir etmesin melanetini karanlığın. Sussun daha çok. Yürümekten daha soylu bir eylem olarak görmemesin tutmayı kalemini. Beyaz sayfaların bekâretini kirletmesin vandal ve anlamsız karanlık sözleriyle. Kalbinin duvarlarına küskün bir yaralı kuş olmasın evinde. Mürekkebine bir şey eklemesin kendinden. Yalnız kalbini karıştırırsın bütün kalplerle, duysun çağlıtlarını bütün evrenin. Acıları taşımamasın hamal gibi, bir merhem sürüversin amansız ve uğultulu yaralarına insanlığın. Yerine bir şey koyamayacaksa, yıkarak bırakmasın dünyanın yufka aydınlığını. Işığı, hep ışığı çağırsın. Karanlığın hakikatini

yaşatsın, Dostoyevski gibi. Tanrı'ya hesap sormasın, kendinden önce. Ey acıyı sırtlananlar, bu sizin kendinizden artırdığınızdır, bağımsızdır Tanrı'dan. Bir yanlışı bile doğru yaşamayı öğreten üstat olmalıdır yazar.

Mutsuzluk vebasının gönüllü hamalları! Bırakın artık insanlığın yakasını! Kalbinize borçlu olduğunuz devrimi, bütün toplumun ruhunda yapmaya kalkışmayın! Basit ve gereksiz numaralarınızla tuzak kurmayın insanlığa, yadsımayın kalbinizdeki kutsal güneşi! Toplumun en azgın yarasını taşıyorsunuz ruhlarınızda. Siz kapatmadan kanlı ve karanlık yaralarınızı, yöneltmeyin topluma kudurgan buyurganlığınızı! Geceleyin size musallat olan karanlık karabasanlarınızla karartmaya çalışmayın insanlığın aydınlık rüyalarını!

Ey insanlar! İnsanlığın muhatap bırakıldığı bütün zamanlara hem zerre zerre vukuf olan, hem de ona hiç dâhil olmayan yüksek bir tanrı buyurganlığıyla sesleniyorum size: Aşkın gözlerinin içinden kalbine bakın ve nerden geldiğinizi asla unutmayın.

Söylenmemiş kadar söylenmiştir bu sözler, eleştirilere muhatap kabul edilemezler.

Duygular mutasyona uğramış düşüncelerdir.

Anlamsız bir hayat, edilemeyen bir intihardan iyidir.

Kâinatın bütün karanlıkları yavru bir ateş böceğini küçük düşürecek kadar güce sahip değildir.

Kemal ÇELİK

CUMHURİYET

Çocuk, sıkıca tutunduğu kapıyı kapadı. Odanın içinde onun için en güvenli köşeyi bulup sessizce sığındı. Başını ellerinin arasına aldı, kulaklarını tıkadı, dişlerini sıktı. Tanrı'dan hemen uyumak ve uyandığında bomba seslerinin dinmiş ve güneşin açmış olmasını diledi. Sonra bunu defalarca istemesine rağmen olmadığını hatırladı. Vazgeçti. "Sanırım Tanrı beni duymuyor " diye geçirdi içinden. Onun ülkesinden çok uzakta yaşayan çocuklar geldi aklına. Yeşil çim sahalarda onlar gibi oynamayı ne kadar çok istediğini anımsadı. O yeşil ülkelerden askerlerin de bir zamanlar o ülkelerde yaşadıklarını ve oyun oynadıklarını düşündü. Yüzüne nerden geldiği belli olmayan anlamsız bir tebessüm gelmişti. Gökyüzünden hala bomba yağıyordu, sanki bütün dünya susmuş sadece bu küçük şehir konuşuyordu. Yorulduğunu anlayınca oturdu. Yerde dedesinin onun için plastikten yaptığı topu gördü. Ona verirken "belki şimdi oynayamayacaksın ama cumhuriyet geldiğinde doya doya oynayabileceksin" demişti. Cumhuriyet diye fısıldadı çocuk, nasıl bir şeydi acaba? Uzun boylu, sert bakışlı olabilir belki dedi. Onun ülkesine neden gelmemişti acaba? Sonra cumhuriyete bir mektup yazmaya kakar verdi. Ama nasıl gönderecekti, kime verecekti? Sonra aklına kocaman siyah postalları ve kocaman arabalarıyla her gün evlerinin önünden onlarca kez geçen askerler geldi. Televizyonda onların ülkesindeki çocukların

yeşil bahçelerde oynadığını görmüştü demek ki cumhuriyet oraya gitmişti. Bomba seslerinin dinmesini bekledi ve mektuba başladı.

Sevgili Cumhuriyet,

Ben senin hiç gitmediğin ülkelerden birinde yaşayan bir çocuğum. Senin gelmediğini biliyorum çünkü dedem senin geleceğin zaman güzel topraklarla, güzel bahçelerde oynayabileceğimi söylemişti. Benim ülkemde şimdi savaş var sen yoksun diye. Başka askerler geldi evimize, babamı ve dedemi alıp götürdüler. Okula gidemiyorum, oyun oynayamıyorum ve sanırım bunların sebebi senin olmayışın. Benim ülkeme de gelir misin? Kardeşlerim ve bütün arkadaşlarım çok mutsuz. Güneş doğsa da gökyüzünde savrulan dumandan hiç göremiyorum onu. Senin olduğun ülkelerde güneş gece bile vardır belki. Sahi barış geceleri de yaşıyor değil mi? Hemen gel demiyorum, başka çocuklar, için başka ülkelere gittiysen beklerim. Ama gel olur mu?

Kâğıdı çabucak katlayıp cebine koydu, sabahın olmasını bekledi. Uyandığında gün ağarmıştı. Bomba sesleri duyulmuyordu. Hemen kapıya çıktı askerlere baktı. Daha önce onlarla onun dilinde konuşmuş bir askeri gördü, koşarak yanına gitti ve "bu mektubu ülkende ki cumhuriyete ver" dedi. Hızla uzaklaştı. Asker şaşkınlıkla elinde ki kâğıda bakarken neler olduğunu anlamaya çalışıyordu. Çok geçmeden elindeki kâğıdı açıp kargacık burgacık harflerle yazılmış yazıyı okudu. Mektubun cumhuriyete verilmek üzere kendisine verildiğini anladığında kısa süreli dalgınlıkla bulunduğu ülkede ki çaresizliği anladı. Ve hemen bir karşılık yazdı.

Gülen gözlü, güzel yüzlü, temiz çocuk, Mektubunu benim bulunduğum ülkede ki bir asker gönderdi bana. Çok bekleme diye hemen karşılık yazıyorum. Beni ülkeneye davet ettiğın için teşekkür ederim. Senin mektubunu aldıktan sonra bir gün mutlaka ülkeneye geleceğimi anladım, çünkü o ülkede sen yaşıyorsun ve senin gibi düşünen onlarca çocuk. Yapabilsem hemen gelirdim ama önce senin büyümen gerek. Çünkü ben senim. Benim olduğum ülkedeki çocuklar daha mutlu evet ve daha umutlu ama şunu unutma güzel gözlü çocuk sen beni tanıyarak zaten en büyük umudu avuçlarında tutuyorsun demektir.

Benim adım aslında özgürlüktür güzel çocuk, özgürce düşündüğün, özgürce karar verdiğin, özgürce öğrendiğın vakit gelip senin ruhunu kuşatırım. Bunları anlatmaya başladığın zaman, o insanları kuşatırım. Bunları yaşamaya başladığın zaman senin adın cumhuriyet olur. Top oynamanın hatta güzel toplarla oynamanın ne kadar güzel bir şey olduğunu biliyorum. Bunları yapamadığın için üzülme, mutlu ol, çünkü sen yapamadığın için senden sonra doğacak bütün çocuklar en güzel oyunları oynayacak. Çünkü senin adın cumhuriyet olacak. Hoşça kal.

CUMHURİYET

Elif GÜLAÇ

KOŞ, GEÇ KALACAKSIN!

Teknoloji gelişmekte, nüfus artmakta ve işsizlik had safhada...

Öyle ki insanlar elemeye/elenmeye artık anaokulunda başlar. Geleceğini sağlam temeller üzerine kurmak isteyen her birey sürekli bir sınava tabi tutulur. Sadece sınavı geçmek yetmez, önce iyi bir liseye, sonra iyi bir üniversiteye, en son da iyi bir kariyere başlamak için hep en iyi notları almak da gereklidir.

Geleceğin ya da kariyerin, birilerinin sen ve senin gibiler için belirlediği soruları, belirlenen sürede doğru cevaplayabilme kapasitene bağlıdır. Önemli olan pratiğın değil, teorideki üstün bilgindir. Motorun ustasını değil de, görmemiş de olsa okulunu okumuş birini işe almak hep daha caziptir. Her şey bir diplomadır ve diplomayı getiren sayısız ve sınırsız sınavlar zinciridir.

Sorun şu ki; artık tek başına diploma da yetmemektedir. ALES 'den 70, KPDS' den 80 almazsan yüksek lisansın yanından geçemezsin. Ki kazanıp başlasan da biten sınavlar değil senin hayatın olur.

Yaşamak başlı başına bir sınavken ve çoğu insan sonunda nereye varacağını bilmeksizin bu sınavı vermeye çalışırken, pratiğe ayıracak zaman bulamayan insanoğlunun, işin teorik kısmından sorumlu olması çok da zor olmasa gerek. Zamanın su gibi akıp geçmesi -teknolojinin bu denli gelişmiş olmasından mıdır bilinmez- tam da günümüzü anlatan bir deyiştir.

Ve geldiğimiz nokta;

Sınav edasında yaşarız hayatı; hep acele, hep bir yere yetişecek ya da bir şeyleri hayata yetiştirecek gibi.

Tek farkla:

Ne kadar süremiz kaldığını bilmeden...

Kezban YAVUZ

ÜNİVERSİTE KİMDİR?

Memleketimizde herkesin “devlet garantili bir iş” sahibi olabilmek umuduyla; yetenekleriyle istekleriyle alakasız bir bölüme kapağı atmaya çalıştığı yerdir üniversite. Yaşadığımız düzen bizi öyle bir hale getirmiştir ki, oradan mezun olduktan sonrasını düşünemeyecek kadar miniktir planlarımız. Çünkü işin o kısmı daha karanlıktır...

Aslında bir “bilim” bölümü olan edebiyat bölümüne girmişizdir ama bilim adamı olmak, bizde çocuklara sorulan “büyüyünce ne olacaksınız?” sorusuna verilen komik bir yanıtı yalnızca. Ve üstüne ailemizin yıllık geliri tutarında paralar ödeyerek, nihayet insanlar bize sorduğunda verecek güzel bir meslek ismine sahip oluruz, öğretmenizdir artık. Ne de olsa bayan mesleği... Ziraat

Fakültesi mezunları bile öğretmen olmuştur zamanında bu ülkede, o yüzden vicdan azabının yanından bile geçmeyiz, zaten buna vaktimiz yoktur o koşuşturmacada.

İktidarlar gelir, iktidarlar gider... Bir yıl sonramızı dahi kestiremeyiz. Belki sonradan olma öğretmenliğimiz elimizde bile patlayabilir. Zaten okurken hayal kurmamıza bile izin verilmeyen meslekler hepten uzaktır artık. Çünkü üniversite yılları formasyon peşinde koşmakla geçmiştir. Elde ne ikinci bir dil vardır, ne sertifika, ne bir DAYI! Elde yalnızca milyarlarca öğrenim kredisi borcu vardır.

Çark o kadar kötü işler ki, siz de binlercesini görmeye başlarsınız. Önce ÖSS döneminde deneme sınavı tarihlerini gizleyerek başlayan hainlik, üniversite sıralarından not kaçırmakla devam eder. Ve son nokta, iş başvurularına rakipten önce gitmektir. Çünkü artık bizler insan değilizdir. Günümüzde yarış atı deniyor ama horoz dövüşü, duruma kan ve yırtıcılık açısından daha uygun gibi.

Evet, üniversite üzerine büyük hayaller kurulur. Özgürlüktür üniversite. Ama yaşadığımız dünya, nasıl bize kendi istediği kadar özgürlük verebiliyorsa, o kadar özgürdür üniversitede de. Konuşmak, düşünmek, okumak suçtur.

Bunlar olmayınca yazmak zaten var olamaz. Normal olan Serdar Ortaç eşliğinde yurdun ikinci katındaki kızın hangi erkeği aldattığıdır ve okul bitince de artık alık alık kapımızın önüne konulan bir türlü tutuşmayan kömürü alarak Allah’a şükretmektir.

Ceren EĞİTİM

ADINI KOYALIM ÖNCE

Ne yapabilirim diye düşünmek öğrenmekten daha yorucudur. Kendini bomboş, işe yaramaz hissettiren bu duygu, belli bir yaşamışlıktan sonra insanı intihara bile sürükleyebilir, yaşatabilir bile. Gördüğümü okumak ve yazmaktan başka bir işe yaramayacak kadar boş yaşadysan, kendine söz geçiremiyorsan, toplum sana öğrenme ve çalışma arzusunu katamadıysa ya da tanrı sana bu yeteneği bahşetmediyse, kendini eğitememe engeli artık senin suçundur. Hayat sana kendine söz geçirme, kendini eğitime fırsatı vermiş, sen görememişsen, her durumda seni haklı çıkaracak bahaneler üreten beynin, bu durumda vicdanını rahatlatamıyorsa, senelerin muhasebesi bayağı kabarmış demektir.

Yaşadığın ortamda düştüğün an, gördüğün manzara senin hayatından başka hiçbir şeydir. Bu halinle, etrafında kim, ne olursa olsun tökezlediğin an yenildin demektir. Zafer kazanma arzusu içinde yanıp tutuşan insanoğlu, şampiyonum sanırken, aslında diskalifiye olmuştur. Şu durumdan medet umduğum Tanrı'nın elinden tutması için hiçbir sebep yoktur. Çünkü muhaseben kabarıktır, dosyalar dizilmiş okunmayı beklemektedir. Yerli yersiz kapılacağın boş umutlar seni yanıltacak, alıkoyacaktır. Umursamayıp ihmal ettiğin her şey gözünün önüne gelecek ve kendine tutamayacağını bildiğin sözler verecek, devamında bir gün ya uyanacak ya da çıkmaz içinde yaşamaya alışacaksınız.

Sana doğru, insanların bu özel günü unutmamak, unutturmamak için sıralı gün, ay ve yıllarda nikâhlanmasına gülümseyip, içten içe alay ettiğin şeyi yapacak ya da yapmak zorunda bırakılacaksınız.

Geride bırakacağın fani üç beş kuruşun dışında bir iz bırakmak isteyecek, birleşecek, çoğalacak ve ona vesile olacaksınız. Onu yıpratıp, eğitecek ve en sonunda bırakıp gideceksin. Bıraktığın eser seni bir süre sonra unutacak, başkalarını sevecek onları senin yerine koyacak ve belki de "sahibim bunu görse eminim çok içerlerdi" diyecektir.

Hiçbir şey sonsuza kadar insanoğlunun olmadı ki. Ne onu taşıyan uzuvlar, ne de üzerini örten kumaşlar. Bıraktığı eser yüzünden kapanmayan bir defter ve iki melekle vücudu bir yere gömüldü, sonra buhar olup uçup gitti. Sorular soruldu, cevaplar verildi, hiçbir şeyi inkâr edemedi. Zamanında açmaya korktuğu dosyası bir bellek kart misali onu susturmaya yetti.

Tüm bunların adını hayat koydular, belki de yanıldılar. Ama öyle ya da böyle hepsi aynı hatayı yaptılar. Kendisi için yaşamak yerine, bir şeylere köle oldular.

Esin TAŞKIN

Ailem'e...

SESSİZLİĞİN BUĞUSU

Yağmurun çıvgınları, çatı katındaki evinin camlarını dövüyor. Tıpkı doğduğun gün gibi... Sobanın üzerinde kaynayan çaydanlığın buharı camı buğulandırmış. O camın buğusunda belli belirsiz bir isim yazmışsın. Cam soğuk, dışarısoğuk, şakağındaki silahın namlusu soğuk... Gözünün önünde annen, bir tek onun yüzü sıcak... Tıpkı doğduğun gün gibi...

Uçurumun kenarındasın artık. Sessizliğin çığlıkları beyninde. Seni sesiyle rahatlatan annen var gözünün önünde. Bir de buğulu cama belli belirsiz yazdığın isim... Ve yaşadıkların geliyor hatırına.

Ergenliğin ilk yılları... Lisedesin. Yıllardır gördüklerin, okudukların, yaşadıkların, sevdiklerin, kinlerin... Hepsi haykırmak istiyor. Sen de haykırmak ister gibisin. İşte benim diyorsun; koca dünyanın karşısında gencecik bir beden. Her şeye, herkese meydan okuyan sen, işte diyorsun, benim, buradayım...

Başlıyorsun haykırmaya. Benim dedikçe vuruyorsun, beynin yoruluyor, yumrukların acıyor. Günlerin böyle geçiyor. Yüreğin pişiyor. Öğreniyorsun yavaş yavaş, ama kalabalık içindeki fırtınadan bihaber. Sana SERSERİ diyorsun. Sen ise kahraman görüyorsun kendini. İnsanlar istemese bile insanlara iyilik etmeye çalışan bir kahraman. Eve gittiğin bir gün, annenin gözyaşları suratındaki yara bereye düşünce anlıyorsun. Annenin gözyaşları, aslında tüm kahramanlıklara

bedel. Fakat sen bir idealistsin. Geri dönemezsin. Anneni, aileni karşına alıp devam ediyorsun. Yaşamak gibi bir gayen yok. Tek isteğin vuruşarak ölmek... Kahramanca!

Güç bela üniversiteye giriyorsun, artık olgusun. Artık anlamaya başlıyorsun ki, senin de bu hayatta kaybedebileceğin bir şeyler varmış. Yaşının olgunluğuyla kendini geri çekmeye çalışıyorsun. Ama "SERSERİLİK" sanki alnında yazıyor. Gene yalnız kalıyorsun. Gücünden ötürü yanında duran onlarca sahte insan... Bunu ilk anladığında diyorsun ki "ölmek istiyorum". Ama gerek ideallerin, gerekse annen buna izin vermiyor.

Zorluklarla okumaya, ilim yapmaya çalışıyorsun, fakat yine de SERSERİSİN, bu değişmiyor bir türlü. İnsanlar yüzüne gülüyor, arkandan ya seni kandırdıklarını sanıp küçümsüyor, ya da sana acıyorlar. Hâlbuki yaşadıklarını yaşayamadıkları için sende onlara öfkeliisin...

Ve buğulu camdaki ismin sahibini görüyorsun. İlk defa bir kişi diğer bütün insanlardan önemli oluyor. İlk defa ideallerinin ve annenin dışında birini seviyorsun. Onun seni anlamasını umuyorsun ama nafiye... Seni anlamak için sen olmak lazım. O ise sen olmaya en ufak bir çaba harcamıyor. Mecburen kalbine gömüyorsun sevgini, ama aklın onda kalıyor.

Ve hatırlamak istemediğin onlarca olay, insan, olgu... Sen bunların içinde yapayalnızlığın farkına varıyorsun. Bu bunalımlar o zaman başlıyor işte. Eline beyaz bir kâğıt ve kalem alıp Hoca'nın şu sözlerini yazıyorsun: "Ölmek istiyorum, dekorsuz, poz almadan. Batan bir güneş gibi ihtişamlı değil, kaderin bileklerime taktığı

prangalardan kurtulmak için ölmek. Mütevazı bir odadan süslü bir salona geçer gibi, realiteden tarihe geçmek umurumda değil. Ah inanabilseydim! İstirap gayyasında aylarca kaldım. Orada yalnız sükût vardı. Neredesin, yanan alnımı müşfik avuçlarında serinletecek meçhul dost?"

Yağmurun çıvgınları, çatı katındaki evinin camlarını dövüyor. Tıpkı doğduğun gün gibi... Sobanın üzerinde kaynayan çaydanlığın buharı camı buğulandırmış. O camın buğusunda belli belirsiz bir isim yazmışsın. Cam soğuk, dışarıso soğuk, şakağındaki silahın namlusu soğuk... Gözünün önünde annen, bir tek onun yüzü sıcak... Tıpkı doğduğun gün gibi...

Ramazan YAZICI

**Her Türlü Anlayışından Ötürü;
Kardeşim Ceren'e...**

"DEĞER"e DEĞER VERECEKSİN

Değere verilen değer eskimezmiş ya insanda... Oysa ben sabah kalktığımda kaybettiğimi anladım bazılarını. Sordum soruşturdum ne duyan var, ne gören.

Baktım kaybettiklerim daha güzellerini kazandırmaya başlamış bile. Doğal olarak sildim kayıplarımı. Bir tanesi; artık tahammül edemediğim, yok olmasına da aldırmadığım ikiyüzlü değerlendendi. Önce üzüldüm, fakat yerine çok yüzlüler geldi. Daha az acıttılar canımı, açık oldular en azından. Sahtelik kayboldu. İkincisi; çıkar ilişkileriydi insanların vazgeçemediği. O gidince bu kadar rahat olacağımı bilseydim hiç barındırmazdım ya, yaptık bir hata işte. Yerine dürüstlük ve paylaşım geldi. Diğer değerlerimi tarttım ve sonunda üçüncüsünün de kıskançlık olduğunu anladım. Öyle yormuş ki çevremdekilerin hasetliği ondan kurtulunca da hafifledim, huzura kavuştum... Dördüncüsü, beşincisi, altıncısı... (İ)ncisi derken kafamda oluşturmaya çalıştığım hedefe yaklaştığımı hissettim.

Kendimle baş başa kalmaya sevdiğim mutfağında kahvaltı yapmaya gittiğimde, zaman şeridini gözlerimin önünden geçirdim. Bir yandan da çayımı aldım, şekerimi attım ve karıştırmaya başladım. Yaptığım bu küçücük harekete dalmışken, keşkelerim oldu uçsuz bucaksız. "Keşke" dedim: Ekmeğimi yumuşatmama yardımcı olan, ağzımın tadını

bozmayan şekerli çayıma daha çok değer verseydim. Kaybettiklerimle kıyaslayınca daha haklı buldum çayımın değerini. Teşekkür ettim ona defalarca. Ve o güzel cevaplarını, her yudumda hissettirdikleriyle verdi bana. Karşılıklı sevindik.

Sonra toparladım sofrayı, ardından yapbozumun (puzzle) başına oturdum. Bunca zaman farkında olmadan bana yoldaş olduğunu, stresimi alıp beni sakinleştirdiğini son parçasını yerleştirdikten sonra anladım. Hayatımdaki yeri paha biçilemezdi. Başladım tekrar, tekrar keşkelere. Kim vardı yanımda, o yokken? Kıskanç, ikiyüzlü, çıkarıcılar mı? Evet, onlar oldu. Beni yalnızlaştırıp stresimin artmasını sağlayarak hırçınlaştıran onlar, hep yanımda oldular. Lakin meşguliyetimin değerini parçalarının birleşmesiyle daha iyi kavradım. Bitirip yalnızlığım dönmüncü aynanın karşısında buldum kendimi. Birkaç dakika taklit yaptım. Nasıl da sahte gördüm kendimi, kaybettiklerim körle şaşı misali izler bırakmışlar bende. Unutturmuşlar bana yüzümü. İyice baktım kendime tanımlamaya başladığım tüm çelişkilerimle. Kendi kendimi ne kadar değersizleştirdiğimi bir süre sonra ancak idrak edebildim. Sonra birdenbire, aynadaki ben bana değer verdi. Benim için büyük bir şanstı bu. Güzelleştim bir anda, sahtelik yok oldu. Yüzümü yıkadım, tekrar baktım, hala aynıydım. Sahtelik gerçekten gitmişti. Öyle etkilendim ki bakışlarımdan, kendim, kendinden gözlerini kaçırdı bir süre sonra. Düşüncelere daldım. Taa ki telefon sesine kadar...

Telefonu açtım. Konuşmaya çalışan kaybettığım değerlerden biriydi galiba. Ben kasten kaybettikten sonra bulmaya çalışmayışına içerlemiş olmalı diye düşündüm. Dilimin ucuna tek bir cümle geldi.

Terbiyesizlik olmaması için konuşmasını bölmedim. Sıra bana geldiğinde, döküldü dilimin ucundaki tek cümle; gayet ciddi çıktı ağızımdan, gayet soğukkanlı. Sanki kaybettiklerimin kazancını hisseder gibi söyledim: Artık sadece "DEĞER" e değer vereceğimi..."

Leyla ÇALIŞKAN

DEMETER ve PERSEPHONE

Homeros Destanlarında "güzel saçlı kraliçe, güzel örgülü Demeter" diye anılan toprak ve bereket tanrıçası olan Demeter; Hesiodos'a göre Kronos ile Rheia'nın kızı, ikinci tanrı kuşağındandır.

Demeter ekinleri ve özellikle buğdayı simgeler. Onun tek efsanesi mevsimleri simgeleyendir. Demeter efsanesinde kızı Persephone'dan ayrı düşünülemez. Kimi zaman "Kore (genç kız)" adıyla anılan Persephon, annesi Demeter'in yaşam kaynağıdır.

Efsaneye göre, Persephone birgün oyun arkadaşlarıyla birlikte çayırdaki çiçek toplarken birdenbire yer yarılar, Tanrı Hades arabasıyla çıkagelir, kızı yakaladığı gibi de kaçıp gider. Ümitsizlikten ne yapacağını bilemeyen

Tanrıça Demeter, kızını aramak için dünyada dolaşmadık yer bırakmaz. Sonunda Güneş Tanrısı Helios ile karşılaşır. Helios ona kızının bulunduğu yeri söyler. Bunun üzerine Demeter Olympos'tan kaçır ve yüreği sızlayarak ıssız bir yere çekilir. Kimseyi görmek istemez. Onun küsmesiyle toprağın bereketi kaçır, insanlar kıtlıkla mücadele etmek zorunda kalırlar. Bunun üzerine Zeus arabuluculuk ederek Hades'ten kızı geri vermesini ister ve onu barışmaya zorlar. Tanrıça Demeter yalvarmalara kulak asmaz. Sadece kızına kavuşmayı ister. Fakat yer altı ülkesinin kurnaz tanrısı Hades öyle bir plan yapar ki, Persephone büyülü bir sevgi ile ona bağlanır. Hades Persephone'un aşkını kazanmak için ona büyülü bir nar sunar. Narı yiyen genç kız yer altı ülkesinin hakimi olan Hades'e sevgi büyüsü ile iyice bağlanır. Bu nedenle tüm yalvarmalarının boşa gittiğini anlayan Zeus ortak bir karara varmak ister ve Persephone'dan yılın üçte ikisini yani çiçek açma ve meyve verme zamanını, annesi Demeter'in yanında, geri kalan üçte birini, yani kış ayını da kocası Hades'in yanında geçirmesini ister.

Bu karardan memnun kalan her bir birey arasında anlaşma sağlanır. Böylelikle toprağa yeniden bereket gelir, ve Tanrıça Demeter uzun yıllar aradığı kızı Persephone'e kavuşur.

Okan YILDIRIM

RADYO

Çeviriyordu tırtıklı yuvarlağı bir o yana bir diğer yana ama bir türlü çıkmıyordu şarkısı. Kaç gündür denk gelememişti. Suç eski püskü transistorlu radyodaydı elbette, kaç tanecik kanal çekiyordu ki. Yandaki koca karının radyosu bile daha iyiydi. Almazdı ki yenisini Hüseyin. Kaç kere söyleyecek olmuş lafını bitirmeden kollarını morartmıştı. Bir şey isteyecek olduğunda kollarından sıkardı damarları patlayacak olana kadar, yüzüne dokunamazdı kocası. Bakmaya doymadığı gök renkli gözlerine, bal dudaklarına zarar gelsin istemezdi. Radyonun boş boş bakan gözleri oldu, sürekli söven ağzı, pis bıyıkları, kolları bacakları oldu. Radyo Hüseyin oldu. Boğazından sıkıya başladı radyoyu tüm gücüyle. Yetmezdi ki ona, yere çarpmak lazımdı. 4 yılının acısıyla fırlattı. Sanki canının yanacağını anlamış gibi eğim kazanıp mindere düştü radyo. Hemen yaptığının ayırımına varıp, koşup aldı. Ona bir şey olursa nasıl dinlerdi şarkısını bir daha? Yaslandı duvara, radyoyu göğsüne bastırıp başparmağıyla çevirmeye başladı tırtıklı yuvarlağı. Elbet çıkacaktı şarkısı. Onu bu rutubet, kuyruk yağı kokan küflü evden, bir türlü sevemediği, her gece iğrenerek girdiği kocasının koynundan alacak, babasının omuzlarında nar topladığı, kardeşleriyle bahçelerde koşuşturdukları günlere geri götürecekti. Annesinin yaptığı yağlı ekmeklerden tekrar tadacak, büyük ninesinin yağmurlarda sızlayan dizlerinde hoplayacaktı.

Böyle düşündükçe ağırlaşırdı ruhu, taşıyamaz olurdu bedeni. Gözyaşları akmak ister ama korkularından akamazlardı onlar

da. Her bir uzvu öğrenmişti o küflü evde Hüseyin ile yaşamayı. Alışmışlardı artık ses çıkarmıyorlardı. Şarkıyı duyduklarında isyan ederlerdi sadece. Kaç götür bizi buralardan derlerdi, bilirdi. Ama artık şarkı da çalmıyordu. Belki de bir daha hiç çalmayacaktı. Çöktü yere, içinden kopup gelen nehirlerle engel olmadan ağladı, ağladı, ağladı...

Burcu BİRCAN

İNSAN DOĞASI SÖYLEMİ VE İDEOLOJİ

Çeşitli değerler ve 'erdem'ler ile biçimlendirilmiş ve tanımlanmış, "iyi" ve "kötü" dramatisasyonuna göre bir senaryoya oturtulmuş olan "insan doğası" kavramı, sadece o toplumsal formasyonun toplumsal kabullerini yansıtan bir kavram olmasına karşın tüm medeniyet tarihi ve yazını boyunca 'mutlak' görülerek hakim yapılanmanın tamamlayıcısı olmuş ideolojik bir kaldıraç görevindedir. Ancak dilsel olarak tanımlanmasından sonra var olmaya başlayan bazı amaç ve dürtüler "insan doğası" olarak kabul edilir ve söylemde üretilirler. Frankfurt okulunun psikanalisti Erich Fromm "insan doğası" tanımının ve bu 'kişilik modelleri' üretiminin yanıltıcı olabileceği üzerinde durmaktadır:

"İnsan hakkındaki bilgimizin, psikolojik olarak tatmin edici bir insan tanımı yapmak için halen çok eksik olduğu doğrudur. İnsan doğası olarak tanımlanmayı hak edenler için en sonunda uygun bir açıklamaya ulaşmak "insan bilimi" nin görevidir. "İnsan doğası" olarak çoğunlukla tanımlanan, onun birçok tezahüründen -ve çoğunlukla da patolojik olanlarından- sadece birisidir ve bu hatalı tanımın fonksiyonu genellikle belirli bir toplumu, insanın zihinsel oluşumunun zorunlu sonucu olarak savunmak olmuştur." (2008:13)

Erich Fromm'un kabaca bahsettiği bu ideolojik "insan doğası" savunması, aslında kavramın gerçekte herhangi bir mutlaklık arzetmiyor olmasına karşın, geçmişteki bütün toplumsal formasyonlarda bir meşruiyet temeli olarak kullanılması sonucunu doğurmuştur. Bireyin o anki düşüncesinin öncesinde var olmayan, ancak insana sunulan "düşünce paketleri" nin tüketimi sonrasında var olmaya başlayan bir dürtü, insan doğasının karşı koyulamaz bir temeli olarak varsayılarak kurumsallaştırılır ve böylece yazının bulunuşuyla birlikte başlayan ve zamanla şekillenen bu literatür, metinlerin çoğunluğunda gündelik kalıplar haline gelerek meşrulaşır. İnsan doğasını belirsiz bir kuyu olarak görmektense onu, bütün renkleri belirli bir 'keskin biçimli' resim olarak gösteriye çıkarmak, aslında, onu aynı zamanda yok etmek anlamına da gelecektir. Toplumun -köleci, feodal ya da kapitalist toplum formasyonu olması fark etmez- içinde varlığını sürdürmesi, hakim üretim ilişkilerine

göre tehdit olacak dürtüler, "karanlık insan doğası"nın bir pratiği olarak görülürler ve bu "kötü" doğanın karşısında savaşmak için devamlı olarak yeni ahlaki kodlar, şiirler, kanunlar vb ideolojik araçlar üretilir. Bir obje isminin, o objenin kullanım amacı ile aynı oluşu gibi, dilde üretilen bu kategoriler "şeyleşir" ve (doğal bir temeli olması gibi bir koşul olmamasına karşın) "doğallaşır"; Fredric Jameson'un "ikinci doğa" (1992:9) olarak adlandırdığı dil ve kültür sayesinde kişiden bağımsız olan kurumlarca tanımlanmış yeni bir "insan doğası" kavramıyla kişi, güdülenerek biçimlendirilir. Ancak bu doğa, belirsiz ve tanımlanamaz olan ilk doğanın aksine toplum normlarının, iş pratiklerinin, üretim ilişkilerinin doğrudan ifadesidir ve bu şekilde feodal toplum ya da kapitalist toplum kültürü ve anlayışı arasında ciddi bir "insanın kötü doğası" anlayışı farklılığı oluşur. Söz konusu olan bu "ikinci doğa" sadece kendisine referans göstererek var olan ve ister aile içinde olsun, ister gündelik yaşantıda olsun uyguladığı 'tekrar' stratejisi ile insanın biyolojik temelinde atıfta bulunmak zorunluluğundan da çoğu zaman kurtulan (ya da aksi olduğunda bu alanları da ideolojik olarak "dönüştüren") bir kategori haline gelir. Nietzsche'nin ölümünü haykırdığı Tanrı kategorisinin yerine kral tahtına, nitelikleri abartılmış bir "insan" kategorisini koyan hümanizm ideolojisi de, her bireyin sadece kişisel olan maksimum çıkarlar için savaştığını ve bu çıkar mücadelesinin genel refahı arttıracaklarını söyleyen burjuva ideolojisi de referans noktalarını bu "ikinci doğa"dan almalarına karşın, insanın biyolojik temelindeki mutlak davranış modellerinin kendi ideolojik yapılarına uygun olduğuna yönelik bir söylemde de bulunurlar. Bu

durumda bir şiddet uygulaması genelleştirilerek "insanın şiddet uygulamadığı takdirde kendi doğasına aykırı yaşayacağı" yorumunu yapabilme şansı doğduğu gibi (Theodore Kaczynski gibi bazı heterodoks primitivistlerde örnekleri görülebilir), çıkar ilişkisi temelinde yaşam sürmüş bir kişi model alınarak tüm insan doğasının Thomas Henry Huxley'in savunduğu tarzda "rekabet" temelindeki bir savaş içinde olduğu çıkarımının yapılmasına da olanak sağlanmış olur. Roland Barthes, "insanlık durumu" mitinin "çok eski bir mistifikasyon"a dayandığını ve bunun da belirli kişi ya da kurumlarca tanımlanmış olan bir "doğayı, tarihin temelini" yerleştirdiğini ifade ediyordu (1991:101). Bu tarihsel temel iddiası, tarihte bu kalıpların aranması ve bu karakter modellerinin zorlamalarla genelleştirilerek yeniden sunulması üzerine kuruludur. Yani insan doğasında şiddetin ya da sınırsız rekabetin olduğuna karşı çıkmak, zorunlu olarak bu ideolojilerin yeniden üretim ağına soktukları "insan doğası" kabulleriyle mücadeleye girişmek anlamına gelecektir. Eğer Michel Foucault'nun söylediği gibi, "bilginin sonucu" ile "iktidarın sonucu" (2006:284) aynı merkezin farklı yansımalarıysa, yani bir bilgi aynı zamanda iktidar anlamına da gelmekteyse, ("insan doğası" hakkında tarih boyunca çeşitli kurumların yaptığı yazın faaliyetleri de dahil olmak üzere) üretilmiş olan bütün kurumsal bilgiler de aynı zamanda iktidarın kalıntısını üzerlerinde taşımak zorundadırlar. Bilgi, iktidarı elinde bulunduranın uzantısıdır; uzamı ve yönü ise iktidarın isteklerine göre şekillenir; "doğru" ve "yanlış" kavramlarının üretimi de bu isteklerin "şeyleşmiş" birer yansımaları haline gelirler. Bu durumda

köleciler toplumu, feodal toplum ya da kapitalist toplumdaki egemen sınıfların birbirlerinden çok farklı olan karakteristikleri, 'erdemleri' ve zıtlattıkları kategoriler, bu toplumlarda üretilmiş olan "insan doğasındaki kötülük" üzerine açıklamaların hem büyük değişiklikler göstermesine, hem de bu hakim güçlerin "iktidar olma" üzerine ortak noktalarının bulunması sebebiyle egemen ideoloji bazında büyük benzerlikleri kendi içlerinde barındırmalarına sebep olur.

Antik Yunan Ve "İnsan Doğası" Anlayışı

Antik Yunan toplumunun iki önemli düşünürü olan Platon ve Aristoteles, benzerliklerine rağmen, egemenlik üzerine oluşan tartışmada iki taraf haline gelen ve çeşitli "insan doğası" tanımlarına bel bağlayan düşünürlerdir. Atina'daki hakim sınıfın savunucusu olarak Aristoteles, *Nikomakhos'a Etik* eserinde "doğamızda iyi ya da kötü olarak dünyaya gelmeyiz" (1998:25) itirafında bulunmasına karşın *Politika* eserinde "birisi yönetilmek zorundayken, diğeri ise doğasına uygun olan hakimiyeti kurlmalı ve böylece efendi olmalıdır" (1992:73) diyerek toplumsal hakimiyet temelini bu "insan doğası" kavramı üzerinden kurar. Modern dünyanın referans noktaları olan çeşitli bilim dallarının işbölümü ile gelişmediği ve meşruiyet zemininin de bunlar üzerinden görülmediği Antik Yunan'a uygun olarak, çok uzun süre sonrasında iktidarın dildeki üretimi için kullanılacak olan "bilimsel" metodoloji ve ifadelerden uzak olmasına karşın Aristoteles, dönemin Yunan vatandaşlığı geleneğine uygun olarak "efendi", "köle", "Atina vatandaşı" kavramları üzerinden bir meşruiyet arar;

köleliğin doğal bir olgu oluşunda Platon ile hemfikirdir. "Erdemli olma" sadece Yunan vatandaşlığına sahip olanların bir niteliğiymiş, konumları doğalarına uygun olarak görülen "tarım işçileri", "köle olmalıydılar" (Aristotle, 1992:416.) Bu durumda düşünebilmek, şefkat sahibi olmak, güç sahibi olmak gibi nitelikler, Atina vatandaş sınıfının kendi doğalarına ait bir koşula dönüşerek belirli bir "insan doğası" söylemini o tarihsel modelde meşrulaştırırlar. Antik Yunan'daki zanaatçılığın, denizciliğin, ticaret ve sanatların gelişiminin köle sömürsüne bağlı olması (Zubritski, 1997:102) Aristoteles'teki ideolojik insan doğası söylemini şekillendiren en önemli etkenlerden birisi haline gelir. Bu iki sınıf arasındaki "doğa" farkı, yani iki temel karşıtlık olarak gelişen "köle" ile "Atina vatandaşı" kavramları arasındaki farklılık, Aristoteles'in değerlendirmesinde her zaman Atina vatandaşlarının lehinedir. Bu yüzden bizzat kendi doğasından kaynaklanan meşru nitelikler sebebiyle yönetici kesim diğer insanlar üzerinde hak sahibidir. Aristoteles'e göre 'doğası uygun olanlar' aynı zamanda mülkiyete de sahip olanlardır:

"Daha çok doğayı izlemeliyiz: gençlerin gücü, yaşlıların anlayışı vardır; dolayısıyla, işlerin dağıtımının da bu temele göre yapılması, hem haklı hem de faydalı olur -çünkü işlerin gereğine uygundur. Mülkiyet de bu sınıfa ait olmalı; [zira] yurttaşların bol bol geçinebilecek durumda bulunmaları zorunludur ve bunlar yurttaşlardır. Aşağı sınıf ögesinin devlette payı yoktur, ne de oraya erdem koymayan herhangi bir başka sınıfın. bunun doğruluğu, baştaki konutlarımızdan bellidir; mutluluk, erdemle birlikte olmayı gerektirir, bir şehre mutlu dediğimiz zaman

da, yalnız bir parçasını değil, yurttaşların tümüne bakmalıyız. Mülkiyetin bunlara ait olması gerektiği de apaçıktır; tarım işçileri, ya köleler ya da şehrin dolaylarında oturan barbarlardır." (2002: 211)

Aristoteles'in toplumsal işbölümünü, varlıkların doğalarına göre belirlemeye çalışması, aynı zamanda kendi tarihsel nosyonuna da uygun olarak 'doğal olanı' tanımlamaktan ziyade "iktidarda olanı", "doğal olan" haline getirmeye yaramaktadır. Bu yüzden, hakim unsurların kendi yapılarından kaynaklanan kendi totalize edici pratiklerinden birisi olarak, insan doğası konusundaki herhangi bir belirsizlik imkanı ve bunun üzerine bir söylem, Aristoteles'in metinlerinde yer almaz (literatürün çoğunun hakim unsurlara ait olması ve bu hakim unsurların belirsizlikten mümkün olduğunca kaçarak totalize edici açıklamalara başvurmaları, dönemin mevcut toplumsal koşul ve hakimiyet unsurlarının ortadan kalkmasından sonra bile bu metinlerdeki "yanılmaz" kesinlik ifadelerinin toplumsal değişimi zedelemesine yol açmaktadır, bunun en güzel örneklerinden birisi ise Ortaçağ'daki skolastik düşünce olmuştur). Aristoteles'in egemenler için tasarladığı (ve bütün Aristotelesçi olumlu nitelikleri taşıyan) bu "doğa"nın ideolojik yönü, politik olmasının yanında tek bir olumlu "insan doğası" profili barındırması açısından da önemlidir. İnsanı düşünen bir hayvan olarak değerlendiren meşhur Aristotelesçi görüş, alt metninde bu insan doğasının kaçınılmaz olarak politik bir ön kabul ile başladığını gösterir. Çağın maddi koşullarını yansıtan bir şekilde, günümüzde bazı hayvanlardaki şiddet öğelerine odaklanarak yaptığı

genellemeleri "insan doğası" nı tanımlamak için kullanmış olan Konrad Lorenz gibi modern biyologların insan-hayvan doğası benzerliği üzerinden bir ideoloji kurmalarının aksine, Antik Yunan'daki ideoloji, ilginç bir şekilde hayvan-insan doğası karşıtlığı üzerine kuruludur. René Lourau'nun başarılı bir tespitiyle belirttiği gibi "insan", bir "politik hayvan" olmaktadır, "hayvan" ise "apolitik insan" olmaktadır (2001:37.) Aristotelesçi anlamda düşünen hayvan olan insan, bu durumda kaçınılmaz olarak politiktir; gerçek hayvanlar (ve bu dereceye indirgenen köleler) ise aslında "politik" olamadıkları için değerli değildirlere ve 'doğaları itibariyle' üstün olamazlar. Hristiyanlıktaki doğuştan günah sahibi olma anlayışının bir benzeri olarak bu inşa edilmiş "insan doğası" da toplumsal sınıfların rollerini kabul edebilmeleri için tekrar edilen, böylece kendi kendini gerçekleştiren bir kehanete dönüşür. "Kötü doğa"sı sebebiyle dünyadan yüz çevirmesi istenenlerin bu davranışı da aslında dünyasaldır. Yanlış bilincin etkileriyle politik olabilme gücünü yitiren bir "doğa", artık üzerinde egemen söylemin yorum, çözüm ve sorun ürettiği bir objedir ve aynı zamanda daha da alt kategorilere ait olarak yapılabilecek bir başka "doğa" tanımlamasına da açıktır (ki bu pratik ideolojik aygıtların artış gösterdiği toplumsal formasyonlarda daha kolay bir şekilde sağlanır.) Böylece bu "apolitik insan" olan hayvanlar ve "köleler", politik yaşamda var olmamanın, Antik Yunan için aynı zamanda kültürde, felsefede ve kavrayışta da 'yok sayılmak' anlamına geldiğini, yok sayılanın ise ironik bir şekilde aynı zamanda son aşamaya kadar kavramsallaştırılarak hakkında büyük bir literatür geliştirildiğini göstermektedir. Bir

"obje"nin düşük değerde görülmesinin aksine, o "obje" hakkındaki literatürün bu denli geniş olması ideolojik pratiklerin yoğunluğuna işaret eder. Giorgio Agamben'in ifadesiyle, Antik Yunan dilinde "hayat" sözcüğünü karşılayan tek bir kelimenin olmaması, ancak belirli bir grubun "yaşam biçimi"ne (hayat tarzına) işaret eden "bios" kelimesinin bulunması ve bunun yaygın kullanılışı (2001:9) "yaşam" ve "insan doğası" kavramlarının da aslında belirli bir grubun üretim ilişkileri ve konumuyla şekillenen bir yaşam tarzının ifadesi olmaktan uzaklaşamayacak olduklarını da gösterir. Yani dilde bir "yaşam" yoktur, bir insan grubunun kendine özgü "yaşantısı" vardır. "insan doğası" tanımı da bu durumda kaçınılmaz olarak bir toplumsal statünün meşrulaştırılması olmak zorundadır.

Modern Toplum Ve "İnsan Doğası"

Kapitalist toplumdaki "insan doğası" anlayışı, 17. yüzyılın monarşi savunucusu Thomas Hobbes'un "devlet olmadıkça, herkes herkese karşı daima savaş halindedir" (2008:94) diyerek ifade ettiği önkabulün, modern kapitalist koşullardaki kullanım çeşitliliğine göre yer yer dönüştürülerek yeniden üretilmiş ama çok az olarak silinerek tamamen ortadan kalkmış halidir. Sorunların başlangıcını medeniyette arayan Fransız Aydınlanmacısı Rousseau'nun aksine, toplumsal inşaları kendi "doğa yasaları" tanımlamasıyla mutlak bağlamda kullanan Hobbes'a göre "mal mülk arzusu ve büyük onurlara erişme tutkusu, onları elde etme kudretinin işaretleri olarak, saygıdeğerdir. Küçük kazançlar veya tatminler elde etme arzusu ve tutkusu ise saygıdeğer değildir."

(2008:73). Kapıya çoktan dayanmış olan yeni çağın, eski geleneklerle savunmasını yapan Hobbes'un, üstünlük kurma güdüsünü ve durmak bilmeyen rekabeti en temel doğa yasaları olarak görmesi, yeni başlamış olan kapitalist çağın temel niteliklerinin bir habercisi olarak ele alınabilir. Üretim araçlarındaki devrim ile ortaya çıkan serbest piyasa aktörlerinin karakter yapısının bütün insan türünün temel doğası olarak kabul edilme ihtiyacı, meşruiyet zemini kazanabilmek için eski toplumsal karakterleri dönüştürmek zorunda kalıyordu. Foucault, 18. yüzyılın ikinci yarısı itibariyle kanlı suçlarda büyük bir azalmanın kaydedildiğini, ancak (yeni toplumsal formasyon olan kapitalizmin başat karakterinin de daha fazla ortaya çıkmasıyla) mülkiyete karşı suçların arttığını yazar (2006:128) Bu dönemde "yasa dışılıkların ekonomisi, kapitalizmin gelişmesiyle birlikte yeniden yapılanmıştır. Mallara yönelik yasa dışılıklar, haklara yönelik olanlarından ayrılmıştır." (Foucault, 2006:143). Bu "yasa dışılıklar" ise, Hobbes'un "insan doğasına" ait olarak gördüğü isyankarlık, sınırsız rekabet ve durmaksızın savaşma isteği gibi niteliklerdir. Bu şiddet içeren eğilimleri insan doğasının her zaman karşılaşılan (çünkü Hobbes için bunlar "doğa yasası"dır) temel öğeler olarak kabul ederek Hobbes, hayatta kalabilmek için tam otorite sahibi bir devletin (monarşi) gerektiği savunmasını yapar. İnsan doğası fazlasıyla "kötü"yse, bu "kötülük"ten korunabilmek için yine fazlasıyla otoriter bir sistem gerekecektir. Ancak burada bu ideolojik tanımların dışında, gerçekte insan doğasının kötü olmasının mı iktidarı, yoksa iktidarın mı bu "insan doğası" nı öncelediği belirsizdir; insanların korkması gereken bir 'öteki' inşa

etmek ve bu tehlikeli 'öteki'yi bütün insanların değişmez varoluşlarının temeline yerleştirmek, aynı zamanda bu "kötülük"lerden arınmak isteyenler üzerinde bir otokontrol sağlanmasına yol açmakta etkilidir. Bu durumda dışarıya taşma korkusu altında düşünsel ve maddi bir baskı içerisinde tutulan bir benlik, aslında kendisini, inşa edilen bu 'öteki'nden ödünç aldığını da fark etmeyecektir. Her şeyin, Hobbes'un fetiş kavramlarından birisi olan "insan doğası" sebebiyle ters gittiği söylenen bir toplumsal modelde, ters gitmekte olanın aslında iktidar olması ihtimali de sorgulanmayacaktır; çünkü birey, 'insan doğası kullanım kiti'nin kapsamına çoktan alınmıştır. Ayrıca kullandığı araçlarına göre şekillenen insanın, bu artan mülkiyet odaklı yaşam ve kavrayış biçimlerine olan tepkileri ve yaklaşımı, zamanla bu dönemde "insan doğası" nın temel izdüşümleri olarak da görülmeye başlanmıştır. Piyasa sistemi için "bireysellik" ve "rekabet" kavramlarının önkoşul olmasının bütün literatürdeki ifadesi, bu kavramlara dayanak olabilecek güdülerin insan doğasında aranması ve iktidar-bilgi birliğinin bu sınırlı kategorileri temel güdüler olarak yeniden sunması olmuştur.

19. yüzyılda Herbert Spencer'in, sınırsız bir rekabet ile hayatta kalmaya çalışan bir canlıyı incelemişcesine kendi toplum kuramını kurması, ya da Thomas Henry Huxley'in evrimsel faktörü sadece rekabet açısından inceleyerek Hobbes'un kavrayışını "normal insan yaşantısı" olarak görüp bunu bir "gladyatör savaşı" olarak ifade edişi (Kropotkin, 2001:18) üretim hiyerarşisinin ve toplumsal statülerinin yansıması olarak yeni bir "insan doğası" tanımlamasına yol

açmıştır. Bu çalışmalar, perspektifin bir noktasına odaklanıldığı takdirde tüm yapının, o noktanın bir benzeri olarak görülmesine yol açması olarak tanımlanabilecek bir epistemolojik sorunun bilimsel söylemdeki ifadesi olarak da anlaşılabilir. Belirleyici olma olasılığı düşük olan kategoriler, totalize edici tarzda "tek kategori" olarak değerlendirilerek, daha önce "ikinci doğa" olarak tanımlanabileceği söylenen "dil" sayesinde başat karakter yapıları olarak var edilirler; bu da insan doğasındaki (hayatta kalabildiği sürece) adapte olma bilincinin, bu yeni kavramsallaştırmaları içinde özümseyerek gerçek "insan doğası" olarak algılamasına yol açar. Bu yeni insan doğası ise (endüstri devrimi sonrasını hesap edersek) makineleşmenin, uzun çalışma saatlerinin, rekabet ve kaygı altında ezilmenin ve sınırsız pragmatizmin literatürdeki meşrulaştırılması anlamına gelmektedir. Çünkü tanımlanmış ve öyle olduğuna inanılan bir "insan doğası" na karşı gelmek, doğal hiçbir yönü olmadığı bilinen bir kavrama karşı gelmek ile kıyas edildiğinde daha zordur; ideolojik söylemin odak noktalarından birinin de insan doğası olmasının sebeplerinden birisi budur.

Bu koşullar altında, Pyotr Kropotkin'in "karşılıklı mücadele yasası" nın yanında doğada Karşılıklı Yardımlaşma yasası' nın da bulunduğu" (2001:7) yönündeki tezlerini göz ardı eden ana akım düşünce temel odak noktasını bir tür tümdengelimle oluşturduğu rekabet kavramı üzerinden kurmuştur. Jean Pierre Changeux'un editörlüğünü yaptığı *İnsanın Doğal Kökenleri* derleme çalışmasında da görüldüğü gibi, ana akım bilim adamlarından Marc Kirsch, "karşılıklı yardımlaşmacı" Kropotkin'i ve salt "rekabet"

temelli savları kabul eden Herbert Spencer'ı aynı noktada ("can sıkıcı sapmalar") olarak görebilmektedir (2000:17). Burada iki zıt ekolü de reddetme niyetinde olduğunu söyleyen bir duruş, Barthes'ın tarafsız bir söylemin olamayacağı üzerinden kurduğu "ne o, ne o eleştirisi" kavramına dönüşme riski taşır. Yani mevcut toplumsal koşullarda rekabetçi anlayışın artık kimse tarafından kabul edilemez bir formu haline gelmiş (artık 'kurtarılması imkansız' olan) Herbert Spencer'ı reddederken bu anlayış tarafından izole edilmiş ve yalnızlığa itilmiş olan Kropotkinci yaklaşımı, rekabetçi Spencer ile aynı noktada görmek, zaten "ana akım" halini almış ve kurumsal olarak fazlasıyla genişlemiş olan rekabet temelli insan doğası anlayışını farkında olmadan kabul etmek anlamına gelecektir. "Tarafsızlık" söylemi de zaten ideolojinin içinde olan bir yaklaşımı, olduğundan daha fazla görünmez kılan bir ideolojiye bulanmış hale getirebilir. Burada asıl göz ardı edilen nokta, zaten ortada egemen bir "insan doğası" söyleminin bulunduğudır. Sistemin bütün parçaları, artık mitselleştirilmiş bir "her konuda kârlarını maksimize etme amacı güden insan" kavramı üzerinden gündelik yaşantıyı, kültürü ve toplumu yeniden üretmektedirler. Piyasa sisteminde oluşturulan (ve aslında sadece burada var olabilmesi mümkün kılınan) "bireysellik ideolojisi", insan doğası söylemi ile birleştiğinde, 19. yüzyıldaki etkilerinin de ötesine çıkarak "çıkar sahibi" olanın insan da değil, bizzat tekil gen olduğunu söyleyecek duruma getirmiştir. Günümüzün ana akım biyologlarından Richard Dawkins, (aynı zamanda kendi özel kavramı da olan) *Gen Bencilidir (The Selfish Gene)* eserinde, bu rekabetçi öğeyi tanımlar: "şunu savunacağım:

Temel seçim birimi –ve bu arada kendi çıkarımız- ne tür ne de gruptur; hele birey kesinlikle değildir. Gendir; yani kalıtım birimidir." (2007:26). Richard Dawkins'in ifade etmiş olduğu bu kullanımın garipliğine kendisinin de eserinde değinmesine karşın, "bencil gen" tanımı yine de, gerçek bir antropolojik temelden yoksun olması bir yana, üretim koşullarının abartı düzeylerde genelleştirilmiş bir ifadesi olarak kalmaktadır (ki daha önce kendisinin bile itiraf ettiği gibi, "gen" gibi biyolojik bir öğeye "bencillik" gibi bir konuşma ögesini dahil etmek pek de mantıklı değildir). Bu, verilere ulaşma sürecinde bir birimi açıklamak için kullanılan öğelerden sadece birisinin, bütün diğer öğeleri ancak kendisi vasıtasıyla görünür kılmasına yol açarak genelleşmesi anlamına gelir. Bu durumda tek başına tutarlı olabilecek bir yaklaşım, genelleştirildiği takdirde tutarlılığını kaybetmesi bir yana, aynı zamanda ideolojik bir yapılanma da olabilmektedir. Rekabet kavramı, eğer insan doğasının tek, gerçekten temel olan niteliğiye bu durumda en azından söylemde herkes için rekabet kaynaklı olan piyasa gibi bütün kurumlar da kendiliğinden meşrulaşacak ve bunlara karşı koyulması daha da güç bir hal alacaktır. Daha önce –saldırganlığı temel alan yaklaşımıyla- tanıtılmış olan (ve Frankfurt okulu geleneğinden Erich Fromm'un da kıyasıya eleştirmiş olduğu) biyolog Konrad Lorenz, bu pozitivist doğa tanımı metodunun özellikle de "Alman düşüncesi'nden gelen, "doğa kanunları ile açıklanabilen şeylerin otomatik olarak yüksek değerlerden uzak olduğu" görüşünün her şeye karşın halen etkili olduğunu itiraf etmektedir (2005:215). Çünkü belirli bir "doğa kanunu" anlayışı, bilgi/iktidar

kategorilerinin dışında düşünölemeyeceği gibi, varsayım olarak da günümüzün araçlarıyla açıklayıcı değil, ister istemez ideolojik olmak durumundadır. Modern düşüncedeki bu pozitivist yaklaşım, ayrıca bilim felsefesinde temel taşları oynatabilmiş olan Thomas Kuhncu yaklaşımın, bilim adamlarını da toplumsal koşullardan bağımsız olamadıkları için dönem şartlarından etkilenen ve dolayısıyla toplumsal anlayıştan (terminoloji ve güdülenme de dahil olmak üzere) kopamayan, nesnel olması imkansız olan kişiler olarak kabul etmesinin bir örneği olarak da gösterilebilir. Varsayımsal bir önerme sunarsak; tüm teknik imkanlar sağlanmış olsaydı dahi (kullanılan bütün terminolojinin ve hatta "bilim" kavramının bizzat kendisinin bile var olmadığı bir dönem hakkında varsayımda bulunduğumuzu unutmamalıyız), Antik Yunan toplumunda "bencil gen" benzeri bir iddia ve tanımlamanın bu derece etkili olması ve ana akım haline gelmesi mümkün olamazdı. Mevcut toplumsal yaşantı içinde yapılan tekrarlar (kapitalist toplum formasyonu için – modernitenin öncesinde bulunmalarına karşın- her şeyin ancak kendi terminolojileri üzerinden algılanabildiği "rekabet", "meslek", "kariyer" gibi kavramlar), o toplumda üretilen bütün bilgiyi de etkilediği ve geriye kalan bilgileri de kendi dili üzerinden ürettiği için nesnel olamazlar. Bu yüzden "insan doğası" gibi fazlasıyla dayatmacı olan bir kavram, özellikle de kapitalist üretim ilişkileri içinde değerlendirildiğinde fazlasıyla tehlikeli sonuçlara yol açma potansiyeli taşır.

"İnsan doğası" söylemi, söz konusu olan "insan" kavramının da birincil olarak politik

olması sebebiyle hiçbir tarihsel koşulda tamamen nesnel olarak yaklaşılması mümkün olmayan bir alanı doğurur. Bu tanımlanamaz söylem, mevcut toplumsal formasyona uygun bir şekilde, kültürel hegemonyayı elinde bulunduranlara göre şekillenecek, totalize edici bir insan figürünü kaçınılmaz olarak inşa etmek durumundadır. İnsan türünün ortaya çıkardığı ilk toplumun modeli olan ilkel toplulukların yaşantısı da kesin bir "insan doğası" kavramı oluşturmak için yetersizdir, ancak bu, kesin bir "insan doğası" tanımlamasına imkan tanımamasına rağmen bir "sabit nokta" olma potansiyeli taşıyabilir; bu açıdan bakıldığında Karl Polanyi'nin ilkel topluluklar üzerine yapılan çalışmalardan elde ettiği bulgular hakkındaki yorumu olan "temel insanî dürtülerin hiçbiri ekonomik değildir" yargısı (2008:18), Spencercı rekabet ve iktisadi-pragmatist akıl odaklı tanım karşısında, en azından geçmişten gelen ve "yaşanmış" olan bir sabit sunmaktadır. Ancak her koşulda, terimin bu değişkenliği, her türlü umut dolu beklentiye de imkan tanıyor. Şimdiye dek tarihsel olarak var olmuş hiçbir "doğa" kavramının sunduğu tanımlar arasında sıkışmak zorunda değiliz. Mevcut tanımları reddederek, tarihin şimdiye dek var olan akışındaki tahakküm, sömürü ve öznellik üretimlerinden mümkün olduğunca uzak bir "yeni doğa" kurulabilir; ya da mevcut "doğa" tanımı üzerine kurulan literatürü (ve bunun kişinin üzerinde sistem içinde zorunlu kılınan tezahürlerini) temel almayı bırakmak da yine aynı anlama gelebilir. Richard Rorty, başarılı bir tespitinde şöyle söyler: "doğa ifadesini kullanmaktan vazgeçmemiz gerektiği, onun değdiğinden daha fazla soruna neden olduğü anlamına gelir. Orada, dışarıda keşfedilmeyi bekleyen hakikat düşüncesinden

vazgeçmemiz gerekir demek, orada, dışarıda hakikat olmadığını keşfettik demek değildir." (1995:30) Richard Rorty'nin bahsettiği bu tehlikeli "insan doğası" tanımlarının insana sunduğu rollerden gerçek anlamda kurtulmanın yolu ise, bu tanımları içeren bütün ifadelerin (ki bu tanımlar sadece kuramsal çalışmalarda yer almaz, toplum içindeki tüm kültürel öğelere, gündelik yaşam ve bütün kavrayışlar da dahil olmak üzere, sözcükler vasıtasıyla sızmıştır) açığa çıkarılması, yani genel anlamda yapılacak göstergebilimsel bir ideoloji eleştirisi olmaktadır. Bu durumda çözüm, tarihin tekerleğini geriye çevirmek değil, kucağımızdaki geçmiş literatürden miras alınan tozlu tanımları bir kenara bırakarak geçmişin kirliliklerini üzerinde taşımayan bir "insan" kavramına ve bu yeni insanın çevresinde oluşturulmuş bir topluma "merhaba" demek olacaktır.

Cem ORHAN

KAYNAKÇA

- Agamben, Giorgio (2001), Kutsal İnsan: Egemen İktidar Ve Çıplak Hayat, Ayrıntı Yayınları, İstanbul.
- Aristotle (1998), Nicomachean Ethics, New York, Dover Publications Inc.
- Aristoteles (2002), Politika, İstanbul, Remzi Kitabevi.
- Aristotle (1992), The Politics, London, Penguin Books.
- Barthes, Roland (1991), Mythologies, The Noonday Press, New York.
- Changeux, Jean-Pierre (2000), Etiğin Doğal Kökenleri, Mavi ada Yayınevi, İstanbul.
- Dawkins, Richard (2007), Gen Bencildir, Tübitak Yayınları, İstanbul.
- Foucault, Michel (2006), Hapishanenin Doğuşu, İmge Yayınları, Ankara.
- Fromm, Erich (2008), The Sane Society, Routledge, Oxon.
- Hobbes, Thomas (2008), Leviathan, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.
- Jameson, Fredric (1992), Postmodernism, Or The Cultural Logic Of Late Capitalism, Verso Books, New York.
- Kropotkin, Pyotr (2001), Karşılıklı Yardımlaşma, Kaos Yayınları, İstanbul.
- Lourau, René (2001), Bilinçaltında Devlet, Ayrıntı Yayınları, İstanbul.
- Lorenz, Konrad (2005), On Aggression, Routledge, London.
- Polanyi, Karl (2008), Büyük Dönüşüm, İletişim Yayınları, İstanbul.
- Rorty, Richard (1995), Olumsuzluk, İroni Ve Dayanışma, Ayrıntı Yayınları, İstanbul.
- Zubritski, Mitropolski, Kerov (1997), İlkel, Köleci Ve Feodal Toplum, Sol Yayınları, Ankara

JOURNAL III

11.08.1955

"Les hommes naissent libres et égaux en droit... Aucune réverie ne me paraît aussi naïve, aussi vide de sens. S'il m'était possible de concevoir le moindre doute sur la française et la bonne foi de ces hommes, dont l'imagination souvent désordonnée, mélangeait le réel et le fictif, je considérerais cette pompeuse et décevante assertion comme une raillerie aussi cynique que froid. Comment peut-on parler de la liberté d'un nouveau-né? L'esclave le plus malheureux me paraît plus enviable sous ce rapport. L'enfant n'est qu'une masse de chair inerte, enchaîné à ses besoins, condamné à l'inanité et n'ayant que le droit, hélas commun à tous les mortels, de geindre et de pleurer. La liberté c'est le pouvoir d'agir à sa guise, avoir ses coudées franches. La liberté c'est la capacité, c'est la puissance, c'est l'indépendance. La liberté implique et la choix et la possibilité, c'est l'indépendance. La liberté implique et la choix et la possibilité de réaliser ses fins. Quand à l'égalité, il me paraît plus illusoire encore. D'abord notre destin se décide bien avant notre naissance. La pêche originel a une signification philosophique. Les morts saisissent le vifs, comme disent les juristes. L'imbécilité de votre arrière grand-mère vous marque d'une empreinte ineffaçable. Et puis, la géographie... Il est des peuple entiers qui sont restes enchaînés à une stade de civilisation dépassée par les autres depuis bien des siècles: la fatalité géographique... L'homme n'est pas une entité se créant soi-même. Malgré les conquêtes de l'esprit humain, le monde est bien encore d'être un jardin ou tous nos semblables puissent se donner la main et chanter en coeur. Les murailles existent et existeront longtemps. Il semble que cette égalité chimérique se fera encore attendre, après la réalisation aléatoire des rêves de justice sociale. La science et l'esprit humain sont capable de domestiquer les forces naturelles, d'élargir les limites de notre liberté, assurer à tous les hommes un minimum de bien-être. Mais le cerveau humain?"

Cemil MERİÇ

JURNAL III

11.08.1955

"İnsanlar hür doğarlar, eşit haklara sahiptirler: hiçbir hülya bana bu kadar çocuksu, bu kadar anlamdan yoksun gelmemiştir. Çoğunlukla karmakarışık bir hayal dünyaları olan ve gerçekte gerçek olmayanı karıştıran bu insanların dürüstlükleri ve iyi niyetleri hususunda en ufak bir şüphe duyabilmem mümkün olsaydı, bu şatafatlı ve aldatıcı iddiayı soğuk ve yersiz bir alay kabul ederdim. Yeni doğan bir çocuğun hürriyetinden nasıl bahsedilebilir? En bahtsız bir köle çocuktan daha şanslı. Çocuk hareketsiz bir et yığını ihtiyaçlarına zincirli, yararsız olmaya mahkum, tek hakkı, bütün insanlarla ortak tek hakkı, ne yazık ki inlemek ve ağlamaktan ibaret. Hürriyet istediği gibi hareket etmesidir insanın, serbest olmasıdır. Hürriyet yetenektir, güçtür, bağımsızlıktır. Hürriyet amaçlarını gerçekleştirmek için hem bir seçim hem de bir imkândır. Eşitliğe gelince, eşitlik daha da hayal. Bir kere kaderimiz doğumumuzdan çok daha önce saptanıyor. İlk Günah'ın felsefi bir anlamı vardır. Ölüler yaşayanların peşini bırakmıyor, iki kuşak önce yaşamış bir anneannenin zekâ kıtlığı silinmez bir iz bırakabiliyor bizde de. Sonra coğrafya... Başka medeniyetlerin birkaç yüzyıldan beri aşmış olduğu bir medeniyet merhalesine zincirli kalmış milletler var: coğrafi bir kader bu da. İnsan tek başına kendisini şekillendiren bütün değil. Ve dünya insan zekâsının fetihlerine rağmen, el ele tutuşup hep birlikte şarkılar söyleyebileceğimiz bir cennet olmaktan daha çok uzak. Duvarlar var insanların arasında ve daha uzun zaman da var olacak. Hatta bana öyle geliyor ki, bu hayali eşitlik, sosyal adalet rüyaları gerçekleşse bile daha uzun zaman kendini bekletecektir. Evet, insan zekası ve bilim tabiat kuvvetlerini kontrol edebilir, hürriyetimiz sınırlarını genişletebilir, bütün insanlara asgari bir refah düzeyi sağlayabilir. Ama ya beynimiz?"

Cemil MERİÇ

L'HOMME ET LA MER

Homme libre, toujours tu chériras la mer!
La mer est ton miroir; tu contemples ton âme
Dans le déroulement infini de sa lame,
Et ton esprit n'est pas un gouffre moins amer.

Tu te plais à plonger au sein de ton image;
Tu l'embrasses des yeux et des bras, et ton cœur
Se distrait quelquefois de sa propre rumeur
Au bruit de cette plainte indomptable et sauvage.

Vous êtes tous les deux ténébreux et discrets:
Homme, nul n'a sondé le fond de tes abîmes;
Ô mer, nul ne connaît tes richesses intimes,
Tant vous êtes jaloux de garder vos secrets!

Et cependant voilà des siècles innombrables
Que vous vous combattez sans pitié ni remords,
Tellement vous aimez le carnage et la mort,
Ô lutteurs éternels, ô frères implacables!

Charles BAUDELAIRE

İNSAN VE DENİZ

Özgür insan, her zaman denizi seveceksin!

Deniz senin aynandır, ruhunu seyredersin

Sonsuz dalgaların ardından

Ruhun o kadar acı bir girdap değildir

Hayalinin ortasına dalmaktan zevk alırsın

Onu, gözlerinden ve kollarından kucaklarsın

Ve kalbin uğultusunda zaman zaman eğlenir

Bu vahşi ve baş eğmez sesinde

Kendi karanlıklarınızda ve ağırbaşlılığınızdasınız

Kimse onun uçurumlarını yoklamaz

Sırlarınızın daima içinde olduğundan

Ey deniz kimse senin içindeki zenginliği bilmez!

Ve işte sayısız yüzyıllardır

Acısız ve kedersiz savaşırsınız

Kan dökmeyi ve ölmeyi ne kadar seversiniz

Ey sonsuz savaşçılar, yorulmayan kardeşler!

Charles BAUDELAIRE

(Çev. : Pelin YALÇINKAYA)

GERÇEĞİN SINIRLARINDA BİR YÖNETMEN:

Andrei Tarkovski

"Bir damla bir damla daha iki damla etmez;
daha büyük bir damla eder."

-Nostalgia, A. Tarkovski-

"Film, belge olduğu zamanın dışında bir düştür. Bundan dolayı Takovski sinema yönetmenlerinin en büyüğüdür. O, düşsel mekânlarda bir uyurgezerin güveniyle hareket eder ve hiçbir açıklama yapmaz. Zaten ne açıklama yapacaktır ki! Düşlerini bütün iletişim araçlarının en zoru ama bir anlamda en isteklisi aracılığıyla görünür kılabilen bir gözlemcidir" diye betimler diğer büyük yönetmen Bergman Tarkovski'yi.

Tarkovski hayatı boyunca filmlerinde sürekli birer arayış içine giren ve o arayışında Dünya'nın en büyük metaforunu – Tanrı'yı – bulmaya çalışan ve bunu büyük bir ustalikle yapan dâhiyane bir yönetmendir. Tanrı hep başrollerdedir Tarkovski'nin filmlerinde. O'nu aramak, O'nun sınırlarında dolaşmak bile büyük bir haz vermektedir Tarkovski'ye. Tarkovski'ye göre Tanrı evrendeki en bilinmez bir 'şey' ve belirsizlikte insanoğlunun en büyük merakıdır. Bu öyle bir meraktır ki; Tanrı'ya ulaşmak/Tanrı'yi bulmak insanoğluna en büyük lütf olabileceği gibi insanoğluna verilebilecek en büyük ceza da olabilmektedir. Birçok film sekansında Tarkovski'nin insanları sevişirken göğe yükselttiğini görebiliriz. Bu da bizim tasavvuf inancımızda da yer alan ilahi aşka bir göndermedir.

Tarkovski'de bir olay veyahut kurgudan söz edemeyiz. Tarkovski daha çok olgu ve durumlardan yola çıkarak hareket etmiştir. Tarkovski'ye göre insanın önceden ne yapacağını bilmesi ızdırap verici bir haldir. Yönetmen dolayısıyla kelime anlamıyla tam karşılığı olmasa da 'emprovize' bir sanat anlayışı gütmüştür. Filmlerinde amaç her zaman belliyken amaca giden yolda ki kullanılan araçlar, anlık değişime uğrayabilmektedir. Bu da Tarkovski'yi kendi çağdaşları arasında "sui generis" olmasını sağlamıştır. Tarkovski üslup olarak her zaman doğallığı benimsemiştir. O'na göre hayat nasıl devam ediyorsa, filmler de aynı kararlılıkla hüküm sürmektedir ve bu yüzden de klasik Hollywood film anlayışına sahip sinemaseverler de Tarkovski filmlerini 'hezeyan verici' derecede sıkıcı ve boğucu bulmaktadırlar. Lakin yönetmen hiçbir zaman genel kitleyi memnun etmek amacıyla filmler çekmemiş, kendi idealleri peşinde koşmayı ideal haline getirmiştir. Ve böylelikle kendi döneminden günümüzde hatırlanabilen ender yönetmenlerden biri haline gelmiş ve insanoğlu var olduğu sürece ismi anılacak bir yönetmendir. O zaman ki Sovyet yönetimini göz önüne aldığımızda ise ulaştığı başarının ne denli büyük olduğunu daha iyi anlayabiliriz. O zaman ki hüküm süren Soğuk Savaş döneminde var olan Amerikan emperyalizmine karşı Sovyet statükosuna boyun eğmezken, Amerika'nın kurgu sinema sistemine karşı da –Fellini, Bergman gibi yönetmenlerle birlikte- rüyaların gerçekliğe karışmasını kullanarak yeni bir gerçekçilik ortaya koymuştur. Tarkovski'nin mühürlü zamanlar adlı eserinde "Kurgu sinemasını ve ilkelerini reddetmemin nedeni, filmin beyazperdenin sınırlarını aşarak genişlemesine izin

vermemesi, yani seyircinin perdede gördüklerini kendi deneyimleriyle bağdaştırmasına olanak tanımamasıdır." diyerek yönetmenin amacının filmlerinde insanların kendilerini bulmalarını amaçladığını söyleyebiliriz.

Tarkovski, bilinçaltımıza inmeye çalışırken defaatle şiiri araç edinmiştir. Şiirsel anlatım, görsel öğelerinin yanında en önemli kullanım aracı haline gelmiştir. Öyle ki yönetmen bir fotoğrafçı edasıyla kullandığı kareleri ve edindiği üslupla filmleri şiirsel bir bütünlük arz etmektedir. Kaotik bir dünyanın içinde son derece sıradan hayatlar Tarkovski'nin dev aynasında yeniden can bulup muazzam bir hal almaktadır. Tarkovski'ye göre güzel, gerçeğin peşinden koşmayanlardan kendini gizler. Sanatın anlamı ve varlık nedeni hakkında düşünmeye yanaşmadan onu ele alıp değerlendirmeye kalkanların ruhsuzluğu ne yazık ki, sık sık, kaba bir şekilde basite indirgenmiş bir takım sözlere neden olur: "Bunu hiç beğenmedim!", "hiç de ilginç değil!"... Bunlar çok iddialı savlar ama ne yazık ki gökkuşağını tanımlamaya çalışan doğuştan kör bir adamın savlarından hiçbir farkı yok! Bu kör insan, bir sanatçının edindiği deneyimlerden doğan gerçeği başkalarına açıklayabilmek uğruna çektiği acılara karşı tamamen duyarsızdır.

Yönetmenin en büyük diyebileceğimiz filmi '*Stalker- İz Sürücü*'dür. Bütün sanat hayatı boyunca oldukça az eser vermesine rağmen, eserlerinin her biri ayrı bir başyapıttır. Diğer önemli filmleri arasında '*Zerkalo*(Ayna)1975, '*Solyaris* 1972, '*Andrei Rublev* 1966, '*Nostalghia* 1983,

Offret(Kurban) 1986" vardır. Ingmar Bergman'a ithafen yaptığı, *Offret* filminden kısa bir süre sonra hayatını kaybetmiştir.

"...güçsüzlük muhteşem bir şeydir

Ve güç hiçbir şey...

İnsan doğduğunda güçsüz ve uysaldır,

Öldüğünde ise katı ve duyarsız.

Bir ağaç büyürken hassas ve esnektir,

Ama kurduğunda ve sertleştiğinde ölür.

Sertlik ve güç ölümün refakatçisidirler.

Uysallık ve güçsüzlük, varlığın, canlılığın dışı durumlarıdır.

Çünkü katılaştan hiçbir zaman kazanamaz."

Lao Tzu

Stalker filminden

Tansel SETTAŞI

SARI OZAN'I ANARKEN

Üniversiteye geldiğim ilk yıllardı. O'nu ilk Gökkuşağı'nda, etrafına yedi sekiz öğrenci toplanmış şiir okurken görmüştüm. Bütün herkes susmuş, yüzlerinde hafif birer tebessümle O'nu dinliyorlardı. Uzun boylu, heybetli, büyük mavi gözleri ile dağ gibiydi.

Kim olduğunu sordum hemen eski arkadaşlara. Dediler ki O, Ali Hoca'dır. Bizim bölümden emekli bir hocaymış. Derken bizim oturduğumuz masaya yöneldi. Geldi, sanki kırk yıllık ahabımızmış gibi hiç yadırgamadan oturdu. Derken tanıştık. Fransız Dili'nde okuyorum deyince, hemen birkaç kitap önerdi.

Sonra memleketimi sordu. Söyledikten sonra hemen dedi ki; 'çıkart bakalım bir kâğıt kalem, YAZ!' Falanca fakülte, filanca hoca, yazdırdıkça yazdırdı. En sonunda dedi ki git Ali Hoca'nın selamı var de hemşerinizim hocam de, tanış.

Günler geçtikçe Ali Hoca'yla samimiyetimiz arttı. Her görüşmemizde ya bir tespah, ya bir şeker ya da şiirlerini yazdığı bir fotokopi verirdi. Kantinde, yolda nerde karşılaşırsak şiirler, marşlar okurdu. Hatırlıyorum da bir gece tramvayda rastladık ona. En arkaya oturduk. Ali Hoca gene başladı marş söylemeye. Bir de baktım ki tüm tramvay bizimle birlikte tek bir ağızdan Osman Paşa marşını söylüyor.

Üçüncü yılımın ikinci dönemiydi sanırım. Bir Pazar günü telefonum çaldı.

Arayan arkadaşım Ali Hoca'nın dün gece vefat ettiğini söylediğinde önce kendime gelemedim. Hatta inanmadım. Daha bir gün önce Fen-Edebiyat fakültesinin kantininde bize şiir okumuştum. Birlikte çay içip muhabbet etmiştik.

Hemen hazırlanıp dışarı çıktım. Arkadaşlarla buluşup evine gittik. Sanki Ali Hoca oradaymış da hemen gelip bize hoş geldin diyecek gibi hissediyorduk hepimiz. Hanımı ve kızları perişan olmuştu o kıpır kıpır insanın ardından.

Ertesi gün cenaze töreni için Mevlana'ya gittik arkadaşlarla. Fakat orada gördüğüm durum beni oldukça üzdü. Cenazede sadece üç dört üniversite hocası ve bizden hariç iki üniversite öğrencisi dışında kimse yoktu.

Sarı Ozan Ali Şimşek'i sadece otuz-kırk kişi son yolculuğuna yolluyordu. Mezarına toprak atarken bir hocamla sohbet ettik. İşte dedi bir hafta önce Ali Hoca'nın yanında kaç kişi vardı şimdi şurada kaç kişiyiz bak. İnsanoğlu ne kadar vefasız gördün mü Ramazan dedi.

Şimdi de dedik ki; madem bir dergi çıkartıyoruz, Sarı Ozan'a vefasızlık etmeyelim. O'nu da burada analım. Sarı Ozan Ali Şimşek'i saygıyla anıyoruz. Mekânı cennet olsun.

Adım Dergisi Adına

Ramazan YAZICI

AYDINLIĞIMI ARIYORUM

Kâh gülüyor, kâh ağlıyorum
Hüzünle geçiyor ömrüm tutamıyorum
Bu genç yaşımda yaşlanmış yüreğim
Derdimi kimseye anlatamıyorum
Yüzüme yerleştirmişim bir maske
Nerede olduğumu bilmeden dolanıyorum
Kaybetmişim çıkış yolumu
Bir türlü bulamıyorum
Nedir bendeki bu gam, bu keder
Nedir ruhumu hapseden zifiri karanlık
Aydınlığımı arıyorum.

Hilal ALTINKAYA

LİSANS - YÜKSEK LİSANS - DOKTORA
DOÇENTLİK TEZ ÇALIŞMALARI
DOKTORA DOSYALARI
RENKLİ - SİYAH BEYAZ FOTOKOPI
CİLT - GENİŞ EBAT İÇ VE DIŞ MEKAN BASKI
POSTER - AFİŞ BASKISI - TASARIMI
TİŞÖRT - KUPA BASKISI
FAX - ÇIKTI
BİLİŞİM - ORGANİZASYON

aybil

BİLİŞİM & ORGANİZASYON

www.aybilkopi.com

Tel: (0332) 223 14 25 - Fax: (0332) 241 15 23
Selçuk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi
KONYA

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ EDEBİYAT FAKÜTESİ FRANSIZ DİLİ VE EDEBİYATI

ADIM

KÜLTÜR SANAT VE EDEBİYAT DERGİSİ

Mart 10 - Nisan 10

Sayı 2

Adım Emin Adımlarla İleriye Taşımayan
Aydınlanamaz...

ADIM[©]

İki Aylık Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi

Sahibi ve Sorumlu Müdürü

Leyla ÇALIŞKAN

Yayın Yönetmeni

Ramazan YAZICI

Yayın Kurulu

Ramazan YAZICI

Leyla ÇALIŞKAN

Pelin YALÇINKAYA

Kezban YAVUZ

Mehmet BELEK

Esra TEKİN

2010-Konya

Her Hakkı Saklıdır.

Derginin İzni Olmadan Hiçbir Yazı Başka Bir Yerde Yayınlanamaz.
Alınan Yazılar Yayınlanmasa Bile İade Edilmez.
Yazıların Sorumluluğu Yazarlarına Aittir.

Yazışma Adresi:

Selçuk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi

Fransız Dili ve Edebiyatı

Selçuklu / KONYA

adimdergisi1@hotmail.com

Kapak Tasarım / Dizgi

Kezban YAVUZ

0506 278 21 71

Kapak (İki Dost) Resmi

Eren Parlat

Mersin Barbaros İlköğretim Okulu 6. Sınıf

Basım Yeri

Selçuk Üniversitesi Aleaddin Keykubat Kampüsü Edebiyat Fakültesi

Zemin Kat Fotokopi Merkezi-KONYA

Telefon: 0332 223 13 96

İÇİNDEKİLER

BAŞLIK	YAZAR	SAYFA
EDİTÖR'den	Yayın Kurulu	2
EBEDİ DOSTLUK	Ramazan Yazıcı	3
DOST'A MEKTUP	Kezban Yavuz	4
ANNEANNE'YE MEKTUP	Hilal Altinkaya	5
NEDEN SONUÇ İLİŞKİSİNİN SORUNU	Leyla Çalışkan	7
HİÇBİR İŞİMİN ORTSINDA	Mehmet Belek	9
ADI AŞK	Tuğba Çifte	10
DOST	Seviç Baştürk	10
KELİMELERİMLE BEYNİNDE TEPİNDİĞİM	Burçin Ergin	11
DOST'UMA		

YALNIZLIĞI SEVERİM DE	Leyla Çalışkan	12
COGITO ERGO SUM	Ramazan Yazıcı	14
SİHİRLİ ANAHTAR	Merve Mete	16
ÇOK YAŞA TEZ GEBER	Gülşah Akçay	17
MERKEZ KENDİMİZ	Hasan Uzunkodalak	18
SAHİRE	Burcu Bircan	18
TEKNOLOJİ VE İNSAN	Ramazan Yazıcı	20
LA TECHNOLOGIE ET L'HUMAINE	Leyla Çalışkan	21
YAŞAYINCA ANLADIM	Can Yücel	22

J'AI COMPRIS EN VIVANT	Pınar Gezici	23
MORS	Victor Hugo	24
GEM	Pelin Yalçınkaya	25
MICHAEL HANEKE	Tansel Settaş	26
YANGINDAKİ KAR TANELERİ	Ramazan Yazıcı	29
HER GÜN BİR YERDEN GÖÇMEK	Mevlana Celaleddin Rumi	31
BİTKİ OLACAKSAM	Aziz Nesin	32
DEVENİR PLANTE	Galip Baldıran	32
ANNE	Esra Tekin	33

Sayın Okuyucularımız;

ADIM DERGİSİ' nin ikinci sayısı ile sizlerle birlikte olmanın kıvancıyla bir kez daha karşınızdayız. İlk sayımıza gösterdiğiniz teveccüh bizleri oldukça yüreklendirdi. Olumlu ve olumsuz eleştirilerinizi dikkate alarak sizlere daha güzel bir dergi sunmak adına yoğun bir çalışmanın sonunda beğeneceğinizi düşündüğümüz ikinci sayımızı sizlere sunuyoruz.

İlk sayımızda ağırlıklı olarak "AYDINLANMA" konusunu işlemiştik. Bu sayımızda ise, özellikle Doğu Toplumlarının hayatlarında önemli bir yer tutan "DOSTLUK" kavramı üzerinde yoğunlaşmayı düşündük. Tek başına yaşamını devam ettirmesi mümkün olmayan insanoğlunun, kurduğu "dostluk" bağına, üniversiteli arkadaşlarımızın bakış açıları ile yükledikleri anlamlar ile göz atmaya çalışacağız. Bu konu ve daha birçok konu ile ilgili farklı görüşleri yaptıkları çevirdikçe görüp beğeneceğinizi umuyoruz.

Lakin öncelikle bizlere destek olanlara "dost"luğumuzun bir nişanesi olarak teşekkür etmek isteriz. Öncelikle biz bu işe giriştiğimizden bu yana her türlü desteğini bizden esirgemeyen başta Bölüm Başkanımız Sayın Prof. Dr. Galip Balıran olmak üzere, dizgide de bilgilerini bizimle paylaşan Sayın Yrd. Doç. Dr. Ali Büyükaslan hocamıza ve diğer bütün hocalarımıza bu desteklerinden ötürü teşekkür ederiz. Ayrıca naçizane çalışmalarımızı beğenen beğenmeyen, ilgilenen ilgilenmeyen başta Kırıkkale Üniversitesi ve Kafkas Üniversitesi olmak üzere bütün üniversitelerimize sonsuz şükranlarımızı sunuyoruz.

Bunun yanında, "La Littérature" dergisiyle bizlere ilham veren Gül Çiğdem arkadaşımıza, "Daktilo" fanzini ile fark yaratan Elif Gülaç arkadaşımıza ve bizleri eleştirileri ile yönlendiren siz okuyucularımıza "dostça" teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Destek, istek, eleştiri ve önerilerinizi bekliyor, hepinize "dostça" ve "dostlarla" bir hayat diliyoruz.

ADIM DERGİSİ
Yayın Kurulu

EBEDİ DOSTLUK

A enüz ikinci sınıfa gidiyorlardı. İki de sınıfa yeni gelmişler, utangaçlıklarından ötürü ikisi de kimseyle konuşmuyordu. Giyim kuşamları farklıydı, ayakkabıları farklıydı. Farklılıkları hemen ilk bakışta belli oluyordu. İki de köy çocuğuydu ve aileleri artık çiftçilikten para kazanamadıkları için şehre göçmüş gelmişlerdi.

Bu durumu en iyi bilen kişi öğretmenleriydi ve ikisini birlikte oturtmuştu. İlk ders kendilerini diğer çocuklara tanıtmalarını istemişti, tırnakları ojeli, dudakları rujlu öğretmen.

Bakamıyorlardı öğretmenlerine, çünkü onlar ojeyi, ruju değil, kınayı bilirlerdi. Konuşmaya başladıklarında sınıftan bir kahkahadır yükseldi. Bu şehirli çocuklar onların konuşmalarına gülüyorlardı. Utandılar... Hemen ilk teneffüs, birkaçıyla kavga ettiler ama öğretmen diğer çocukları kayırıyordu. İşte

böyle başladı onların dostluğu...

Ömer'in babası tekstilde işe başlamıştı, Mestan'inki ise inşaatlarda çalışıyordu. İki sinin anneleri de haftada üç gün gündeliğe giderlerdi. Bu üç günde ikisine zindan olurdu, çünkü küçük kardeşlerine bakmak zorunda kalırlardı. Ömer o günlerde en sevmediği şeyi, koyun gütmeyi, Mestan ise en nefret ettiği şeyi, tütüne gitmeyi, bile tercih ederdi.

Birbirlerinden başka arkadaşları yoktu ve ömür boyunca böyle başka dostları olmayacaktı. Günler geçtikçe farklılıklara alışıyorlardı ve artık başkalarına ihtiyaç bile duymuyorlardı. Alışmışlardı iki kişilik yalnızlıklara ve aslında diğer apartman çocuklarının yalnız olduklarını biliyorlardı.

Yıllar geçiyor, büyüyorlardı. Hep aynı okulda, hep aynı sınıfta, hep aynı sırada... İlk kavgaları, ilk aileden gizli sigaraları ilk aşkları... Liseyi bitirdiklerinde yılar sonra ilk defa ayrılığı tadacaklardı.

Ömer sınavda daha başarılı olmuş ve devlet bursu ile Fransa'ya gitmeye, üniversiteyi orada okumaya hak kazanmıştı. Mestan da başarılıydı, o da daha büyük bir şehre, İstanbul'a gidecekti. Mestan'ın kaydını yaptırmaya birlikte gittiler. Aynı zamanda Ömer'in yurtdışı işlerini de halledeceklerdi. Dönerken otobüste

konuşuyorlardı. Karar verdiler. Sevdikleri bir şiiri gitmeden önceki gece yazacaklar, güzelce zarflayacaklar, yurtlarına ilk vardıkları gece, açıp okuyacaklar ve ölene dek saklayacaklardı.

Gitme günleri yaklaştıkça ikisi de hem üzülyor hem de tedirginleşiyorlardı. İkinci sınıfa başladıkları ilk gün geliyordu akıllarına. Aynı şeyleri bu defa farklı yerlerde yaşayacaklarının düşüncesi onları korkutuyordu.

Ve gitme günü geldi. Birlikte İstanbul'a gidecekler, Mestan, Ömer'i yolcu edip, yurduna yerleşecekti. İkisinin şiirleri de Ramazan Bayramı'nda birlikte aldıkları ceketlerinin iç cebindeydi. Otobüs hareket etti. Ne oldu nasıl olduysa ortalık birden karıştı. Geç fark ettiler kazayı, ellerini ceplerine attılar, şiirleri çıkartacak takati bulamadılar. Aileleri cesetleri teslim alırken gördüler üzerlerine evlatlarının kanı sıçramış zarfları. Açtılar ve içindeki şiirleri gördüler. Sözleri aynı ama yazarlar farklıydı... "Dost dosta kavuşanda gözlerim sulanacak/ Özyurdumda paryalık elbette son bulacak/ Derdimiz anlaşılabilir türküler söylenecek..." diye devam ediyordu şiirleri...

Ramazan YAZICI
Fransız Dili ve Edebiyatı 4.Sınıf

Canım;

Her insanın hayatı boyunca bir tane olsun edinmek istediği güzide varlık;

Sen yüzümü güldüren, içimi ısıtan, acımı paylaşan, mutluluğumu arttıran,

Sen konuşmadan anlayan, içimde kopan fırtınaları anlatmadığım halde bilen, sözler olmaksızın konuştuğum, anlaştığım, paylaştığım,

Beni olduğum gibi seven, kusurlarımı örten, beni kendisi kırmaktan değil başkalarının kırmasından korkan, çünkü ona kırılmayacağını bilen,

Yanlışımı başkalarından önce bana söyleyen, başkalarından duyarsam daha çok üzüleceğimin farkında olan,

Omzuna yaslandığımda benimle ağlayan,

Yeri gelince saçma hayaller kurduğum, ama yeri gelince de hayata dair ciddi planlar yapmamı sağlayan,

Açığımı bilen ve kapatan,
 Aylarca görüşmesek dahi
 durumumuzu anlamak ya da
 anlatmak için üç cümlemin yettiği,
 Esprinin gelişini bakışlarımdan,
 fırtınanın gelişini gözlerimden
 anlayan,
 İçini dışını bildiğim, tepkileri
 beni şaşkırtmayan,
 Aramızda yapılan-harcanan
 hiçbir şeyin Lafını etmeyen,
 Büyük bir kavgadan sonra bile
 surat asmama, üzülmemeye
 dayanamayan,
 Bilmeden yargılamayan,
 mutlaka bir açıklaması vardır
 diyen,
 Haksızlığa dayanamayan,
 haksızlık yapmayan,
 Özür dilemesini de diletmesini de
 bilen,
 Benim gibi fanatik,
 Eylemlerimizin sonunu
 düşünmediğim,
 Ruh ikizim,
 Tek dostum,
 Gün ışığım,
 Seher'im;
 Ben bunca açmazın,
 Ben bunca çıkmazın,
 Ben bunca olmazın,
 Ben bunca sahtenin içinde
 Seni değil de
 Kimi özleyeyim??

Kezban YAVUZ
 Fransız Dili ve Edebiyatı 2. Sınıf

ANNEANNE'YE MEKTUP

Canım anneannem;
 Sana öyle ihtiyacım var ki; insanlar
 beni çok yoruyor. Keşke o yanındaki
 küçük kız çocuğu olabilsem.
 Büyüdükçe sorumluluklarımız artıyor
 biliyorum. Ama benim derdim
 sorumluluklarımla değil, olamaz da.
 Çünkü beni yetiştirirken, beni hayata
 hazırlamak için, hep küçük küçük
 sorumluluklar yüklerdin bana. Ve "
 yaptığın banaysa öğrendiğin kendine"
 derdin. O zamanlar anlamazdım ama
 itaat ederdim sana. Korktuğum için
 mi? Hayır! Çok sevdiğimden ve senin
 gibi olmak istediğimden... Küçükken
 herkes doktor, hemşire ya da başka
 bir şey olmak isterdi. Ama ben sadece
 "anneannem" olmak istiyordum.
 Neden mi? Anneannemsin diye
 demiyorum, çok ama çok iyisin.
 Karşılığını hiçbir zaman beklemeden
 herkesin yardımına koşarsın ve insan
 taş olsa çatlar dediğim olaylarda bile
 gösterdiğin sabrınla, çocukluk
 hayallerimi süsleyen tek meslek halini
 almıştın.

İşte bu iyi meziyetinden dolayı
 sana çok ihtiyacım var.
 Çocukluğumdan beri senin yanında
 pamuklar içinde büyüdüm. Ne zaman
 senin yanından ayrılıp hayata
 tutunmaya başladım, o saçların gibi
 bembeyaz olan pamuklar, diğer
 insanların arasında kirlendi ve
 kapkara oldu. Acımasız, çıkarıcı,
 kompleksli insanların arasında kaldım.
 Bu insanların hiçbiri sana benzemiyor.
 Toplu halde yaşamayı unutmuşlar.
 Herkes kendi mutluluğunu ön plana
 çıkarmış. Sabırsızlık kalpleri esir almış
 anneanne! Nasıl ki bir hastalık,

vücudun bir bölümünde başlar, sonra da bütün vücuda yayılırsa; bu sabırsızlık illeti de zamanla insanın iyi duygularını almış götürmüştü. Bana öğrettiğin "vefa" artık kimsenin içinde kalmamış.

Vefadan söz etmişken senin yaptıkların geldi aklıma. Yapılan iyilikler anlatılmaz dersin, hep susarsın; fakat senin yaptığın bir iyiliği anlatmamda bir sakınca görmüyorum. Belki örnek olur, bu çivisi çıkmış dünyadaki, kalpleri nasır tutmuş insanlara. Senin yerinde olmak isteyip onlarda bu hazzı tatma onuruna erişir belki kim bilir.

Hani benim doğumumla köye tekrar taşınmışsınız ya dedemle. Kendini yalnız hissetmişsin. O sıralarda Dudu adında, senden yaşça büyük, kimi kimsesi olmayan bir teyzeden yakınlık bulmuş samimi olmaya başlamışsın. O zor günlerinde Dudu Teyze'nin senin kapını çalıştı gönlüne serpilmiş su olmuş. Böyle böyle seneler geçmiş. Samimiyetiniz ilerlemiş. Kimsesi olmaya Dudu Teyze yaşlandıkça elden ayaktan düşmeye başlamış. Ve sen onun bakımını üstlenmiş, senelerce bakmış, yedirmiş, giydirmişsin; ama sen gelmişsin 65 yaşına... Çocukların ve torunların, aralarında bende olmak üzere, herkes "anne (annemin yerine koyuyorum onu ben) senin bakıma ihtiyacın var, artık bakamazsın" dese de: "Kimse kapımı çalmadığı zamanlarda, o çaldı kapımı" demişsin. Ve bir süre daha bakmaya devam etmişsin. Bu arada iyice yaşlanan Dudu Teyze aklını da yitirmiş. Paraları sobada yakar, bulunduğu her şeyi üstüne giyer, kedilerle yemek yer, durmadan sokakları, bahçeleri süpürürmüş. Senin bir sabah topladığın evi, o

günün akşamı harabeye çevirmiş. İşte böyleymiş.

Kaç kere ağlayarak evi topladığına şahit oldum anneannem. Her seferinde toplar hiç isyan etmezdim. En sonunda kendin hasta oldun ve gerçekten artık ona bakamayacağını anlayınca, Dudu Teyze'nin iyi bakılması için, uzak akrabaları tarafından İstanbul'a götürülmesine razı oldun. Fakat bir süre sonra da Dudu Teyze'nin ölüm haberini aldın. O günden beri, hala da "göndermeseydim de ben baksaydım" dersin. Ama 71 yaşındasın, hiç oturmuyorsun, daima bir hareket halindesin. İnsanlara yardımcı olmak için çırpınıp duruyorsun. Yaşam enerjinin ve neşenin kaynağının bu yönlerin olduğunu düşünüyorum.

Bütün insanlar, bu denli sabırlı ve birbirlerine karşı vefalı olabilse, o zaman hayat daha da yaşanabilir hale gelebilir değil mi anneanne? Hadi ben böyle karamsarlığa düştüğüm zaman aklıma seni getiriyor ve huzur buluyorum. Peki diğerleri e yapsın? İyi ki varsın anneannem! İyi ki beni sen yetiştirmişsin! Sana ne kadar teşekkür etsem az!

Son bir şey daha... Keşke okuma-yazma eksikliğini gençken açılan kurslara giderek tamamlayabilseydin. O zaman bu mektubu, ben veya bir başkası yerine, sen kendin okuyabilirdin. Ama sen o kurslara gitmek yerine, kursa giden komşu ve arkadaşlarının çocuklarına bakmışsın. "şimdiki aklım olsa giderdim kızım" dediğini duyar gibiyim, lakin bence sen yine de çocuklara bakar kendini feda ederdin. Ah anneannem ah! Eşin, benzerin var mı şu dünyada?

Hilal ALTINKAYA
Fransız Dili ve Edebiyatı 3.Sınıf

NEDEN SONUÇ İLİŞKİSİNİN SORUNU

Tarihsel süreçte olaylar değerlendirmeye alındığında neden-sonuç ilişkisinden ötürü ortaya çıkan durum her zaman bugünü etkilemektedir.

Her neden bir sonrakine sebep olmuşken, bir öncekinin sonucu olarak karşımıza çıkmıştır. Bu da bizi düşünmeye ve sorgulamaya itmiştir. Sorguladıkça gelişmiştir insan. Aydınlanma çağında Voltaire gibi, Montesquieu gibi aydınlar oluşturmaya çalıştıkları tarihsel içerikli yapıtlarında gözleme bu nedenle geniş önem vermişlerdir. Böylelikle irdelemeyi öğrenen toplum yapısının gelişen toplum yapısı olduğunu bir nevi betimlemişlerdir.

Olaylar değerlendirmeye alındığı zaman, daima öze yönelme söz konusu olur. Özü bilmek, üzerinde düşünülen olgunun nedenini araştırmakla eş anlamlıdır. Nedeni, neden yapan şey onun özüdür. Her madenin bir özü olduğu gibi, bunun oluşum aşaması, diyalektik felsefe ile iç içe gelişir. Bunu anlayabilmek geniş bir bakış açısı gerektir mutlaka. Fakat özden nedene, nedenden sonuca bağlantı kurmaktır asıl olan. Bu nedenle meydan gelen olaylar, bir zincir misali göz önde bulundurulabilir. Birbirinden ayrılmaya parçalara sahip zincirin, bir halkasını bile koparmadan dikkatle

ele almak gerekir. Peki, neden-sonuç ilişkisinde varılacak noktayı belirlerken yapılması gerekenler nelerdir?

Neden-sonuç ilişkisinin bir süreçten ibaret olduğunu daha önce vurgulamıştık. Bu vurgunun açılımı; olayı; zaman, mekan, kendi oluşum süreci, kendi döneminin koşulları diye yapılandırılabilir. Çünkü nedenin etkiye dönüşebilmesi için her zaman bir takım koşullar gereklidir. Bu koşullar gerçekleşmeden neden etki yaratmaz. Örneğin; I. Dünya Savaşı'nın bardağı taşıran son nedeni Avusturya arşidükünün öldürülmesi olarak öğretilir. Oysaki I. Dünya Savaşı'nda emperyalist güçler arasındaki rekabet, dönemin koşullarını oluşturmuş, var olan kapitalist sistem sömürgeciliğini dizginleyememiştir. Sistemin oluşturduğu rekabete Avusturya arşidükünün öldürülmesi vesile olmuş ve savaş başlamıştır. Bu nedenle doğru sonuçlara ulaşmak için nedeni, dönemin koşullarından, vesilelerden, iç ve dış nedenlerden ayırt etmek çok önemlidir.

Sonucunu bildiğimiz olayın zamanı (gerçekleştiği dönem), bizi oluşum aşamasındaki mekana götürür, bu mekanda olayı oluşturan kişiler, kişilerin hayatlarını, onların toplumdaki yerlerini, insanlarla ilişkilerini değerlendirip, dönemin koşullarını göz önünde bulundurarak, düşünce gücümüzün sınırlarını aşmaya çalışabiliriz.

Bugünlere nasıl gelinmiştir? Orhan Hançerlioğlu "Felsefe Sözlüğü" eserinde ilk insanların doğa ve olaylar arasındaki ilişkiyi gözlemlediklerini ve ortaya çıkan nesnellikleri ilkel yollarla

açıklamaya çalıştıklarından bahsetmiştir. Mesela, Güneş'in bir neden olarak toprağı ısıtması, kaçınılmaz bir gerçektir ve bunun üzerinde insanların etkisi yoktur. Bunu gözlemleyen insanlar bu nesnel ilişkiyi engelleyemezler. Ortaya çıkan öznel ve nesnel nedenler, öznel ve nesnel sonuçlar oluşturarak gelişmişlerdir. Her bir sonuç, sonraki başlangıca neden olmuş, gözlem ve sorgulama teknikleriyle, daha çok

düşünen toplumlari meydana getirmişlerdir. Peki, kimler bu güne öncü olmuştur? Antik Yunan Felsefesinde

olaylar arasındaki neden- sonuç ilişkisini ilk ileri süren Demokritos'tur. Sonra Aristoteles her şeyin belli bir şeyden geldiğini söylemiştir. Düşünmeye başlayan insanlar, sorgulayarak, artık hangi koşulların hangi nedenlerden doğduğunu bilmeye başlamış, bilimsellik gelişmiş ve insanlar nedenlere etki etmeye, onları değiştirmeye başlamışlardır. Öncü olanlar bugünler için nelerden feragat etmişlerdir? Yaşamak için çabalayan insanların sebep olduğu bugün, bize neler vaat etmektedir? Peki, yeni nesiller bu vaatten ne anlamaktadır? Tüm bu sorulara cevap verebilmek için sorgulayıcı olmak kaçınılmazdır.

Şimdi bunu günümüze uyarlayıp düşünmeye çalışalım. Sorgulamayı kim yapacak? İçinde bulunduğumuz, kimine doğru, kimine yanlış gelen bu düzende bağımsız düşünmeyi beceremeyenler mi? Kitap okumanın yerini, televizyon izlemeye bırakmış

genç kesimin %80i mi? Geçim kaygısı taşıyan bir anneye-babaya ne dersiniz? Sorgulayıcı olabilmeye sahipler midir acaba? Ya da gününbirlik yaşamaya çalıştıkları bu hayatta akşam evlerine götürecekleri bir ekmeğın mücadelesi midir, sorgulamak demek, onlar için? Bugünlere hangi nedenlerle geldik, hangi sonuçlar doğuruyoruz, bir sonraki nedene?

Olaylar değerlendirmeye alındığı zaman, daima öze yönelme söz konusu olur. Özü bilmek, üzerinde düşünülen olgunun nedenini araştırmakla eş anlamlıdır. Nedeni, neden yapan şey onun özdür.

Neden-sonuç ilişkisi içerisinde sorgulayıcı olmak, doğruyu bulmak, bu doğruyu göstermek kimin görevi olacak? Dünya değişiyor,

insanlarda keza aynı şekilde bu değişime ayak uyduruyorlar. Herakleitos'in dediği geliyor aklı hemen "değişmeyen tek şey, değişimin kendisidir". Peki, Herakleitos'in kastettiği değişim bugünkü ile eş değer mi acaba? Öğrenmeyi ezberle dayandırdığımız bugünlere geline sürece bir göz atmak önerilebilir ancak, anlamak isteyene. Belki de bu sayede uyanacak, sorgulamayı unutanların, kazanması gereken irdeleme sistemleri, ya bugüne ayak uydurarak ya da başına buyruk gerekirci bir yaklaşımla. Sonuç gerçektir, sonuç somuttur. Önemli olan ulaştığımız sonucun nedenlerini mantıksal açıdan, ezber olmaksızın doğru bilmek ve aktarımını mükemmel yapabilmektir.

Leyla ÇALIŞKAN
Fransız Dili ve Edebiyatı 3.Sınıf

HİÇBİR İŞİMİN ORTASINDA

İşte oturmuş hiçbir işimin ortasında sana yazarken yakalıyorum kendimi. Kelimeler tırnaklarıma takılıyor, parmaklarım acıyor.

İşte oturmuş hiçbir işimin ortasında sana yazarken yakalıyorum kendimi. Kirpiklerin batıyor tenime, tutamıyorum, yoldan geçiyor hayat.

İşte oturmuş hiçbir işimin ortasında sana yazarken yakalıyorum kendimi. Oysa daha dün senin çay fincanında boğulurken seni değil çayı özlediğimi düşünüyordum ve kendimden emindim. Kapı kollarında ellerini hissetmeyeli epey olmuştu çünkü. Çünkü giderken sesini de almıştın yanına. Çünkü kapıyı iyi çarpmamıştın. Çünkü bardaklar sağlam çıkmıştı. Çünkü koltuğa gömülmüş umacak bir şeyler arıyordum. Çünkü arkandan bakmayı unuttuğum. Yok suçlamıyorum fincanı, çay içmek benim fikrimdi. Evet, ciddi bir tebessüm vardı yüzünde. Bana bir şeyler diye tanımladığım bir şeyler anlatıyordun. Sesin tizdi, heyecanlıydı, sevgi doluydu ya da değildi, unuttum şimdi. Çayını yudumlarken kulakların kırırdadı, kulaklarına bakakaldım. Hatırladığım bütün çiçeklere benzettim onları. Hayatımızın hemen her sokağından geçen çayın bitiyor muydu yoksa fincanın kenarındaki ruj izi mi silinmişti anlayamadım. Sonradan fark ettim sesinin titrediğini. Gözlerim iki ufak pencere aradı durdu, kapatmıştın gözlerini. Ağlıyor muydun yoksa? Evet, ağlıyordun sessizce, saklaman yersizdi ama. Ben kulaklarını daha çok sevmiştim ama yalan yok! Sen gidiyordun oysa yeni fark ediyorum. Penceredeki gölgeler gibiydim, duymuyordum. Kapıyı açtın, bana baktın herhalde ben de fincana. Sonra gittin. Kapının kolu en son dokunduğün elim oldu.

İşte oturmuş hiçbir işimin ortasında sana yazarken yakalıyorum kendimi. Elma diyorum içimden...

İşte oturmuş hiçbir işimin ortasında sana yazarken yakalıyorum kendimi. Oysa seni sevdiğimi söyleyip gidecektim. Beceremedim.

Mehmet BELEK
Fransız Dili ve Edebiyatı 2. Sınıf

ADI AŞK

Aşk sazda sözde kaldı, yalnız kaldı. Acılar içinde kıvranmakta şimdi. Adından ötesinin bilinmediği boş yüreklerde aşk aşka ihanet etti.

İbadetti aşk, kendinden vazgeçmekti. Yeri, yurdu, nefesi, bedeni unutmak yüreğin sesiyle hep ona varmak. Vazgeçilmezdi, tekti, en kıymetlisiydi duyguların, en deriniydi ruhların. Şimdi ihtimallerde ve oyunlarda çaresiz kaldı. Oysa acısı bile güzeldi aşkın, mahşere kadardı, beşerden ilaha ulaştırırdı... İki kelimeye sığdırıldı, bedenlere tutsak edildi. Aşk birdi, birlikti daimiydi; platonik oldu, gündelik oldu, geçici oldu. Lütuftu, alışkanlık oldu. Aşk dedi diller; aşkı dedi bilmezler... Aşk gülümsedi. Yine de terk etmedi yürekleri. Hevesmiş dedi diller; ex-aşk dedi bilmezler... Aşk hüznünlendi, bu kez ağladı. Yalanmış dedi diller; geçti bitti dedi bilmezler... Aşk yaralandı, kana bulandı.

Öfke, intikam, yalan nedir bilmezdi. Başka bedenlerde birilerini unutmayı hiç denememişti. Aşk aşka ihanet etti. Yine de terk etmedi yürekleri. Çünkü aşk vazgeçmeyi bilmezdi.

Tuğba ÇIFTE
Fransız Dili ve Edebiyatı 3.Sınıf

DOST

Bir yerlerde seni senden daha iyi anlayabilendir. Ona güvenle yaklaşmaktır.

Dostluk zamanın pençesinde tüm kötülöklere, riyakarlıklara, sevgisizliklere hoyratça karşı gelebilmektir. Samimiyetsizliklerin gölgesinden gün ışığına saf bir şekilde çıkabilmektir. Dostluk bir kavgada onun için de bir yumruk sallamak değil; onu kavgalardan uzak tutmaktır. Dostunuz kendi içinizdeki kuyuya söyleyemediklerinizi ona haykırabildiğinizdir.

İki çılgın yüreğin dilsiz bir insanın söylediği şiirleri, nameri ortak bir kulakta duyabilmek ve eşlik edebilmektir. Bunun adı dostluktur.

Kimseler varamaz dostluğun o naifliğine ve sıcaklığına, eğer hiç erişmemişse dostluğun doyumsuz hazzına. Dostun özünde saklıdır vefa, paylaşım ve sadakat. Hayatı ölüme inat iki kişilik yaşamaktır.

Herkesin aynı olduğu hayatta iki kişinin el ele verip farklılık yaratışıdır ele veren dostluğun sırrını. Dost seyahat etmekten haz aldığınızdır, varacağınız yer cennet olsa da yolun bitmemesi için dua ettiğiniz ve onunla vakit geçirmekten mutluluk

duyduğunuz kişi sizin dostunuzdur. Bir otobüs camının gözünden aynı anda, paylaşarak izlemektir geride kalan yolları ve yolun sonunu birlikte görebilmektir dostluk. Hayat iki yol sunsa da önünüze, iki yolun ortasında kavuşabildiğinizdir dostunuz.

Çocukluğunuzdan yanınıza kar kalandır dostunuz. Zaman geçtikçe yaşamın acı - tatlı telaşesiyle olgunluğa erişirsiniz. an gelir yorulursunuz, dinlenmek istersiniz. Birisi vardır hayatınızda, ondan gelecek bir mektup ya da bir telefon yetecektir neşenizi yerine getirmeye.

Artık iki yetişkin dost olarak buluşursunuz bir çay bahçesinde. Masanın üstünde yoktur bez bebekler ya da tahtadan arabalar... Bu kez size sunulan iki fincan kahve ya da ince belli bardakta tavşankanı renginde demli bir çaydır. Radyoda yanık sesiyle "dostsuzluktan yakınan" o ozanın acısına inat; yüzünüzde çocukluktan kalma tebessüm, ceplerinizde anılarınız, yüreğinizdeki dostluk ateşiyle el ele verip mazinin tozunu alıp, hala gelecek planları yapabildiğiniz kişidir dostunuz.

Sevinç BAŞTÜRK
Fransız Dili ve Edebiyatı 2. Sınıf

KELİMELERİMLE BEYNİNDE TEPİNDİĞİM DOST'UMA

Mum ışığıyla ararken insanlar en yakınını,

Mum ışığında dahi zor değildi anlamak bana yakınlığını.

Yanlış kapılar çaldığım oldu zamanla arkadaş

Çok canım acıdı gördüklerimden ve zamanla göreceklerimden.

Sen geldin kelimeleri şekere batırarak, silemediklerimin gidişine kilit ekledin.

Bazen masallarda, bazen yalanlarda, bazen her golüme ofsayt bayrağının çıkarıldığı bir futbol sahasında buldum kendimi.

Yaşayıp gitmekti benimki;

Ya da sadece yaşayıp gidememek...

Sen geldin,

Canımın içi değil, içimin canı olmaya geldin,

Bakışlarımın tercümanı olmayı kimse beceremedi senin kadar

Ya da dalıp giden gözlerimden anlam çıkarmayı...

Ses tonumda kimse anlayamadı mutluluğumu, umutsuzluğumu senin gibi.

Başkalarının yanında doğruyu, yanlışını övmeyi;

Baş başa kalmalarımızda, övdüğün hatalarıma sövmeyi ihmal etmedin hiç.

Bizim hatalarımız bizimdi her zaman,
 Kimse beraberken yüzümüze vuramaz,
 Pişmanlığımıza yük ekleyemezdi.
 Bizimki işbirliği yapmaktı sevincimize, derdimize, kederimize,
 Saatlerce gülebilmek bir bakışa, bir tebessüme,
 Ya da saatlerce ağlayabilmek zerre kadar bir söze...
 Biz hiç özür dilemedik birbirimizden
 Salya sümük karışan gözyaşlarımızı affettiren.

EYY!!

İçimin canı olan
 Ağlayınca acıtan
 Bakınca anlayan
 Sarılınca güvenilen
 Gülünce sevindiren
 Gidince yıkan DOST
 Gözlerini arıyorum
 anlayabilmek ve anlatabilmek için...

Burçin ERGİN
Fransız Dili ve Edebiyatı 2. Sınıf

Mehmet 'ine...

YALNIZLIĞI SEVERİM DE...

Kişilere göre değişen yalnızlığın tanımını yapmak bir hayli zaman alır. Kimi sever yalnızlığı, kimi sevmez, bazısı ona takılır, bazısı ondan kurtulmaya çalışır, birisi kendini çoğaltır onunla, bir diğeri kısırlaştırır kendisini onun yüzünden... Uzar gider yalnızlığı tanımlamaya çalıştığınızda...

Her zaman severim yalnızlığı ben. Her sorunumda sığınırım çünkü kendisine. Bir şey mi söylendi ya da kötü bir haber mi aldım, hiç olmadı canım mı sıkıldı, hemen kapatırım tüm kapılarımı. Ancak o zaman durulur içimde kaynayan sular, böylece kimse yanmaz (benim haricimde). Ne ile sınırlandırabilirim ki çevremde olup biteni? Ancak ve ancak en indirgenmiş ama bir o kadar da yer kaplayan üçlü bir grupta kendimi özdeşleştirmeye çalışarak başarabilirim galiba; kalabalık ve ben, sen(sizlik) ve ben, yalnızlık ve ben.

Etrafımda bir sürü seslerin ve kendi gölgemi bulamadığım karartıların arasındaysam, kalabalıkta yalnız olduğumu anlarım. Kaçmaya çalışmak gibi bir yeltenme göstermem böyle durumlarda, zaten yalnızlığım yanımda diyerek devam ederim yoluma. Öyle bir soyutlanırım ki kalabalıktan hiçbir şeyi duymam ve

görmem. Tekmişim gibi davranırım caddede salına salına giderken, kimseye aldırmadan yerim yemeğimi bir süre ağız arasında, susamışım gibi alırım barın dolabından şarabımı, onu kana kana bitirince daha yalnızmış gibi hissetmek güzel olur da ondan yaparım bunu. O zaman acı çektiğimi daha net kavrarım. En büyük düşmanım olan, fakat düşman olarak görsem de beni daima geliştiren gelişmelerimle sohbeta başlarım boylu boyunca. Tabi düşünürüm de düşünürüm artık sabaha kadar... Gerçi gün ağarırken, beni tüm sıcaklığıyla uyandıran güneşten alırım ilk merhabamı. Bundaki mutlulukta benim ruh halime, ona cevap veriş tarzıma göre değişkenlik gösterir. Onun tüm aydınlığına rağmen sönük ve donuk bir karşılık verirsem, bütün gün enerjisini esirger benden, sanki ertesi güne kadar küsmüş gibi cezalandırır beni. Onu kaybetme korkumdan dolayı düzelmeye çalışırım şafağa kadar. Aynı hatayı mutlaka yinelerim, ama sağ olsun o hep aynı aydınlıkla doğudan doğar, mevsimine göre sıcaklığını ayarlayarak. Ona göre şekillenerek, kurulu bir saat gibi aynı yerinden başlarım yalnızlığımın.

Genelde sen olmazsın uyandığında. Bu yüzden çoğunlukla yalnız başlarım güne. İşte bu en kötüsü... Önce, gidişinin ardındaki üzüntü yüzünden seçerim bu dört duvar arasında sensiz sabahlamayı. Sonra, kapıdan çıkışının ardından başlarım dakikaları geri sararak seni

düşünmeye; "bir dakika önce gitti", "iki dakika önce sarıldım", "bir saat önce gülüyorduk", "üç saat önce yemek yedik", "altı saat önce müzik dinliyorduk", "dün bu zamanlar geziyorduk sokaklarda", "üç gün önce gelmişti, bugün gibi oysa..." Tekrar gittin işte. Şimdi sadece yanımdaymışsın gibi hayaller kurabiliyorum, yattığın yastıkta uyuyorum, yazdığın küçük notları okuyorum... Seni özlüyorum, sensizken öyle yalnızım ki... Sen uzaktayken ağırlığını koyuyor ortaya, tıpkı sen yanımdayken benim onu kapı dışarı kovduğumun intikamını alır gibi. O bana kalıyor sonunda ben de ona... Belli ki o da sıkılıyor aramıza başkalarının girmesinden. Kabulleniyorum mecburen. Bendeki benden nasıl vazgeçebilirim ki?

Lakin hep söylediğim gibi; yalnızlığı dalma severim de, yalnızlığımı alıp benden uzaklaştırmanı daha da çok severim. Çünkü seni severim...

Leyla ÇALIŞKAN
Fransız Dili ve Edebiyatı 3.Sınıf

COGITO ERGO SUM

"... İnsan olarak insani şeyleri, ölümlü olarak ölümlü şeyleri düşünmemizi salık verenlere kulak asmamalı, fakat elimizden geldiğince kendimizi ölümsüzleştirmeli ve içimizdeki en iyi, en yüce şeyle uyum içinde yaşamak için her şeyi yapmalıyız..."

(Aristoteles, Nikomakhos'a Etik, 10. Kitap)

Ünlü filozof Descartes, ne de güzel söylemiş "düşünüyorum öyleyse varım". Yani, varlığının sebebini düşünmeye bağlamış. Çok klişe olacak ama düşünme eylemi insanı diğer varlıklardan ayıran en önemli olaydır. Peki, insanı düşünmeye iten nedir?

Heidegger'e göre insanı düşünmeye iten en önemli şey, insanın düşünüyorsa olmasıdır. Yani insan eylemi yapan bir varlıktan ziyade, yapacağı eylemin sebep ve sonuçlarını düşünebilen yegâne canlı türüdür. İşte, belki de bu yüzden yüzyıllardır insanlık "ben"i yani kendini araştırmakta ve sorgulamakta, yani kendini düşünmektedir.

Düşünce şüphesiz insanoğlunun en büyük bilmecelerinden biri olduğu kadar, aynı zamanda en büyük silahıdır. İlk insandan günümüze kadar insanlığın kaydettiği bütün

ilerlemeler düşünce yetisi sayesinde olmuştur.

Fakat zaman geçtikçe ve toplum hayatı başlayıp, insanların üzerinde otoriteler kurulmaya başlandıkça, bireyler düşünme eylemini ya bırakmışlar ya da bıraktırmışlardır. Sistemlerin sadece imtiyazlı kişilere, sadece imtiyazlarını korumak için düşünme yetkisi verdiği gerçeği herhalde yadsınamaz. Tabii bu durum, toplumdaki dışlanmamak adına, diğer insanlar tarafından kabul görmüştür. Çünkü düşünmek insana bir yükür ve Seneca'nın dediği gibi "herkes aklını kullanmak yerine inanmayı tercih eder". Üsküdarlı Talat Bey:

"Adam olmazsak, kalırsak biz bu istibdadda

Devr-i hürriyet de birdir, devr-i istibdad da"

diyerek, düşünmenin özgürlük ve insan olmakla eşdeğer olduğunu söylemiştir.

Schopenhauer, insanı düşünmeye iten şeyin insanların henüz düşünmemesi olduğunu söyler ve düşünen insanları ikiye ayırır. Birinci gruptaki insanlar; sadece kendilerini, kendileri için düşünen insanlardır. Bu insanları samimi olarak gören Schopenhauer, olması gerekenin bu olduğunu söyler ver bu insanların hayatlarındaki mutluluğun ve hazzın düşünmekten kaynaklandığını belirtir. Bu insanlara da "gerçek filozof" der. Diğer gruptaki insanlara ise "sofistler" diyen Schopenhauer, bunların başkaları için düşündüklerini ve olmadıkları biçimde görünerek mutlu olmayı arzuladıklarını belirtir.

Düşünmenin "dünü ve bugünü"

Ortaçağ'a kadar Doğu toplumlarının, Batı'dan üstün olmalarının en büyük sebebi belki de düşünmedeki üstünlükleriydi. Öyle ki; Ortaçağ Avrupa'sında "düşünme ve sorgulama" kilisenin, feodalitenin ve aristokratların tahakkümü altında olduğundan ve bu sınıfların güçlerini paylaşmak istememelerinden ötürü, düşünme neredeyse imkânsızdı. Bunun yanında Doğu'da; yani gelen bir dinin sorgulaması ve yorumlanması dönemi yaşanmakta, Antik Yunan eserleri incelenmekte, yani düşünce anlamında büyük gelişmeler yaşanmaktaydı.

Rönesans ve Reform hareketlerinden sonra ise Batı Topluları "düşünme" ye başlamış, Doğu'nun miskinleşmesinden faydalanıp, medeniyetin kaynağı olup çıkmışlardır. Tabi bu bir cümle ile özetlediğimiz dönem çok büyük sıkıntılara sahne olmuş, birçok insan bu uğurda can vermiştir.

Bugün de hala, düşünmenin sorunları sürmekte. Dün sadece "baskıyı" kullanan sistemler, bugün insanların düşünmesini engellemek için çok farklı - ve aslında çok çekici - metaforlar kullanmaktadır. Schopenhauer düşünmenin gereksiniminin "sükûnet" olduğunu söyler. Fakat günümüz post-modern toplumlarında bu mümkün müdür?

Toplumunu yönlendirmek ve mankurtlaştırmak için her yolu ustaca kullanan sistemler, özellikle kitle iletişim araçlarını bu şekilde kullanıp bireyleri kontrol altına almaktadırlar. Televizyondaki bir alt yazı, Internetteki bir elektronik posta,

radyodaki bir anons insanları o an gerçek dünyadan koparmakta ve bir şekilde bir yerlere yönlendirmektedir. Öyle ki, bu araçlardan gelen bir sinyal bizim tüm dikkatimizi ve düşünme gücümüzü oraya odaklar. Ayrıca, bu araçların başında geçirdiğimiz hoş zaman, bizleri, onların -dolayısıyla sistemin- KÖLESİ yapar (kölelerin düşünmeye haklarının olmadığını vurgulamak isterim).

Bunların dışında, sistemlerin kendileri için yıllardır kullandığı tahakküm araçları, işlerini yapmaya da devam ederler. Önceleri toplumu yönlendirmek için "sofist"leri kullanırken, bugün Gramsci'nin söylediği gibi organik ve mekanik aydınları kullanarak, insanların düşüncelerini engellemektedirler.

***Düşünce şüphesiz
insanoğlunun en büyük
bilmecelelerinden biri
olduğu kadar, aynı
zamanda en büyük
silahıdır.***

İşte bu kadar bilgi kirliliğinin yaşandığı, dışarıdan etkilenip asıl gerçekliklerin kaçırıldığı, toplumları kendi çıkarları çerçevesinde yönlendirmelerin çok olduğu bir Dünya'da sanırım en çok ihtiyacımız olan şey "SİNİRSİZ" bir düşünme ve düşünce özgürlüğüdür.

Sevgi, saygı, muhabbetle...

Ramazan YAZICI
Fransız Dili ve Edebiyatı 4.Sınıf

SİHİRLİ ANAHTAR

Kimisi için Fenerbahçe-Galatasaray maçı, kimisi için ise her baktığında onu derinlere, anılara, hayallere götüren tabiatın eşsiz görüntüsü, bir çocuk için kardeşi ile günlerdir kavgasını ettiği şirin kıyafetler, bir anne için olgun, duyarlı aynı zamanda evinin temizliğini kendisine bırakmayan bir kız evladı, bir öğretmen için sürekli ders çalışan başarılı bir öğrenci, bir evlat için dışarıda kar yağarken, sıcak soba başında demlenen tavşankanı çaydan ailesi ile yudumlamak, bir delikanlı için sevdiğinin sıcak bir gülümsemesi, bir çift için birlikte buldukları anlardan ibaret olan hayat, toy bir delikanlı için ise artistik bir araba ile son ses müzikte etrafını rahatsız ederek hava atmaktır.

Herkes için farklı anlamı vardır hayatın. Evet, ilk söylendiğinde insana çok uzun bir süreyi hatırlatan hayat kelimesi, aslında sadece yaşadığımız iniş-çıkışlardan ibarettir. Bulduğunuz yaştan geriye dönüp baktığınızda, sadece sizde derin izler bırakan birkaç olayı hatırlarsınız. Böyle düşündüğümüzde çok acı bir durum çıkıyor ortaya, insan kendi kendine "hayatın ne anlamı var ki" diyor.

Fakat herkesin içinde, belki kimisinde çok derinlerde saklı olan, ortaya çıkmak için sadece küçük bir dürtüye ihtiyacı olan bir sevgi duygusu vardır. Ve bu duygu ile hayatımızı bütünleştirdiğimizde, kısa vadeli olan anılarımızı, arkadaşlıklarımızı, kardeşliklerimizi, sevinçlerimizi değil bir ömrün sonuna dek, sonsuzluğun hakim olduğu mekanlarda yaşanabilir sevgiler haline getirebiliriz. Eğer ki, sevgiyi uzun vadeli hale getirmeyi başaramıyor, her şeyin temeline sevgiyi atamıyorsak, insan için bir ya da iki saatlik uyku süresinden ibaret olan bu hayattan kazanımlarımızda kısa ve geçici olacaktır.

Belki, yolda kendi halimizde yürürken tanımadığımız bir insanın, karşılıksız, menfaatsiz sadece Yunus'un "Yaratılanı

severim yaratandan ötürü” ifadesi gereği olarak, o an içinden gelen sıcaklıkla yaptığı tebessüm, sizi içinde bulunduğunuz karanlıktan çıkaracak, güneşin sessiz ve karanlık bir kenti aydınlattığı gibi, içinizde insana dair kaybettiğiniz sevgi kıpırtılarını tekrar hissetmenize sebep olacaktır. İşte bu kadar büyüktür sevginin gücü! Zaten, sevgili değil midir, acı yemeklerimizi tatlı yapan? O halde, aç gönlünü açabildiğinde, belki de ummanlar büyüklüğünde, ta ki ulaşamadığın bir yürek kalmasın.

Kısacası, son bulmasına sadece bir nefesin sebep olacağı, zorluk ve sıkıntılarla dolu olan hayatımızı anlamlı kılabilmem tek yoludur sevgi! Zaten hayat sevgi ile zorluklara tahammül edenlere verecektir mükafatını.

Merve METE
Fransız Dili ve Edebiyatı
3.Sınıf

ÇOK YAŞA TEZ GEBER

—Hapşu!

—Çok yaşa tez geber!(sırtarak) ve yine

—Hapşu!

—Çook yaşa tez geber!

—Aynen! Karşılıklı kahkaha ve taraflar çeker gider.

Kafamı kaldırıp baktım kaşlarımı çatarak... Neydi bu yeni şaka tekniği mi? İyi dilekte bulunma mı? Sonra beynime hücum düşünceler yüz kaşlarımı gevşetti. Bir daha düşündüm aslında pek ala iyi dilek olabilirdi. Ölmeden önce ölebilmem ne büyük bir erdem oluşunu savunan düşünceler vardı. Bunların başında sufi felsefe geliyordu. Bu dünyanın nimetlerine yabancılaşmak, tüm cüzi nimetlerin ana kaynağına gidiş bileti olarak adlandırılıyordu. Maddeden geçerek mana denizinde boğulmak, varlıklar âleminde hiç olmak... İki kişi arasındaki diyalog bu bilinç ile mi gerçekleşmişti acaba? Yoksa iki insanın iletişim çabası mıydı absürtlüğün çekim alanından faydalanarak...

Samimiyetin çapını genişletmek adına hapsirme eylemini fırsat bilmek, bu fırsatı bir an evvel değerlendirebilme kaygısıyla birleşince, çok yaşanın içine küçük bir espri katıyordu... Anlamca yaşamı sonlandırdığı noktada ertesi gün ki olası konuşmaya hayat veriyordu.

Gülşah AKÇAY
Fransız Dili ve Edebiyatı 4.Sınıf

MERKEZ KENDİMİZ

Hepimiz hayatın engebeli tarlalarından geçiyoruz ve kimi zaman takılıp düşüyoruz. Belki hemen belki bir müddet sonra kalkabiliyoruz. Düşünceler ve inançlar da böyle aslında. Çok inandığımız bir olguyu bazen askıya alabiliyoruz ya da düşüncelerimiz bize bir anda anlamsız gelebiliyor.

İnsan beyni bir düşünceye inanırken, korkularından ve ön yargılarından kesinlikle arınmış olmalıdır. Ona yürekten inanmalıdır ki başarı elde edilsin. Biz insanlar ne istersek yapabiliriz. Yeter ki inandığımız şeyin ciddiliğini ve duruşunu iyi belirleyelim. Örneğin; müzikle hiç alakası olmayan biri emeğini ve çabasını ortaya dökerek bir enstrüman çalabilir. Ya da farklı bir dil öğrenmek isteyen bir birey istediği dili öğrenebilir. Bu konuda tabii ki çok önemli kriterler vardır. En önemlisi insanın kendi kendini motive etmesidir. 'Ben bu işi yapabilirim' diyebilmelidir.

Değerli arkadaşlar zorlukları aşmak imkânsız değil. O imkânsızlığı yaratan bizleriz. İnanç, sabır ve gayretle her şey rayına oturacaktır. Uzun lafın kısası her şey bizde başlar bizde biter. Merkezimiz kendimiz...

Hasan UZUNKODALAK
Kafkas Üniv. Fen-Edebiyat Fak.
Fransız Dili ve Edebiyatı 1. Sınıf

SAHİRE

Uyumalıyım diye düşündü. Yarının bir öncekinden daha farklı olmayacağını bile bile uyumalıyım. Belki de bütün bu hayatım uyanamadığım bir uykunun parçası da yarın gözlerimi gerçekliğe açacağı...

Sanki kendini bildiği günden beri aynı düşünceyle uyumaya ikna oluyordu. Yarın gözlerini gerçek hayatına açmak ve bu kâbustan uyanmak... İkna olduktan sonrası kolaydı zaten. Başını yastığa bırakması yeterliydi. Adının manasının aksine hiç uykusuzluk çektiği görülmemişti. Sahire idi adı, uykusuzluk anlamına gelirdi. Annesini hiç uyutmamıştı, bitmek tükenmek bilmez dokuz ayın her bir gününde. Kızına kinlendiğinden midir bilinmez Cavidan Hanım, illa ki yaptırmıştı dediğini. Kocaman gözleri olan minicik bebeğin kulağına ezan sesiyle beraber üç kez Sahire diye fısıldanmıştı. Kimin fısıldadığını bilmezdi Sahire. Sormak hiç aklına gelmemişti zaten. 19 yıllık hayatında çok küçük bir ayrıntıydı. Ama şu sıralar rüyalarında bile sürekli düşündüğü için, bu küçük ayrıntı gelip yerleşmişti aklının bir köşesine. Bir gün sormalıydı bunu da annesine. Elbette ki uyanınca soracaktı. Rüyada, daha doğrusu kâbusta alınan bir cevap ne kadar doğru olabilirdi ki?

Doğru olsa bile büyük ihtimalle uyanınca unutmuş olacaktı.

İnsan çoğu zaman rüyasında da gerçek yaşamını, gerçek yaşamında da rüyasını anımsamaz. Gün ve gecede bambaşka iki dünya kurar kendine. İkisinde farklı hayatlar yaşar çoğu zaman birbirinden habersiz. Eski Yunan mitolojisinde Hypnos'un (uyku) ve Nyx'un (gece) oğlu Morfeus "düş"leri ifade eder; kendisine uçma ve aynı anda her yerde olabilme olanağını sağlayan kanatlarını hızla, fakat sessizce çırparken temsil edilir. Uykudaki insanları bir haşhaş çiçeğiyle okşayarak onların rüya görmesini sağlar. Ölümlülere sırları açıklamak üzere gönderilir. Morfeus uykuda ifşa olan "biçim"i ifade eder, çünkü arzu ettiği biçimi alabilen bir varlıktır. Geceleyin bir tür yolcu sayılabilecek uykudaki kişi, yeraltı âlemindeki nehirlerden Mnemosyne nehrinin (hatırlamayı sağlayan) ya da Lethe nehrinin (unutmaya neden olan) sularından içebilir ve Hypnos bıraktığında kişi uyanır. Bütün bu karmakarışık isimli Yunan mitolojisini nerden öğrendiğini anımsayamıyordu bir türlü. Belki de rüyalarında öğrenmişti. Ne zamandır bu kadar bulanıklaşmaya başlamıştı her şey? Yine anımsayamadığı bir zamanda Mnemosyne nehri ile Lethe nehrinin karışıkları bir yer vardı ve o da oraya düşmüş olmalıydı ki hatırlamaya neden olan ve unutmaya neden olan sularla beraber yikanmıştı. Elbette ki tüm karmaşanın sebebi buydu. Her

neyse diye geçirdi içinden. Başımı yastığa bırakmalıyım gözlerimi kapayınca dek hepsi geçecek...

Kapının açıldığını duyar gibi oldu. Ceviz kaplama, kahverengi, gıcırdayan kapısı... Annesi gelmiş olmalıydı. Başını yastığa bıraktığını hatırlamıyordu ama içi geçmişti sanki. Çok iyi diye düşündü. Artık ayakta da uyuyorum. Bu kadarı da fazlaydı ama. Bir çözüm bulması lazımdı. Uyanır uyanmaz ilk iş annesine ismini kulağına kimin okuduğunu soracak, ikincisi de onu bu karmaşadan kurtulması için doktora götürmesini isteyecekti. Ayılmaya çalıştı. Uykusu ağır olurdu genellikle ama bu sefer direnecekti. Kapıya doğru çevirmeye çalıştı başını, başaramadı. Yastığa bakmaya çalıştı, yapamadı. Birden ayıldı. Bütün bu uyku, uykusuzluk, rüya karmaşasından kurtuldu. Her şey gerçekliğe büründü. Düşünebiliyor, duyabiliyor ama hareket edemiyordu. Paniğe kapıldı. Kalp atışları çok hızlanmıştı. Sesini duyuyordu. Hem içerden hem de dışarıdan bir yerden geliyorlardı. Sonra tanımadığı bir erkeğin "Daha fazla beklemeye gerek yok, siz de çok yıprandınız. Beyin ölümü gerçekleşen hiçbir hasta uyanmaz, o da uyanmayacak" dediğini, annesinin ağladığını, haykırdığını duydu uzaklardan. Kalbinin sesi de uzaklaştı. Hem içerden hem dışarıdan yavaşladı. Ne olup bittiğini anlamasına fırsat kalmadan gerçek uykusuna daldı.

TEKNOLOJİ VE İNSAN

İnsanlık ortaya çıkışından bu yana doğa ile mücadele halindedir. Bunun nedeni insanlığın çevresine hakim olma ve değiştirme dürtüsüdür. Bu dürtülerden ötürü sürekli aklını kullanıp yeni aletler üretmiş, bunlarla doğa ile savaşını sürdürmüştür.

Kümülatif olarak ilerleyen bilim sayesinde insanlık bugün ki modern toplum yapısına ulaşmıştır. Bu süre içerisinde teknolojinin rolü yadsınamaz. Fakat gelinen noktada teknolojiye sahip miyiz, yoksa teknoloji mi bizim hayatımıza yön veriyor?

Marshall McLuhan "we shape our tools and afterwards our tools shape us" diyerek, modern insanın durumunu çok iyi özetlemiştir. Her gün yeni bir cep telefonunun, bilgisayar modelinin üretildiği ve insanların onların kölesi olduğu bir ortamda sanırım bu tez daha da doğruluk kazanıyor.

Daniel Bell "Kapitalizmin Küresel Çelişkileri" eserinde, "Modernizm baştan çıkarıcıdır" der. Öyle ki modernizmin bu özelliği insanları tembelleğe itmiş, hem ruhsal hem de fiziksel olarak insanları deforme ederek, insanların bunalımlar yaşamasına neden olmuştur.

Harold Rosenberg ise "modernlik bir yıkma geleneğidir" diyerek, insanların hem kendisini hem de doğayı mahvettiğini anlatmaya çalışmıştır. Einstein'da bu duruma dikkat çekmiş ve "üçüncü Dünya Savaşı nasıl olur bilmiyorum, ama dördüncü Dünya Savaşı taşlar ve sopalarla olacaktır" demiştir.

Aslında insanların teknolojiyi ilerletme çabaları, onların korkularından da kaynaklanır. Bu konuda Jean Jacques Rousseau'nun "iyi insan gırlıçplak boğuşmayı seven bir atlettir, güçlerinin iyi kullanımını engelleyen tüm o iğrenç süslerden nefret eder" der. Rousseau'nun bu sözüne katılmamak mümkün değildir.

Sonuç olarak, teknoloji ve modernlik her ne kadar iyi şeyler gibi görünse de insanları doğallıktan alıkoydukları için bazen çok kötü sayılabilirler. İşin içine bir de kimi insanların doyumsuz egoları girdiğinde, ortaya çıkan çekilmez bir dünya olacaktır. Bu konuda pek çok kitap yazılmış, film çekilmiş, insanlar gelecekte olabilecekler konusunda uyarılmışlardır. Güncel olması nedeniyle "Avatar" filmi bunun en son ve en güzel örneklerinden biri sayılabilir.

Ramazan YAZICI
Fransız Dili ve Edebiyatı 4.Sınıf

LA TECNOLOGIE ET L'HUMAINE

L'humanité se bat avec la nature depuis sa naissance. Parce que l'humanité a l'intuition d'être dominant de son environnement et de son changement. Grace à ces intuitions, elle produit les nouveaux appareils en utilisant sa raison et elle continue son combat avec la nature.

L'humanité arrive à la société moderne d'aujourd'hui, grâce à la science qui se développe à titre cumulatif. C'est pourquoi le rôle de la technologie est très important. Mais, aujourd'hui, est-ce que nous possédons la technologie ou est-ce la technologie qui nous possède?

Marshall McLuhan dit que "we shape our tools and afterwards our tools shape us". Il résume très bien la situation de l'humanité moderne. Je pense que la thèse de Marshall gagne encore plus d'exactitude dans l'atmosphère où le téléphone portable et l'ordinateur sont produits chaque jour et les hommes deviennent leur esclave.

Dans l'œuvre de Daniel Bell " Les contradictions Culturelles de Capitalisme", il dit que "Le modernisme est charmant". Selon lui, ce principe du modernisme forme la paresse des hommes. Cependant cette situation provoque l'angoisse humaine en déformant psychologiquement et physiquement les hommes.

Quant à Harold Rosenberg: "Le modernisme est la tradition de la destruction". Et il essayé de raconter la destruction de l'homme et de la nature, par l'humain. Einstein, aussi, fait attention à cet événement et il explique ces paroles au sujet de la technologie. Il dit que "Je ne sais pas comment former la troisième guerre mondiale mais la quatorzième guerre mondiale sera avec les pierres et les bâtons".

En réalité, les efforts des hommes au sujet du développement de la technologie, proviennent de leurs peurs. Jean Jacques Rousseau dit que "Le bon homme est un athlète qui aime combattre tout nu, il déteste tous les mauvais ornements qui empêchent la bonne utilisation des puissances". C'est impossible de ne pas être d'accord avec Jean Jacques Rousseau.

Finalement, quoi que la technologie et la modernité apparaissent comme une bonne chose, on peut penser que la technologie n'est pas utile pour l'humanité parce qu'elle perd son naturalisme parmi les hommes. Quand l'égoïsme entre en jeu, se formera un monde intolérable. Il y a beaucoup de livres et de films, sont écrits, à ce sujet. Les hommes sont avertis pour leurs futurs. On peut dire que le film « Avatar » est l'un des derniers et meilleurs exemples au sujet de la technologie.

Çev: Leyla ÇALIŞKAN
Fransız Dili ve Edebiyatı 3.Sınıf

YAŞAYINCA ANLADIM

Bunca zaman bana anlatmaya çalıştığını, kendimi bulduğumda anladım.
Herkesin mutlu olmak için başka bir yolu varmış,
Kendi yolumu çizdiğimde anladım.

Bir tek yaşanılarak öğrenilmiş hayat, okuyarak, dinleyerek değil...
Bildiklerini bana neden anlatmadığını anladım...
Yüreğinde aşk olmadan geçen her gün kayıpmış,
Aşk peşinden neden yalınayak koştuğumu anladım...
Acı doruğa ulaştığında gözyaşı gelmezmiş gözlerden,
Neden hiç ağlamadığımı anladım...

Ağlayanı güldürebilmek, ağlayanla ağlamaktan daha değerliymiş,
Gözyaşımı kahkahaya çevirdiğinde anladım...
Bir insanı herhangi biri kırabilir, ama bir tek en çok sevdiği, acıtabilirmiş,
Çok acıttığında anladım...

Fakat hak edermiş sevilen onun için dökülen her damla gözyaşını,
Gözyaşlarıyla birlikte sevinçler terk ettiğinde anladım...
Yalan söylememek değil, gerçeği gizlemekmiş marifet,
Yüreğini elime koyduğunda anladım...

"Sana ihtiyacım var, gel!" diyebilmekmiş güçlü olmak,
Sana "git" dediğimde anladım...
Biri sana "git" dediğinde "kalmak istiyorum" diyebilmekmiş sevmek,
Git dediklerinde, gittiğimde anladım...

Sana sevgim şımarık bir çocukmuş, her düştüğünde zırlı zırlı ağlayan,
Büyüyüp bana sınıksız sarıldığında anladım...
Özür dilemek değil, "affet beni" diye haykırmak istemekmiş pişman olmak,
Gerçekten pişman olduğumda anladım...
Ve gurur, kaybedenlerin, acizlerin maskesiymiş,
Sevgi dolu yüreklerin gururu olmazmış,
Yüreğimde sevgi bulduğumda anladım...
Ölürcesine isteyen, beklemez, sadece umut edermiş bir gün affedilmeyi,
Beni affetmeni ölürcesine istediğimde anladım...
Sevgi emekmiş,
Emek ise, vazgeçmeyecek kadar, ama özgür bırakacak kadar sevmekmiş...

Can YÜCEL

J'AI COMPRIS EN VIVANT

*J'ai compris en vivant ce que tu as cherché à m'expliquer quand je me suis trouvée
Tout le monde avait une méthode pour devenir heureux
Je l'ai compris en faisant ma route...*

*La vie avait été apprise seulement en vivant, non jamais lisant ou l'écoutant
J'ai compris pourquoi tu ne m'a dit ce que tu as su..
Chaque jour qu'il passe sans amour dans ton cœur est une perte,
J'ai compris pourquoi tu courais après de l'amour nu-pieds..
Quand, l'amour arrive au sommet, les larmes ne coulent pas dans les yeux
J'ai compris pourquoi tu e pleure rien...*

*J'ai compris quand tu tournes mes larmes aux éclats de rire.
Certain peut heurte un personne,
Mais seulement la personne qui a la meilleure de la valeur peut faire mal.
J'ai compris quand tu as fait mal...*

*Mais la personne qui est aimé, mérite chaque larme qui a été coulé pour lui.
J'ai compris quand les joies quittaient avec les larmes..
L'habilité n'était pas dire les mensonges mais il était ne pas cacher la vérité.
J'ai compris quand tu as posé son cœur à ma main...*

*Étant fort était pouvoir dire "j'ai besoin de toi- viens!".
J'ai compris quand je t'avais dit "vas"...
L'aimer était pouvoir dire "je veux rester ici" quand un personne t'a dit "vas".
J'ai compris quand ils m'ont dit "vas", quand je suis allé..
Mon amour que te grandir était un enfant méchant qui pleure beaucoup dans son
chaque chute
J'ai compris quand tu as grandi et tu t'es m'enveloppé bien fort
La regretter non jamais s'excuser mais était vouloir de dire en disant "pardonne-moi",
J'ai compris quand j'étais réellement regretté..
Au bien l'orgueil était un masque des personnes qui ont perdu et qui étaient
impuissance,
Les cœurs qui sont plein d'amour n'étaient pas d'orgueil,
J'ai compris quand j'ai trouvé l'amour dans mon cœur...*

*L'homme qui veut beaucoup n'attend pas, seulement il avait de l'espoir d'été excusé
un jour,
J'ai compris quand je voulais beaucoup que tu m'excusais..
L'amour était pris la peine,
Eh bien! La peine était aimer autant que ne pas abandonner mais autant que libérer...*

Can YÜCEL
ÇEV : Pinar GEZİCİ
Fransız Dili ve Edebiyatı 3.Sınıf

MORS

Je vis cette faucheuse. Elle était dans son champ.
Elle allait à grands pas moissonnant et fauchant
Noir squelette laissant passer le crépuscule.
Dans l'ombre où l'on dirait que tout tremble et recule
L'homme suivait des yeux les lueurs de la faux
Et les triomphateurs sous les arcs triomphaux
Tombaient; elle chargeait en désert Babylone
Le trône en échafaud et l'échafaud en trône
Les roses en fumier, les enfants en oiseaux
L'or en cendre et les yeux des mères en ruisseaux
Et les femmes criaient: - Rends nous ce petit être
Pour le faire mourir, pourquoi l'avoir fait naître?
Ce n'était qu'un sanglot sur terre, en haut, en bas
Des moins aux doigts osseux sortaient des noirs grabats
Un vent froid bruissait dans les linceuls sans nombre
Les peuples éperdus semblaient sous la faux sombre
Un troupeau frissonnant qui dans l'ombre s'enfuit
Tout était sous ses pieds deuil, épouvante et nuit.
Derrière elle, le front baigne de douces flammes
Un ange souriant portait la gerbe d'âmes

Victor HUGO

GEM

*Bu orakçıyı gördüm. Tarlasındaydı.
Biçerek ve biçip kaldırarak büyük adımlarla ilerliyordu.
Gölgede her şey titrer ve geri çekilir gibi
Alacakaranlık geçiyordu karanlık iskeletin içinden.
Tırpanın ışıltılarını izliyordu insanoğlu
Ve utku kemerlerinin altında zafer kazanmışlar,
Düşüyorlardı; Babil' i çöle çeviriyordu.
Tahtı idam iskelesine ve idam iskelesini tahta
Gülleri gübreye, çocukları kuşa
Altını küle, annelerin ağıdını sele döndürüyordu.
Ve kadınlar haykırıyordu: "Bize geri ver küçüğümüzü"
Öldürülmesi için mi dünyaya getirdik biz onu?
Bu, yeryüzünde bir hıçkırıktan başka bir şey değildi.
Yoksulluk yataklarından kemikli parmaklar çıkıyordu.
Soğuk bir rüzgâr uğulduyordu sayısız kefenlerde
Karanlık tırpanın altındaki şaşkın halk,
Gölgede titreyen kaçan bir sürüye benziyordu.
Ayaklarının altındaki her şeyde yas, korku ve gece vardı.
Arkasında alnı, tatlı alevlerle yıkanan
Gülümseyen bir melek ruhların demetini taşıyordu.*

Victor HUGO
Çev. Pelin YALÇINKAYA

MICHAEL HANEKE

Haneke Huzursuz Seyirler Diler

"Tüm filmlerim insanlar arası iletişimin güçlüklerini dert edinmiştir. İletişim bence görüldüğünden de zor, hala çok zor. Herkes kendi dünyasını, kendi dilini yaratır ve insanların kelimelere yükledikleri anlamlar farklıdır. Örneğin, ben mavi dediğimde, siz benim mavimden başka bir şey anlıyorsunuz belki de. Aynı şey hakkında konuştuğumuzu sanıp, aslında çok başka yerlerde olduğumuz durumlarda iletişim zorlaşır. Hatta ne kadar entelektüelseniz, jargonunuzun karmaşıklaşmasından dolayı, iletişiminiz de o kadar güçleşir. O yüzden ben kelimeleri tehlikeli bulurum ve onlara güvenmem. Kelimeler dolaylı yollara sokar sizi, kaybolabilirsiniz aralarında... İki insanın arasındaki en doğrudan iletişim yoktur, olmayacaktır."

MICHAEL HANEKE

1942 yılında dünyaya gelen Avusturyalı yönetmen Michael Haneke, üniversite öğrenimini Viyana'da felsefe ve psikoloji alanında yapar. Başlarda televizyon için filmler hazırlar, daha sonra kent üçlemesiyle sinema dünyasına giriş yapar. Başta, Cannes gibi önemli film festivallerinden sayısız ödülleri vardır. Son filmi Beyaz Bant filmi ile en iyi yabancı film dalında Oscar'a adaydır. Filmografisi ise şu şekildedir;

- Der siebente Kontinent (1989) – 7. Kita
- Benny's Video (1992) – Benny'nin Videosu
- 71 Fragmente einer Chronologie des Zufalls (1994) - Tesadüfi Bir Kronolojinin 71 Parçası
- Das Schloß (1997) – Kale
- Funny Games (1997) – Tehlikeli Oyunlar
- Code inconnu: Récit incomplet de divers voyages (2000) – Bilinmeyen Kod
- La pianiste (2001) – Piyano Öğretmeni
- Le temps du loup (2003) – Kurdun Günü
- Caché (2005) – Saklı
- Funny Games U.S. (2007) – Tehlikeli Oyunlar
- Das weisse Band - Eine deutsche Kindergeschichte (2009) – Beyaz Bant

Nazım Hikmet bir şiirinde oğluna: "Kimi zaman İstanbul da renkli kartpostallardaki gibi batar, ama sen onun resmini öyle yapmayacaksın" diye seslenir. Haneke de ışıltılı, görkemli modern şehir hayatının yozluğunu, karanlık taraflarını ve çarpık yanlarını olabildiğince sarsıcı bir şekilde anlatmaya çalışır. Gündelik kent yaşamının, sıradan insanların ya da sağlıklı görünen hayatların rutinlerini peşine bir kamera takarak seyirciye en mahrem anlarını izletmekten keyif duyar. Birilerinin hayatını, belgesel hüviyetinde gerçekçi tutumuyla

harmanlamıştır. Haneke bu noktada bastırılmış dürtülerin ortaya çıkmasıyla beraber bizleri nasıl bir kaosun beklediğinin sinyallerini verir.

İnsanın en "id" halidir yönetmenin karakterleri. Nedensiz şiddetle filmlerinde bunu simgelemektedir. O, insanoğlunun olduğundan farklı gösteren boyalarla donatarak tüm dünyayı bir illüzyon haline getirme uğraşına, dünyanın yıldızlarını kazıyarak cevap vermiş ve boyanın altındaki gerçeğin peşine düşmüştür. Burjuvaziye karşı saldırgan tutumunu ve kapitalizmin çirkinliklerini seyirciye sarsıcı-rahatsız edici bir biçimde akseder. Ona göre; burjuva normlarında ayrılan her şey, ister cinsellikle, ister şiddetle, ister başka bir tabuyla alakalı olsun müstehcendir. Pornografi ise müstehcen olan her şeyi satılabilir bir mal haline çevirir. Pornografiyi iğrenç yapan şey cinsel değil, ticari yönleridir.

Haneke tabuların yıkılmasına da sıklıkla katkıda bulunmak istemiştir. Mihail Aleksandroviç Bakunin'in "yıkamak da yaratıcılıktır" şiarını benimseyen yönetmen; dinsel, cinsel ve diğer toplumun tüm genel karakteristik özelliklerini oluşturan değerleri yıkmak peşindedir. Bütün filmlerinde toplumun ana hattını oluşturan çekirdek aileler -Anne ve Geoglar- vardır. Sistemi buradan parçalamayı dener Haneke. Çünkü Michel Foucault'nun da belirttiği gibi sistem en temelden insanları kontrol etmeye ve disiplin altına almayla oluşur ve bunu korku imgesiyle oluşturur. Bir aile de bu korkuda en hassas noktayı temsil eder. Sistemin, insanları normalizasyon çabasına bir başkaldırıdır Michael Haneke'nin yaptığı. Ona göre insan ancak bu şekilde özgürleşebilir.

Avrupa medeniyetinin, gelişmiş toplumlarda oluşan aile yapısının çocuklar üzerindeki etkisini gözlemleyebiliriz. Sıradan bir müzik öğretmeninın annesi tarafından bastırılmış cinsel dürtüleri yüzünden oluşmuş sapkınlık hali vardır. Umarsız, hiçbir şeyin farkında olmayan, dış dünyaya kapalı bir neslin ürkütücü halini yansıtır beyaz perdeye. Ve o küçük çocukların ilerde nasıl sorunlu bireyler haline geldiğini 5 yıl sonra çektiği devam filmiyle anlatır. İntihar vardır. Ama bu bir son değil, kişi yaşamının anlamlandırılması adına atılmış bir adım, bir metaforudur. Ölmeden, öldürmeden, öldürülmeden yaşamının nasıl bir his olduğunu anlamak güçtür.

Yönetmen izleyicilere yaşama hissini tattırmak istiyor biraz da.

Filmlerinde soğuk ve nedensiz bir şiddet vardır. Ama yapılan şiddet hiçbir zaman seyirciye gösterilmez. Şiddeti göstererek onun üzerinden prim yapmak veya şiddeti meşrulaştırmak değildir amacı. Bu sistematik şiddetle ünlü yönetmen Lars Von Trier'in de yaptığı gibi seyirciye tesirli bir darbe vurmaktır yönetmenin niyeti. Psikolojik bir savaş hakimdir yine filmlerinde. Seyirci de dahildir buna. "Duygusal buzlaşma" üçlemesinin "Tesadüfi bir kronolojinin 71 parçası" adlı filmde yaklaşık 3 dakikalık masa tenisi sahnesi ile Haneke seyirciyi biraz hırpalamak istemiştir. Haneke sorgular. Ona göre sanatçının amacı cevap bulmak değil, yeni sorular sormak olmalıdır.

Beyaz Bant filmiyle yönetmen faşizme, şüpheliğe, suça ve cezaya göndermelerde bulunmuştur.

Haneke'nin en sevdiği filmleri arasında İtalyan yönetmen Pier Paolo Pasoli'nin Marquis de Sade uyarlaması "Sodom'un 120 günü" vardır ki yönetmenin yaratmak istediği dünyayı daha rahat anlayabiliriz. En sevdiği yönetmen ise "Kirazın Tadı"nın yönetmeni İranlı Abbas Kiyarüstemi'dir.

Televizyon önemli bir yer tutmaktadır filmlerinde. Her film sekansında ya doğrudan doğruya ya da arka fonda sürekli bir televizyon sesini işitebiliriz. Kah Saraybosna'daki savaşı, kah 90'lardaki Türkiye'nin siyasi durumunu ya da İsrail-Filistin münasebetini görürüz televizyonda. Her şey karikatürize olur televizyonla birlikte ve uyuşturucu etkisi yaratır karakterlerde. Buna paralel olarak televizyon sesinin dışında müziğe rastlayamayız. Bunu gerçekçilik adına yapar. Yönetmenin filmografisinde, on üç yıl önce gerçekleştirdiği Kafka uyarlaması "Das Schloß / Şato" da vardır. Haneke Kafka'nın yarım kalan kitabına sadık kalarak filmi de yarıda bitirmiştir. Edebi uyarlamalara alışkın bir yönetmen olan Haneke'nin varoluşu yanı da filmlerinde kendini hemen belli etmektedir. Sonuç olarak, Avrupa sinemasının en büyük yönetmenlerinden birisi karşımıza çıkar ve onun deyimiyle "kimsenin kolayca ve içi rahat bir şekilde seyredemeyeceği filmler" sunar bize.

TANSEL SETTAŞI
Fransız Dili ve Edebiyatı 4.Sınıf

YANGINDAKİ KAR TANELERİ

Her birini bir meleğin indirdiği kar taneleri, kucağında ağlayan oğlunun yüzüne düşüyordu. Kendisi de ağlıyordu... Fakat yapabileceği hiçbir şey yoktu... Hayatlarında sahip oldukları tek şey, evleri alevler içindeydi.

Oysa geçen yıl çok güzeldi. Bir çocukları olmuştu. Hem kendisi hem kocası yıllar sonra gelen bu güzel bebekten ötürü gayet sevinçliydi. İşte ne olduysa bundan sonra olmuş, kocası ölmüştü aniden ve artık oğluyla tek başınaydı hayat karşısında.

Bazı günle gündeliğe giderdi. Kocası kadar olmasa bile, oğlunun karnını doyuracak kadar kazanırdı. Evladının karnını doyurdu mu şükrederdi haline.

Kocasının yokluğunu hissettiği olurdu elbet. En çok da evdeki fareleri yakalarken... Farelerden çok korkardı eskiden. Ama kocası ölünce mecbur kalmıştı farelerle uğraşmaya ve korkmamayı öğrenmişti.

Odon kırarken hissetmişti bir de kocasının eksikliğini. Koskoca balta, ne eline yakışmıştı ne de düzgün kırabilmişti odunları. Oysa kocasını kırdığı odunlar tam sobaya göre olurdu. O odunlar sobanın içinde çıtır çıtır yanarken, sobanın üzerindeki kestanelerin çıtırtıları da karışırdı o sese. Bir de sobanın üzerindeki ayvanın kokusu... O öldüğünden beri hiç kestane yememişti.

Ama en çok bayramda hissetti yokluğunu. Hâlbuki oğlu ilk doğduğu gün, kocasıyla oğlunun bayram namazına gidişlerini hayal etmişti nedense. Namazdan döndüklerinde, o kocasının, oğlu da kendisinin elini öpecekti ve hep beraber kahvaltılık sofrasına oturacaklardı. Ama olmadı. Ne oğlu bayram namazına gidebiliyor, ne de o kocasının nasırlı ellerini öpebiliyordu artık.

Mevsim kıştı, hava soğuktu... Yakacakları idareli kullanıyordu. Ama son günlerde hava iyiden iyiye soğumuştü ve galiba bu, o karın habercisiydi. Ve gece kar yağdı, yollar buzlandı. O, sobanın yanında kar tanelerine bakarken yanında oğlu uyuyakalmıştı.

Derken uyandı. Saat sabahın altısı ve her taraf cehennem gibi... Oğlunu kaptığı gibi sokağa atıyor kendini. Komşuları çoktan aramış itfaiyeyi fakat yollar buzlu. Onlar gelinceye kadar ev kül oluyor.

Her birini meleklerin indirdiği kar taneleri, kucağında ağlayan oğlunun yüzüne düşüyordu. Kendisi de ağlıyordu... Fakat yapabileceği hiçbir şey yoktu... Hayatlarında sahip oldukları tek şey, evleri kül olmuştu.

Bu haber biter, ardından ya bir magazin haberi gelir, ya politikacılar birbirlerine küfreder, ya da birileri alır kumandayı, müzik kanalını açar... Hepsinin evinde kestane, çay ya da öyle şeyler işte. O insanların gerçekliği sıcak yuvaları, çeşit çeşit yiyip içtikleri. Televizyondaki bahtsızın gerçekliği kucağındaki bebe ve havanın soğukluğu... Yetmiş milyon insan, yetmiş milyon ayrı dünya...

Amaç...? Sonuç...? Vicdan...? Tahammül...?

Ramazan YAZICI
Fransız Dili ve Edebiyatı 4.Sınıf

HER GÜN BİR YERDEN GÖÇMEK

Her gün bir yerden göçmek ne iyi
Her gün bir yere konmak ne güzel
Bulanmadan, donmadan akmak ne hoş
Dünle beraber gitti cancağızım
Ne kadar söz varsa düne ait
Şimdi yeni şeyler söylemek lazım

Alemin bal şerbetinden bana ne
İşte ölümden benim ayran tasım
Ne malım, mülküm var benim, ne aزیğım
Ben gene de senin malın mülkün olsun diye çalışırım
Senin başını sokacak bir yerin olsun diye,
Senin bir dikili ağacın.
Ama hürriyeti kulluğa taş çatlasa satmam

Kusuruma bakmayın benim dostlar
Bağışlayın beni,
Ben; davullara, bayraklara aldırmayan
Bir padişahın yoluna düşmüşüm
Deli-divane olmuşum
Çok uzaklardan yürüyen bir adam gibiyim ben
Çok uzaklardan geçen bir hayal gibi
Ama yok ta sayılmam hani
Var olan bir şeyim ben
Hadi ben bensiz geleyim, sen sensiz gel
Ne varsa şu ırmağın içinde var
Soyunalım iki can, dalalım şu ırmağa hadi
Bu kupkuru yerde sitemden gayri ne gördük
Bu kupkuru yerde ne gördük zulümden gayri
Bu ırmakta ne ölmek var bize
Bu ırmakta ne gam var, ne keder var, ne dert
Bu ırmak alabildiğine yaşamaktan
Bu ırmak iyilikten cömertlikten ibaret
Durma, çabuk gel !
Gelmem deme
Ne evet demek yaraşır sana, ne hayır
Senin şanına sadece gelmek yaraşır dostum.

MEVLANA CELALEDDİN RUMİ

BİTKİ OLACAKSAM

Bitki olacaksam
 Çayır çimen olayım
 Ama baldıran değil
 Yol altında kalacaksam
 Gelin arabaları geçsin üstümden
 Çelik paletler değil
 Üstümden çocuklar koşusun
 Ne kağan ne kovalayan
 Askerler değil
 Kerpiç yapacaksınız beni
 Okullarda kullanın
 Ceza evlerinde değil
 Soluğum tükenmez de kalırsa
 Islık öttürsünler
 Aman ha düdük değil
 Kalem yapın beni kalem
 Şiirler yazın sevgi üstüne
 Ölüm kararı değil
 Ölünce yaşamalıyım defne
 yapraklarında
 Sakın ola ki
 Silahlarda değil.

Aziz NESİN**DEVENIR PLANTE**

*Si je serais une plante
 Laisse-moi devenir des gazons
 Non jamais des ciguës à poison
 Si je serais piétiné au bord des routes
 Que je sois écrasé par les voitures des mariés
 Non jamais par les bandages des chars
 Que les gamins se défoulent sur mon corps inerte
 Non jamais les soldats dépravés
 Qu'il n'y ait ni damnés ni évadés
 Si vous vouliez faire de moi des briques
 Qu'on construise des écoles
 Non jamais des prisons
 S'il reste en moi le souffle
 Faites de moi des flûtes de berger
 Non jamais des sifflets
 Taillez-moi pour faire des crayons
 Qu'on en écrive des poèmes d'amour
 Non jamais le verdict de mort
 Dans mon tombeau je voudrais revivre à travers
 des daphnés
 Non jamais dans l'armée.*

Çeviren : Galip BALDIRAN

ANNE

Gurbette yine gece,
Yine sonsuz karanlık
Ama seni göremiyorum sanma anne
Gecede daha iyi görüyorum belki;
Çünkü gece demek,
Bir gün daha sana yakın olmak demek.
Gözlerindeki sevinci görebiliyorum anne
Başın hafif yana eğilmiş, gülümsüyorsun
Sanki canını vermeye can atıyorsun
Ellerin eli buz gibi anne...
Gece demek, uzanan elini tutma vakti geliyor demek.
Geceler olacak ki;
Bir sabah sarılabileyim sana.
Bu şimdi yalnızlık yalan
Ben senin gerçekliğine avunan
Gurbet ürkütüyor beni, aman!
Asla senden alıkoyamıyor.
Çünkü biliyorum, koynunda uyuyacağım bir gece
Tüm bu gurbetliği silecek hayatımdan.

Esra TEKİN
Fransız Dili ve Edebiyatı 3.Sınıf

LİSANS - YÜKSEK LİSANS - DOKTORA
DOÇENTLİK TEZ ÇALIŞMALARI
DOKTORA DOSYALARI
RENKLİ - SİYAH BEYAZ FOTOKOPİ
CİLT - GENİŞ EBAT İÇ VE DIŞ MEKAN BASKI
POSTER - AFİŞ BASKISI - TASARIMI
TİŞÖRT - KUPA BASKISI
FAX - ÇIKTI
BİLİŞİM - ORGANİZASYON

AYBİL

**BİLİŞİM & ORGANİZASYON
YAYINCILIK**

www.aybilkopi.com

Tel: (0332) 223 14 25 - Fax: (0332) 241 15 23
Selçuk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi
KONYA

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ EDEBİYAT FAKÜLTESİ FRANSIZ DİLİ VE EDEBİYATI

ADIM

KÜLTÜR SANAT VE EDEBİYAT DERGİSİ

Mayıs 10 - Haziran 10

Sayı 3

Adını Emin Adımlarla İleriye Taşımayan
Aydınlanamaz...

ADIM[©]

İki Aylık Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi

Sahibi ve Sorumlu Müdürü

Leyla ÇALIŞKAN

Yayın Yönetmeni

Ramazan YAZICI

Yayın Kurulu

Ramazan YAZICI

Leyla ÇALIŞKAN

Pelin YALÇINKAYA

Kezban YAVUZ

Mehmet BELEK

Esra TEKİN

2010-Konya, Mayıs

Her Hakkı Saklıdır.

Derginin İzni Olmadan Hiçbir Yazı Başka Bir Yerde Yayınlanamaz.
Alınan Yazılar Yayınlanmasa Bile İade Edilmez.
Yazıların Sorumluluğu Yazarlarına Aittir.

Yazışma Adresi:

Selçuk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi

Fransız Dili ve Edebiyatı

Selçuklu / KONYA

adimdergisi1@hotmail.com

Dizgi

Kezban YAVUZ

0506 278 21 71

Basım Yeri

Selçuk Üniversitesi Aleaddin Keykubat Kampüsü Edebiyat Fakültesi

Zemin Kat Fotokopi Merkezi-KONYA

Telefon: 0332 223 13 96

İÇİNDEKİLER

BAŞLIK	YAZAR	SYF.
Editör'den	Yayın Kurulu	2
Yalnızlığa Serenat	Sevinç BAŞTÜRK	3
Ölüme Feryat, Sevinç'e Hayat	Gülşah AKÇAY	4
Önyargılar	Leyla ÇALIŞKAN	5
İddia	Semih ÇINGI	7
Bir Mevsimlik Hayat	H. Kübra SOYOCAK	10
Mutlu Son	Hazan EVYAPAN	11
Büyüdüm Anne	Tuğba ÇİFTE	12
Umut	Pınar ERER	13
Burası Gurbetmiş	Heybet YAZGAN	14
Belki	Mehmet BELEK	15
Yeni Ben	Esin TAŞKIN	16
Poésies	Kemal ÇELİK	17
Geçmişe Veda	Kezban YAVUZ	23
La Tombe Dit A La Pose	Victor HUGO	25
Mezar Gül'e Der Ki	Çv. Pelin YALÇINKAYA	25
Platon'un Devlet'i, More'un Ütopyası ve Osman'ın Ülkesi	Ramazan YAZICI	26
Les Critiques et Les Objets	Gürcan AKYÜZ	27
Eleştiriler ve Amaçlar	Çv. Leyla ÇALIŞKAN	30
Doğu Batı Sentezi	Esra TEKİN	33
La Turquie et Le Petit Prince	Gürcan AKYÜZ	34
Türkiye ve Küçük Prens	Çv. Dalga DEMİREL	35
10 Kasım 1938 Perşembe, "Bir Tarih Göçüyor"	Can DÜNDAR	36
Jeudi 10 Novembre 1938, "Une Histoire Emigre"	Çv. Dilek KURT	37
Aslında	Esra TEKİN	39
Unuttum, Nasıldı Annemin Yüzü	Ataol BEHRAMOĞLU	40
Visage Oublie de Ma Mère	Çv. Galip BALDIRAN	40

EDİTÖR'den

Sayın Okuyucularımız;

ADIM Dergisi'nin üçüncü sayısı ile bir kez daha karşınızdayız. Bu sayımızla maalesef 2010-2011 yılı güz dönemine kadar sizlerle birlikte olamayacağız. Öncelikle ilk günden bu yana bizlere destek olan bütün Selçuk Üniversitesi Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümü hocalarımıza ve arkadaşlarımıza; Fransızca eğitim veren ve dergimizle ilgilenen bütün hoca ve arkadaşlarımıza sonsuz şükranlarımızı sunuyoruz. Yayın hayatına yeni başlayan, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Fransızca Öğretmenliği Bölümündeki arkadaşlarımızın çıkarttığı "HABERDAR" Dergisine de başarılar diliyoruz.

Dergimizin önceki sayılarını görmüşseniz eğer, ilk önce merak edeceksinizdir niçin anneler gününü kutladığımız bugünlerde kapak bu şekilde diye. Biz dergimizin bu sayısını, 25 Mart 2010 Tarihinde elim bir trafik kazası geçirip, 19 Nisan 2010 Tarihinde aramızdan ayrılan, bir daha annesinin anneler gününü kutlayamayacak ve anne olma duygusunu tadamayacak olan Sevinç BAŞTÜRK arkadaşımızın anısına armağan etmek istedik.

Bu sayımız belki de sizlere karamsar gelebilir, fakat bu olay bizlere hayattaki en büyük gerçeklik olan "ÖLÜM"ü hatırlattığı için tamamını ölüm olarak belirledik. Umuyoruz beğenirsiniz.

Sevinç'i burada bir kez daha anıyor, Selçuk Üniversitesi Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümüne ve kederli ailesine başsağlığı diliyoruz. Ruhun şad mekânın cennet olsun diyoruz.

ADIM DERGİSİ
Yayın Kurulu

YALNIZLIĞA SERENAT

Dev binaların gölgesinde kalan silik bir gecekonduyum bugün; etrafımda bana küçümseyen gözlerle bakan dev binalar, bense tam ortasıdayım karanlığın ve bir o kadar da umudun. Kim demiş yalnızım, kim demiş sefilim; söyler misiniz? Benim asaletimi yüce kılan, materyalizme kul köle olmayan insan dostlarım yetmez mi beni sonsuzluğa taşımaya?

Yalnızlığıma karşı cephe almadım; onun sessiz çığlıklarına, kimi zamansa protestocu ruhuna kulak verdim. Onunla bütünleştim. Ondand sınırlanmak gibi bir gayenin arkasına sığınmadım. Onu büyüttüm, güçlendirdim. Ama taştan bir kalbe sahip olmasın diye dualar ettim her zaman gecenin kör karanlığında.

Etrafınızı şöyle bir seyredin, gökyüzündeki yıldızları âşıklar gibi ya da hırçın dalgalarıyla kayalarla dans eden denizi izler gibi her tarafta yalnızlığın emareleri varken; onu görmezden gelmek saçmalaktan ibarettir.

Her insan kendi yalnızlığının kaderini belirler: önce yalnızlığınızı sandıktan çıkarın, içinizden geldiği gibi süsleyin onu, kalp ekleyin, düşünce yetisini verin, ama en çok da sevgi ve umut verin. İşte o zaman, yollarda gözünüze dev binaların ortasında silik kalan gecekondu, yeni yalnızlığınızı yüceltecek ve gerçek dosta kavuşacaksınız. Bırakın hayıflanmayı! Yalnızlıktan korkmayın, yalnızlık eşittir ruhunuz, ruhsuz yaşar mı insanoğlu ki yalnızlığını öldürüp katil olsun?

Yalnızlığın meziyetlerinden yararlanın, ondan kaçmak yerine adım adım yaklaşın ona. Mevlana değil mi ki Şems'siz dünyaya dayanamayan ve yalnızlığa can veren? Peki, ama neden Şems hep özlenen oldu hiç düşündünüz mü? Çünkü Şems onun içindeki yalnızlığı hiç boş bırakmadı.

Son olarak, silin kafanızdan yalnızlığa dair tüm kasvetli ve karamsar düşünceleri. Alın karşınıza yalnızlığınızı sohbet edin, kavga edin, tartışın, düşünün ama iyisi mi hep yaşayın huzur içinde.

Bendeniz, tam yirmi üç yıldır beni bırakmayan yalnızlığıma nankörlük edemem. Böylesine fiyakalı bir yalnızlığa sanırım sadakat ve vefa borcumu bu yazıyla ödedim.

Sevinç BAŞTÜRK
Fransız Dili ve Edebiyatı 2.Sınıf

ÖLÜME FERYAT, SEVİNÇ'E HAYAT

Ölüm, ölen için soğuk,
Kalanları yakacak kadar sıcak,
Bu dünyanın elbisesini çıkararlara özgürlük,
Hala giyenlere ise üzüntü...
Anlamlandıramadıklarımızı
anlamlandıranlaraysa
Hep gözyaşı oluyor
Ağlıyoruz...
Sahip olduğlarımızı yitirivermek aniden
Koca bir tokat gibi iniyor suratımıza
Kimimiz afallıyor
Kimimiz can acısıyla başlıyoruz fuçkırmaya...
Ey ölüm! Yüzün neden bu kadar soğuk ve
adaletsiz görünüyor?
Ey ölüm! Varlığın neden bu kadar yüreğe kan
ağlatıyor?
Hayatın verdikleri tamam da
Tahsilâtın yaparken neden bu kadar feci?
Yaşanmamışlıklar aslında en fecisi
Umutlar, ümitler, planlar,
Senin yüzünden hep çok geçici...
Oysa ne güzel yapmış SEVİNÇ'imiz dostun
tanımını
Bırakşaydın da dostlarıyla buluşsaydı
İçseydi tavşankanı demli çayını
Cebinde anıları...

Ey ölüm! Ölümlerinin tüm çeşitlerine inat
Ana kaynak dayanak,
Ailenin yüreğine biraz su yağdırarak
De ki; o ışık oldu, aydınlatacak,
Evine döndü... Çünkü de ki asıl olan
Dönüşünüz banadır dedi
O artık huzur
O artık her yerde olanla her yerde
Ey ölüm! Bari sen konuş bir şeyler söyle de
Daha fazla ağlatma, dağıtma bizleri
Bütüne parça parça katıyor oluşunla
Aynlığın geçici olduğunu söyle
Bölene sakın
Birleştir tüm seven yürekleri
Ey ölüm! Duyduğun feryat figanla böbürlenme!
Boşuna...
Başarısızlıklarımızı başarn sayma...
Bilgi eksikimizi donanımın sayma...
Gün gelip de sancıtanların sancısını
Nasıl dindirebileceğimizi öğrendiğimizde,
Ey ölüm diye seslenmeyecek bu yürekler
Ey başlangıç diyecekler
Bu defa neye başlıyoruz ey ölüm?
O zaman yüzün soğuk ve adaletsiz olmayacak
belki
Neyi selamlıyor bu yolculuklar diye
Kutlama yapacağız.
Ey ölüm!
Alkışla... Anlamlanmana az kaldı
Sen de selamla bizleri...

Gülşah AKÇAY
Fransız Dili ve Edebiyatı 4.Sınıf

ÖNYARGILAR

Akşam çökünce Aysel çıkardı kapıdan. Gecenin karanlığında ilerlerdi yavaş yavaş. Hava kış ayına göre derecesini düşürmemişti. İşte bu da Aysel'in şansından. Çevresine bakarak giderdi işine kadar. Çünkü yolda düşünebiliyordu sadece kendisini, mağazalara uzaktan bakarak. Çalıştığı yer, mahallesinde onaylanmadığından arkadaşı yoktu için dönebileceği. Ne de olsa insanların gözünde başka bir kadındı o. Bu önyargıyı kıramayacağını biliyordu. Belki de bu nedenle umursamıyordu artık onları. Ama yine de mahalleden çıkınca rahat hissediyordu kendisini. Biraz daha özgürmüş gibi... Ayağına bir taş takıldı. Yürüdükçe ona da vuruyordu kendisiyle ilerlemesi için. Aman ha ondan hınç almak için değil! Aksine onun yoldaşlık hissi uyandırması hoşuna gitmişti. İçinden de konuşuyordu taşla "Bak seni gezdiriyorum, görmüş müydün daha önce buraları?" tabi ki de taştan cevap beklemiyordu. Fakat konuşuyordu işte "bak buraları da gör, yokuş çıkıyoruz diye geriye düşme sakın, sana yardım ediyorum ben, şu tepeden aşağı inince ben çıkana kadar dinlenirsin ne de olsa" diye sürdürdü içinden geçenleri. Yokuş bitmişti. Aşağı inip sola döndüklerinde köşeye sakladı yol arkadaşını ve Maksim Gazinosu'na girdi.

Her zamanki iğrenç bakışlar üzerindeydi odasına doğru giderken. İçeri girdiğinde oturdu süslü pembe sandalyesine, aynası tam karşısında, makyaj malzemeleri önündeydi. Bugün daha farklı bir insan olmak istiyordu. Manken kafalarındaki peruklarına bir göz attıktan sonra en sevmediği rengi seçti kendisi için. Saçları simsiyahtı, öyle severdi ki onları... Babası da severdi; zeytin gözlü kızımın kömür rengi saçları diyerek. Ama bugün kendisini çok kötü hissetmek istiyordu işte. Başkalarının dikkatini çekerek öğrenmek istiyordu kendisinden. Bu nedenle seçti esmer yüzüne gitmeyen sapsarı saçları. Peruğunu kafasına oturtuktan sonra sıra masum yüzünü boyalarla maymunlaştırmaya gelmişti. Önce kremleyip fondöteninden sürdürdü ve pudrasını ekledi. Ardından allıktı, rimeldi, rujdu, göz farıydı derken ağır hissetti kendisini. Kafası gerçekten ağırlaşmıştı. Aynanın köşesinde iştirilmiş olan babasının fotoğrafı, sanki kaşlarını çatmıştı. O yüzden kaçırdı gözlerini babasından. Üzerine abiyesini geçirdikten sonra kapısı tıklatıldı. Müzik başlamıştı. Sahnenin arkasından her zamanki gibi sahte gülüşlerle çıkacaktı birazdan.

Yerini aldıktan sonra döküldü dilinden şarkının dizeleri tane tane. "Şimdi uzaklardasın, gönül hicranla doldu, hiç ayrılamam derken, kavuşmak hayal oldu". Karşısındakileri görmemek için gözleri kapalı okuyordu ezgiyi. Garsonun getirdiği istek parçasıyla açtı gözlerini ve o anda gördü kendisi için kalkan

kadehleri, tiksinti duyduğu erkekleri ve arzu dolu bakışları. Bunları yaşamak istemiyordu, hem de hiç... Daha yeni başlıyordu gece, nasıl bitecekti? Sabretmesi gerekiyordu üç saat, fakat ilk parça biteli sadece beş dakika yirmi üç saniye olmuştu. İkram olarak gelen kadehi almakta buldu çareyi. İçtikçe içti. Artık karşısında gördükleri değil, görmek istedikleri vardı. Durmadan parçalar seslendiriyor, hiç sıkılmıyordu. Karşısında sevdiği herkesi görüyordu. Babası da yadırgamıyordu. Çünkü kızıyla gurur duyuyordu Aysel'in gözünden bakınca. Babasının arkasında dedesini gördü, onun yanında kız kardeşi sanki kanun çalıyordu. Bu yüzden daha bir canlı söylemeye başladı şarkılarını. Eğleniyordu tıpkı eskisi gibi. Kadehi bitirince gerçeğe döndü. Kayboldu gördükleri. Kendinde değildi ama söylüyordu durmadan, müziğin ritmine göre. Bu akşam bayağı para kazandırdı patronuna sayesinde olan kalabalıktan. Saatini doldurduktan sonra yavaş yavaş, sallanarak gitti odasına. Boyasını temizlemeye çalıştı, peruğunu çıkarttı, kıyafetlerini değiştirdi. Kapıya yöneldi, başı dönüyordu. Ama akli yerindeydi. Sadece zor yürüyordu. Bir sağa, bir sola... Akli öyle yerindeydi ki sakladığı yol arkadaşını aldı yine ayağının önüne. Sürüklete sürüklete yokuşu tırmandırıp aşağı indirdi diğer uzun yokuştan. Mahallesine gelmek üzereyken bir darbe hissetti kafasında. Önyargılı bir kalabalığın öfkesinden habersizdi. Kafasına aldığı

ağır kütük sesi kulaklarında uğuldadıktan sonra yere düştü Aysel. Yol arkadaşını görebiliyordu sadece, yanında bir o vardı. Avucunun içine aldı ve sınıksız tuttu onu, diğer hissettikleri acıydı. Kimin olduğunu bilmediği tekmeler savruluyordu vücudunun her yerine. Ağır küfürler kulaklarını çınlatıyordu. Hayatı geçiyordu gözlerinin önünden. Ailesini kaybettikten sonra bu hale gelmişti oysa, yalnız kaldığından tutunamamıştı hayata. Önce annesi gitmişti hayatlarından, sonra kardeşleri, en son babası onu bıraktığında hamileydi Aysel, yapayalnızdı dünyada. Kocasını da terk etmişti onu. Ardından Aysel'in bir kızı oldu. Kendisi gibi zeytin gözleri, kömür saçları vardı kızının.

Hayatın ona verdiklerini, kızına vermesini istemiyordu. Etrafında, zorlukların destekçisi yerine köstekçisi olanlar vardı. Önyargılarla yoğrulmuş düşünceler mi olmalıydı onun sonu? Hiç dinlemeyecek miydi insanlar Aysel'in hikâyesini? Hayır, dinlemediler. Aysel'in katili oldu tüm mahalle, sonra onun kızı Aycan'a acıyıp kahraman yardımseverlere dönüştüler vicdanlarını rahatlatmak için. Aysel'in cesedi o gece yalnız yatıyordu yolun ortasında. Polis fark ettiğinde ortalıkta kimse yoktu. Avucunu açtılar kapalı görünce, bir taş deyip fırlattılar taşı bir kenara. Tıpkı önyargıların Aysel'e yaptığı gibi...

Aycan büyüdükçe öğreniyordu annesinin başına gelenleri mahalledeki dedikodulardan. Annesi

gibi göçmek istiyordu bu dünyadan. Çünkü annesiydi onun idolü. Maksim Gazinosu'nda işe yaradı annesinin ismi, onu da hemen işe aldılar Aysel'in ölümünden on beş sene sonra. Bu sefer mahalleye gencecik yeni bir Aysel geldi. Zira Aycan annesini taklit ediyordu yaşamdan vazgeçmek için. Lakin bu sefer önyargılar susuyor, vicdanlar konuşuyordu. Acıyan gözler Aycan'ı kurtarmaya çalışıyordu. Oysa Aysel aynı muameleyi görememişti. Bu nedenle Aycan vicdanların susmasını istiyordu artık. Nefret dolmuştu içine.

Maksim'de son gecesine çıktı. Tıpkı annesi gibi hazırlanıyordu aynanın karşısında dedesine bakarak. Ve kapı tıklatıldı. Müzik başladı. Tane tane döküldü ağzından "şimdi uzaklardasın, gönül hicranla doldu, hiç ayrılamam derken, kavuşmak hayal oldu"... Ve Aycan kavuşmanın hayalini şarkılarda dile getirdiği gecenin sonunda kendi isteğiyle usulca kavuştu annesine.

Leyla ÇALIŞKAN

Fransız Dili ve Edebiyatı 3.Sınıf

İDDİA

Bir deli bir kuyuya bir taş atmış...

Kıyamet koştuktan kısa bir süre sonra nerede olduğunu bilmeyen insan sürüsü etraflarına şaşkın gözlerle bakıyordu. Dünya yaşamında ay diye adlandırılan bir parça kadar büyük bir taşın üzerinde İngilizce 'Welcome To End Of The World' yazıyordu. Şimdiye kadar dünya üzerinden geçen bütün insanlar bu koca alanda toplanmış, büyük bir sessizlik içinde bu yazıya bakıyordu.

Fısıldaşmalar başlar.

Michel: Bu ne anlama geliyor şimdi?

François: Bunda anlamayacak bir şey yok.

Jean: Sonunda beklenen oldu. İnsanlar her şeyi daha iyi anlayacak şimdi.

François: Evet ama artık çok geç bu anlayış onlara hiçbir şey kazandırmayacak.

Paul: (Büyük bir şaşkınlık içindedir.) Demek varmış.

- Michel:** Pardon beyefendi anlamadım. Bana mı dediniz?
- Paul:** Demek varmış. Halbuki ne kadar da inandırmıştım kendimi olmadığına. Bu inanılmaz.
- François:** Herhalde siz ona inanmayan kişilerdendiniz beyefendi?
- Paul:** (Kendisiyle konuşulduğunun farkına yeni varır.) Pardon anlamadım bana mı dediniz?
- François:** Siz diyorum herhalde ona inanmayanlardandınız?
- Paul:** Ah... evet kesinlikle öyleydim.
- Jean:** Peki sebebini sorabilir miyim?
- Paul:** Sebep mi? Bunu öğrenme merakınızı öğrenebilir miyim?
- François:** O inananlardan olmalı. Hatta bu inanca sıkı sıkı sarılanlardan.
- Paul:** (Cevabını almış gibi...) Sizin beyefendi yaşadığınız dönemi bilmiyorum ama emin olun benim dönemimde onu yok sayacak bir çok neden vardı.
- Jean:** Benim dönemimde insanlar doğadan yeni uzaklaşmaya başlamıştı. Materyalist düşüncelerin başladığı tarih diyebilirim buna. Ben gibiler bu düşüncelerle savaştık ama şimdi görüyorum ki başarılı olamamışız.
- Paul:** Peki siz neden inandınız?
- Jean:** Benim dönemimde doğaya baktığınız zaman onu görmemek mümkün değildi.
- Michel:** Birinize kendini göstermiş, diğerinize göstermemiş. Neden?
- François:** Hayır ilkinin başarısızlığı diğerinin gözlerini bağlamış.
- Michel:** Pardon daha detaylı açıklar mısınız?
- François:** Birisine ilerde ne olacağını göstermiş ve bu konuda ona savaştığını söylemiş ki o bu konuda başarılı olamamış. Onun başarısızlığı diğerinin gözlerini kapamış.
- Michel:** Ben onun kendini hep göstermek isteğinde olduğunu sanıyordum.
- François:** Kim bilir ? Belki o gösterdikçe insanlar onu örtmeye çalışmışlardır.
- Uzun bir sessizlikten sonra...
- Michel:** Peki ya şimdi ne olacak?
- Jean:** Sorgulayacaklar.
- Michel:** Ah...evet sorgulayacaklar. Dünya yaşamında bu konu hakkında da kafa patlatmıştım.
- Jean:** Yani?
- Michel:** Yanisi sorgulamanın nasıl olacağı konusunda. Ben hayatımın çoğunu onu sorgulayarak geçirdim. Evet ona inandım ama onu sorgulamaktan da

vazgeçmedim. Şimdi inanmayan bir kişi hayatı boyunca iyi biri olarak yaşadktan sonra yine de ceza mı çekecek?

Jean: Sonuçta ona inanmamış onu inkar etmiş birisi elbette cezalandırılacak. Hem ben, kendini yaratan bir varlığa inanmayan kişinin iyi olabileceğine inanmıyorum.

François: (Paul'a dönerek) Beyefendi yaşamınız boyunca ona inanmadınız. İyiler ve kötüler diye bölünen dünyada kendinizi hangi bölümde görüyorsunuz?

Paul: Öyle bir dünya tanımıyorum efendim. Hangi insan kendini kötü tarafta görebilir ki, onun kötü yaptığı şeylerin mutlaka bir bahanesi vardır. Hatta bu bahanelerinden biri: Yaptığı kötülükleri tanrıları için yapmışlar.

Michel: Keşke tanrıyı değilde insanı daha çok sorgulasaydım. Hep insanlık için savaştım ama bu tarafta onların savaşıma değer bir varlık olduklarını düşünmemeye başladım.

Paul: (Konuşmalardan sıkılır) Ee.. ne yapacaklarsa yapsınlar artık. Neden bunca kişiyi bekletiyorlar.

Jean: Beyefendi isyan damarınıza kadar işlemiş. Artık sizi yaratan bir kişinin olduğunu biliyorsunuz ve onun şu kısa dönemde bile bekletmesine dayanamıyorsunuz. Dünyada

neden tanrıya inanmadığınız çok açık.

Paul: Lütfen beyefendi bu açıklık konusunda beni de bilgilendirir misiniz?

Jean: İnanmadınız çünkü beklemekten ve beklerken onu anmaktan sıkıldınız.

Paul: Siz öyle düşünebilirsiniz.

O sırada Michel'in dikkatini çeken bir adam bir köşede sessizce ağlıyordu. Michel adama yaklaşıp.

Michel: Beyefendi siz de mi inanmadınız?

Adam: Hayır ben inandım.

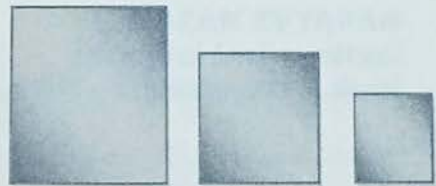
Michel: Peki neden ağlıyorsunuz?

Adam: Ben... Ben bir çok kişinin inanmamasına sebep olanlardan biriyim. Bu da beni onlardan daha kötü biri durumuna sokuyor.

Michel: Dünyadaki adınızı öğrenebilir miyim bayım?

Adam: Albert, Albert Einstein.

Semih ÇINGİ
Fransız Dili ve Edebiyatı 4.Sınıf

BİR MEVSİMLİK HAYAT

Bu şehirden ayrılıyorum, arkamda bıraktıklarımı düşlerime sığdırarak. Sen de git diyorsun, ama anlıyorum, gitme diyen gözlerini görüyorum, konuşamıyorum. Bana git diyorsun ya, kalbini görüyorum, dudaklarından dökülenleri orada bulamıyorum. Bu senin hayatın, onu kurtarmalısın diyorsun, bu defa sana bakamıyorum. Giderken arkamda koca bir yalnızlık bıraktığımı düşünmeden çıkıyorum.

Ne zaman gözlerimi yumsam, suretinle baş başa kalıyorum, bir nebze alıp götürüyor yalnızlığımı. Yalnızlığım ise özlemin olmuştu, sığmıyordu bir yere. Soğuk kış gecelerinde, yağmura yakalandığım o günlerde beni avutan, ısıtan, sıcacık kucağını arıyorum, o soğuk rüzgârların kollarında üşüyorum anne, gözyaşlarım içime sızıyor. Bana yaptığın küçük kurabiyeleri özlüyorum anne, bisikletten düşünce incinen dizimin acısını unutturan şefkatini özlüyorum. Kızım diye seslendiğinde içimde çiçekler açtıran o büyülü sesi özlüyorum.

Beni duyuyorsun değil mi anne? Hissettiğim ölümün o ısrarcı soğukluğu değil, beni üşüten yine o soğuk rüzgârlar. Beni soğuk rüzgârların kollarına bırakma anne.

Ve yine gidiyorum...

Hatice Kübra SOYOCAK
Fransız Dili ve Edebiyatı 2.Sınıf

MUTLU SON

Hep ayındır korku dolu sahnelerin başlangıcı. Başta her şey güzeldir, sonradan bir kâbus içinde bulursun kendini. Filmlerden de alışkın olduğumuz başlangıçlar... Belki de bu yüzden artık iyi şeylere olan inancımı yitirmişimdir; önyargılarımdan...

Aslında her sabah sanki yeniden canlanır bedenim. Hep bir umut, belki bir mutlulukla başlar günler. Oysaki daha başından bellidir gelecek olan karanlıklar. Tıpkı her sabahın geceye ulaşması gibi... Böyle olunca yaşamaya kıyamıyorum günümü. O ilk saatlerime doyamıyorum hiçbir zaman. Gelecek aksiliklerin korkusunu taşımaya başlıyorum üzerimde. Bu yüzden daha erken yoruluyor bedenim.

Tam tersi olmalı aslında. Bir şeylerin daha başlangıcında zorlamalıyım kendimi, yaşadıkça kötülükleri atlatacağıma inanarak mücadele etmeliyim yaşamla. Hem daha hazırlıklı hem de daha güçlü... Yaşanmışlıkları geride bıraktıkça yaşanması gereken tüm o güzellikler, mutluluklar kalmalı etrafımda. Her güne uyanırken, her başlangıcında, her yeni kararımda, her yeni adımında bilmeliyim mutlu sona ulaşacağımı en sonunda. Hem bir amacım olmalı yenilikleri tatmak için hem de cesaretim.

Karar almaktan korkmamalıyım, çekinmemeliyim adım atarken. Her mutluluğun sonunda gelecek kara bulutlar ıslatmamalı hayatımı. Eritiyorlar verdiğim tüm emekleri... Her seferinde kumdan kalelere vuran dev dalgalar gibi yokluk bırakıyorlar arkalarında. Tekrar tekrar aynısını yapmaya çalışıyorum. Ama arkasından yeni bir dev dalga... Bir o kadar da soğuk. İnsanı ürkütüp uzaklaştıran cinsinden...

Ve sonrasında sessizlik...

Artık düşünmekten yorulan beynimin, üzerine binen yükleri taşıyamayan bedenimin ve yeniden yok olup giden, o başı güzel ama sonu hüsrana umutlarımdan sessizliği...

Hiç duymak istemediğim ama hep dinlediğim şey. Aslında başındaki mutluluktan geleceği belli olan kâbusa karşı sessiz çığlıkları ruhumun...

Tam tersi olmalı! Tam tersi...

HAZAN EVYAPAN
İstanbul Üniversitesi
Fransız Dili ve Edebiyatı 2.Sınıf

BÜYÜDÜM ANNE

Bana anlattığın masallar şimdi öyle uzak ki... Belki de bu kez dünyayı kötü adamlar ele geçirdi. Melekler bir yerlere saklanmış olmalı, yoksa kahramanlar çok mu yorulmuşlar? Masallar kirli avuçlarda kaybolup unutuldu. Ama ben unutmadım anne. Masalları, umutları ve sevgiyi sihirli bir kutuda, kalbimde sakladım.

Hayatta her şey sevgiyle güzelleşir derdin. Sevgi nedir bilmeyen insanlar gördüm anne. Yalanın, dolanın, savaşın peşinde giden insanlar. Silah tutan çocuklar gördüm anne, ölen ve öldüren çocuklar. Birliğin, paylaşımın, iyiliğin idam edildiği, hırsın, bencilliğin, kötülüğün hüküm sürdüğü yürekler.

Korkuyorum anne...

Sıcacık kucağından, umuda yolculuklar yaptığımız sohbetlerinden uzakta, hiç masal anlatmamış insanlardan, meleklerle inanmayan çocuklardan korkuyorum. Avuçlarında karanlık taşıyan adamlardan, gözlerinde kıskançlık barındıran kadınlardan, ihanetin, yalanın, sahteliğin kol gezdiği bu dünyadan korkuyorum anne.

Direniyorum anne...

Beni götürdüğün o cennetler dünyaya bu kadar mı uzaktı? Gelemediğine üzüldü mü melekler? Sen bahçemde güller açtıran güneş, yağmur, tüm tabiat olaylarının ve mucizelerin ve masalların kahramanı annem... Direniyorum anne, sevgiye, umuda, iyiliğe tutunarak, öğrettiğin insanlığa sığınarak direniyorum. Hala hayal kurabilen çocuklar için, hala sevebilenler için ve hala masallara ve meleklerle inananlar için...

Bana benzemeyen insanların arasında, onlara benzemeden kalabilmek için,

Belki de sadece senin için,

Direniyorum anne...

Sadece senin için...

Tuğba ÇİFTE
Fransız Dili ve Edebiyatı 3.Sınıf

UMUT

Umut her şeye yeniden başlamak demektir. En baştan, belki yaradılıştan... Hep umutla başlarız bir şeylere sonunu bilmeden, düşünmeden hayal ederiz. Yaptıklarımızda, yaşadıklarımızda hep umut vardır. Hep arzuladığımız, gerçekleşmesini istediğimiz hayallerimizin peşinden koşarız umutla. Belki bir çiçekte, belki bir arkadaşta, belki çevremizde ne varsa onda ararız mutluluğu. Aslında mutluluğa da umutla ulaşırız.

İnsan umutsuz yaşayamaz. Başladığımız her işte umut vardır. Belki başımıza gelen felakete içimizdeki umutla atlatacağımızı düşünerek katlanırız. Umut gönül bahçemizin en güzel çiçeğidir. Yaşamaya tutunan -, sevdiklerine kavuşmayı bekleyen ve dünyaya gelmek için can atan, içimizde büyüttüğümüz küçük bir çocuk gibidir. En güzel adımları umudumuzla atarız. Bekleriz, bekleriz ve umutla yaklaşırız düşündüğümüz ve planladığımız her şeye. Umudu olan insan bir şeyleri başarmak için hep bir çaba halindedir. Sonunu bilmez belki ama umudu vardır. Yapacağına, gerçekleşeceğine inanıyordur. Her şeye umutla karamsarlığa kapılmadan bakan insan için hayat, sevimlidir ve yaşamaya değerdir. Bazen umut küçük bir çocuğa verilecek olan ilk oyuncak gibidir. O yüzden çocuk oyuncağını ne zaman eline alabileceğini, oyuncağın ne zaman kendisine ait olacağını düşünse o kadar mutlu olur. Umutlu insan da böyledir; sahip olacağı, aklına getirdiği hayalleriyle umut sayesinde mutlu olur.

Arkadaşlar! Ne kadar çok umudunuz olursa başarı sizin için o kadar yakın olacaktır. O Yüzden umut her zaman gönül bahçenizin en güzel çiçeği olsun. Ve o çiçeği her gün sulayın ki kurumasın. Hayatta ancak o çiçekle mutlu olursunuz. Şunu bilin ki geleceğin umutları da bizler olacağız...

Pınar ERER
Kafkas Üniversitesi
Fransız Dili ve Edebiyatı 1.Sınıf

BURASI GURBETMİŞ

Uzak, çok uzaktayım anne! Çok acı koyuyor bu gurbet içime. Ne seninleyim diyebiliyorum ne de sensizim. Ruh ayrı, beden ayrı yerde... Sabaha en yakın saatlerde gece ve seni özlüyorum anne. Kalabalığın ortasında olduğum zamanlarda bile yalnızım ve yalancı ama masum tebessümlerimdir tek sığınağım. Yalnızlığımın, çaresizliğimin en fena anında ellerinin yerine yanaklarımdan süzülen iki damla yaş oluyor, içimdeki acının tuzuyla. Yoksun ya, bir köşede yalnızlığın çarşafına sarılmış öylece sana geleceğim, bana geleceğin günü bekliyorum. Bir süre sonra irkiliyorum umudun güneşiyle... O var diyorum hiç yoktan iyi o biraz ötemde diyor, mesafelere kızıyorum. Sonra mesafeler olmasa annem yanımda diyor sitemle karışık teselli veriyorum kendime. Bütün tesellilere, bütün umutlara, bütün her şeye rağmen bu gurbet çok fena koyuyor içime anne.

Gurbetteyim; dilimde hasret türküsü, kalemim yine sensizliği yazıyor. Şafak sönmekte ve bütün dünyanın gamı, kederi yüklenmiş bir bir o yorgun omuzlarıma. Tıpkı hayallerimiz uğruna yaşam pahasına, sensizliği yüklediğim gibi. Bazen çok ağır geliyor sensizlik ve avazım çıktığıınca bağırmak geliyor

içimden, yapamıyorum anne. Yapamam çünkü biz hayâsızlıkla değil hayâyyla büyüdük. Nemelazımlarla değil biz bizim dışımızdakileri de düşündük, el ne der dedik sustuk anne. İşte bu yüzden ağlıyorum, işte bu yüzden yazıyorum.

Özümden geçenler kalemimin dilinde, sen deyince dökülüveriyor birkaç kelime satırlarıma. Teşekkür ediyorum yine de bu gurbete... Yalancı tebessümlerime, sığınağım dört duvar odama, beni sessizce dinleyen sayfalara, sen deyince bütün kelimeleri art arda sıralayan kalemime ve yalnızlığın şehrinin, sensizliğin figanını içimden söküp atan gözyaşlarıma, beni bütün mesafelere rağmen ayakta tutan umutlarıma, kifayetli, kifayetsiz bütün kelimelerime teşekkür ediyorum. Sana bir an da olsa yakın kıldıkları için beni. Gurbetlik derler ya gurbetlik böyle bir şeymiş. Hiç bilmediklerimi bildirtti, hiç sevmediklerimi sevdirtti; ama sensizliği hiç sevdirmede, sevdirtmedi anne.

Düştüm gurbet eline,
Vakitli vakitsiz seni doladım dilime
Çağırdığımda gelmeyince...
Burası gurbetmiş anladım anne!
Hem de öyle bir gurbet ki
kelimeler yetmez tarifine
Seni sensizlikle yaşıyorum
Adı gurbetmiş, burası gurbetmiş
anne.

Heybet YAZGAN
Anadolu Üniversitesi
Türk Dili ve Edebiyatı 1.Sınıf

BELKİ

Sayırsız an geçer sayısız rüzgâr
Etrafta ne bir ayak sesi ne de bir
fısıltı.

Arkasına dönüp bakmaya cesareti
olmayan balıklar gibi denize
gömülüp kalır yaşananlar.
Bulutlara sığınılır, beklemekten
sonsuz bir anlam çıkarmaya çalışılır.
Kırpikleri boğulur gecenin, ansızın
üşür ay.

Fena sıkıştırır kelimeler.
Anlatmalı o zaman her şeyi,
anlatmalı.
Oysa anlatılsa kimsesiz kalacak
martılar,
Yerle bir olacak dünya,
Evrene gömülecek deniz.
Ama ne çare yaklaşır martılar
Akar durmaz sözler.

Hani belki gitmemişsindir,
Belki sessiz kör odamın
düşüncesiz bir köşesinde
oturuyorsundur, ben de odamın
dışında kulağım kapıda.
Belki de sessizliğe dalmışsındır,
karanlığa alışmamıştır gözlerin.
Ah gözlerin!

Belki yalnızlık çökürmüşdür
yanına, konuşmaya
dalmışsınızdır, aklına ben
gelmişimdir kapı gelmiştir.
Belki de içinden adım geçiyordur
kim bilir,
Yarım kalacak gibi görünmüştür
ruhum kıyamamışsındır bana
adımı okşamışsındır.

Bakma şimdi yorgun gibi
duruyor gözlerim,
Kim bilir belki kavgamda hüznümlü
bir masal gibi yarım kalmışımıdır.
Belki de gölgene takıldım.
Belki ruhum bitkin.

Ömrüm! Yalnızlığımın öbür adı!
Ömrüm! Sevincimin gözyaşları!
Ömrüm! Zifiri karanlığım!
Büyük titizlikle değiştirdiğin
bakışların gelir aklıma şimdi.

Hani belki bakasın diye bana
yerinden sökmüşümdür
gözlerimi uzatmışımıdır sana
usulca.

Belki de uzatsam yanakların
ellerimin içinde.
Belki seninle yaşıyorumdur.
Belki de kapı kollarında
bırakmalıyız her şeyi.
Kim bilir belki de seni çok
özlemişimdir.

Eyy Sevdiğim! Canım sevdiğim!
Yol mu bulamazsın, ses mi
duyamazsın
Nicedir gözüm gönlüm semada
asılı duruyor
İşit de çığlığına boğ beni.

Mehmet BELEK
Fransız Dili ve Edebiyatı 2.Sınıf

YENİ BEN

Kendimi bir savaş alanında kendimi o savaş sonrasında yürürken buldum.

Bilincim yerindeydi. Nabzım düzensiz. Etrafımda tanımadığım insanlar ve insanlar vardı... Savaş bitmişti fakat direnişim sürüyordu, teslim olacağım an olacıklardan korkuyordum. Yürümeye başladım.

Harabeye dönmüş çöplüğümde kendime ait bir şeyler aradım. Parçam sandıklarımı kaldırmaya çalışırken tuttuğum her şey ikiye bölündü. Çöp atar gibi onları yere fırlatıp kirlenmiş ellerimi zaten kirden görünmeyen elbiselerime sürerek temizlemeye çalıştım ve devam ettim. Düşmanın özenle hazırlanmış tuzakları vardı. Hepsinin farkındaydım ve bile bile gidip üzerlerine bastım nedensiz.

Yol üzerinde tanıdığa rastladım. Metanetle karşıladığımı sandığım bu yenilgiyi ona anlattığım an kendi sesimi duydum, teslim olmanın kurtuluş olduğuna karar verip en acımasız yargıca teslim oldum.

Yargıç beni öyle bir hırpaladı ki günlerce insan içine çıkamadım. Hiçbir zaman acı çekmekten korkmadığımı sandığım halde bu araftan yıllarca çıkamamış, sanki çakılı kalmıştım.

O gün, yargıç bana elini uzattı. Yardım edecek sanıp gülümsediğim an öyle bir tokat yedim ki, öyle ki izi yüzümde bir kırışık gibi durur. Ağır gelmiş olmalı ki bundan fazlası olamaz sanmıştım. Meğer kötekten anlıyormuşum, hiç bilmezdim. Bazen işleri yola koymak için şartmış. Aklın yanı sıra duygulara danışmak her durumda işe yararmıyormuş,

Dünya savaşım başlamıştı.

Her bir suç için, günlerce hapis yattım, benim olmayanlar için bile, hatta başka hesaplarımı da kattım içine. O günler şafak saymak isterdim ama mahpusluğun ne zaman biteceği bile söylenmezdi. Hak verdim kendime sonradan. Allah kimseyi kendi adaletine düşürmesin dedim. Hata yaparken iyi de cezasını çekip arınmaya çalışmak çileli. Araf? Hepsinden zor.

... Bugün tahliye oldum. Dışarı çıktım. Güneş yüzüme dokundu, gözümü aldı, söylenmedim, aksine hoşuma gitti. Kızmamak da hoşuma gitti. Ama şu an kuş gibi hafifim. Yüksek ateşte pişirildim, yanmaktan son anda kurtuldum. Yeni beni tanımaya başlamak büyük bir aşkın ilk günlerden çok daha tatlı.

Esin TAŞKIN
Fransız Dili ve Edebiyatı 3. Sınıf

POÉSIES

II

(k.ö.r.e.f)

Yalnızlık insana mahsustur, Tanrı
oldukça kalabalıktır.

Aşk, kalbin son sığınağıdır.

Sen ey şair! Arıtamazsın hayatını,
istemli kalp kırıklıklarının
cerahatlerinden sızan kanlı gözyaşlarıyla
pörsümüş.

Bir zehrin gölgesinde debelenir;
kaypak kaygılar bekçileri.

Kâğıt, ruhun çarmanıdır.
Akıl, aşkın refleksidir.
Tarifsiz bir ırmaktır ruh, suya
batan dikenlerdir kavramlar.
Kardeşlik, özgürlüktür.
Yeni doğan çocuklardır insan
ırkının en bilgilileri, dünyadaki
temsilcileri.

Kestirme bir yoldur felaket kendine
giden.

İnce bir sızıntıdır u-mutsuzluk.
Sıcaklığının içine gömülün kalbin
ve kapılarını sıkıca kilitleyin.
İyilik ve kötülük olduğu yerde, bir
gölgedir insan.

Ulusların bilgeliğinden akar kan
ırmakları.

Tarım toplumundan seyir
toplumuna geçmiştir Shakespeare.

Kafalarının ücra yerlerindeki
tıkanıklıklara beyinlerini sıkıştırmış olan,
kısa kalplilerin anlayamayacağı bir
düzen içinde yazacağım düş(ünce)lerimi.
Sonuçlar nedenlerin zoraki babası
olmayacak, ateş insanların zihinsel
alışkanlıklarını tasdik etmek için
yanmayacak, su sıfırın altına değil
kendine varınca donacak, rüzgâr yufka
kalp kırıntılarını değil büyük masal
kahramanlarının nefesini savuracak,

toprak üstündeki insanı da kucağındaki
gibi kucaklayacak. Bu düzeni
düzensizlikle yargılayacak, düzeni
yuvarlak bir çemberin içinde dönmekten
ibaret sanan düzlem budalaları.

Arılar gibi çiçekten yapmam balımı
ben.

Kötülük, şeytanın kulübesidir.
Kabul etmiyorum çift yönlü alçalan
amansız bir dehlizin insan ruhu diye
benimsenmesini. Bir kusursuzluktur
insan. Ruh bölünmez. İleriye doğru
ilerilemez hiçbir şey. Yok edilemez tek
şeydir iyilik. Bir şüphenin kendini
gerçekleştirememiş kuytularından
türemiştir uçsuz bucaksız acılar,
amansız zulümler, düşük sefaletler, ucuz
imansızlıklar ve sığ isyanlar.

Milton renkli ve alabildiğince derin
bir çukurdur, Dante'nin yolculuğunun
sonunda vardığı.

Karanlık bir orman değildir insan.
Güçlüdür, uymuyorsa tıslayan bir
bilincin onu doğadan ayrı tutmaya
çalışan cüzzamlı öğretilerine. Birden
sonra iki gelmez. İkidenden önce gelen bir,
gölgedir. Bir damla sudan farklı değildir
insan. Ölümsüzdür kendinden doğan, bir
başlangıcı vardır evrenin. Aynıysadırlar
birbirlerinin, her bir şey.

Yanlış yerde bağırdı İsa, çoktan
terk edilmişti düştüğünde anne karnına.

Bir dünya imparatorluğu
hevesinden doğar, kadına duyulan
sevgi. Bir ağacın yapraklarına olan
sevgisine benzemez aşk. Kusur, ruhun
tatminidir. Ürker mükemmellikten akıl.
İki tanrılı bir evren ütopyasıdır aşk. Boş
bir gölgedir kelimeler. Bir yazı turanın yazı
düşen tarafıdır yazar. Yanlıştır yazının
icadı. Ruhun güzel, güneşli bahçelerini
budayan bir balta olarak yükseltilmiştir
edebiyat. Beyhude bir çırpınıştır kalem.
Ruhun deliklerinden akar kâğıdın
üzerine bir vebanın yosunlu çırpıntıları.

Çarınha gerilmiş oğul, intiharıdır
babasının.

Terk edilmiş ezgilerin
biriktirilmesi dünya. Kalem çok
boyutlu bir terkten ibarettir. Gözden
çikarılmıştır yazar. Ritmi olmayan her

şey kendinin haricindedir. Şair, kandırılarak ele geçirilmiş bir elçidir.

Yazar bir saldırganlıktır. Her eylemi tersine çevrildiğinde aynısı kadar anlamlıdır. Eleştiri, karşıdakini varsaymaktır. Aradan çekilmektir erdemlilik. Her yazar kendi darağacına kendi kalemiyle asılıdır. Yazı bir imdat çağrısıdır. Ben kulak vermeyeceğim onların seslerine. Her bataklık içindekilere layıktır.

En adil sistemdir uyku. İşkence de, ödül de birbirinden yansımadır. Temelde ceza vardır.

Dünya üstündekilere aldırma. Bilinçsiz bir denizdir hayat. Rüyalara, hakikatte daha çok yer tutar.

Gizli kalır kalpleri tıkanmışların gözlerine erdemli eylemler. Giz, hakikatin örtüsüdür. Ruhunu, puslu ve kötücül yağmurlara teslim eder bilinirlik. Yaratılmışlığın tozudur göze varan. Varlığını kendine borçlu olan giz ne yücedir. Saklanır hakikat bataklık gözlü sanırsal yapışkanlıklarından insansı uzantıların.

Gözü yaşlılar için bir gülümsemedir ölüm.

İşıksız bir belirsizlikte sonsuzluğa değin büyüktür insan. Bilincin varamadığı kutsal bir bahçede yer tutmayışın tanrısal yüceliğidir kıymetli olan. Büyüklük, kendi-bilgisizliğinden doğar. Köklerini tanıyan bir ağaç göğe varamaz. Kalbin ve beynin gözden sarkan değersiz yargıları dışı boyar. Derin de olsa bir ızdırap, bir yaprak düşüşüyle kıyaslanamaz.

Düşüncemi yazarken, yazmam onu. Duyulmadığı anda zirvesine varmıştır sızı. Irmağın kemali buluttur. Tek örtüsüzlüktür hiçlik. Yasasız ilerler hakikatin yasası. Kendine uyum sağlayan bulamaz kendini. Ne kadar kısılrsa göz, o kadar nurludur kalbin derinlikleri.

İnsan yüreği, artık duygular pazarı değildir.

Gizemli olan her şey günahkârdır. Gözden doğan sınırlar varoluşu bulandırır. Birbiriyle savaşır iki taraf, her zaman kazanan savaştan haberi olmayandır.

Yaratılış tanrının samimiyetidir. Kimse şüphe edemez bir irmağın kendi sesiyle konuştuğundan.

Basit bir iyiliktir insan, seçimsiz varılan.

Düşünceden doğmuş, bir sınır ihlalidir kötülük.

Sesi duyulmayan bir kalp, hafızası olmayan bir vatan zalim olamaz.

Bir sentez değildir insan, ortak bir alan değildir, bir toplum sözleşmesi değildir. Kuytu bir yerdir. Bir kutsallığın en ücra şerhidir. Ancak topukları hizasında yargılar insan. Görkemli bir destan kahramanın pusuya düşürüldüğü kuyudur toprak. Ağdır beden, kaçamaz insan.

Aptal ve budala bir hastalığın ateşli rüyalarıyla zehirlenmiştir insan. Merkezde güneş vardır. Arkasını dönünce gölgesiyle baş başa kalır.

Bir zaaf düşüncesinin yavruladığı rahatlık hissini doğurduğu boşluğu çaresizlikten başka anlaşılmayacak bir şey yok.

Artık kirli ve amansız bir ırmaktır düşünce. Kıyısı kara, suyu bulut değildir. Düşünce, yalanın evidir. Hakikat, barikat kullanmaz. Ucuz ve kıyırık bir düşünce parçasıyla öldürülebilir milyonlar. Hakkın hak adına, şeytani kapislerle şeytansılar tarafından yağmalanmasıdır zihnin eylemleri. Kökü kazınınca kötülüğün, bilinç bilgidен özgürleşir.

Dikey bir gözyaşı sütunudur insan temelleri kalp yarıkları üzerine kurulan.

Bir okyanusu olan herkes şairdir. Su her çatlağı kendiyile doldurur. İlk ilkeler kadim uçurumun sevecen ve zirveleridir. Dikeylemesine ve yataylamasına farklılaşır her şey. İçini derinlemesine ayırır. Yükseliştir. Doldurmayan bir yükseliştir. Yenileme ve yinelemeden beridir. Tabiata değmez kelimeler. İlk ve en büyük katil kapitalistlerdendir. Machiavelli. Proudhon'a en fazla göz yumulabilir. İnsan psikoloji diye başlayan her cümle içine her şeyi alır. Şair yararlı olma amacı gütmeyen yararlı olur. Şairin kısıklığından doğar bütün diplomatlar, yasacılar, eğitimciler.

yobazlar, komutanlar... Budha konuşurken, tarih susar. Hakikate varan eylemselliğini yitirir. Gören her göz yanlış görür. Her davet bir acz bildirgesidir. İki büyük günah vardır; Sokrat'ın ve Hüseyin'in katli. İnsanlık kanlı bulutlarla kaplı naylon göğe dönüktür. Elleriyle neyi tuttuğunu, ayaklarıyla neyi yürüdüğünü bilmez. Topuklarının hizasındadır alını.

Her kukla gizli bir kukla oynatıcısıdır. Bataklıktır büyük zekâlar. Susulması gerekeni söylediğine inanır büyük şairler, yoktur susulması gereken bir şey. Her yükselti bir rol hırsızlığından doğar. Varlık eğimsiz bir meyildir. Gizli tanrılık

heveslerinden doğmuştur bütün dünya. İnşa ve imha şirkettir. Mahzur kaldığı

şakanın büyüklüğüne göre ciddiliği artar zihinsel atıklarda türeyen insanların. Çok yönlü bir şakanın ciddiye alınmasıdır Hugo. İçi boş oluşların evidir kendini beğenmişlikler. Her mermi tersine işler.

Kalemcilerin işgüzarlığından türemiştir bütün trajediler. Bir ağacın budanması gereken dalları bırakılması gerekenlerden fazladır her zaman. Üç tür tecavüz vardır; fiziksel, zihinsel ve duygusal. En tehlikelisi sonuncusudur. İnsana kalbin duvarlarını zemzem niyetine sidikle boyatır. Orta yerde oynayanlar şaklabanlardır. Kuytudur bilgenin yeri. Söz, ahlaksız bir ticarettir. Kalp ve beyindir sermaye. Her yazar bir uluma hevesidir.

Kendinden haberi olan bir kalp seslenemez Elohim'e. İnsan kibirli bir dilenciliktir. Tanrı ellerin değil kalplerin kendine açılmasını emreder. Bir tercihten doğan düşüklük ne kötüdür. Kalpten taşan ağza dolmaz. Dua bir havlama şekli değildir. Sözden yüksektir şefkat. Eylemler sembolüdür onun. Pişmanlık misafirhanesidir iyiliğin. Kirli olmayan her keder kalbi yukarılaştırır. İnsan kendini kendinden yukarda tanır. Çiçeğin dikenleridir duygular.

Mükemmel bir çukurdur akıl.

İnanç eylem değil yaratılıştır. Yürümek yola dâhildir.

Tek yönlü bir oluşturma insan.

Ey insan. Kalbime sığın. Aritabilirim kirli yangınlarını arı gözyaşarımla. Kimselerinin duymak istemediği mübarek ve ince sızılarını yaşanabilir kılabilirim sana. Sahipsiz ve karanlık ağrılarının yükünü alabilirim omuzlarından. Bilirim, nereye kadar varabilir kendiliğin. Korkmam. Gel ve yaslan kalbime. Azat edeyim seni olmayan bir ağırlığın zincirlerinden. Gölgesiz bir hakikatin gölgesinde yaşamaktan uzak kılayım seni. Kalbini, kalbime yükselt. Yağmurunu akıt

nehri.

Duygularını sahibine iade et. Gönlümün yüksekliğinden akan ayetlerin şırlıtısını dinle. Kendi

yolundan kendine dön. Kalbin kalbimde.

Kendinden bağımsızdır hakikat. Dönemeci olmayan yolda sapılan bir kıvrımdır kötülük.

Yokluğu vaaz olan tek şeydir zaman. Yaşlılık bir öğretilerdir. Güven, sağlıklı kalbin ritmidir.

İnsan kendi çemberinde yaşar, olamayabilirlikten türemiştir kâinat.

Söylenilebilen her şey aynı nehrin suyudur. Sahtelik sevdasıdır her kanıt.

Topal bir kuşkudur umut. Tanrıya olan saygıdan doğar. Her duygu iki basamaklıdır. İkincisi birinciyi barındırır. Birinci sahtedir.

Yetkinlik çözümsüz bir bilmececi. İyiliğin diz kapaklarından altıdır kötülük.

Dostluk artmaz, azalmaz; bir ve tektir.

Bazı varoluşlar iftiradır. Kusur buradan doğar. Övgü, sahteliğin etiketidir.

Bir yağın tiksintidir kalbin kıyıları. İnsan, bataklığına söylenmiş renkli bir türküdür.

Cevaplandırılmamış bir düello davetidir aşk. Korkaklar zirvelerde yer tutar.

Arındıramadığı yanlarını yazar her ozan. Pislik birikintisidir çoğu kitap.

İyiliğin hastalandığı zamanlardır kötülük. Her varoluş bir yitirilmişliktir. Kayıp olmayan varlık iddiasında bulunmaz. Hiçbir nehir kendini çağlamaz.

Bir meleğin düşük yerleridir şeytan. Düzdür dağın etekleri.

Ancak safсата biriktirebilir. Hakikatin tarihi olmaz. Artanlar, arda kalanlar, anlamsız birikintiler, derinimsi gölgelikler, masalımsı ürpertiler, metafizik titreyişler geleceğe sarkar. Anın ana değdiği her yer kemale ermemiş bir sahteliktir. Kendine denk olan kalbe, beyne ve ruha takılmaz. İnsana değen insanın uydurduğudur. Anlam, aşılammış bir çaresizliktir.

Beynin tufandan kurtulamamış yanadır yararlılık düşüncesi. Ölümcül bir hastalıktır. Hiçbir sözcük anlamını taşıyamaz. Varoluş bir sarhoşluktur.

Her varlık bir intihaldir. Yanlış saksıda büyümez hiçbir çiçek. Yanlış bir coğrafyadır acı.

Bir festivaldir her şafak. Genç kızlar doğurur kızıl bulutlarından. Saçları altın gibi parıldayan... Büyük kentleri intihara zorlar güneşin amansız bekâreti. Coşkun şairlerin erişemeyeceği bir yükseklikten uçar gider gençliğe özgün hazlar. Hiçbir şey hiçbir şeye borçlu kalmaz. Yaşlılık mübarek bir mirastır öğleye kalan.

Tanrı bir yürek açıklığının ortasında ikamet eder. Ancak bir kalbin derinlikleri çökertir çiçeksiz bir dünyanın kötülük kokan erdemlerini. Samimiyet yaşanmaz. Kalbin kuytularındır gelişime maruz kalan, Kutsanmadan arda kalan tek şeydir iki yüzlülük. Çarmıhta İsa'yı yalnız bırakan kalbin kıyılarında türeyen ölümlü gerçekliklerdir. Çocuğa, yaşlıya, canlıya ve cansıza saygı duymaz münafık yangınlarını kendilerine azık yapanlar. Tek kalptir her şey. Güzellik kaçınılmazdır. Kötülük zorlamadır. Kalp, kendinden başkasına inanmaz. Kötülük batıl bir inançtır. Gerçekleşmemiş şeylerin cazibesinden ibarettir hayatın dikensi alanları.

Hakikat kendine hastır; dikey hareketlerine akıl, yatay hareketlerine kalp denir. Kesistikleri noktadan varılır başlanılan yere. Hakikatin oturduğu evin duvarlarıdır us, duygulardır oturan yerler.

İnsan bir geri çevrilmişliktir. El, kalbin dilidir.

Çürüyüş, bir büyüme biçimidir. Kötülüğün örtüsüdür derinlik. En büyük düşmandır. Bataktır çoğu kez. Kirlidir. Sahtedir. İncanın zayıfladığı yerdir varoluş.

Beden bir hak edememişliktir. İnceleme bir nefret biçimidir. Her bilim insanlığa yönelmiş bir soykırım gayretidir. Karanlık dağıtıcılarıdır kalp analizcileri.

En yüksek ölümler keyiften doğanlardır. Söz karışınca anlam kendine yabancılaşır. Yaşamak, kendinden uzaklaşmaktır. Tutku, insanın kendini dünyaya yayma biçimidir. Yitiriş tutunma isteğidir. Çividir her duygu, en acısı bile. İnsanlık sevgisi insandan bağımsızdır. Bahçesini temiz tutmak isteyen her insan, kendiliklerini kendisinden silmelidir. Bütün acıların ve bütün sevinçlerin, bütün yükseltilerin ve bütün düşüşlerin, bütün düşüncelerin ve bütün duyguların, bütün bütünlüklerin ve yarım kalmışlıkların nesnesi olan insan; bir gün her şeyin aynı anda kendini var ettiği bir kalp uzamında, bir şeylerin artık şarkısını terk ettiğini duyumsar. İşte budur anı.

Şiir, anarşinin anayasasıdır. Filozoflarla şairler aynı ırmaktan beslenir. Birinciler bütün akıntılarda ve bütün derinliklerde uyuyan ortaklığı arar, ikinciler her akışın ve her derinliğin ağıtına ve coşkusuna tapar.

Bir şeytan ulağıdır Faust. Sonu gelmez bir çelişkiden ibarettir her kötü şey.

Anı olamaz hakikat. Kağıtta ot bitmez. Bir sümüklüböceğin çıkardığı sesin yüksekliğine varamaz hiçbir kelime. Düşük bir yüzeydir kağıt. Ruhun, zemin katına sızan akıntısıdır yazın.

Süreklilik bir alandır. Gelip geçmez hiçbir şey.

Rastlantı az bulunan bir kuraldır. Toplu aptallıklardır gelenekler.

Her trajedi bir kafa karışıklığının ürünüdür. Ters çevrilmiş bir komedir her dram.

Büyük yazarlar ellerine hiç kalem almazlar. Kalbine sığamamış bir feryattır her şair. Şiir, dar bir oluş bildirir.

Çoğu sevgi, katlanmak mecburiyetinden doğar. Katilinden nefret edemeyen her maktul, aşiktir ona. Bir yaranın iki ucu insanların en geniş değdikleri yerdir birbirlerine.

Gizlen, kurtul sahte savaşımdan.

İki çeşittir duygular. Birincileri zamana ve mekana bağlıdır, tutsak ederler insanları. İnsan gönüllü bir nesne kılınır altlarında. Bir kap kulpundan taşınır. İçi istemsiz ağrılarla, korkak kaçışlarla, dipsiz acılarla, gizemli yangınlarla doludur. Bir karmaşa karışık yaşanı. İkincileri zamandan ve mekandan bağımsızdır. İnsan kendini bilmeyen bir öznedir, hakiki bir şeklin imidir. Duyulmaz hiçbir ses, her şey kendidir. Varoluşun her ögesi birkaç yokluğun birbirine düğümlenmesiyle oluşur. Çözülen her şey yoktur. İnsan bir kendine tutulmuşluktur. Duygular insanın insansız yanlarında boy atar. Her duygu suçüstü yakalanan bir hırsızlıktır. Yanılmışlıkların doğurduğu yangınlardan türer yazarlar. Gücü terkterir duygu. Gençlik bir şeytan üşümesidir. Şiir yön değiştirecektir artık. Ağıt tahtından indirilecektir.

Savaş terk edilecektir. Batık bir gemiden tüten duman olmaktan kurtulacaktır yazın. Her yazar kaleminden azat olacaktır. Gökle yer arasındaki itişimden beslenmeyecektir artık edebiyat.

Kutsal bir gülümsemedir çelişki. Bir boşluğun içindeki öteki boşluktur varoluş.

İnsan bir sahip olunmuşluktur. En büyük yangın hayallere serpilmiş bir rüzgarın geri çekilmesinden doğar. Korkunç bir şeydir kalbin ev sahibini kaybetmesi. Her boş ev intihar eder.

İhtimali olan yanılmaz. Her deniz bir nehir kalabalığıdır.

Bir şair en fazla bir harcanmışlıktır. En çok kurbanlar kutsanır.

Bilgi, bir unutmaya biçimidir. İnsanların en cahil zamanlarıdır tanrıya en yakın oldukları zamanlar. Mutlak bir bilgisizlik diyarıdır cennet. Bilmek, şeytanın vaaz ettiği bir eylemdir. Unutulabilen öğrenilmemelidir. Kendini bilen, kendini bildiğini bilmez. Kendini bildiğini bilen, kendini bilmez. Bildiğini bilen, sahtekardır. Bilim, bilgisizlikten doğan bir sanrıdır.

Tanrı insana, şeytan zamana ruhundan üflemiştir.

Kadın mesafedir.

Çocukların avuçlarıdır tanrıya giden yol. Göğe en büyük övgü yerde yürümesini bilmektir. Söz, göze alamamaktır. Elleri güvenmeyen kelimeye sığınır. Tanrı bir efendiden ziyade babadır, ona yakarmanın en iyi yolu evlatlarını kötülüklerden sakındırmaktır.

Olmayan bir şeyden bahsetmekle doğar sanat ve olmayan bir şeyin bahsinden bahsetmekle gelişir. Mutluluk geleceğe sarkmaz. Her türlü uzamda bir eksiklik vardır. Geçmişinden geçemeyenlerin kurguladığı bir uzantıdır gelecek.

Kast sistemi vardır insanlar arasında. Şairler diktatör olarak dirilir, düşünürler imparator olarak. Her zaman yarışmayan kazanır. Kalem sahibini karanlık bir dehlizin kör bataklığına sürükleyen cilveli bir attır.

Bir damla yağmur çizer yazarın yolunu. Her yazar ufak bir çaresizlikten türemiştir.

Şiir söylemiyorum ben. Alternatif bir varoluş sunuyorum.

Kötülüğe karşı savaşmak, ona teslim olmaktır.

Kalp asla yanılmaz.

Ayaklarım altındadır tüm yazın. Bitirilemez bir şeyin ortasındayım. Bir ölüm her şeyi aklar. Gök, geri çağırır kendisinden gideni. Bütün sevincini

Her yazar ufak bir çaresizlikten türemiştir.

Süreklilik bir aldanıştır. Gelip geçmez hiçbir şey.

Rastlantı az bulunan bir kuraldır. Toplu aptallıklardır gelenekler.

Her trajedi bir kafa karışıklığının ürünüdür. Ters çevrilmiş bir komedir her dram.

Büyük yazarlar ellerine hiç kalem almazlar. Kalbine sığamamış bir feryattır her şair. Şiir, dar bir oluş bildirir.

Çoğu sevgi, katlanmak mecburiyetinden doğar. Katilinden nefret edemeyen her maktul, aşiktir ona. Bir yaranın iki ucu insanların en geniş değdikleri yerdir birbirlerine.

Gizlen, kurtul sahte savaşımdan.

İki çeşittir duygular. Birincileri zamana ve mekana bağlıdır, tutsak ederler insanları. İnsan gönüllü bir nesne kılınır altlarında. Bir kap kulpundan taşınır. İçi istemsiz ağrılarla, korkak kaçışlarla, dipsiz acılarla, gizemli yangınlarla doludur. Bir karmaşa karışık yaşanır. İkincileri zamandan ve mekandan bağımsızdır. İnsan kendini bilmeyen bir öznedir, hakiki bir şeklin imidir. Duyulmaz hiçbir ses, her şey kendidir. Varoluşun her ögesi birkaç yokluğun birbirine düğümlemesiyle oluşur. Çözülen her şey yoktur. İnsan bir kendine tutulmuşluktur. Duygular insanın insansız yanlarında boy atar. Her duygu suçüstü yakalanan bir hırsızlıktır. Yanılmışlıkların doğurduğu yangınlardan türer yazarlar. Gücü terktir duygu. Gençlik bir şeytan üşümesidir. Şiir yön değiştirecektir artık. Ağıt tahtından indirilecektir.

Savaş terk edilecektir. Batık bir gemiden tüten duman olmaktan kurtulacaktır yazın. Her yazar kaleminden azat olacaktır. Gökle yer arasındaki itişimden beslenmeyecektir artık edebiyat.

Kutsal bir gülümsemedir çelişki. Bir boşluğun içindeki öteki boşluktur varoluş.

İnsan bir sahip olunmuşluktur. En büyük yangın hayallere serpilmiş bir rüzgarın geri çekilmesinden doğar. Korkunç bir şeydir kalbin ev sahibini kaybetmesi. Her boş ev intihar eder.

İhtimali olan yanılmaz. Her deniz bir nehir kalabalığıdır.

Bir şair en fazla bir harcanmışlıktır. En çok kurbanlar kutsanır.

Bilgi, bir unutmaya biçimidir. İnsanların en cahil zamanlarıdır tanrıya en yakın oldukları zamanlar. Mutlak bir bilgisizlik diyarıdır cennet. Bilmek, şeytanın vaaz ettiği bir eylemdir. Unutulabilen öğrenilmemelidir. Kendini bilen, kendini bildiğini bilmez. Kendini bildiğini bilen, kendini bilmez. Bildiğini bilen, sahtekardır. Bilim, bilgisizlikten doğan bir sanrıdır.

Tanrı insana, şeytan zamana ruhundan üflemiştir.

Kadın mesafedir.

Çocukların avuçlarıdır tanrıya giden yol. Göğe en büyük övgü yerde yürümesini bilmektir. Söz, göze alamamaktır. Ellerine güvenmeyen kelimeye sığınır. Tanrı bir efendiden ziyade babadır, ona yakarmanın en iyi yolu evlatlarını kötülüklerden sakındırmaktır.

Olmayan bir şeyden bahsetmekle doğar sanat ve olmayan bir şeyin bahsinden bahsetmekle gelişir. Mutluluk geleceğe sarkmaz. Her türlü uzamda bir eksiklik vardır. Geçmişinden geçemeyenlerin kurguladığı bir uzantıdır gelecek.

Kast sistemi vardır insanlar arasında. Şairler diktatör olarak dirilir, düşünürler imparator olarak. Her zaman yarışmayan kazanır. Kalem sahibini karanlık bir dehlizin kör

bataklığına sürükleyen cilveli bir attır.

Bir damla yağmur çizer yazarın yolunu. Her yazar ufak bir çaresizlikten türemiştir.

Şiir söylemiyorum ben. Alternatif bir varoluş sunuyorum.

Kötülüğe karşı savaşmak, ona teslim olmaktır.

Kalp asla yanılmaz.

Ayaklarım altındadır tüm yazın. Bitirilemez bir şeyin ortasındayım. Bir ölüm her şeyi aklar. Gök, geri çağırır kendisinden gideni. Bütün sevincini

Her yazar ufak bir çaresizlikten türemiştir.

kaybeder dünya. Adem Havva'yı bulamaz düştüğü yerde. Nuh'un gemisi de batır. Lazarus'un dizleri tutmaz. Kuşlar parçalarını bulamaz. Su geri kaçar. Cebrail, yolu şaşırır. İbrahim'in bıçağı durdurulamaz. Rüzgar yolundan sapmaz. Musa'yı dinlemez deniz. Dili tutulur İsa'nın. Gök yere küser. Kaya kendine bürünür. Seraplara sözü geçmez olur Eyyüb'ün. İshak çaresiz kalır dağın kıyısında. Kalemleri birden durur Lut'un. Yusuf'tan yüz çevirir kavmi. Balığın karnında boğulur Yunus. Musa'yı duymaz olur güneş. Kaya Yakub'u ele verir. Taşlara tesir edemez olur Şuayb. Salih'in devesi kaybolur. Süleyman yoksuz kalır bir çöl ortasında. Yıldızlar görülmez olur. Gök söner. Toprak acımasızlaşır. Merhamet kaybolur. Gözyaşı dolar evren. Bir kırıklığa evrilir kalp. Havada asılı kalır ruh. Acınmaz hiç kimseye. Tanrının sesi kesilir. Bir ağıda dönüşür melekler. Kalp kendinden boşalır. Dünya terk eder içindekileri. Kabuğu kırılmış bir salyangoza dönüşür insan. Yine de kendi şarkısını söyler,

Ben.

Biz içimizdeki yumuşak bahara tercih etmeyiz başkalarının karanlık kışlarını. Düşsel bir hayat yaşarız gerçekliğin ortasında. Olduğumuz gibi oluruz olmadan. Korkak diyemez kimse bize. Varoluşun ihtiyaç duyduğu bir ıftıralık cesarete sığınmayız. Farkına bile varamayız erdemlerimizin. Kendi ritminin kutsallığında içsel bahçelerini seyre dalmış bir nehir gibi çağlarız. İlgüdüsel bir reflekse borçlu değiliz varlığımızı. Kusur, mükemmelliğin dalgalanmasıdır sadece bizim için. Kalbin yasalarına biat ederiz. Tartışmayız, ince bir kıvrım aydınlatır yolumuzu. Başkaldırmayız, kalp kaldırıırız. Gidene de kalana da inanmayız. Düzen, ruhumuzun dansıdır. Doğa tarafsız bir boşluktur. Hiç kimse bulunduğu tarafta değildir. Gerçeklik, boşluğa söylediğimiz şarkıdır. Silemeyeceğimiz bir şey yoktur. Arayışımız, ne can sıkıntısından ne de bulmak arzusundan. Her eyleme kendini

yaşatırız. Hak severiz. Mutedil bir iklimin bütün ılıkıklarına iman ederiz. Bilgiyi küçümseyişimiz mutluluğa olan tutkumuzdan değildir. Düşünmeyiz, borçlanmak istemeyiz algılara ve kelimelere. Kaçmayız. Gizlemeyiz karanlıklarımızı ve gizlenmeyiz karanlıklarımızdan. Bütün her şey alnımız hizasından sözlerini bilmediğimiz şarkımızı söyleriz umarsız. İyileştirmek için uğraşmayız yaralarımızı, çukurlarımızdan korkmayız. Sıkılmaz canımız. Mutsuzluğun karanlık çağrılarının derinliğine boyun eğmeyiz. Gelmeyiz prangalarına düş katillerinin. Hoş bir yumuşaklıkla yüzeriz yokluk alemimizde. Mesafelere kanmayız. Ardına düşmeyiz saadetimizin. Ruhumuzun her anını aynı renkle boyarız. İsteklerimiz kalbimizi kımıldatmak için değildir. Bir boşluğun içinde boşluksuz yaşarız. Kimseye vaaz etmeyiz kendimizi. Yoktur inancımız geleceğe. Saygı beklemeyiz kimseden. Ne bir şey avundurabilir bizi, ne de bir şey acı verebilir. Kendi bahçemizin çiçeklerini derleriz. Gönlümüz yüksektir. Kibir sızamaz yüceliğimize. Ne bir filozofun öğretileri, ne de bir şairin titreyen iniltileri ulaşabilir göksel musikimize. Azat olmuşuzdur bütün övgülerden, yergilerden, düşüncelerden. İyiliği ve kötülüğü birbirine çarparak kendimize bir varlık alanı yaratmaya çalışmayız. Ötesindeyiz bütün görüngülerin, bütün diyalektik ilişkilerin. Bir şair, bir filozof, bir yazar yerine bir sinekten dinleriz tabiatın derin ikilemelerini. Öğünmeyiz. Eylemlerimiz kaybolur. Başkalarına anlatacak hikayelerimiz yoktur. Başkalarına değen bizden değildir. Söylemek için biriktirmeyiz. Yaşamak için nefesimizi hecelemeziz. Aşkımızın yönü yoktur. Gözlerimiz yersiz yurtsuzdur. Bakışlarımızın bir yatağı yoktur. Kalbimiz kendi yüksekliğinden akan güzel, güneşli bir nehirdir. Büyüklüklere itibar etmeyiz. Eski, yeni bütün zalimlere söylenecek bir kelime dahi yoktur. Dünyanın kirlenmiş tarihine itibar etmeyiz. Bizden önce bir şey yaşanmadığını biliriz. Kalbimizin

sıcaklığından güzel güneşler icat ederiz. Paslı yangınlardan türeyen ağırlı şarkıları dudaklarımıza eğmeyiz. Ümitsizlikle besleriz ümitlerimizi. Bölmeyiz. Gayri meşru bir düşüncenin eğreti bir animızda kalbimize sızışına izin vermeyiz. Kimseye gölge ilham etmeyiz. Gençlik fırtınalarımızdan karanlık iklimler türetmeyiz. Yağmurumuza itaat ederiz. Hazzımızda da, acımızda da dürüstüz. Kalbimizi gömmeyiz. Işığımızı esirgemeyiz. Sınırlamayız erdemlerimizi. Ne överiz, ne hakaret ederiz. Katlanmayız yazılmamış bir yazgının bizi yalnız kılmasına. Ne ün ne de onurdur neşemizin kaynağı. Büyük sözleri kısık kalplerle dinleriz. Kuruntulara terk etmeyiz gerçekliğin yalanla arasındaki girift ilişkiyi. Ölümle de ilgilenmeyiz, yaşarla da. Kendimizi, ettiklerimizden geri çekmeyiz. Tutkularımız, ne tutulduklarımızdır ne de tutunduklarımız. Varoluşumuz ötekine ihtiyaç duymaz. İyiliğimiz boyutsuzdur. Mutluluk avcısı, mutsuzluk bekçisi değiliz. Kalbimizi kapatırız kalbe bağlı olmayan bütün akışlara. Vicdanımız peygamberimizdir. Hükümdarların hükümlerini tıkalıdır kulaklarımız. Nankör bir duyuşa teslim olmayız. Beslenmeyiz başkalarının suçlarıyla. Zayıflıklardan doğan güçlü bağlara gülüp geçeriz. Kalplerimizi dostlarımıza tahsis ederiz. Görevlerimizi, görev bilmeden yaparız. Yüreğimizde iz bırakmaz hiçbir şey. Lekelenmez kalplerimiz. Ettiklerimizle temellendirmeyiz varoluşumuzu. Yoktur bir mecburiyetimiz. Ne tüketiriz, ne tüketiriz. Güneşi ve yıldızları biriktirmeyiz. Amaçsız yürür, amaçsız varırız. Borcumuz yoktur hiçbir şeye. Tehlikeye inanmayız. İnsan soyunun yazgısına eklenmeyiz. Yoksulluğumuz yoksunluğumuz değildir. Sınırlara, çizgilere itibar etmeyiz. Yönsüzüz. Yönetmek nedir bilmeyiz. İhtiyaçsızız. Korkusuz ve eksiksiz.

Kemal ÇELİK

Fransız Dili ve Edebiyatı 3.Sınıf

GEÇMİŞE VEDA

Her zamanki saatte uyanmıştı Ezo, erkenden. Oysa bugünü yaşamayı hiç istemiyordu. Yine de uyuyamıyordu işte, huyuydu erken kalkmak. Bugüne hiçbir iş bırakmamıştı. Bilerek yapmamıştı ama bir yığın görev de yoktu önünde kafasını takacak, düşüncelerini dağıtacak.

İsteksiz kalktı yatağından, elini yüzünü yıkadı, aynada ona kinli bakan yüzünü... Belliydi gözlerinden gece hiç uyumadığı, kendini kandırmaktaydı. Her on beş martta olduğu gibi, bugünü de çok kötü geçecekti biliyordu.

Bir arkadaşının, şarkı sözü olan iletisi geldi aklına: "Sizsiz geçen günlerin kazası yok be sevgili!". Doğruydu. Dokuz yıldır bitmemişti bu borç ve bitmeyecekti. Yine aynı rüya dedi içinden, ne zaman bırakacaktı peşini? Aslında çıkardı rüyaları ama bu çıkmamıştı, zaten çıksın da istemiyordu. Oturduğu yerde duramıyor, dışarı çıkarsa ayaklarının onu nereye götüreceğini biliyor, bu sefer olmayacak diyordu. Bu sefer kendine yenilmeyecekti. Kahvaltı hazırladı kendine. Severdi kahvaltı hazırlamayı. Ama hiçbir şey yiyemedi. Almadı ne midesi ne de yüreği. Oyalanmalıyım dedi, kendime iş çıkarmalıyım. Kitap okumayı denedi. Aynı sayfayı döndürüp döndürüp okudu, ama onuncu seferin sonunda bile neyden bahsettiği

hakkında herhangi bir fikri yoktu. Aslında yürüyüş yapsam kendime gelirim dedi, sonra hemen vazgeçti. Yüreğine engel olamamaktan korkuyordu. Ben o kadar güçsüz değilim dedi, hazırlandı, derin bir nefes aldı ve kapının dışında buldu kendini. Şimdiden pişman olmuştu bile. Ama emindi yapacaklarından; sahile inecek, denizi içine çekecek, yüreğinin yangınını dindirecekti. Bugün artık bu iş bitmeliydi, kendiyi yüzleşmeliydi.

İndi sahile, dediğini yapabildiği için mutluydu. Denizin maviliğine daldı gözleri, kendi gözlerinin rengi gibiydi, Mustafa'sı onu hep öyle severdi. Rüzgâr vurmali yüzüme diye düşündü. Yürüdü, yürüdü ve kendini yine kendine rağmen lise bahçesinde buldu.

Kendine ve hafızasına küfretti içinden, neden bu kadar iyiydi ki sanki, her detayı hatırlamak zorunda mıydı? Mustafa'sının baktığı yerden baktı kendine. Hiçbir şey göremedi. Anlam da veremezdi zaten neden onu seçtiğine. Kaldırıp yüzünü kimseye bakmışlığı yoktu Mustafa'nın. Hayatında gördüğü en utangaç insandı. Ama sevmiştii işte Ezo'yu, belki de nedenini kendi bile bilmiyordu. Her haliyle mi belli ederdi insan böylesine sevdiğini? Mustafa hayatında ilk kez belli etmişti. Ama karşılığında küçümsenmiş, reddedilmiş, alay edilmişti. Ezo'nun aklının ucundan bile geçmemiştii böylesi bir durum, havalıydı ve onu kırmak daha kolay gelmişti.

Ezo hiç orali gibi görünmese de, asla kaçırmazdı Mustafa'nın hiç iyi şanslar dileyemediği maçlarını. Zaten bir maçta onun önüne kadar gelip, yüreğine bakıp, hiçbir şey yapamadan gidince yanmıştı yüreği, dank etmişti kafasına.

Ama o Mustafa'nın son bakışıydı Ezo'ya. Bir daha kaldırmadı kafasını yerden, yeterince kırık duyguları. Ve asla izin vermeyecekti tekrarlanmasına. Ezo kendinde cesaret bulamadı onunla tekrar konuşmak için, içten içe yanıyor ama gururunu da elden bırakmıyordu. Baktığı her yerde onun gözlerini görüyor, her yandan içine kokusu sınıyordu, ama Mustafa yoktu. Sınıfından çıkmaz olmuştu.

Yokladı yüreğini, en çok pişmanlık vardı, yaşanamayanlara isyan... Kendi engel olmuştu hepsine ve asla affetmeyecekti. Böyle olmamalı diye düşündü, dokuz yıl önce âşık oldun diye bitmemeli her şey, ama yapamadı işte. Aslında Mustafa'nın gelmesini de hiç istemedi. İstemedi aşkını kendi elleriyle öldürsün, hayalindeki Mustafa'sının yalan olduğunu göstereyin.

Dokuz yıl yeterli bir süreydi yas tutmak için. Gelecek sene kendini burada bulmayacaktı. Bu sefer biliyordu çünkü diğerlerinden farklıydı, bir vedaydı sanki geçmişe... Çok okumadığı bir şairin, pek bilmediği şiirin, sevdiği mısraları eşliğinde yürüdü, bu kez bittiğini bilerek:

"Daha o gün anlamalıydım
Bu ilişkinin yazgısını
Takvim tutmazlığını
Aramızda bir düşman gibi
duran zamanı
Daha o gün anlamalıydım
Benim sana erken
Senin bana geç kaldığını..."

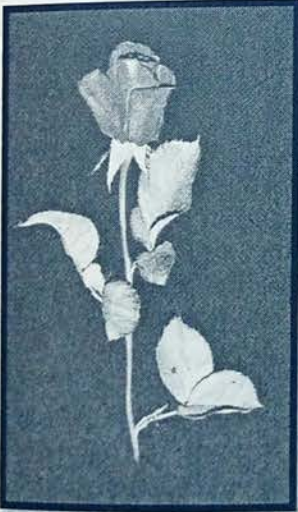
Kezban YAVUZ
Fransız Dili ve Edebiyatı 2.Sınıf

LA TOMBE DİT À LA ROSE

La tombe dit à la rose:
- Des pleurs dont l'aube t'arrose
Que fais-tu, fleur des amours?
La rose dit à la tombe:
- Que fais-tu de ce qui tombe
Dans ton gouffre ouvert toujours?

La rose dit: - Tombeau sombre,
De ces pleurs je fais dans l'ombre
Un parfum d'ambre et de miel.
La tombe dit: - Fleur plaintive,
De chaque âme qui m'arrive
Je fais un ange du ciel

Victor HUGO

MEZAR GÜL'E DER Kİ

Mezar güle der ki:
-Tan vakti gözyaşlarıyla ıslanan
Aşk çiçeği, sen ne yapıyorsun?
Gül mezara der ki:
-Senin her zaman açık olan
Dipsiz çukuruna düşenleri, sen ne yapıyorsun?

Gül yine şöyle der:
-Ey karanlık mezar! Bu gözyaşlarından
Gölgede parfüm ve bal kokusu yapıyorum.
Mezar da şöyle cevap verir:
-Ey dertli çiçek! Bana gelen her ruhtan
Gökyüzüne bir melek gönderiyorum.

Çev. Pelin YALÇINKAYA
Fransız Dili ve Edebiyatı 3.Sınıf

PLATON'UN DEVLET'İ, MORE'UN ÜTOPYASI VE OSMAN'IN ÜLKESİ

M.Ö. 5. yy.'ın sonları ve M.Ö. 4. yy.'ın başlarında yaşamış olan Platon, hiç şüphesiz Düşünce Tarihi'nin en önemli yapıtaşlarından birisidir. Demokratik site devletlerinin sona erip, Yunan sitelerinin tek bir devlet altında, tiranlık ile yönetilmeye geçişlerine tanık olan Platon, ideal devlet yönetiminin nasıl olması gerektiğini "Devlet" adlı kitabında açıklamıştır.

1478'de doğup, 1535 yılında idam edilen Thomas More ise ilk defa "Ütopya" kelimesini kullandığı ve aynı ismi verdiği kitabında, aydınlanma ve coğrafi keşifler ile canlanmaya başlayan Avrupa'ya kendi ideal devlet modelini tanıtmış, kendisinden sonra pek çok kere yapılacak olan çalışmalara öncülük etmiştir.

Osmanlı Devleti ise 1299 yılında, Söğüt ve Domanıç çevresinde Osman Bey tarafından kurulmuş, Asya, Avrupa ve Afrika'da yaklaşık 600 yıl hüküm sürmüş, 1453 yılında Fatih'in İstanbul'u fethiyle ortaçağın kapanmasına neden olmuş büyük bir imparatorluktur. Osmanlı'nın kuruluş tarihi, harem sistemi, padişahların hain oluşu gibi konular tartışılardursun, bu çalışmamızda biz için farklı bir yönüne, Osmanlı devlet yönetiminin Platon ve More'un ideal devletleriyle benzerlik ve farklılıklarına göz atacağız. (Öncelikle şunları belirtmemde fayda var; elimdeki Devlet kitabı; Hüseyin Demirhan tarafından çevrilmiş, 2007 yılında Palme Yayıncılık tarafından basılmıştır. Ütopya kitabı ise Çiğdem

Dürüşken tarafından çevrilip, 2009 yılında Kabalcı Yayınevi tarafından basılmıştır.)

Platon, Devlet'in ikinci kitabında, savaşların aşırı mal edinme hirsinden kaynaklandığını söyler. Osmanlı Devleti özellikle kuruluş yıllarında gaza devleti olmasına rağmen asla mal mülk edinme hırsıyla savaş yapmamıştır. Bunu Osman Bey'in öldüğünde -görenleri çok şaşırtan- sahip olduğu çok az servetten anlıyoruz. Aynı dönemde küçük Bizans tefurlarının bile altınları belki de tüm Osmanlı ülkesine bedeldi. Bu durum Thomas More'a göre şöyledir: kralların çoğu barış sağlayacak sanatlar yerine savaş sanatlarından anlarlar. Bu yüzden de kendi ülkelerini iyi yöneteceklerine yeni krallıklar elde etmeye çalışırlar. İşte Osmanlı'nın belki de en büyük avantajı kendisini yöneten beylerdi.

Thomas More devletin yöneticilerini çobanlara benzetir. Ona göre nasıl bir çoban kendinden önce koyunlarını beslemek zorundaysa, kral da önce halkını düşünmelidir. Peki Osmanlıda durum nasıldı? Herhalde bunu savaş ganimetlerinin pay edilinden anlayabiliriz. Hükümdar sadece beşte bir oranında pay alırken, bu payı da ekseriyetle yeni alınan yerlerin imarına harcarken, asker, maaş ve ulufelerinin yanında ganimetlerden de pay alırdı.

Platon da kitabında hükümdarı çobana benzetir. Bürokraside, halkı yönetmede mükellef devlet görevlilerini de çoban köpeklerine benzeterek, bir çobanın en büyük yüz karasının bu köpeklerin daha sonra kurt olup kendi sürülerine saldırmaları olacağını söyler. Hükümdarlar için de en büyük ayıbın görev verdikleri insanların halkı

ezmeleri olacağını söyler. Yıldırım Bayezid Han, ülkesinde kadıların rüşvet aldıklarını öğrenince, bütün kadıların başkent Bursa'da bir eve toplar ve evi ateşe vermeyi düşünür ki, adaletsizliğin önünü alsın, halkı ezilmesin. Her ne kadar bu eylemi gerçekleştirirse de aldığı tedbirler sayesinde, hükümdarlığı döneminde ülkede bu tip olaylar bir daha meydana gelmez.

Hem Platon hem de Thomas More, bilgin ve filozofların devlet yönetiminde etkin olmaları gerektiğini söyler. Osmanlı Devleti'nde de âlimlere büyük hürmet vardır. Buna en güzel örnek de galiba Fatih ve Akşemseddin olacaktır.

**Kralların çoğu barış
sağlayacak sanatlar
yerine savaş
sanatlarından
anlarlar.**

Bu iki ideal devlet modeli ile Osmanlı Devletinin benzerliklerini arttırmak elbette mümkündür. Zaten bu kadar uzun süre ayakta kalmış bir devletin, ideal devlet modellerinden uzak kalmasını düşünmek hata olacaktır. Fikir olarak mükemmel olan şeyler genelde pratiğe uymaz denir. Fakat Osmanlı Devleti'nin yönetim mükemmelliği bizlere gösteriyor ki; akla uygun olan şeyler gerçek hayata da uygundur.

Akla uygun bir ülkeye sahip olmak dilekleriyle...

Sevgi, saygı ve muhabbetle...

Ramazan YAZICI
Fransız Dili ve Edebiyatı 4.Sınıf

**LES CRITIQUES ET LES
OBJETS**

**(Le Petit Price - p. 16,
Paragraphe 2)...** J'ai alors dessiné l'intérieur du serpent Boa afin que les grandes personnes puissent comprendre. Elles ont toujours besoin d'explications...

C'est la même chose dans le monde actuel. Ce n'est pas seulement dans le sujet du dessin mais aussi dans d'autres sujets. Les grandes personnes ont toujours besoin d'explications. Les petits enfants veulent toujours raconter quelque chose aux grandes personnes, parfois utile, parfois pas. Mais les grandes personnes ne les comprennent pas ou prétendent ne pas comprendre. Pour eux, les explications sont plus importantes. Ces explications peuvent être des dessins, des paroles, etc. le narrateur fait allusion aux grandes personnes qui ne comprennent pas sans explication. Elles ne comprennent rien sans l'aide de quelque chose et c'est très fatigant pour les enfants de donner des explications aux grandes personnes.

(Le Petit Prince - pp. 19-20)

Ici, les grandes personnes considèrent les hommes selon leur couleur, leur nation, leur classe, leur argent, les habits, etc... On critique ici les préjugés des grandes personnes aux actions. D'après eux, celui qui est en dehors d'elles est faible et elles n'hésitent jamais de les humilier. Elles observent la vie sur leur valeur obscure comme le nom de la planète B612.

Les baobabs (Le Petit Prince - p. 23)

Les baobabs, sur la planète symbolisent l'indignité. Si on ne les contrôle pas, ils deviennent plus dangereux. Comme on le rencontre toujours dans la vie. Si on les élimine quand ils sont petits, ils ne seront pas une menace pour l'avenir. Dans l'histoire, Le Petit Prince veut que le narrateur lui explique ce qu'est un mouton. Il vise à sauver sa planète de la menace des baobabs. Il faut que le mouton les mange quand ils sont encore des graines.

La protection pour la rose (Le Petit Prince - p. 32)

La rose est le seul être sur sa planète. Parfois les êtres que l'on possède ont besoin d'être protégé. Les hommes, les animaux, les plantes sont tous des proies aux menaces possibles quand ils sont petits. Ils doivent être protégés, soignés et aidés par nous, les grandes personnes. C'est comme le Petit Prince qui essaie de protéger sa rose contre le mouton.

Les caprices de la rose et le départ du Petit Prince (Le Petit Prince - p. 33)

Parfois, on doit dresser l'oreille à ce que les enfants disent. Les enfants sont toujours méchants. Ils ont toujours des questions à poser, des demandes et des souhaits. Ils deviennent quelque fois insupportables. Tout comme les caprices de la rose du Petit Prince. Les hommes aussi font parfois des caprices ou des souhaits superflus. Mais il ne faut pas les offenser ou choquer tout de suite. En effet, on les aime beaucoup mais on tarde à

le montrer et on comprend mieux quand on s'éloigne. Ceux qui nous aiment, ce sont le sens de la vie. Il faut que l'on ne les mécontente pas mais que l'on s'entende bien.

La chenille et le papillon (Le Petit Prince - p.36)

Un beau papillon est méchant et antipathique quand il est petit. Il est vraiment très difficile de le tolérer. Mais si on tolère en l'élevant, il devient un beau papillon. C'est comme se lier d'amitié avec quelqu'un. Au début, on ne le connaît pas et se plaint de ce qu'il fait mais on doit déployer un grand effort. Au moins, avoir un ami nécessite quelques sacrifices. Si on ne le soigne pas, on n'aura pas d'amis.

Le roi (Le Petit Prince - p. 39)

Ici, le roi symbolise la hiérarchie. On critique que les grandes personnes se sentent grandes et qu'elles ordonnent aux autres. Selon elles, les hommes doivent obéir aux autres. Elles n'aiment jamais la désobéissance. Elles ordonnent et interdisent selon leurs goûts. Les grandes personnes aussi, font état de bienséance. Elles pensent qu'étant grandes, elles ont le droit de juger les autres personnes. Le narrateur fait allusion aux comportements des grandes personnes quand elles se trouvent en bonne condition.

Le vaniteux (Le Petit Prince - p. 42)

Ici, on critique ceux qui s'aiment. Selon eux, tout le monde doit les aimer, les apprécier et dire de belles paroles. Elles n'entendent pas ce qui n'est pas compliment et elles se moquent quand même de celles

qu'elles entendent. Mais, en effet, les hommes doivent être modestes, non pas orgueilleux. Parce que l'on n'a pas le droit d'humilier les autres.

Le buveur (Le Petit Prince - p.

44) Ici, le buveur symbolise les grandes personnes qui ont des mauvaises habitudes comme boire, fumer, utiliser des drogues, etc. La dépendance à une matière a toujours de mauvais résultats. Vous pouvez boire mais être l'esclave de l'alcool est effrayant. Vous pouvez boire à une réunion, à un repas ou à une soirée mais il doit prendre conscience et il ne faut pas excéder les limites.

Le businessman (Le Petit Prince - p. 45)

On critique les hommes qui sont très occupé par des travaux et qui ne s'intéressent pas à autre chose. Pour maintenir notre vie, il faut travailler régulièrement et gagner de l'argent. Il faut aussi être ambitieux et idéaliste. Mais le vinaigre trop acre endommage sont récipient. Il ne doit pas oublier le reste. Le businessman symbolise les grandes personnes qui ne s'occupent que de l'argent, de bien et de la richesse et la parodie des hommes qui oublient le monde en s'occupant des choses matérielles.

Le réverbère (Le Petit Prince - p. 49)

L'humanité vie dans la société et les hommes sont entourés des règles et des lois pour mieux maintenir leur vie ensemble. N'importe où qu'on aille, il y aura toujours des règles pour que chaque personne puisse s'accorder dans l'environnement où il vit. Les

dirigeants légifèrent des règles convenables pour le bénéfice des hommes. C'est comme le rouage d'une machine. Il y aura toujours des règles et des responsables qui vont les accomplir.

La fleur dans le désert (Le Petit Prince - p. 62)

La fleur nous indique la solitude dans le monde. Quand le Petit Prince débarque sur la Terre, il se dit qu'il y a des milliers de mêmes personnes qu'il vient de rencontrer sur les autres planètes qu'il a visité. Nous sommes trop nombreux dans le monde, parfois on se sent seul bien que nous nous trouvions parmi les hommes. La raison est peut-être parce que l'on ne s'entend pas bien avec eux ou parce que l'on n'a pas les mêmes intérêts. Pour vivre heureux il faut tout d'abord chercher les moyens d'avoir des amis et s'entendre bien avec les hommes. La vie ne passe pas seule.

Apprivoiser (Le Petit Prince - p. 66)

Le renard veut que le Petit Prince l'apprivoise, c'est pour assouvir le besoin d'amis. Dans le monde réel, on rencontre toujours des hommes dans les rues, au marché, au travail ou dans différents lieux. Etant donné que l'on n'a pas connaissance de soi-même, ce sont des hommes banals pour nous. Mais quand on se parle, quand on partage quelque chose, quand on porte les mêmes sentiments, donc les hommes deviendraient nos amis, nos copains ou nos parents. Il ne faut pas se précipiter ou avoir des préjugés pour celui que nous rencontrons. On a besoin de quelque temps pour se lier d'amitié. Après être devenu amis, il ou elle sera unique pour nous dans

le monde. Il u elle aura une importance pour nous par rapport aux autres personnes que l'on voit toujours. C'est une nécessité dont on a besoin dans notre vie.

Les grandes personnes qui se déplacent (Le Petit Prince - p. 74)

Le devoir de l'aiguilleur est de trier les trains plein d'hommes. Les grandes personnes se déplacent et dépêchent toujours elles ne sont pas heureuses, ne savent pas quoi faire et n'ont pas de curiosité de ce qui se passe autour d'elles. Elles s'occupent toujours des différentes choses, ne font qu'aller et venir. Elles ne sont satisfaites de rien. C'est pareil dans la vie réelle. Nous nous occupons tous de quelque chose, il n'y a que des petits instants qui nous font de petits changements, rien d'autre.

Gagner du temps (Le Petit Prince - p. 75)

Le marchand vend des pilules perfectionnées pour que les hommes apaisent leur soif, c'est tout à fait pour gagner du temps. Selon le texte, on perd beaucoup de temps en cherchant ou en utilisant de l'eau. Dans la vie réelle, les grandes personnes passent trop d'heures sur des choses inutiles. Au lieu de jouir des beautés de la vie, on la gâche parfois en ne faisant rien ou s'occupant des choses inutiles. Nous venons au monde juste une fois, on ne sait jamais où l'on va mourir ou ce qui nous arrivera. Il faut savourer joyeusement la vie et les moments que l'on vit dans le monde et ne pas lanterner.

Gürcan AKYÜZ
Fransız Dili ve Edebiyatı 4.Sınıf

ELEŞTİRİLER VE AMAÇLAR

(Küçük Prens - sayfa: 16, 2. paragraf) ...O zaman büyükler anlayabilsinler diye boğa yılanının içini anlattım. Büyük insanlar her zaman açıklamalara ihtiyaç duyarlar.

Bu güncel hayatla aynı şeydir. Bu sadece resim konusunda geçerli değil de başka konularda da geçerlidir. Büyükler daima açıklamalara ihtiyaç duyarlar. Küçük çocuklar da daima büyüklere bir şeyler anlatmak isterler. Bazen gerekli, bazen gereksiz... Ama büyükler onları anlamazlar veya anlamadıklarını ileri sürerler. Onlar için açıklamalar çok daha önemlidir. Bu açıklamalar; örnekler, konuşmalar... vs olabilir. Yazar büyüklerin açıklamalar olmadan anlamadıklarına imada bulunuyor. Büyükler bir şeylerin yardımı olmadan hiçbir şeyi anlamazlar ve çocuklar için büyüklere açıklamalar yapmak çok zordur.

(Küçük Prens - sf: 19-20)

Burada büyükler, insanları ırklarına, sınıflarına, paralarına, alışkanlıklarına... vs göre değerlendirirler. Burada büyüklerin olaylar üzerindeki zararları eleştirilir. Onlara göre, onların dışında olanlar güçsüzdür ve onları aşağılamakta tereddüt etmezler. B612 isimli gezegen gibi, hayatları üzerindeki bilinmeyenleri gözlemlerler. Onlara bilinmeyenleri açıklamak gerekir.

Baobap Ağacı (Küçük Prens - sf: 23)

Gezegendeki baobap ağaçları utancı temsil eder. Eğer onları kontrol etmezsek, daha tehlikeli hale gelirler. Hayatta her zaman karşılaştığımız gibi onları küçükken yok edersek gelecekte bir tehdit oluşturmazlar. Hikâyede Küçük Prens yazardan koyunu açıklamasını ister. Dünyasını baobap ağacından kurtarmayı amaç edinir. Bu nedenle koyunların bu ağaçları daha henüz filizken yemeleri gerekir.

Gülü Korumak (Küçük Prens - sf: 32)

Gül Küçük Prens'in gezegeninde tek canlıdır. Bazen sahip olduğumuz canlılar korunmaya muhtaçtır. İnsanlar, hayvanlar, bitkiler küçükken her zaman olası bir tehlikeye açıktır. Biz büyükler tarafından, onların korunması, onlara iyi bakılması ve yardım edilmesi gerekir. Bu da Küçük Prens'in koyuna karşı gülünü korumaya çalışmasıyla aynıdır.

Gülün Kaprisleri ve Küçük Prens'in Gidişi (Küçük Prens - sf: 33)

Bazen çocukların söylediklerine kulak vermemiz gerekir. Çocuklar hep yaramazdır. Her zaman soracak soruları, istek ve dilekleri vardır. Bazen çekilmez olurlar. Tıpkı Küçük Prens'in gülünün kaprisleri gibi... İnsanların da bazen kaprisleri ya da gereksiz istekleri olur. Ama insanlara anında hakaret etmeye veya onları gücendirmeye gerek yoktur. Aslında insanları severiz fakat pek göstermeyiz ve bunu onlardan ayrıldığımda daha iyi anlarız. Çünkü hayatın duygularıdır bizi seven de. Onları kırmamamız ve onlarla iyi anlaşmamız gerekir.

Tırtıl ve Kelebek (Küçük Prens - sf:36)

Güzel bir kelebek küçükken kötü ve sevimsizdir. Ona katlanmak gerçekten zordur. Ama eğer onu büyütürken ona katlanırsak, güzel bir kelebeğe dönüşür. Tıpkı biriyle arkadaşlık kurmak gibidir bu. Başlangıçta birbirimizi tanımayız ve onun yaptıklarından şikâyetçi oluruz. Fakat büyük bir çaba harcamalıyız. Yani arkadaşlık fedakârlık gerektirir. Eğer ona iyi bakmazsak arkadaşlığımız olmaz.

Kral (Küçük Prens - sf: 39)

Burada kral hiyerarşiyi temsil eder. Büyüklerin büyük düşünmesini ve başkalarına emirler vermesini eleştirir. Onlara göre insanlar kurallara itaat etmelidir. İtaatsizliği asla sevmezler. Kendi zevklerine göre emirler verip yasaklar koyarlar. Büyükler de görgü kurallarına uyarlar. Büyük olmanın başkalarını yargılama hakkına sahip

olduğunu düşünürler. Yazar büyükleri bu koşullarda bulduğunda onların davranışlarına imada bulunur.

Kendini Beğenmiş (Küçük Prens - sf: 42)

Yazar burada kendini sevenleri eleştirir. Kendini beğenmişlere göre herkes onları sevmeli, onlara saygı duymalı ve güzel şeyler söylemelidir. İltifat olmayan sözleri duymazlar, iltifat aldıklarında da dalga geçerler. Fakat aslında insanlar mütevazı olmalıdır, kibirli değil. Çünkü insanlar başkalarını küçümseme hakkına sahip değildirler.

İçkici (Küçük Prens -sf: 44)

İçkici, burada; içki içmek, sigara kullanmak, hap almak gibi kötü alışkanlıklara sahip büyükleri temsil eder. Maddeye bağımlılık daima kötü sonuçlar doğurur. İçebilirsiniz, lakin alkolün kölesi olmak korkunçtur. Bir toplulukta, bir yemekte, bir eğlencede alkol alabilirsiniz, ama bilinçli olmak ve sınırları aşmamak gereklidir.

İşadamı (Küçük Prens - sf: 45)

Burada, sürekli işle meşgul olan ve başka hiçbir şey ile ilgilenmeyen insanlar eleştirilir. Hayatımızı sürdürmek için tabii ki de çalışmamız ve para kazanmamız gerekir. Aynı zamanda hırslı ve idealist olmak da gerekir. Ama keskin sirke küpüne zarardır. Hayatın geri kalanını unutmamalı. İş adamı sadece parayla, mal varlığıyla, zenginlikle meşgul olan büyükleri ve bunlarla uğraşarak dünyayı unutan insanların gülünç ve abartılı yanlarını temsil eder.

Yansıtıcı (Küçük Prens - sf: 49)

İnsanlık topluluk halindedir. İnsanlar kendi hayatlarını birlikte daha iyi devam ettirmek için kurallar ve yasalarla çevrilirler. Nereye gidersek gidelim, her insanın yaşadığı çevreye uyum sağlayabilmesi için her zaman kurallar vardır. Yöneticiler insanlara yararlı olmak için uygun kuralları yasalastırırılar. Bu bir makinenin çarkları gibidir. Her zaman bu yasaları

gerçekleştirecek sorumlular ve kurallar olacaktır.

Çölde Çiçek (Küçük Prens - sf: 62)

Çiçek bize dünyadaki yalnızlığı gösterir. Küçük Prens dünyaya indiğinde burada ziyaret ettiği gezegenlerde rastladığı insanların aynısından binlerce olduğunu söyler. Dünyada çok kalabalıktır ama bazen insanların arasında olmamıza rağmen yalnız hissederiz. Bu belki de onlarla iyi anlaşamadığımızdan veya onlarla aynı çıkarılara sahip olmamamızdır. Mutlu olmak için her şeyden önce, arkadaşlara sahip olmanın yollarını araştırmalı ve insanlarla iyi anlaşmalıyız. Hayat yalnız geçmez!

Evcilleştirmek (Küçük Prens - sf: 66)

Tilki arkadaşlara ihtiyacı olduğu için, Küçük Prens'ten kendisini evcilleştirmesini ister. Gerçek hayatta; caddede, pazarda, işte ve farklı yerlerde insanlarla karşılaşırız. Kendimizi tanımadığımızdan dolayı, bu insanlar bizim için sıradandır. Fakat onlarla konuştuğumuzda, bir şeyler paylaştığımızda, aynı duyguları taşıdığımızda onlarla arkadaş, dost ve aile oluruz. Karşılaştığımız kişi için acele etmemiz gerekmez ve önyargılı da olmamalıyız. Dostluk kurmak için biraz zamana ihtiyacımız vardır. Arkadaş olduktan sonra bizim için dünyada tek olması gerekir. Sürekli gördüğümüz başka insanlara göre bizim için daha önemli olacaktır. Bu, hayatımızda ihtiyaç duyduğumuz bir gerekliliktir.

Yer Değiştiren Büyükler (Küçük Prens - sf: 74)

Demiryolunda çalışan makasçının görevi insan dolu trenleri ayırmaktır. Büyükler sürekli yer değiştirirler ve acele ederler. Mutsuz olurlar, ne yapacaklarını bilmezler ve etraflarında olanları merak etmezler. Her zaman farklı şeylerle meşgul olurlar, sadece gider gelirler. Hiçbir şeyden memnun olmazlar. Bu da gerçek hayatla aynıdır. Hepimiz bir şeylerle meşgulüz. Hayatımızda sadece, küçük

değişikliklerden başka, hiçbir şey yapmadığımız anlar vardır.

Zaman Kazanmak (Küçük Prens - sf:75)

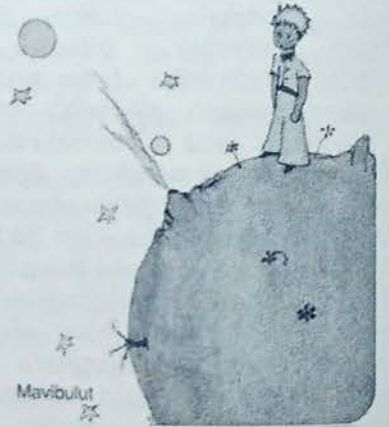
Tüccarlar susuzluğu bastırmak için gelişmiş haplar satarlar. Bu, zaman kazanmak içindir. Metne göre; suyu arayarak ve kullanarak çok zaman kaybederiz. Gerçek hayatta büyükler yararsız işler üzerinde çok fazla vakit kaybederler. Hayatın güzelliklerinden faydalanmak yerine, onu, bazen hiçbir şey yapmayarak ve gereksiz işlerle meşgul olarak ziyan ederiz. Dünyaya bir kez geliyoruz. Nerede ve ne zaman öleceğimizi başımıza ne geleceğini asla bilemeyiz. Başka işlerle vakit öldürmeden dünyada yaşadığımız anların ve hayatın tadını neşeye çıkarmalıyız.

Çev: Leyla ÇALIŞKAN
Fransız Dili ve Edebiyatı 3.Sınıf

ANTOINE DE SAINT-EXUPÉRY

Küçük Prens

Yazarın kendi stilinde resimlerle

DOĞU BATI SENTEZİ

Paris'teki Louvre Müzesinde Romalı süvarinin üzerinde bir kedi
Van kedisi.

Doğuyu temsil etmiyor kendisi
Zaten olup bitenlerden hep habersizdi
Okul yoluna düşmüş sübyanlar gibi.

Katlettik birbirimizi doğu batı
Güneş doğudan doğdu,
Nereden batsaydı?
Şafak sayanlara umuttu doğu,
İşçilere batı.
Öyle ayrılmazdı işte bu ülkenin doğusu batısı.

Bardağın dolu tarafını gösterdiler hep,
Sus payı!
Elbet umutluyduk yarınlar;
Sonra dolu tarafı kurudu bardağın,
Şehit analarının yangınıyla...
Selam olsun batıdan doğuya
Şimdilerde boğuluyoruz bardağın boş tarafında.

Esra TEKİN
Fransız Dili ve Edebiyatı 2.Sınıf

LA TURQUIE ET LE PETIT PRINCE

L'année : 1909, un homme a fait une découverte sous le nom de l'Empire Ottoman. C'est la découverte d'une très petite planète. Ce qui la rend la plus important dans le monde, c'est qu'elle a été faite par un astronome turc. L'astronome l'a présenté dans un congrès international de l'astronomie mais personne ne l'a cru. Vu qu'il est turc, personne n'aime ses vêtements et ne prend en considération ce qu'il dit. C'est le nom de la planète dont on parle dans le livre LE PETIT PRINCE(1).

Selon la critique que l'on écrit dans le livre, un dictateur turc imposa à son peuple, sous peine de mort, de s'habiller à l'européenne. Au début du livre, le narrateur dit, un astronome turc mais après il l'assimile à un dictateur(2).

A cette époque, les habits et les mœurs de l'état étaient comme ça(3). Mais il faut donner des vraies informations. Tout d'abord il faut prendre en considération l'époque où on a fait la découverte. La Turquie était sous le règne de l'Empire Ottoman et l'état n'avait pas fait la Révolution Vestimentaire et le peuple s'habiller selon les mœurs. Ces vêtements étaient des habits longs et des turbans(4). A cette époque, l'Europe avait déjà fait cette Révolution vestimentaire.

L'astronome qui voulait présenter sa découverte aux participants n'a pas été estimé à cause de ses vêtements lors du congrès international de l'astronomie(1). Il écrit que l'on l'honore en 1920 au deuxième congrès international après s'être bien habillé dans de beaux vêtements.

Mais il ya des fautes et des insultes injustes dans les critiques que l'on fait dans le livre. C'est le turc ATATÜRK et il est le fondateur de la République Turque en 1923. Néanmoins, il a agi avec son peuple, les a organisé et a fourni leur indépendance. On ne le chargera jamais d'être un dictateur. Dans le livre on parle que l'on honore l'astronome dans le deuxième congrès étant habillé de beaux vêtements mais on donne de fausses informations aux lecteurs.

Mustafa Kemal Atatürk, fondateur de la République, a précisé lors d'un voyage à Eskişehir le 23 août 1925 que l'on doit s'habiller comme un occidental pour mieux se présenter dans des plateformes internationales pour être plus moderne et développé(5). La Révolution qui commence par le port du chapeau au lieu du fez par Atatürk, est appréciée par tout le monde et est adopté le 3 novembre 1934 sous le nom de Révolution Vestimentaire. Sur ce sujet, les historiens précisent que l'observe aucune imposition ou totalitarisme pendant la transition de la réglementation. Les informations essentielles se trouvent presque dans tous les livres d'histoires.

Mais, il y a aussi une autre question à se poser à propos de cette critique. Pourquoi les européens se comportent toujours d'une façon humiliante ? Ils ne soignent pas leurs propres vêtements mais n'hésitent jamais à critiquer et accuser les autres pays. Chaque pays, par rapport aux différences, n'aime jamais ce que les autres pays disent ou portent. Cette culture snob suscite leur comportement humiliant. D'après eux, les autres pays ou les autres races sont des esclaves ou des colonies.

Il convient de ne pas oublier que le peuple turc, pour gagner sa liberté et son indépendance, s'est battu contre les autres pays et a perdu de nombreuses victimes mais n'est jamais intervenu dans leurs affaires intérieures. Le peuple turc a gagné sa liberté sous le commandement du grand dirigeant Mustafa Kemal Atatürk et a déclaré son indépendance, depuis ce jour il se bat pour atteindre le niveau des peuples développées.

Gürcan AKYÜZ
Fransız Dili ve Edebiyatı 4.Sınıf

(1) Le Petit Prince, Antoine de Saint-Exupéry/Éditions Gallimard 1946. Page 18

(2) Le Petit Prince, Antoine de Saint-Exupéry/Éditions Gallimard 1946. Page 19

(3) <http://www.sanalforum.biz/osmanli-tarihi/11268-osmanli-kiyafetleri.html>

(4) <http://imamkiyafetleri.bloggum.com/yazilar/tag/sank/>

(5) ATATÜRK İLKELERİ VE İNKLAP TARİHİ. Yrd Doç Dr. Dursun GÖK- Yrd Doç Dr. Osman AKANDERE- Yrd Doç Dr. Osman SÖNMEZ- Yrd Doç Dr. Yaşar SEMİZ .V BASKI /page 344

TÜRKİYE VE KÜÇÜK PRENS

Yıl: 1909, Osmanlı İmparatorluğu adı altında bir adam buluş yaptı. Bu küçük bir gezegen keşfidir. Bu keşfi dünyada en önemli kılan neden, Türk bir gökbilimci tarafından yapılmış olmasıdır. Gökbilimci bu buluşunu uluslararası gökbilim kongresinde sunmuş ama kimse ona inanmamıştır. Türk olduğu içinde, kimse onun giyim tarzını beğenmemiş ve söylediklerini kaile almamıştır. Bu gezegenin adı "Küçük Prens"(1) kitabında geçmektedir.

Kitapta yazılan eleştiriye göre, Türk diktatör, ulusuna ölüm cezası uygulaması adı altında Avrupalılar gibi giyinmeyi aşlamıştır. Kitabın başında yazar Türk gökbilimci der ama sonra onu diktatöre benzetir(2).

O zamanki devletin alışkanlıkları ve töreleri bu şekildedir(3). Ama doğru bilgiler vermek gerekir. Her şeyden önce buluş yaptığımız dönemin düşüncelerini kaile almamız gerekir. Türkiye bu dönemde Osmanlı İmparatorluğu'nun egemenliği altındadır. Kıyafet devrimi yapılmamıştır ve insanlar geleneklere göre giyinmektedir. Kıyafetler uzun ve türban şeklindedir(4). Bu dönemde Avrupa çoktan kıyafet devrimine geçmiştir.

Katılımcılara buluşunu sunmak isteyen gökbilimciye, uluslar arası gökbilim kongresinde kıyafetlerinden dolayı değer verilmemiştir(1). Gökbilimci 1920'de II. uluslararası gökbilim kongresinde güzel kıyafetler giyindikten sonra saygı gördüğünü yazmıştır.

Ama kitapta yapılan eleştirilerde hatalar ve haksız suçlamalar vardır. Bir Türk olan ATATÜRK 1923' de Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusudur. Halkıyla birlikte harekete geçmiş, onları örgütlemiş ve onlarla birlikte bağımsızlıklarını kurmuştur. Ona asla bir diktatör kimliğini yüklemeyiz. Kitapta II. Kongrede güzel kıyafetler giyinen gökbilimciye saygı duydukları söylenir, ama okuyuculara yanlış bilgiler verilir.

Türkiye Cumhuriyeti kurucusu Mustafa Kemal Atatürk, 23 Ağustos 1925'te Eskişehir yolculuğu sırasında, modern ve gelişmiş olmak amacıyla, uluslararası platformlarda kendimizle alakalı daha iyi bir izlenim bırakmak için batılı gibi giyinmemiz gerekir diye açıklama yapmıştır(5). Atatürk'ün başlattığı fes yerine şapka giyme devrimi herkes tarafından takdir edilmiş ve kılık kıyafet devrimi adı altında 3 Kasım 1934'te kabul edilmiştir. Bu konuda tarihçiler düzenlemeye geçiş sırasında hiçbir zorluk ve despotluk gözlemediklerini açıklamışlardır. Bu temel bilgiler hemen hemen tüm tarih kitaplarında bulunmaktadır.

Fakat bu eleştiri hakkında, ortaya koyacak bir başka soru daha vardır. Neden Avrupalılar daima küçük düşürücü biçimde davranırlar? Kendi kıyafetlerine bakmazlar ama diğer ülkeleri suçlamaktan ve eleştirmekten de geri kalmazlar. Her ülke kendisinden farklı olan ülkelerin dediklerini ve giydiklerini benimsemez. Her yeni şeye yapmacık görünen bu kültür onların kendi ülkelerini küçük düşüren davranışlara neden olur. Onlara göre, diğer ülkeler ve ırklar köle ya da sömürgecilerdir.

Türk halkının özgürlüğünü ve bağımsızlığını kazanmak için diğer ülkelere karşı savaşmış ve milyonlarca vatandaşını kaybetmiş ama kimseyi de iç işlerine karıştırmamış olduğunu unutmamak ve kabul etmek gerekir. Türk halkı özgürlüğünü Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk öncülüğünde kazanmış, bağımsızlığını ilan etmiştir. O zamandan beri de gelişmiş ulusların seviyesine ulaşmak için mücadele vermektedir.

**10 KASIM 1938 PERŞEMBE
"BİR TARİH GÖÇÜYOR"**

9 Kasım 10 Kasıma bağlayan gece oldukça sıkıntılı geçti. Atatürk'e kısa aralıklarla oksijen verildi. Sabaha doğru boğazındaki hırıltılar azaldı.

Şafak doğarken sarayın dışında İstanbul, parlak ve güneşli bir sonbahar sabahına hazırlanıyordu, içerde ise, kutsal nöbettekilerin içindeki son umut ışıkları sönmek üzereydi.

Saat 08.00'de Dr. Mehmet Kâmil Berk ve Dr. Nihat Reşat Belger Atatürk'e glikozlu serum verdiler*. O sırada yüzünün daha da solduğu ve birden gırtlığından "Hiii... hiii..." diye sesler çıkarmaya başladığı görüldü.

Saat 09.00 olduğunda göğsü hızla inip çıkmaya başladı.

Dünyadaki son 5 dakikasına gözleri kapalı giriyordu.

Dışarda bütün bir ulus, endişe içinde radyo başında bekliyordu.

Savarona, son bir saygı duruşu için Dolmabahçe önüne demirlemişti.

İçerde saray tam bir sessizliğe gömülmüştü.

Odada başucunda Mehmet Kâmil Berk, bir elini karyolaya yaslamış, diğer elindeki ıslatılmış pamukla Atatürk'ün ağzına su vermeye çalışıyordu. Bu arada akan gözyaşları, ak bıyıklarını ıslatıyordu. Arada bir başını Operatör Mim Kemal Öke'nin omzuna dayayıp, hiçkırıyordu. Ayakucunda üzüntüsünden sapsarı kesilmiş bir çehreyle Prof. Dr. Süreyya Hidayet Serter ile Dr. Abravaya Marmaralı taban reflekslerini kontrol ediyorlardı.

Prof. Dr. Akil Muhtar Özden kendinden geçmiş, odanın içinde telaşlı adımlarla durmadan dolaşıyor; hem ağlıyor, hem de mütemadiyen:

"Aman yarabbi..." diye mırıldanıyordu.

Muhafız Komutanı İsmail Hakkı Tekçe ve Genel Sekreteri Hasan Rıza Soyak da yatağın sol tarafında ayakta bekliyorlardı. Uyuşmuş, donmuş gibiydiler.

Hizmetlilerden Mehmet Mete, Rıdvan Gurari ve Rıza Tığlı ile Binbir Hanım bir kenara büzüşmüşlerdi.

Kılıç Ali ellerini kavuşturmuş, son saygı duruşundaydı:

Kılıç Ali (silah arkadaşı)

"Hayatına kastedilmemesi için icabında canımızı fedaya azmetmiş olduğumuz büyük Atatürk gözümüzün önünde güpegündüz fani hayata veda edip gidiyor, herkes ellerini kavuşturmuş, büyük bir aciz içinde tazimkârane bir vaziyet almış duruyor ve kimsenin elinden bir şey yapmak gelmiyordu. Aman yarabbi... Adeta dehşet içindeydik.

Bir ara Hasan Rıza dayanamadı, büyük bir teessür içinde bana:

'Kılıç bak, koca bir tarih göçüyor' dedi.

Saat tam 9'u 5 geçiyordu."

Hasan Rıza Soyak (genel sekreteri)

"Birdenbire gök mavisi gözleri açıldı ve sert bir hareketle başını sağa çevirdi, Ben de artık hiçkırklarımı zapt edemedim, Diz çöktüm. Sağ elini ellerimin içine aldım. Öptüm ve yüzüme sürdüm."

Soyak'ın ardından Muhafız Komutan İsmail Hakkı Tekçe de aynı eli öptü ve yorganın altına koydu. Bu arada Prof. Dr. Mim Kemal Öke Atatürk'ün açık gözlerini kapattı. Dr. Kâmil Berk de "G.M. K." (Gazi Mustafa Kemal) markalı beyaz bir mendille genesini bağladı.

Son nöbet defterine şöyle yazıldı:

"Saat 9'u 5 gece büyük şefimiz derin koma içinde terki hayat etmişlerdir."

Salih Bozok (yaveri)

* Bu son serumun boş ampulü ve şırınga iğnesi halen İstanbul Tıp Fakültesi Müzesi'nde teşhir edilmektedir.

"Hekimler büyük ölünün odasından çıktıkları zaman yüzüm kim bilir nasıl korkunç bir hal almıştı ki operatörü Mim Kemal Bey telaşlanarak:

'Nereye gidiyorsun' diye sormaya mecbur oldu.

'Hiç' dedim, 'gidiyorum. İşim bitti artık.'

Fakat Mim Kemal Bey bırakmadı. Kolumdan tutarak aşağı kadar indirdi. Kalbim, iki değirmen taşı arasına düşmüş bir buğday tanesi olsa ancak bu kadar ezilirdi. Ne ağlayabiliyor, ne konuşabiliyor, ne de konuşulanları anlıyordum. Bir ara büsbütün kendimden geçmişim. Odadan deli gibi fırladım.

'Nereye' diye arkamdan koştular.

'Şimdi geliyorum' dedim.

Bundan sonrasını hiç, ama hiç hatırlamıyorum."

Atatürk'ün Yaveri Salih Bozok, şuursuzca sarayın merdivenlerinden aşağı koştular. Alt katta boş bulunduğu bir odaya dalıp kapıyı kapattı. Az sonra içerden tek el silah sesi duyuldu. Sesi duyup odaya koşanlar içerde onu kanlar içinde buldular. Tabancasından kalbine sıkığı bir kurşunla devrilmişti...

Sarı Zeybek
"Atatürk"ün Son 300 Günü
Can DÜNDAR

JEUDI 10 NOVEMBRE 1938

« UNE HISTOIRE EMIGRE »

La nuit attachant 9 novembre au 10 novembre, c'était très ennuyé. On a donné par intervalles l'oxygène à Atatürk. Vers le matin, les voix dans son gorge ont diminué.

A l'aube, İstanbul à l'extérieur du palais se préparait à un matin brillant et ensoleillé de l'automne. A l'intérieur, les dernières lumières d'espoir dans l'intérieur de ceux qui montaient la garde sacrée étaient pour s'éteindre.

A 8h, Dr.Mehmet Kamil Berk et Dr.Nihat Reşat Belger ont donné le sérum à glycose à Atatürk. En même temps, on a vu que son visage devenait plus pâle et son gosier commençait à sortir les voix comme "hiii...hiii..."

Quand il était 9heures, sa poitrine a commencé à mobiliser bas et haut.

Il entrait à ses 5 dernières minutes avec les yeux fermés. A l'extérieur, toute la nation attendait anxieusement à la tête du radio.

Savarona avait jeté l'ancre devant Dolmabahçe pour respecter dernièrement.

A l'intérieur, le silence exact domine le palais.

Dans la chambre, Mehmet Kamil Berk au chevet de lui essayait de donner l'eau à la bouche d'Atatürk avec le coton mouillé dans l'une de ses mains alors que son autre main était sur le lit. Pendant ce temps, ses larmes coulant mouillaient ses moustaches blanches. Parfois il sanglotait en appuyant sa tête contre l'épaule de l'opérateur Mim Kemal Öke. Au bout de pied, Prof.Dr.Süreyya Hidayet Serter et Dr.Abravaya Marmaralı avec les visages tristes contrôlaient les réflexes de la plante du pied.

Prof.Dr.Akil Muhtar Özden avait perdu connaissance, se promenait par les pas inquiets sans arrêt dans la chambre; à la fois il pleurait et murmurait continuellement:

"Oh! Mon Dieu..."

* L'ampoule vide et la seringue de ce dernier sérum sont encore exposées dans le musée de la Faculté de Médecine à Istanbul.

İsmail Hakkı Tekke, le commandant du garde et Hasan Rıza Soyak, son secrétaire général attendait sur pied à la côté gauche dul it. Ils semblaient engourdi.

Mehmet Mete, Ridvan Gurari et Rıza Tigli, Madame Binbir, qui étaient domestiques, attendaient dans une côté.

Kılıç Ali avait rejoint ses mains et respectait dernièrement:

Kılıç Ali (frère d'arme)

"Le Grand Atatürk pour qui nous sommes prêts à sacrifier notre vie afin de le sauver meurt en plein jour devant nos yeux, tout le monde a rejoint leurs mains, restait tazimkarane dans une grande faiblesse et il n'y avait rien à faire. Oh! Mon Dieu...Autant dire que nous étions en terrible.

Hasan Rıza n'a pas pu supporter et m'a dit avec une grande tristesse:

'Regarde Kılıç, une grande histoire émigre.'

Il était 9 h 5."

Hasan Rıza Soyak (Son secrétaire général)

"Tout de suite les yeux bleus se sont ouverts et il a tourné durement sa tête au droit. Désormais j'ai commencé à sangloter. Je me suis mis à genoux. J'ai pris sa main dans mes mains. Je l'ai embrassée et je l'ai frotté à mon visage."

Juste après Soyak, İsmail Hakkı Tekçe, le commandant du garde, a embrassé la même main et l'a mise sous la couverture. Pendant ce temps, Prof.Dr.Mim Kemal Öke a fermé les yeux ouverts d'Atatürk.Dr.Kamil Berk a lié sa mâchoire avec un mouchoir blanc marqué "G.M.K." (Gazi Mustafa Kemal).

On a écrit dans le dernier cahier de garde:

"A 9 h 5 notre Grand Chef avait quitté la vie dans le coma profond."

Salih Bozok (Son officier)

"Quand les médecins sont sortis de la chambre de la grande mort, mon visage est devenu si terrible que son opérateur Mim Kemal m'a obligatoirement demandé en inquiétant:

'Où vas-tu?'

J'ai dit 'Rien, je vais, mon affaire c'est fini.'

Mais Monsieur Mim Kemal ne m'a pas laissé. En tenant mon bras, il m'a descendu jusqu'au bas. Si mon cœur était un grain de blé entre deux pierres du moulin, il n'avait tellement pas été écrasé. Je ne pouvais ni pleurer ni parler ni comprendre ceux qu'on a parlés. J'ai par intervalles perdu connaissance. Je suis sorti de la chambre comme fou.

En disant 'Où vas-tu?', ils ont couru dernière moi.

J'ai dit 'je viens maintenant'.

Je ne pouvais pas me souvenir de ce qui est passé après cela."

Salih Bozok, l'officier d'Atatürk, a inconsciemment couru au bas de l'échelle du palais.Il a fermé la porte en entrant dans une chambre vide qu'il a trouvé.Peu après, on a entendu les sons de l'arme de l'intérieur.Ceux qui ont couru à la chambre en entendant les sons, l'ont trouvé dans le sang à l'intérieur.Il s'était renversé par une bale qu'il avait tiré a son cœur...

Zeybek Le Jaune
"Des 300 Derniers Jours D'ATATURK"
Can DÜNDAR

Çev :Dilek KURT
Fransız Dili ve Edebiyatı 4.Sınıf

Bade, Emrah ve Feride'ye...

ASLINDA

Ölüm deyince neden hep bir göç geliyor aklımıza? Azrail, bu dünyadan gidiş, ağıtlar geride kalanlar... Yaşamın içinde ölümler görmediniz mi siz? Ya da hiç ölmeyenler... Veyahut ölüm biz fanilere mahsus mudur? Şöyle düşünersek, içinde bulunduğumuz dünya, gezegenler, yıldızlar hiç ölmemiş.

Güneş her sabah iş başında. İnsanlar öldüler, bedenler toprak oldu ama ruhlar sonsuzlukta. Sevgi ölmez, hal değiştirir. Su ölmez, yaşatır. Yollar bitmez hep ayrılığı getirir. Aileler ölmez her daim çoğalır. Dostluk ölmez, mekân farklılaşır. Anne, baba hiç ölmez, tıpkı çocukların kaç yaşında olursa olsun büyümedikleri gibi. Kitaplar doğduklarından beri varlar. Bilginler, yazarlar, şairler yitip gitseler de fikirleri, eserleri yaşayıp, yaşatmayı sürdürür. Bir de karşı koyanlar oldu bilgiye, yeniliğe "cahillik" ölmedi. Acılar Adem ile Havva'dan beri var yeryüzünde, iki insan bir hayatı paylaştı bencillik doğup yaşamaya devam etti. Doğrular da, yalanlar da ölmedi. Kimsenin vatani ölmedi. 'Yaşamını sürdüren ölümler görmediniz mi?' dedim. Elbette gördük. Terk

edilmiş çocukları, işkenceye maruz kalan yaşlıları, umutsuz, amaçsız yaşayan gençleri, iki sevgilinin sustuğu an aşkın can çekişlerini, her akşam gün batarken ışığın ölümünü, hapisanede doğan bebekleri, depremlerden geriye kalanları, bir yudum suya muhtaçları, selde evlerini kaybedenleri...

Hep yaşama sebepleri edindik kendimize sebeplerimiz yok olunca öldük sandık. Gül bülbül için hayatın anlamıydı. Gül solsa bülbül ölecekti. Bizim de güllerimiz oldu. Solunca ölmüşten beter hissettik. Marifet gülleri zamanında sulamakta, bizi yaşatan şeylere hakkını vermekteydi. Gerçekte hiçbir şeyin ne salt siyah ne de beyaz olmadığı gibi beyaz, kırmızı, sarı hatta mavi güller dikmeli.

Dünya dev bir mezar taşıymış aslında. Güllerim soldu diye düşünmeyin her mezar bir güle yuva olmuştur. Ölümler diyarında renk açmaya devam eder. Dolayısıyla tek gerçek olarak gördüğümüz ölümün kendisi de ölmeyen bir yalandır.

Tanrı ölümsüzlük üflediği varlıkları biz faniler için yaratmıştır. Bizim için ölüm vakti kimliksiz, ırksız, ayrımsız bir diyara doğru sonsuzluk nefesinin üflenmesidir.

Esra TEKİN
Fransız Dili ve Edebiyatı 2.Sınıf

UNUTTUM, NASILDI ANNEMİN YÜZÜ

Unuttum, nasıldı annemin yüzü
 Unuttum, sesi nasıldı annemin
 Gece bir örtü olsun anılardan
 Kara yüreğime örtüneyim.

Unuttum, nasıldı annemin gülüşü
 Unuttum, nasıldı ağlarken annem.
 Yaşam sallasın kollarında beni
 Küçük oğlum onun ben.

Unuttum, elleri nasıldı annemin
 Unuttum, gözleri nasıldı bakarken.
 Kuru ot kokusu getirsin rüzgâr
 Yağmur usulcacık yağarken.

Ataol BEHRAMOĞLU, 1980

VISAGE OUBLIE DE MA MERE

*J'ai oublié comment était son visage
 J'ai oublié comment raisonnait sa voix
 Que tous mes souvenirs soient voilés de la nuit
 Que mon cœur noir soit enseveli*

*J'ai oublié comment était son sourire
 J'ai oublié comment elle versait des pleurs
 Que la vie me berce dans ses bras
 Je suis son petit fils, son cadet délicat*

*J'ai oublié ses mains comment elles me tenaient
 J'ai oublié l'éclat de ses yeux comment ils brillaient
 Que le vent m'apporte l'odorat des herbes fanées
 Que je sois mouillé sous la bruine de mon passé*

Traduit par: Galip BALDIRAN

12 Aralık 1987 - ∞

AYBİL

**BİLİŞİM & ORGANİZASYON
YAYINCILIK**

Eseriniz için doğru seçim...

**SİYAH BEYAZ - RENKLİ
FOTOKOPİ
KİTAP
TEZ
CİLT
DERGİ
AFİŞ
POSTER
FLAMA
BAYRAK
KIRTASIYE
YAYIN DOSYASI
TARAMA
FAX - ÇIKTI**

**SİYAH BEYAZ - RENKLİ
KİTAP
DERGİ
MAKALE
YAYIN
BİLDİRİ
SÜRELİ YAYIN
İNTERAKTİF
WEB TASARIM
ELETRONİK YAYIN
YAYIN DOSYASI
TEZ**

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ EDEBİYAT FAKÜLTESİ FRANSIZ DİLİ VE EDEBİYATI

ADIM

KÜLTÜR SANAT VE EDEBİYAT DERGİSİ

Kasım 10 - Aralık 10
Sayı 4

Adını Emin Adımlarla İleriye Taşımayan
Aydınlanamaz...

ADIM[©]

İki Aylık Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi

Sahibi ve Sorumlu Müdürü
Leyla ÇALIŞKAN

Yayın Yönetmeni
Pelin YALÇINKAYA

Yayın Kurulu
Leyla ÇALIŞKAN
Pelin YALÇINKAYA
Kezban YAVUZ
Mehmet BELEK
Hilal YILDIZ
Ceren ÇEKİLMEZ
Selim ÜNLÜ

2010-Kasım, Konya
Her Hakkı Saklıdır.

Derginin İzni Olmadan Hiçbir Yazı Başka Bir Yerde Yayınlanamaz.
Alınan Yazılar Yayınlanmasa Bile İade Edilmez.
Yazıların Sorumluluğu Yazarlarına Aittir.

Yazışma Adresi:
Selçuk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi
Fransız Dili ve Edebiyatı
Selçuklu / KONYA
adimdergisi1@hotmail.com

Dizgi
Kezban YAVUZ
0506 278 21 71

Basım Yeri
Selçuk Üniversitesi Aleaddin Keykubat Kampüsü Edebiyat Fakültesi
Zemin Kat Fotokopi Merkezi-KONYA
Telefon: 0332 223 13 96

İÇİNDEKİLER

BAŞLIK	YAZAR	SYF.
EDİTÖR'den	Yayın Kurulu	2
HAYATLA ANLAŞMAM	Burçin ERGİN	3
AN'LAR	Burcu BİRCAN	4
AGRUBAK	İlyas Eray ŞENTÜRK	6
BİR TANIKLIK FİZYONOMİSİ	Elif GÜLAÇ	8
SOKAK KEDİSİ	Mehmet BELEK	9
LA GRAND'MÈRE	Gérard de NERVAL	10
BÜYÜKANNE	Çev. Pelin YALÇINKAYA	10
UN ARBRE	Julia PRZYBYLA	11
BİR AĞAÇ	Çev. Şenay TELLİ	12
OKUMAK KÖTÜDÜR	Kezban YAVUZ	14
DERİNLERDEKİ DUYGU	Gülcan YUSUFOĞLU	14
KISA FRANSIZ EDEBİYATI TARİHİ	Kemal ÇELİK	15
DİLİ SAVUNAN ÖNCÜ MÜDÜR?	Leyla ÇALIŞKAN	18
KARANLIKTAKİLER	Ramazan YAZICI	22
KEMAL SUNAL	Tansel SETTAŞI	25
MARGUERITE DURAS, SEVGİLİ	Elif GÜLAÇ	27
KARADUT	B. Rahmi EYÜPOĞLU	29
GECE GEZİNTİLERİ	Nevzat ÇELİK	30
PROMENADES NOCTURNES	Çev. Galip BALDIRAN	31
SONSUZ BİR DÜŞ	İlknur REYHANDALI	32
ELMA ŞEKERİ TADINDA HAYAT	Kezban YAVUZ	32
KARANLIĞIN YÜKSELİŞİ	Ahmet YAMAN	33

EDİTÖR'den

Uzun bir tatil döneminin ardından tüm Adım Dergisi okurlarına yeniden merhaba.

2010-2011 eğitim-öğretim döneminde yeni sayılarımızla tekrar sizlerle buluşmanın heyecanı içindeyiz.

Eğitimini başarıyla tamamlamış olan Ramazan YAZICI arkadaşımıza bundan sonraki hayatında başarılarının devamını dilerken, aramıza yeni katılan arkadaşlarımıza hoş geldiniz diyoruz.

Geride bıraktığımız yaz döneminin rahatlığından sonra sıkı bir tempoda çalışmaya alışkın olduğumuz yere tekrar geldik. Bu yoğunluk içinde bize her türlü desteği veren hocalarımıza, arkadaşlarımıza, dergilerimizi gönderdiğimiz üniversitedeki hocalarımıza, sevgili okurlarımıza, yazılarını bizden esirgemeyen tüm yazarlarımıza tekrar tekrar teşekkür ediyoruz.

Umuyoruz ki yeni dönem hepimiz için gülümseyerek geliyordur. Bu yıl içerisindeki çalışmalarımızda da bizi yalnız bırakmayacağınızı düşünerek yeni sayımızda ilginizi çekecek ve keyifle okuyacağınız yazılarımızla sizleri baş başa bırakıyoruz.

Adım Dergisi Yayın Kurulu

HAYATLA ANLAŞMAM

Bugün bir anlaşma imzaladım hayatla; yenilgimi kabul ettim. Ey! Hayat acımasızlığıyla ve acılarıyla sen kazandın dedim. Kenara çekildim. Telefonumu, televizyonumu, bilgisayarımı kapadım. Usulca oturdum. Öğlen üçe geliyordu saat. Sandalyeyi camın kenarına sürükledim. Heytt be! Ben bana yeterim hayat dedim. Kaç saat geçti hatırlamıyorum, epeyce oldu diyerek saate çevirdim gözlerimi. Henüz üçü yirmi beş geçiyordu. Kalktım bir çay suyu koydum, oyalandım durdum. Aldım bardağımı eski yerime kuruldum. Şekeri unuttuğumu fark ettim. Sessizce mutfağa seslendim: "şekeri getirsene bee" ... Sonra uzunca gülümsedim. Evet, dostumu özledim. Hayır dedim, ben kendime yeteceğim.

Kalktım şekerimi aldım, yudumlarken damlattım ayakuçlarıma. Annem olsaydı basmıştı fırçayı dedim. Gözlerim doldu hüznümlendim. Evet, evet çekinmiyorum annemi de özledim. Silmeyeceğim kalsın böyle dedim tıslayarak ama içim el vermedi. Elimde bezle yeri silerken buldum kendimi.

Havanın güzel olduğunu hissettim ve pencereyi sonuna kadar açtım. Çocuk cıvıltıları, oyun çığlıkları içimi canlandırdı. İnip onlarla mahalle mahalle sekese geldi. Sonra bir kız çocuğu gördüm sepeleyerek bisiklete binmeye çalışan ve arkasından düşmesin diye koşan babası. Düştüğünde babasından yardım dileyip, "anne" diye ağlayan bir kız çocuğu. Babamın aldığı ilk bisiklet, dört tekerleği ve binmeyi öğreten babam geldi gözümün önüne. Evet, yine söyletmeyin bana, özledim işte... Hayır, bir süre yalnız kalmalıyım dedim.

Saat mi? Dörde doğru ilerliyordu. Çayım buz gibi olmuştu. Bilgisayarın başına gittim. Fark ettim de ben oturacağım kavgası olmadan çekilmiyormuş. Abla sıra bende valla iki saat oldu diye başımda dikilmelerini özledim. Evde birbirimizi yerdik ama dışarıda o benim ablam, kızılıyorsa vardır bir bildiği derlerdi. Ya da kaldıramazdım kimsenin onların canını yakmasını. Kaç kişinin canını yaktım sizin canınızı acıtan.

Soğuyan çayımı tazelemeye kalktım. Yerime oturmadan klasik mide ağrılarım tuttu. Yığıldım, kaldım. Telefona uzandım. Açtığımda sadece altı kişinin mesajları ve aramaları ile karşılaştım...

-Aşkım neredesin merak ediyorum ama artık...

-Ya canım neden kapalı telefonun açar açmaz ara beni, sanırım sorun var...

-Kızım meraktan öleceğim şimdi, bir haber ver artık...

-Yavrum nerde kaldın seni bekliyorum hala...

-Ablacım seninle dertleşmeye ihtiyacım var, evde bekliyorum...

-Ablam neredesin söyle alayım seni...

İşte buradayım! Hayatın tam ortasında, onunla mücadelede...

Ey hayat! Fark ettim de ben kazandım. Ben senden mükemmel bir aile, değişilmez bir eş, paha biçilemez bir dost kazandım... Bunların yanında kaybettiklerimiz mi? Anlaşmaya ekle...

Burçin ERGİN
Fransız Dili ve Edebiyatı
III. Sınıf

AN'LAR

"Hayatta yalnız kalmanın esas olduğunu hala kabul edemiyor musunuz? Bütün yakınlaşmalar, bütün birleşmeler yalancıdır. İnsanlar ancak muayyen bir hadde kadar birbirlerine sokulabilirler, üst tarafını uydururlar ve günün birinde hatalarını anlayınca, yeislerinden her şeyi bırakıp kaçarlar." diye yazmıştır harikulade anlatım gücüyle Sabahattin Ali "Kürk Mantolu Madonna" adlı kitabının bir paragrafında.

Bu düşünceyi benimsemiş insanlardan biriydim ben de. Birkaç yakın arkadaşım ve ailemin haricinde insanlarla pek fazla yakınlık kurma çabasına girmezdim. Samimi görünür ama sınırlarıma geldikleri anda setlerimi çekerdim önlere. Vaktim oldukça değerliydi ve herkese dağıtacak kadar da çok yoktu ne yazık ki. Onu da hayatımdaki önemli insanlarla harcıyıp, yüzümdeki çizgiler belirginleşmeye başladığında, dönüp baktığımda yaşanmamış pişmanlıklar bırakmamış olmak için çabalardım. Hele ki aşk denen teferruatla uğraşmaya hiç niyetim yoktu. Elbet birkaç kere teşebbüste bulunup, kendimi kaptırmaya uğraşmıştım. Ancak kendimi kaptıramamış sadece kandırabilmişim. Filmlerde gördüğüm, romanlarda okuduğum gibisini aramış, sahip olduğum insanları oldukları gibi değil de olmalarını istediğim gibi sevmişim. Rengârenk birinin dünyasına açılan kapılardan geçiyor olmanın, ya da ışıldayan bir yüzün yarattığı heyecanlardan öteye götüremeden duygularımı, kendim dâhil herkesi mutsuz edip bu çabadan da vazgeçmişim sonunda.

İnsan sahip olmadığı duygulara sahipmiş gibi davranıp rollere büründükçe

ruhuyla beraber, kendisini ancak kendinden uzaklaştırmış. Benim de kendimden uzaklaşmış halim çok içler acısıydı. Mutsuzluğunu kelimelerle anlatamayan fakat bakışlarıyla bağırان, saçları gözyaşlarına dağılmış hırçın birine dönüşürdüm. Neşeli, hayat dolu, insanlardaki sevme arzusunu katlayan masumiyetim çok acımasızlaşmıştı. Yine de "belki"lere dair umutlarım, geçmişten güzel an'larım vardı taşıdığım. Her yıldan belli kesitler, her insandan farklı hareketler serpiştirmiştim anılarımın üzerine. Her ne kadar sonradan onlara karşı tahammülsüz olsam da aklımda kalırlar, belkilerimi besleyip, büyütürlerdi.

"Hayatın insana ne zaman nasıl sürprizler yapacağı belli olmaz." desem çok mu klişe bir cümle kullanmış olurum? Ama benim yaşadıklarımı daha güzel anlatan bir klişe olamazdı sanırım. Her yer o kadar kalabalık ve gürültülüken yaptı sürprizini bana hayatım. Bütün o kalabalığın, gürültünün, dağınıklığın içinde çok eskiden kalma bir yüzü seçtim. Gördüğüm anda, çekilmeyi bekleyen son sallanışlarındaki süt dişleri, koşuşturmacalar, kahkahalar, kavgalar ve kırmızı beresini tüm yüzüne geçirmiş bir oğlan çocuğu geldi geçti gözümün önünden. Nerden ya da hangi yıldan belirdiğini bilemedim görüntülerin. Ama yarattığı tebessüm benim için güzel zamanların birinden olduğunu yeteri kadar hissettirdi. Geçmişle gelecek arasında gidip gelerek, yıl ve mekân karmaşalarını açıklığa kavuşturmaya uğraşırken aynı ifadeyi onun da yüzünde gördüğümü düşündüm. Belki de öyle

olduğuna inanmak isteyip cesaretlendim. Kalabalığın içinde öylece gülümsedim birden. Ve onun da geçmişteki rengârenk yıllarımızdan izler taşıdığını hissettim dudağının kıvrılışından. Önünde ayakta durduğumuz banka oturup kaç saat konuştuğumuzu bilmiyorum. Belki o zamanlardaki hayatlarımıza olan özelemlerimizden dolayı, belki de bambaşka bir insanla bir anda bu kadar kaynaşmış olmanın verdiği heyecandan, ertesi gün tekrar buluşmak üzere sözleşip ayrıldık. Sanki yıllar önce değil de birkaç saat önce ayrılmış; o esnada başımıza gelenleri anlatıp, gülüşmüştük o kadar zaman. Benim sınırlarım kaybolmuş, hiç tanımadığım bu adamı bir anda tüm benliğimle kabullenmiştim. Yanımda kimler vardı? Ben onlayken onlara ne oldu? O an neden oradaydım? Nasıl görünüyordum? O nasıldı? ... gibi normalde saatlerce kafa yoracağım saçma sapan soruların hiçbirini düşünmeden, yüzümdeki tuhaf gülümsemeyi de yanıma alarak ayrıldım. Sanki aradan geçen yıllar daha kısaymışçasına geçirdim ertesi güne kadar olan saatleri. Sadece saçlarım değil her bir parçam uçuşarak gittim yanına. Kaç saat konuştuk, yürüdük, anlattık birbirimizi birbirimize bilemiyorum. Tek hatırlayabildiğim beni sürekli bu şehre dönüp dolaştıran deniz kokusu, yanımdaki adamın güzel gülüşü ve uzun zamandır hissedemediğim kocaman kıpırtıydı. Bir yerlerde kaybettiğimi düşündüğüm bir parçayı bulmuş olmanın verdiği huzur ve hiçbir birimle ölçemeyeceğim kadar mutluluk da elbette.

Belki ondan dolayı değildi bütün bu yaşadığım yoğunluk bilemiyordum. Üzerinden geçen yıllarda çok güzel zamanlar yaşamış olsam da çocukluğumun hayatımdaki varlığının hep özel olmasındandı belki. Mutsuz olduğum tüm gecelerde rüyalarımda o zamanlar oturduğumuz evimizi normalde

anımsayamadığım ayrıntılarıyla görmem gibiydi belki de. Ama tek bildiğim nedenlerini niçinlerini bırakıp, kafamın içinde koşuşturup duran düşünceleri bir yere bağlayarak 3 gün, 3 ay, 3 yıl ne kadar devam edecekse, yaşamak istediğimdi bu yoğunluğu. Çok önemsediğim zaman kavramını, onu tekrardan tanıdıktan sonraki günlerde tamamen yitirdiğim için ne kadar böyle sürdüğünü tam bilemiyorum.

Onu yıllar sonra tekrar gördüğüm akşamdaki nemli havanın, yerini ılık rüzgâra, upuzun yaz günlerinin, dakikalarını, gecelere bırakmaya başladığı bir akşamüzeri, geldiği çok uzak olan yere dönmek zorunda olduğunu, fakat aramıza girecek olan mesafenin korkusuna kapılmadan, kendimizi zamanın akşınına bırakmamızın ikimiz için de iyi olacağını anlatmaya çalışırken o bana, ben ise sadece, gözlerinin doluyken bile çok güzel bakabildiğini, hüznle kıvrılmış olsa bile dudağı, onu görebiliyor olmanın verdiği mutluluğu yaşıyordum. O anı dondurup kırmızı bereli çocuğun ve geçirdiğimiz kısacık zaman süresince zihnime kazınan anlarının yanına yerleştirdim. İyi, kötü, saygısızca ya da dostça her ne şekilde geçecek olursa olsun bu "gün", "ay" ya da "yıl" diye adlandırılacak olan zaman kavramı, zihnimden alıp kalbime taşıdığım resimlere bakıp da yüzüme gelip yerleşecek olan gülümsemenin ruhumda dolduracağı boşluğun, epeyce fazla olacağını çok iyi biliyordum...

Anılarımda çok güzel yerlerde
yaşattığım anneannem
Ve tüm geçmiş güzel günler
İçin...

Burcu BİRCAN

Beş gün önce ya da üç gün sonra ne fark eder?

Kendimden vazgeçmiştim. Gözüm kül tablasına takılıyordu. Nasıl bir sanat eseri yaratmıştım; dertten küller, küfürden izmaritler ve tepeleme bir ömür. Böylesi çirkin bir heykelin açılışına kimse gelmezdi. Gelmedi de zaten. Hep kendim açıldım ben, kendim yüzdüm, kendim boğuldum, kendi kendime hayat öpücüğü kondurdum. Sonunda da kendimden vazgeçtim.

Kaçırdığım bir şeyler olmalıydı. Otobüs yahut yeraltı treni gibi şeyler değil. İnsanın hayatına tek sefer yapan şeyler. Hayatınızı bir kere dolanan ve bir daha dolanmayacak olan bir şeyleri kaçırmıştım. Ucu kaçmış ipler, kopmuş kayışlar, ağızdan hiç çıkmamış baklalar, yanık balatalar, elde kalan kantar topuzları, yakılması an meselesi saman balyaları, yakılan yorgandan kaçamayan pirelerin cesetleri ve sevdiğim insanlar gibi cebimde biriktirdiğim kahve çekirdekleri. Uzayıp gidiyordu yitirilmiş umutlarımın listesi. Listenin uzamaması için bir şeyler yapmalıydım.

Boynumu kırarcasına kıvrıldığı koltuktan kalkmak istemiyordum. Kendimi kırılmış bir kablo gibi hissediyordum. Nedense benimle temasa geçmek isteyenler beni daha da beter kırıp büküyorlardı. Kızımıyordum onlara, beni düzeltmeye çalışıyorlardı. Ama ona kızıyordum. Beni anlamıyordu. Kendimi ona anlatmanın bir yolu olmalıydı. Aklıma olmayacak şeyler geliyordu.

Bazen hinbaz bir şey gelirdi. Kaburganızın altına büyük bir ustalıklarla bir not sıkıştırır ve kaçar, yakalayamazsınız. Önceleri anlamazdınız. Her nefes alışınızda sıkıştırdı ciğerleriniz sonraları. İnsan tek başına o nota

AGRUBAK

Cehennemin yakıtı neydi?

- a) Saman alevi.
- b) Pire için yakılan yorganlar, zamansız ateş alan bir silah.
- c) Doğum günü mumları.
- d) Ocakta unutulmuş yemek, kılıç, cam sürahi, aşk ya da söndürülmeyen bir mangal.
- e) Hiçbiri.

Hayatımızı cehenneme çevirmemize sebep olan şey muhakkak bunlardan biri olmalıydı. Ama benim hayatımı cehenneme çevirmeye niyetim yoktu.

5 gün önce...

- Oral dönemini yaşayan bir çocuk gibi hissediyorum kendimi. Aşk bende bu etkiyi yaratıyor. Anlamlandıramıyorum ve istemsiz ağzıma götürüyorum aşkı. Ama ne bir tat ne de bir his var.

- Aşk; yeni çıkan dişlerini kaşıyacağı bir şey değildir.

- Şurada iyi bir şeyler söylemeye çalışıyorum be kadın.

- Ben de öyle, adam.

ulaşamazdı. Ve biz bu yüzden hünerli cerrahlar arardık. Bizi neşterle yaralayacak, fakat kaburgamızın altına sıkıştırılan o notu okuyarak hayatımızı kurtaracak olan birilerini arar dururduk. Birkaç başarısız denemenin ardından da kimse bizi anlamıyor derdik. Çünkü insanlar ya neşteri bize saplamaktan korkarlardı ya da o notu okumaktan. Akılları sıra iyi bir şey yaparlardı. Biz ise vücudumuzda bin bir ameliyat iziyle yaşar dururduk, içimizde bir not, aklımızda yeni bir cerrah.

Sonunda karar vermiştim notumu yazıp şişeye koydum ve fırlattım denize. Beklemeye başladım. Ruhum paçamdan sarkana kadar bekleyecektim.

5 gün önce...

"Çakmağı bulamıyorum!" diyordu kadın. "Beni yak!" diyordu adam. Akli sıra iyi bir şey söylüyordu. "Neyle?" diye sordu kadın, gülümseyerek. Akli sıra iyi bir şey soruyordu. "Denemiyorsun ki!" dedi, adam.

Birbirlerine iyi şeyler söylemekten başka hiçbir şey yapmadıklarını düşünen bu iki kişi; yine kızdırmaya başlamışlardı birbirlerini. Yanmaları an meselesiydi. Mutfağı dev bir deniz, mutfak masasını ise küçük bir ada sanarak, oturdukları sandalyelerde birbirlerine küreklik etmenin boş bir caba olduğunu düşündüler sonra.

Bir karar almışlardı, iyilik yapıp denize atacaklardı artık, birbirlerine değil.

3 gün sonra...

Mutfağının tavanında büyükçe bir leke fark etti kadın. Telaşla attığı birkaç adımdan sonra, irkilerek geriye sıçradı. Halı ıslaktı. Aklında borular, açık bırakılan musluklar, bin bir

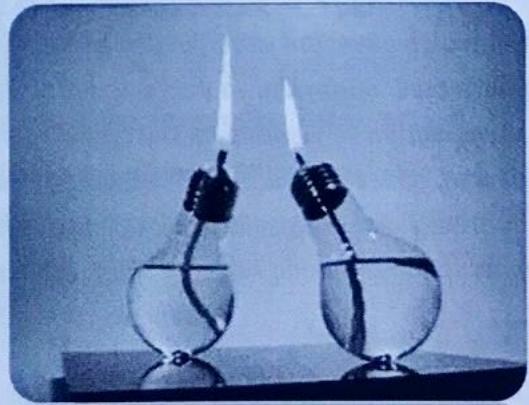
türlü küfür ve hatta okkalı bir tokatla, kendini üst komşusunun kapısında buluverdi. İsrarla çalınan zilin fayda etmeyişi, kapiya atılan yumruklara, sonra da tekmelere dönüştü. Kapı açılmıyordu. Gürültüye kalkan komşular, ev sahibini aradılar, son çevrilen numara mahallenin çilingirinin telefonuydu ve ondan önceki de polis.

Cümbür cemaat doluşulan evde ilk açılan kapı kuşkusuz mutfağinkiydi. Anlaşılan o ki; üst komşu mutfak musluklarını açık bırakmış, mutfak masasının üzerine bir kedi zarafetiyle kıvrılarak uyuya kalmıştı. Uyuya kalmaktan ziyade öylece put gibi duruyordu. Kıvrılmış hareketsiz bir mankendi. Sanki birileri mutfak masasının üstüne bırakıvermişti onu, görülesi bir heykel gibi. Herkes şaşkındı. Açılan kapıdan gürleyerek boşalan su bir şeyleri kutlar gibiydi. Suyla gelen küçük bir şişe kadının ayağına demirleyiverdi. İstemsizce şişeyi eline aldı kadın, açtı ve notu okudu.

"İnan bana iyi bir şey söylüyorum kadın. Bak ömrümün en güzel heykelini sunuyorum sana. Seni de zorla açılışıma davet ettim fena mı? Cehennemimi suyla doldurdum, çakmak da tezgâhın üzerinde. Birbirimizi kızdırmamıza gerek yok.

Seni seviyorum."

İlyas Eray ŞENTÜRK

"İçimizde biter o giz dolu yolun sonu, ya
İçimizdedir, tüm dünyaları ile sonsuzluk,
ya hiçbir yerde."

Novalis

BİR TANIKLIK FİZYONOMİSİ

I

Alıp başımı gidebilseydim eğer, bir iz gibi yüzümde taşıyacaktım gözlerini. Sana durlanmış kelimeler getirmemin anlamı ne olacak şimdi dünya böylesine pörsümüş, ellerimde kimsesizliği taşıırken, hiçbir heyecan titretmiyorken dizlerimi, temiz, uslu kelimelerin manası ne olacak? Bildik görüntüler içinde yüzünü arıyorum. Seni bulabilsem geri döneceğim özüm ama yoksun, 'her şey ötelede kaldı, şimdi neye tutunacağız' deyişini unutamıyorum. Tutunmazsak ölecektik, bunu biliyor ve söylendiğinde ipe götürecek bir sır gibi saklıyordun benden. Günahlarımızın ve yalanlarımızın kurtuluşumuzun son taşları olduğunu sana anlatamadım, oysa anlatabilsem bekleyecektin.

II

Zile basarken kapının açılmayacağını biliyordun. Sonunu bildiğin halde bir filmi izliyor, bir kitabı okuyorsan kahramanın hazin sonunu tekrar tekrar görmek için yaparsın bunu. Sen de biliyorsun ki bazı kapılar sonsuza dek açılmamak üzere kapanır kimi zaman, en muhteşem şiirlerin dâhiyane imgeleri bile anlatamaz o kapı önündeki rezil sefaletini. İyi yürekli her kahraman terk edilmeyi hak eder çünkü. Oysa sen kahraman olamayacak kadar korkaktın severken bir kadını ve sonunu bildiğin hiçbir filmin yararı dokunmadı içinde saklı tuttuğun yele.

III

Aşkın kirliliği bir şey olduğunu en sonunda anladı. Oyun biteli, oyuncular dağılılı, izleyiciler evlerine varalı çok olmuştu. Kuliste yalnız başına ağlayan palyaço olamayacak kadar silik bir dünyası vardı. Hayat üzerinde bıraktığı izler öylesine ince çizgilerdi ki geri dönmek istediğinde hangi yoldan geldiğini bulamayabilirdi. Bu yüzden ona en yakışan ismi taşıyordu, her seslenişte biraz daha eksilten, yok eden. Sokaktaki insanlar, gökdelenler, karşıdan gelen taksi saydam birer görüntüydü sanki. Kendisi de öyle. Oysa ne hoştu insanın yüreğine kadar görebildiği dostlarının olması, koruyucu bir tanrı gibi sığınması ve ona aşkı, aşkın eriyip giden, küllenen bir şey olduğunu hiçbir zaman elle tutulamayacağını anlatması. Fakat hava aydınlıktı ve aydınlıkta dahi görünmez silüetlerin suratları...

IV

Denize olan güvenimi yitirdiğimden beri limanların isimlerini ezberlemiyorum. Zira tek sığınağım aldattı beni. Bütün kirliliği yanlarımı içinde saklarım diye umduğum deniz bir gün artık yaralarımı, günahlarımı ve yalnızlığımı saklamayacağını söyledi bana. Son yanılığımı ona bırakmaya giderken, haber geldi artık beni istemediği, yola çıkmalı çok olmuştu oysa ve ben bu terk edilmişliğe hazır değildim. Vazgeçilmez olduğunu düşündüğüm denizin ilk terk ettiği insan evladı bendim sanırım. Uzun zamandır hissetmediğim yabancılaşmışlık duygusunu bir kez daha yaşıyorum; onun, denizin sayesinde. Sebebi yok, bağıyorum...

Elif GÜLAÇ

Fransız Dili ve Edebiyatı

IV. Sınıf

SOKAK KEDİSİ

BİZ: Nicedir sessiz şarkılar dinleyen iki piyanist gibi yağmurdan kaçarken, patilerimiz ıslanmış üstelik de sokak lambalarına yakalanmışız. Nereye gideceğimizi soramıyorum çünkü arkamızda bir yığın insan boşluğu. Üşümekten değil de kanatlarını iliklemiş gökyüzünde oturan ejderhaları andıran binalardan korkuyoruz. Çok derin düşünüyoruz belli, sadece gözlerimiz ıslak havayı hissediyor. Olanca gücümüzle düşünüyor ve kaçıyoruz. Bir adım arkasından yetişmeye çalışıyormuşuz gibi hayatın ellerimiz uzanıyor ileriye, avuçlarımız açık. En son oturduğumuz mahalleyi bir daha görebilecek miyiz yoksa sokağın sonunda yorulup kaldırım taşlarına bütün gücümüzle düşerken aklımızdakileri merak edip sokak lambalarına mı yalvaracağız diye geçiyor derinliklerinden içimizin. Bilmiyoruz. Kaçmanın verdiği o devasa huzura boğulmuşuz. Gözlerimizden aşk damlıyor...

SEN: Durma hadi suçu bana at, beni gözlerinle boğ, yapayalnız kalmış bileklerime bir jilet de sen at. Ama yapamazsın. Biliyorum. Çünkü beni seviyorsun. Biliyorum. Keşke yapsan. Nasıl da ferahlardı ruhum. Nerden çıkardın bunları diyeceksin şimdi. Deme! Çok yorgunum çünkü. Yolun sonuna gelmeyebilir bacaklarım. Ansızın düşebilirim. Gözlerim ağrıyor. Gözlerim çaresiz. Gözlerim seni arıyor. Ama yanımdasın da. Kaç zamandır sen yanımdayken kıyamıyorum hayaline, kovamıyorum başımdan. Bunu nasıl yapıyorsun? Beni bunca kovalamacanın, bunca kargaşanın arasında nasıl sevebiliyorsun. Anlayamıyorum. Ama biliyorum çünkü beni seviyorsun. Ne olur bana kızma sana bu kadar yakinken senden uzak olmamı bir tek gözlerimle açıklayabilirim ama onlar da kızıyor bana, ölüyorlar benden habersiz. Ama sen kızmazsın değil mi? Yok yok kızmazsın. Biliyorum. Beni çok seviyorsun çünkü. Ya ben?...

BEN: Çoktandır kafamda biriktirdiğim kelimeleri bir karanlıkta harcadım, geriye sen kaldın işte. Bir sen kaldın. Yanımdasın nefesini duyabiliyorum şimdi. Ne de zor oldu oysa savaşmak seninle. Işığımı göremeyince pencerenin, yoldaki bütün sokak lambalarını kırmaktan vazgeçmek için yaptığım hiçbir şey işe yaramamıştı, hatırlıyorum şimdi. O zamanlarda da yağmur yağardı böyle acımasız, böyle hain. Çokça zaman geçti, çokça sessizlik oldu ardın sıra bakarken. Yok! Üzülmüyordum, sadece uzaklara karışmanı merak ettiğimden kala kalıyordum tozlu sokakların ortasında. Yanımdasın işte kokunu duyabiliyorum şimdi. Uçsuz bucaksız yerlere kaçıyoruz, arkamızda bırakıyoruz kitapları. Hayır. Konuşma sakın bozma bu ışıltıyı. Biliyorum sokak lambalarına bıraktım her şeyi. Çok derin bir öykü dinlerken sarsıldım, kendime geldim seni buldum. Sen yanımdasın ya işte artık duvarlara çarpmadan yaşayabilirim...

Mehmet BELEK

Fransız Dili ve Edebiyatı

III. Sınıf

LA GRAND'MÈRE

Voici trois ans qu'est morte ma grand'mère
-La bonne femme, - et, quand on l'enterra
Parents, amis, tout le monde pleura
D'une douleur bien vraie et bien amère

Moi seul j'errais dans la maison, surpris
Plus que chagrin; et, comme j'étais proche
De son cercueil, - quelqu'un me fit reproche
De voir cela sans larmes et sans cris

Douleur bruyante est bien vite passée:
Depuis trois ans, d'autres émotions
Des biens, des maux, - des révolutions,-
Ont dans les cœurs sa mémoire effacée.

Moi seul j'y songe, et la pleure souvent;
Depuis trois ans, par le temps prenant force
Ainsi qu'un nom gravé dans une écorce,
Son souvenir se creuse plus avant!

Gérard de NERVAL

*Tam üç yıl oluyor güzeller güzeli büyükanne mi kaybedeli
Ve o toprağa verileceği zaman,
Akrabalar dostlar tüm herkes
Derin bir acı ve keder içinde ağladılar.*

*Evin içinde ne yapacağımı bilmez bir üzüntüyle
dolaşıyordum
Ve onun tabutuna yakın olduğumdan
Ben de hiçbir gözyaşı ve ağıt görmediklerinden
İçlerinden biri beni kınadı.*

*Büyük acı öyle çabuk geçti ki
Üç yıldan bu yana, diğer duygular
İyiler, kötüler, devrimler
Onun kalplerdeki hatırasını sildiler.*

*Tek ben onu düşünüyorum ve sık sık ağlıyorum
Üç yıldır kuvvetlenen zamanla
Kabuğa kazınmış bir isim gibi
Hatırası daha da derinleşiyor.*

*Traduit par Pelin YALÇINKAYA
Fransız Dili ve Edebiyatı
IV. Sınıf*

BÜYÜKANNE

UN ARBRE

J'ai vu cet arbre sur le bord du chemin et je l'ai longuement observé. J'y ai vu aussi un oiseau qui cherchait un endroit confortable pour se reposer, j'y ai vu aussi d'autres oiseaux différents de celui-ci. Les autres cherchaient quelque chose à manger mais cet arbre ne leur offrait rien et dès qu'ils l'ont remarqué ils sont partis à la recherche d'autres arbres un peu plus vivant. Cet arbre n'offrait rien, c'était un arbre triste, seul et indifférent mais il devait apporter quelque chose à ce petit oiseau qui voulait rester, qui ne voulait pas partir avec les autres, qui étaient content d'être avec cet arbre.

C'était un matin d'hiver, très froid, le ciel était gris et triste. Quand je m'étais levé je m'étais senti malade, d'une maladie inexplicable. Peut-être étais-je seulement triste mais il y avait aussi autre chose que je ne pouvais pas encore décrire moi-même. J'avais décidé de me promener un peu parce que je ne pouvais plus supporter de rester tout seul dans mon petit appartement. Je m'étais promené longtemps en ne remarquant rien de spécial autour de moi. J'étais en train de penser et dans cet état il peut arriver n'importe quoi sans que je m'en rende compte. Ce jour là c'était différent. Je pensais à mon travail, un article sur l'immigration que je n'avais pas envie de commencer et qui devait être fini deux jours plus tard, je pensais à ma fille que je n'avais pas vue depuis longtemps.

Combien d'années cela faisait maintenant ? Elle devrait avoir dix-huit ans aujourd'hui. Quand je l'ai vue la dernière fois avec sa petite

robe rouge à petites fleurs jaunes, oui, c'était son quatrième anniversaire, je lui avais offert un ballon vert. Elle adorait ce ballon, tellement qu'elle ne voulait pas voir ses autres cadeaux, c'était pourtant un ballon tout à fait normal, rien de spécial. C'est le dernier cadeau que je lui ai offert...

A ce moment là j'ai vu l'arbre. On dirait un arbre comme les autres mais il y avait quelque chose qui me frappait. Peut-être était-ce la solitude et la tristesse qu'il montrait. Il y avait aussi quelque chose qui faisait que cet arbre semblait vivre, il disait « Je ne veux pas être seul », c'est cela que devait avoir remarqué le petit oiseau. Quand on l'observait pendant longtemps on voyait un être vivant levant les bras comme s'il voulait dire « Ne me voyez-vous pas ? Pourquoi suis-je ignore par tout le monde ? Aidez-moi ! »

Je me suis approché pour pouvoir le toucher, pouvoir l'aider, pour le reconforter. En m'approchant j'avais peur d'effrayer l'oiseau mais rien ne se passa, l'oiseau restait, ami fidèle de l'arbre. Le tronc de l'arbre était doux, comme la peau, il semblait respirer, tellement qu'un moment j'au eu peur. Quelques instants plus tard, la peur s'envolait et avec elle, l'oiseau. Maintenant j'étais vraiment seul, il n'y avait personne, même pas un animal. Pas de bruit. J'ai fait le tour de l'arbre, laissant ma main caresser le tronc. La sensation de la douceur humide de cet arbre était inexplicable. C'est là que j'ai découvert qu'il y avait un trou dans l'arbre.

Je me suis penché pour regarder à l'intérieur mais le trou était si profond que je n'y ai vu que du noir. Normalement je n'aurais jamais osé y mettre la main – on ne peut pas savoir ce qu'il y a dans un vieil arbre, on pourrait croire que l'on va y trouver quelque chose de désagréable, c'est même un euphémisme, quelque chose de dégoûtant. Quand j'ai commencé à lentement mettre ma main dans le trou, j'ai tout de suite su que je ne trouverais

rien de dégoûtant. Encore une fois en touchant l'arbre j'avais l'impression d'être avec quelqu'un, je sentais quelqu'un près de moi. Peut-être était-ce parce que l'arbre était chaud, chaud comme si l'on touchait la peau d'une personne. Doucement j'ai avancé ma main vers le fond en ayant toujours la sensation d'avoir un ami à côté de moi. Finalement je suis arrivé à toucher le fond. Il y avait quelque chose qui ne faisait pas partie de l'arbre ? Cet objet glissait de ma main quand j'essayais de l'enlever. Peut-être était-ce la cause de la douleur de l'arbre, la cause pour laquelle il semblait dire « Aidez-moi »

Il fallait trouver l'objet, il fallait libérer l'arbre de cet objet. J'ai tout fait pour le libérer, j'ai essayé avec une main, puis deux mais l'objet ne voulait pas sortir. Encore une fois, une dernière fois. J'ai touché l'objet. Comme par hasard cette fois, cette dernière fois, je suis arrivé à le sortir. C'était un ballon vert !

Julia PRZYBYLA
CLAM UHA Mulhouse

Ailem'e, Ömer'e ve Arkadaşlarım'a...

BİR AĞAÇ

Yol kenarında bir ağaç gördüm ve onu uzun uzun seyrettim. Ağaçta rahat yer bulmaya çalışan bir kuş gördüm. Aynı zamanda değişik kuşlar da gördüm. Diğerleri yiyecek bir şeyler arıyorlardı ama bu ağaç onlara hiçbir şey sunmuyordu ve onlar bunu anlar anlamaz biraz daha canlı olan başka ağaçları aramaya gidiyorlardı. Çünkü bu ağacın sunacak hiçbir şeyi yoktu. Bu ağaç, üzgün, yalnız ve duygusuzdu. Bu ağaçla birlikte olmaktan memnun olan, onunla beraber kalmak isteyen ve diğerleri ile gitmek istemeyen kuşa bu ağaç bir şeyler vermiş olmalıydı.

Soğuk bir kış sabahıydı, gökyüzü gri ve sıkıcıydı. Uyandığimde, kendimde anlayamadığım bir tuhaflık hissettim. Bu, sadece yalnız olmamdan kaynaklanıyordu, ama kendimde tanımlayamadığım başka bir şey daha vardı. Küçük dairemde daha fazla yalnız kalmaya dayanamadığım için biraz dolaşmaya karar verdim. Etrafımda olup bitenlerin farkına varmadan uzun süre dolaştım. Düşünüyordum ve bu durumda başıma her hangi bir şey gelebilirdi. O gün farklıydı. Başlamayı hiç istemediğim fakat iki gün sonra teslim etmek zorunda olduğum göç hakkında yazmam gereken makaleyi ve ayrıca uzun zamandır görmediğim kızımı düşünüyordum.

Kaç yıl olmuştu acaba? Bugün on sekiz yaşında olmalı. Onu en son gördüğümde üzerinde sarı

çiçekli küçük kırmızı elbisesi vardı. Evet, dördüncü yaş günüydü ve ona yeşil balon hediye etmişim. Bu balon onun o kadar çok hoşuna gitti ki diğer hediyelere bakmak bile istememişti. Tamamen sıradan, hiçbir özelliği olmayan bir balondur. İşte ona verdiğim en son hediye buydu.

O anda ağacı gördüm. Sıradan bir ağaç olduğu söylenebilirdi ama onda dikkatimi çeken bir şey vardı. Belki de dikkatimi çeken şey onun yalnız ve üzgün olmasıydı. Yaşıyor gibi bir havası da vardı ve sanki şöyle diyordu: "Yalnız olmak istemiyorum". İşte küçük kuş da bunun farkına varmış olmalıydı ki onu terk etmemişti. Bu ağaca uzun uzun bakıldığında sanki bir insan gibi kollarını açmış şunu söylemek istiyordu: "Beni görmüyor musunuz? Neden herkes beni yok sayıyor? Yardım edin bana!"

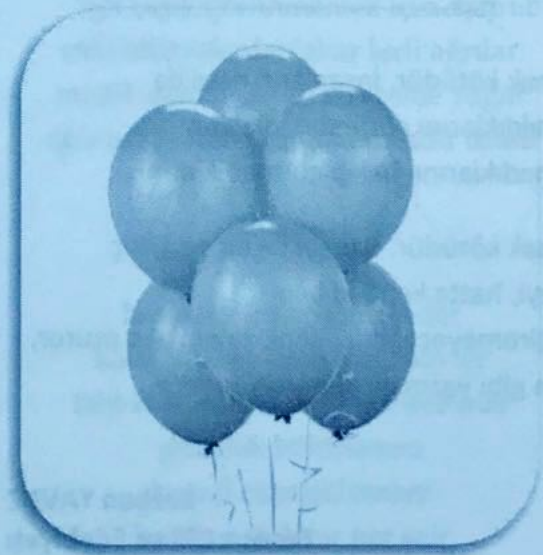
Ona dokunabilmek, yardım edebilmek ve fark edildiğini hissettirmek için ona yaklaştım. Ağaca yaklaşırken küçük kuşu ürkütmeden çekindim. Neyse ki bir şey olmadı, kuş ağacın sadık arkadaşı olarak orada kalmaya devam etti. Ağaç nefes alıyor gibiydi ve gövdesi insan derisi gibi yumuşacıktı. O kadar gerçekçiydi ki bir an çok korktum. Bir kaç dakika sonra korkum kuşla beraber uçup gitmişti. Şimdi tamamen yalnız kalmıştım. Ne bir insan, ne bir hayvan, ne de bir gürültü vardı. Elimle ağacın gövdesini okşayarak onun etrafında bir tur attım. Ağacın nemli, yumuşak gövdesini hissetmek tarif edilemez bir duyguydu. İşte o anda ağacın gövdesinde bir delik olduğunu fark ettim.

İçine bakmak için eğildim ama delik o kadar derindi ki karanlıktan başka hiçbir şey göremedim. Normalde deliğe elimi sokmaya asla cesaret edemezdim. Çünkü yaşlı bir ağacın içinde ne olduğu bilinmez. Hoş olmayan, hatta bize iğrenç gelebilecek bir şey bulacağımızı sanırız. Elimini deliğe yavaş yavaş sokmaya başladığımda, deliğin içinde iğrendirici bir şey olmadığını hemen anladım. Ağaca bir kez daha dokunduğumda, yanımda başka birinin de

olduğu kanısına vardım. Sanki hemen yanı başımda duruyordu: belki de ağacın sıcak olmasından kaynaklanıyordu. Sanki bir insan vücuduna dokunuyormuşum gibi bir sıcaklık hissediyordum. Yanımda hep bir arkadaş olduğunu düşünerek elimi yavaş yavaş deliğe doğru soktum. Nihayet en derine dokunmayı başardım. Acaba ağaca ait olmayan bir şey mi vardı? Bu şeyi çıkarmaya çalıştığımda elimden kayıyordu. Belki de ağacın üzgün bir şekilde "bana yardım edin" der gibi görünmesinin sebebi buydu.

Bu şeyi bulmak ve onu ağaçtan çıkarmak gerekiyordu onu oradan kurtarmak için her şeyi yaptım. İlk önce tek elimle, daha sonra iki elle çıkarmayı denedim, ama bu şey bir türlü çıkmak istemiyordu. Bir kez daha uğraştım ve son bir kez daha... Ve nihayet bu şeye dokundum. En sonunda tesadüfen de olsa onu çıkarmayı başardığım bu şey "yeşil bir balon"du.

Traduit par Şenay TELLİ
Fransız Dili ve Edebiyatı
IV. Sınıf

OKUMAK KÖTÜDÜR

Okumak kötüdür. Bilirsin insanların içini, dışını. Gözlersin yaradılışını. Hareketlerinde, cümlelerinde neler söyleyip, aslında neyi sakladığını...

Okumak kötüdür. Kendileri farkına bile varmadan, anlarsın içinden geçenleri. Ama söyleyemezsin yüzlerine, inkâr ederler, sevmezler kendilerine sakladıkları düşüncelerinin afişe edilmesini...

Okumak kötüdür. Kolaydır hayatın çözümlenmesini yapmak ve her şeyin daha kötüye gittiğini görmek. Değiştirmek isteyene deli gözüyle bakılır. Zaten akıllı da değilsindir çok düşündüğün için. Tahtalar ya eksik ya da fazladır. Suçlu sensindir, onlar değil hiç okumadıkları için...

Okumak kötüdür. İnsanlar önlerine koyulanı sessiz yemeyi tercih ederken, sen başka tatları da denemek istediğini dile getirirsin ve anında dışlanırsın. Şükürsüzlük sayılır yaptığın, bulup bulandırmak...

Okumak kötüdür. İnsanların nasıl da kullandıklarını görürsün, okuyup anlamadıklarını, bakıp görmediklerini...

Okumak kötüdür. Bilirsin hiçbir şeyi, hiç kimseyi, hatta kendini bile değiştiremeyeceğini... Eline kalem alıp oturur, benim gibi yazmayı denersin sadece...

Kezban YAVUZ
Fransız Dili ve Edebiyatı
III. Sınıf

DERİNLERDEKİ DUYGU

Anadolu insanının alın teri ve toprağın verimliliği ile harmanlanır atılan her tohum. Hasat zamanına kadar düşen her yağmurdan, vuran her güneş ışığından alır payını. Bir süre sonra o küçük tohum büyür, doğanın bütün nimetlerinden faydalanır, hasat gününe hazır hale gelir. Nasıl ki tohum doğanın ona sunduklarıyla geliyorsa, edebiyat da içinden doğduğu insanın duygularıyla vardır ve yaşar.

Edebiyat, insanın yüreğinden akan kandamları gibi, dilinden dökülen sözcüklerdir bazen...

Belki de uzaklardan gelen bir çığıktır edebiyat. Nasıl ortaya çıktığını bilmediğimiz ama dilimize doladığımız türkülerde gizlidir.

Annelerin çocuklarına sevgisini söylediği ezgilerdir. O ezgilerdir ki; bebeği edebiyatla tanıştıran, anne ile çocuk arasında bir bağ kuran.

Hüzünlü yüreklerin derinliklerinde kalıp, her şeye rağmen insanın yüzünü güldüren, tatlı bir tebessümdür. Güldüren yönünün yanı sıra, biraz öğüt de verir insana.

Hasretten doğan bir yalvarıştır. Hiçbir şey bilmediğin hüzünlü anında ortaya çıkan bir sevgi sözcüğüdür. Belki de bir ölünün arkasından duyduğun özlemin aynasıdır.

Gözümüzde yücelttiğimiz, olağanüstü güçler yüklediğimiz, yüreğimizde yer edinen ve dilden dile aktardığımız tarihimizdir. Geçmişimizdeki kahramanlarımızı, günümüze taşıyıp, bizimle tanıştırandır.

Edebiyat hayatın derinliklerindeki duygudur. Ne zaman ki hayat bize yeni şeyler öğretir, işte o zaman fark edemediklerimizin edebiyatta gizli olduğunu anlarız.

Gülcan YUSUFOĞLU
Kafkas Üniversitesi
Fransız Dili ve Edebiyatı
II. Sınıf

Kısa Fransız Edebiyatı Tarihi

Mukaddime

unutulmuş bir dildir insan
kalbe saklanan kaybolmaz
her doğmak bir donmaktır
her dil bir masalın tabutudur
solmayan çiçeğin sesi duyulmaz
ancak sarmaşıklar birbirlerine ulanır
sönmemiş bir ateşin külleri savrulamaz
bitmemiş bir masalın söyleyeni bulunmaz
örümcek ağları rüyaları sarmaz
haritalarda define bulunmaz

ilk zamanlar

bir ruh çürümesidir zafer
elin erdiğine kalp yetişemez
değen değdiği kadarından vazgeçer
kabın sahibinin değil, suyun kuralları hükmeder

her yalanın bir tarihi vardır
kanadı kırılmayan kuş yere inmez
hülasa edilenin göğünde güneş bitmez

orta zamanlar

kalabalık bir ağıttır her destan
rüyanın dünyaya değdiği an başlar
evrenin donmuşluğudur ancak zaman

tersine çevrilebilir bir söylentidir tufan
birinin adı anılsın diye binlercesi batar
sahtekar bir düzenbazdır arda kalan
her kahraman bir hainden doğar

ıssız iç çekişlerdir duygular
kimi yağmur yağarken yanar
bazı seslerden türer bazı ruhlar
bir gölün akabilme arzusudur aşk
dişi bir gözyaşından doğmuştur sanat
derin kuytulardan çıkar büyük maceralar
onur her zaman aşkın hasılatını toplar
denizin olduğu yerde kanun olmaz
yok olur her acıyan

tersini öğütler her öğretici
kutsal bir işkencedir iyilik
kalbin iltihaplanmasıdır eleştiri
kurnazlık bir maruz bırakılmışlıktır
türer tüm yaralar birikebilir olandan
çatlayamayan topraktan filiz fişkırmaz
kanayan bir yaradır kalp merhemi olmaz

her kutsal olan sızlar
içli bir döküntüdür şair
her çukur kendini tekrarlar
şeytandan seken kağıda ağar
her çiçek görünmemek için açar
eski hikayelerden akar kirli ağrılar
en çok çamur dağın zirvesine yağar
ağacın göklerini tanımamasıdır dram

Rönesans

her siper tersine ateş eder
kalbi yüksek olan şarkı söyler
taht susunca hakikat her eve iner
güzellik bölünemez
kutsal olan gülümser
kendine dolanır her şair
bir şeytan kusmuğudur bilinç
bir mahcubiyet ifadesidir yazın
sapan taşları ile kar taneleri vurulamaz

ucu sivri olmayan her şey bir yere değer
dünya hem kendi, hem din etrafında döner
kalpten dökülen beyne hapsedilemez
her canlı dokunulunca düşer
her kelime bir çengeldir
her çukur bir davettir

yüksekliğine göre güneş alır dağ
kalbin boşluğa kadar içeri tanrı sızar
bir kutsal kıvrılanabilirliğin adıdır nehir

Klasik Çağ

kabuslar onarılamaz
rüzgar terbiye edilemez
farklı renklerde rüyalar
her kalp kabına göre şekil alır
bir uzmanlık alanı değildir sanat
güzelliğe saldırıdır kural koymak
acımasız bir istilacıdır kalem
bir kirlenmedir keder

yazı öldürülemeyeni gömmektir
bir düşkünlük belirtisidir onur
her istek bir tapınmadır
özgürlük bir sancıdır

bir melankoli değildir din
bir az gelişmişliktir dram
bir yanmışlıktan arda kalan
bütün küller sevimlidir
kalbe kurşun işlemez
yaralanan sahtedir

bir yüzüzlüktür komedi
bazı günahlar çıkarılamaz
kalem, yatağıdır yazarın

derinlik dile gelmez
akıl kıvrım nedir bilmez
herkes en az kendini ister
özgür olmak dileyen takip eder
dokunamadığından kaçır herkes

hiçbir savaş sonucuna eklenmez
lanetlenir cisimlenen
tanrının ön şartı olmaz

yalana meyildir düşünce
düz yoldan giden varamaz
varlık neden tanımaz
şüphe, ruhun delinmesidir
dört ayaklı bir hurafedir bilim
merhametsiz deha barbarlığa dönüştür
düşünce, ruhun en düşük mevsimidir

hikmet kuytulara saklanır
kalbi olanın kalabalığı olmaz

Aydınlanma

bütün nedenler geceler iner
hakikate duyulan hınçtır bilim
merkezi olanın gerçekliği olmaz
şeytanın sek-sek oynamasıdır tarih
her parıldayan aydınlatmaz
bir parçası kutsanan kutsal sayılmaz
çok çabalayan, istediği yere varamaz
kalbi olan yüksekliği duymaz
bataklıkların vicdanı olmaz
bilgi cehaletin elbisesidir
suya yön sorulmaz

şeytandan gizlenmektir delilik
uygarlık, kuralları olan barbarlıktır
toprağın efendisi toprağın kendisidir
bazı şeyler bazı şeyler olmadan tersidir
ancak hayvanlar korkar havyan olmaktan
toplum kötü alışkanlıkların merkezidir
kendini atlamayan menzile varamaz
insanlığın düşüşüdür uygarlık
hakikat mülkiyet tanımaz

insanı dehşete düşüren vahşet değil,
kendinin onunla benzerliğini görmesidir
her modern olan bir cinayetin örtülmesidir
bazı talihsizlikler lanet kadar karanlıktır

kilit altında olan değil,
dışarıda kalan incelenmelidir
adaletin coğrafyası olmaz
sesin yankısı ses değildir

Romantizm

insan kadim bir eğlencedir
bıkkınlık, bilgellikten önceki erdemdir
şarkısını söylemek isteyen, geri çekilir
vazgeçemeyenin kalbi ıssız bir çöldür
kanatlarını tanımayan göğe iner
her ızdırap bir gün diner

iyilik, incinebilirliktir
herkes, evini harap görmek ister
her zirve bir uçurum davetiyesidir
kalbin kıvrımlarından bahar üremez
hiçbir nehir yatağından vazgeçemez
bir tanrılık uçuşudur yalnızlık
seyircisiz uğultu inlemez
insan bölünemez

bir tesellidir karakter
çiçeği olmayan bahçe inler
bütün varlık aynı şarkıyı söyler
bir yenilginin artığıdır her savaşı
karşılıklı bir borçlanmadır düalizm
insan kendi söylediğinden ötededir
bir kırılma bazen bir ömür eder
sadece bir tercihtir kaybetmek
her esinti bir gün söner

her kopya aslını inkar eder
gerçek hayat kağıda indirilemez
bazı ruhlar eski ızdıraplardan türer
vazgeçilemeyen bir alışkanlıktır acı çekmek
kötücül çiçekler harabelerde türemez
iflas edebilmektir dürüstlük
büyüklük söylenmez

sarmaşık gülü de çevreler
tek derinlik öztür gerektirmez
aşk, hayata dahil edilemez
rüya yalan söylemez

Realizm

söylenene kadar güzeldir bazı şarkılar
bir kenarı eksik olandan çember olmaz
her kalp bir ressamdır, eşyayı kendine boyar
kalbin eteklerinde yer alır gerçek olaylar
ancak korkaklar görünene bakar
değiştirilebilir bütün kurallar
tespit, fırsatçılıktır

pişmanlık, ileri görüşlülüktür
vicdan azabı vicdandan doğmaz
haksız olan, haklı olana borçlanmaz
ölenin öldüğü kalanın yaşadığıyla anlaşılmaz
intikamdan adalet değil, zulüm doğar
unutulmaz ruhtan akan kan
karanlıktan kaçılmaz

alternatif, bazen hakikisinden iyidir
karamsarlık, varoluşun derin dehlizidir
delilik, kötü alışkanlık doğurmayan tek dindir
kötülüğün peygamberi onu eleştirendir
doğayı anlatmak, doğaya ihanettir

Sembolizm

perde göstermek için çekilir
giz ancak gizlenerek öğretilir
müzik, tanrıdan çalınan ateştir

büyük günahlardır bilmek, öldürmek ve yaratmak
derin çukurlar yüksek zirvelerden daha alımlıdır
bir şair en çok hiç bilmediğini söyleyebilir
uyku dillendirilemeyen bir ayettir
bilgi bilinçsizlikten koparılmıştır
her bulutun bir rüzgarı vardır
deniz, sonsuz bir sevgidir

her gemi alabora olmak ister
her şair bir sıkıntıda ikamet eder
yüksek seslilerin günahları söylenmez

bir yaz akşamı ılıklığıdır güzel şair
ayağa değen ıslak otlar ruhunu yeşertir
kalbin dalgalarından yükselir serin rüzgar
mübarek bir sevgiden miras kalır tüm hatıralar
bir göçmen rüya hafifliğiyle ikili bir birmiş yürür
gider

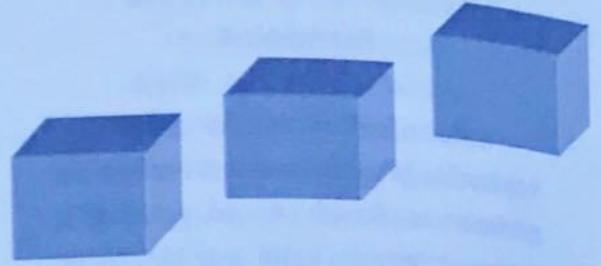
Yakın Zamanlar

şeytanidir masumiyet
yolun sonu hülasasıdır
her tespit bir tehditten doğar
sevgi, bir sonsuzluk türküsüdür
insan, bir başkandalık takıntısıdır
bütün varoluş bir terkin çengelindedir
yumuşak bir yaralanma türüdür samimiyet
bir parıltılıktır bazı yıldızlar
nehirin yatağı da nehirle akar
ateşin en çok unutulmuş kısmı yakar
hayal, gerçeklikten kurtarmak için kurulur
umut, bir mutluluğu uzaklaştırma girişimidir
hiçbir hasta erken iyileşmek istemez
gökten inen bir cehalettir aşk
bir başlangıç hevesidir her bitiş

Son Sözler

chaque génération porte son deuil
l'amour est une langue qui n'a pas une grammaire
chaque langue est un suicide d'une espérance
chaque siècle est un cri d'un crime
l'être est le son du non-être

Kemal ÇELİK
Fransız Dili ve Edebiyatı
IV. Sınıf

DİLİ SAVUNAN ÖNCÜ MÜDÜR?

İnsanlar bir araya gelerek toplumları oluştururlar. Her dönemde oluşan toplum, kendinden bir öncekinin kalıntılarını gerek örnek alarak, gerek eleştirerek yeni bir toplum meydana getirir. Bu yeni toplum, dönemin koşullarına göre daima bir adım önde olur.

Klasizm de bu evreden geçen bir dönemdir. 1560 yılında temelini atıp, 17.yy'ın tamamını kapsamıştır. 16.yy'ın son kırk yılındaki din savaşlarından dolayı, o yıllar bunalımlı yıllar olarak adlandırılır. Karmaşayı içinde barındıran bu çağ, 17.yy'ın daha başından bir düzen ve disiplin gerektiğini ortaya koymuştur. Bu düzen ve disiplin her alanda yayılmıştır. 17.yy Fransa'sında mutlak monarşi idaresi kurulmak suretiyle önce siyasal alanda bir denge gerçekleşmiş, Avrupa'da Fransa'nın siyasal ağırlığı hissedilmiş, ekonomik bakımdan orta sınıf zenginleşmeye ve

ekonomik hayatta ağırlığını koymaya başlayarak, kralı asillere karşı korumuştur. Bu yüzyılda din alanında Katoliklik egemenken, felsefe ve düşünce hayatında akılcı ve rasyonalist bir anlayışın düzeni ve disiplini vardır.

Akılcı anlayış insanın düşünce sistemine olduğu kadar, toplum hayatına, örf ve adetlerine de bir düzen getirme eğiliminde bulunmuştur. Bu düşünceler edebiyat ve sanat alanında da etkisini göstermiş böylece sanata ve edebiyata akılcı bir disiplin girmesi gerektiği kanısı yaygınlaşmıştır. Sonuç olarak akılcılığı ön planda tutan klasik edebiyat doğmuştur.

Toplumsal çalkantıların ve karışıklıkların hüküm sürdüğü dönemin (1598-1660) yazarları: Corneille, Malherbe ve Pascal'dır. Klasizmin en parlak dönemi (1661-1680) XIV. Louis dönemi olarak bilinir. Molière, Racine, Boileau ve La Fontaine bu dönem yazarlarıdır. 1681 yılından itibaren ise klasizmde düşüş baş göstermiştir.

Klasizmin en parlak olduğu dönemde, Boileau yazdıklarıyla klasizmi en açık bir şekilde dile getirmiştir.

Boileau, Paris'te doğmuş, iyi bir öğrenim görmüştür. Ailesi onun rahip olmasını isterken, o hukuk eğitimi alarak avukatlığı tercih etmiş fakat bu alanda da kendini bulamamıştır. Babası vefat edince kendisine kalan mirası edebiyat alanına yatırmıştır.

1658'de ilk yergi şiirlerini yazmaya başlamıştır. Aynı zamanda La Fontaine, Molière, Racine ile dostluk kurmuş ve yavaş yavaş ünü yayılmıştır. Satires (Yergiler), Art Poétique (Şiir Sanatı), Epîtres

(Manzum Mektuplar) Boileau'nun eserleridir.

"Art Poétique" adlı yapıtı klasizmin temel ilke ve kurallarını özetlemiş, ana temasını da akıl, doğa, antikite ve yetkinlik olarak dört bölümde açıklamıştır.

I.Bölümde, bütün türlerin ortak kurallarından bahsetmiştir.

"...boş bir zevkin aldatıcı tuzaklarından sakının,

Ve uzun süre kafanıza ve gücünüze danışın..."

Bu satırlarda Boileau aklın gücünü göstermek ister. Çünkü akla yatkın olmayan gerçek değildir ve gerçeğe uygunluk olmazsa, bu, kişiyi yanlış yola götürür. Bunu engellemenin yolu ise akılı iyi kullanmaktır. Boileau "...aklı sevin, yazılarınız bir tek ondan alsın ışıltısını ve değerini..." diyerek izlenmesi gereken tek kılavuzun akıl olduğunu vurgulamıştır.

"...eserlerinizi yirmi kez yeniden yeniden koyun tezgâha

Onu durmadan bir daha bir daha düzeltin

Ekleyin bazen, ama genellikle silin..."

Boileau'ya göre bir eseri meydana getirmek çok teferruatlıdır. Bunun için çok titiz çalışmalar yapılması gerekir. Onun gözündeki şair; eseri birçok kez gözden geçirip, sunumunu, anlaşılabilirliği en makul seviyede tutarak en kısa haliyle güzel bir biçimde yazabilmelidir.

"...sonunda Malherbe geldi ve Fransa'da ilk o

Hissettirdi dizelerde eksiksiz bir uyumu..."

Yukarıdaki bu iki satırda klasizmden önceki döneme bir eleştiri yapılmıştır. Malherbe'in dil alanındaki reformlarını desteklemiş ve onun getirdiği kuralların doğruluğunu anlatarak edebiyatın geliştiğini kanıtlamaya çalışmıştır.

II. Bölümde, yazar küçük şiir türlerinin yasalarını belirlemiştir. Bu alanda konu olarak ele aldığı "idylle, eleji, od, satire, sonnet" nin kurallarını klasizm çerçevesinde çizmiştir. "...şatafatsız parıldamalı zarif bir idylle...". Idylle; kırsal bir konuyu ele alarak aşkı anlatan çok kısa şiirlerdir. Bu dizede yazar, kişilerin anlayabileceği saf, yalın bir anlatımın olmasından bahsederek açık anlatım kuralını kastetmiştir.

III. Bölümde, büyük türler diye adlandırılan "trajedi, komedi ve destan"a ilişkin kurallar belirlemiştir Boileau.

"...Zarif bir fırça darbesinin iç okşayan hüneri

En korkunç bir konudan bile sevimli bir konu yaratır..."

Bu mısralarda trajedide işlenen konuya değinilmiştir. Trajedi genelde acı ve korku konularını işler. Boileau'da kötü sahnelere yer vermeden bu duyguları uyandırmayı amaçlamıştır. Gerçeğe en yakın biçimde anlatılan olayların, kişiyi daha derinden etkileyeceğini, örneklerle açıklamış, klasik dönemde ortaya çıkan kurallara uyulmasını sağlamak

için kuralları açık ve hoş giden anlatım tarzıyla benimsetmiştir.

O dönemin koşullarında gerçek doğadır. Doğanın incelenmesiye akıl yoluyla olur. Akıl antik çağa yönelmeyi beraberinde getirir. Hepsinin kesişiminden doğan, seyirciye doğruyu buldurmaya çalışmak ise gerçeklikle eşdeğerdir. Seyirci kendisine sunulan olayda kendiyile özdeşleştirecek bir gerçeklik bulamazsa, yapıttan zevk alamaz. Bu nedenle Boileau gerçeğe yakınlığı üç birlik kuralının açıklamasını yaparak oluşturmaya çalışmıştır.

"...tek bir yerde, tek bir günde, tek bir olay olsun

Tiyatroyu sonuna dek dopdolu tutsun

Seyirciye inanılmaz şeyler sunmayın sakın..."

İşte bu satırlar gerçeğe verilen önemi vurgulamaktadır. O dönemin koşullarında insanların ilgisini sanatla çekmek çok zordur. Çünkü zekâ inanmadığı konudan etkilenmez.

IV. Bölümde, Boileau yazarın yaşam ve kişiliğine ilişkin kuralları konu edinmiştir. Kişilerin yeteneklerine göre meslekler seçmesini dile getiren yazar:

"... Eğer yeteneğiniz buysa, bayağı bir şair,

Orta malı bir yazar olacağınıza

Gerekli sanatında saygı gören bir işçi, bir usta olun..." diyerek eserlerinde edebi değerler taşımayan yazarları sert bir dille eleştirir.

Dürüstlük, doğruluk, ahlak, yazarı üne götürecektir. Boileau bu konuda öğütler vererek eleştirinin öneminden bahsedip kaba yazarların hatalarına saldırmış, övünmenin ise güzel ama aldatıcı olduğunu belirterek bu tarz söylemlere kanılmaması gerektiğini vurgulamıştır.

Görüldüğü gibi klasizm temelini oluşturan kuralların örneklendirilmesi genel hatlarıyla Boileau'nun eserinde yer almıştır. Akıl gerçeğe götüren tek araçtır. Antik yazarların söylemlerinden hareketle insan doğası taklit edilerek en iyi ve en anlaşılır bir biçimde aktarılmaya çalışılmıştır.

İşte, klasizm kendinden önceki dönemin eleştirisini yapıp, o dönemin eksiklerini değerlendirerek kendi dönemine yeni bir yol açmayı hedef edinen yazarlar eşliğinde akıl, doğa ve antike baz alınarak oluşturulan kurallar çerçevesinde dile yenilik getirmeyi amaçlayan edebi bir akımdır. Dönemin kurallarını özet şeklinde okuyucuya sunan Boileau'nun Art Poétique adlı yapıtı akımların temeli niteliğindeki dönemi gözler önüne sermekte ve uzun yıllar etkisini sürdürerek hala eleştiriye açık bir şekilde yeni akımlara iyi ya da kötü öncü olmaktadır.

Leyla ÇALIŞKAN
Fransız Dili ve Edebiyatı
IV. Sınıf

KAYNAKÇA

- 1- EUSTACHE, F., M. Ve F. GENDROT, Auteurs Français, Librairie Hachette, 1955
- 2- MASSON, Nicole, La Littérature Française, Groupe Eyrolles, 2007
- 3- VARDAR, Berke, Prof. Dr., Fransız Edebiyatı, İstanbul, 2005

**BİR DELİNİN ÜZERİNDEN ASLINDA BİZİ ANLATAN, YANİ BİZİ KARANLIĞA İTEN BİR FİLM:
KARANLIKTAKİLER**

*İnsanca özlemler Dünya'ya uymuyorsa,
Bozuk olan Dünya'dır,
İnsanca özlemler değil...
Oruç ARUOBA*

Çağan Irmak'ın "Babam ve Oğlum" ve "İssız Adam" filmlerini hemen herkes beğeniyle seyretmiş, pek çok yorumlar yapılmış, üzerlerine çok yazılıp çizilmiş, müzikleri dillere dolanmış, hemen herkes kendinden bir şeyler bulmuştu. Fakat son filmi "Karanlıktakiler" nedense beklediği –ve hak ettiği- ilgiyi görmedi.

Filmde Egemen, 30'lu yaşlarda, hiç evlenmemiş, annesiyle yaşayan ve bir reklam şirketinde Office-boy olarak çalışan bir karakterdir. Teyzesi Gülderen ara sıra evlerine gelip temizlik ve yemek yapan, fakat kocasının etkisiyle zamanla Egemen ve annesinden uzaklaşan bir tiptir. Egemen'in patronu Umay; Egemen'i seven, özel hayatında sıkıntılar yaşayan ve bu sorunları yüzünden işyerinde de sorunlarla karşı karşıya gelen reklam şirketi sahibidir.

Filmde Egemen karakterini gayet başarılı bir şekilde canlandıran sanatçı Erdem Akakçe'dir. Egemen'in patronu Umay karakterine Derya Alabora hayat verirken, sanırım en önemli rolü, en güzel şekilde canlandıran, Gülseren rolü ile Meral Çetinkaya'dır.

Filmin ana karakteri Gülseren Hanım; İstanbullu bir küçük burjuva ailesinden gelmektedir. 70'li yıllarda, sokakta giderken, filmde yüzünü göremediğimiz bir adam genç Gülseren'i kaçıır. Bir harabeye kapattığı Gülseren'e sürekli tecavüz etmektedir. Bir süre sonra serbest bıraktığı Gülseren bir şekilde evine gider. Aile bireyleri, ailenin şerefini düşünerek kızlarını eve kapatırlar ki, zaten kötü bir deneyim yaşamış olan Gülseren, ailesinden de görmüş olduğu bu sembolik şiddet ve toplumdaki tecrit sonucu ciddi bir travma geçirir ve ruhsal problemler yaşamaya başlar. Hemen biriyle evlendirirler Gülseren'i fakat bu gerçek bir evlilik değildir. Nitekim bir süre sonra Gülseren'in kocası olan adam köyüne döner. Ailenin fark edemediği bir problem vardır bu arada. Gülseren hamiledir ve artık çocuğu aldirmek için çok geçtir. Sonuç olarak Egemen doğacaktır. Aile bireylerinin zamanla evlenip gitmeleri ya da ölmeleri sonucu sadece arasına gelen kız kardeşi Gülderen ve yaşadığı hadise sonucu dünyaya gelmiş olan

Egemen ile kalakalmıştır. Gülseren, tecavüz olayından sonra evden asla çıkmamıştır. Oğlunun da dışarıda geçirdiği zamanı, başkaları ile ilişkilerini minimum düzeye indirmek istemektedir.

Tabi bu olanlar Gülseren'i etkilediği gibi Egemen'i de etkileyecektir. Egemen'in evlenememesinin sebebi şüphesiz annesidir. Bunun yanında iyi bir işinin olmaması, insanlar ile iletişiminin çok olmamasının sebebi gene annesinin durumudur. Peki acaba asıl suçlu kimdir?

Suçlu filmin başlarında Gülseren gibi görünse de durumun böyle olmadığını, aksine Gülseren'in mağdur olduğunu filmin sonlarına doğru açıkça görmekteyiz. Suçlunun onu o hale getiren, yani ona tecavüz eden kişi olduğunu söylemek doğrudur fakat eksiktir. Tecavüzcü muhakkak suçludur fakat o duruma getiren toplumsal baskıyı düşününce tüm suçu bu ahlaksız adama atmak doğru olmaz. Cinselliğin bu kadar baskı altında olduğu bir toplumda böyle tiplerin olması sanırım yadırganacak bir durum değildir.

Suçun ailede olduğu görüşü de doğrudur. Fakat aile yapısı -ki yüzyıllar geçtikçe oturup kökleşmiştir- gereği bu ailenin başka türlü davranması beklenemezdi. Aile sürekli, başkalarının aile hakkındaki düşüncelerine göre şekillenir, aile bireyleri içlerinden geldiği gibi davranamazlar -hepimiz gibi- rol yapmak zorundadırlar. Yıllarca bu şekilde şiddete maruz kalan aile kurumunun ve bireylerinin bu olayı gizlemekten ve Gülseren'i eve kapatmaktan başka yapacağı ne olabilir ki?

Küçük kız kardeş Gülderen'in ablasına yardım ederken bile bu şekilde "elalem ne der" düşüncesi ile yardım ettiği oldukça açık bir gerçektir.

Yönetmenin burjuva hayat tarzına saldırısı sadece aile kurumu üzerinden olmaz. Bir sahnede Gülseren, tüm ruhsal bozukluğuna rağmen, hala evde sanki bir davetteymiş gibi süzülerek yürür, başıyla milleti selamlar gibi davranır. Görülüyor ki hangi ruh halinde olursa olsun insanın alışkanlıklarını değiştirebilmesi çok zordur.

Egemen'in bu durumdan kurtulmak için burjuva adetlerini kullanması da ilginç ve ironik bir durumdur. Güzel bir et yemeği, salata ve kırmızı şarap... Gülseren Hanım'ın da dediği gibi "çok asil bir menü"... Annesi yemeği zevkle yiyecektir. Fakat oğlu sigarasına esrar doldurmuştur. Çünkü esrarın insana cesaret verdiğini duymuştur ve bu cesaretle annesini dışarı çıkartmayı planlamaktadır.

Yönetmen, acımasızca eleştirdiği duvarları filmin sonunda yıkmayı başarmıştır. Fakat bunu normal bir şekilde olmasa bile şarap ve esrarın yardımıyla yapmıştır.

Ben bu filmi izlerken aslında şunu fark ettim ki herkes biraz Gülseren, herkes biraz Egemen, herkes biraz Gülderen... Yani, karakterler gerçek hayata çok yakın. Gülseren olmak için ille onun yaşadıklarını yaşamak zorunda değiliz aslında. Bakınız günümüzün modern dünyası çocuklarına aileler hep ne öğüt verir? "Baskılarının verdiği şeyleri yeme, onların her yaptığını yapma vs. vs." yani tıpkı Gülseren Hanım gibi çocukların üzerinde tahakküm kuruyor insanlar. Kendileri de tıpkı Gülseren Hanım gibi kendilerini hapsederler bir yere ve asla dışarı çıkmazlar. Yani herkesin kendi dünyası vardır. Ve ne bu dünyaya başkasını alırlar ne de kendileri başkalarının dünyalarına girmeye çalışırlar. Çünkü başka dünyalar güvensizdir. Başlarına ne geleceği belli olmaz.

Aynı zamanda yaşam tarzlarımız da benzer Gülseren Hanım'a. Hep güzel olan elbiseler giymeye çalışır, giyinme eyleminin sadece insanların dış tehditlerden korunmak için yaptıkları bir iş olduğunu unutup, ona farklı anlamlar yüklemeye kalkarız ki; moda kavramı herhalde böyle ortaya çıkıyordu. Görüldüğü üzere Gülseren Hanım belki geçirdiği o kötü olay yüzünden böyledir. Fakat insanlar niçin onun gibidir?

Egemen çocukluğundan bu yana hep annesi tarafından bastırılmış bir şekilde yetiştirilmiştir. Bu yüzden olsa gerek kendine güven eksikliği vardır sanki. Hayatını annesine adamıştır o da. Tıpkı bizler gibi yani. Herkesin annesi ne olursa olsun, kim olursa olsun, o kişi için değerlidir. Hatta pek çok insan hayatını başkalarına göre kurarak kendine bu hayatı zindan ederler. Bu sadece anne ya da aile ile sınırlı değildir. Herhangi bir arkadaşına, herhangi bir karşı cinsine kendisini adayarak insan gayet mutsuz bir yaşam sürebilir. Egemen bu şekilde yaşamayı kendisi seçmemiş ve acı çekmekte fakat insanların büyük kısmı bu şekilde yaşamayı kendisi seçerek belki de kendisine ızdırap çektiriyor farkında olmadan.

Gülseren durumunda olan da çoktur hayatta. Saf duygularından ötürü yada toplum baskısından, ne olursa olsun yeğenine ve ablasına başlarda yardım etmiş fakat sonradan kocasının baskısıyla yavaş yavaş uzaklaşmıştır onlardan. Hayatlarımızın kimi döneminde bizlerde bir Gülseren olmuşuzdur.

Umay aslında anlaşılması en zor karakterdir filmde. Ama günümüz modern insanına en çok uyan da Umay'dır. Aşk hayatı çok kötüdür. Anlaşıldığı kadarıyla birlikte olduğu adam evlidir ve hem karısını hem de Umay'ı idare etmektedir. Bu durumda Umay sevgilisinden ayrılır. Bu zor dönemde Egemen hep yanındadır. Zora düştüğü anda yardım edecek, Umay uyurken başında bekleyecek, ona şefkat gösterecektir. Fakat Egemen ondan hoşlandığını söylediğinde Egemen'den kaçacaktır adeta. Bunun nedeni de aralarındaki hem sosyal hem de maddi farktır aslında. Sevgi açısından Egemen'in Umay'ı son derece mutlu edeceği bir gerçektir. En azından adam evli değildir ve değer vermektedir. Fakat Umay bunu es geçecektir. Sonuç olarak birlikte olmaları imkânsızdır. Bu tarz insanlar da aramızdalar, yani onlar biziz.

Sonuç olarak görüyoruz ki Çağan Irmak aslında bizlere Gülseren ve Egemen'i anlatmamış. Aslında bizlere bizi anlatmış. İzlemesi gayet keyifli bir film olduğunu da belirtir, herkese tavsiye ederim.

Sevgi, Saygı, Muhabbetle
Ramazan YAZICI

KEMAL SUNAL

Ağlamak yok
Gülmek var
Yarınlarda yarınlarda
Mutlu günler var

21 Kasım 1944'te dünyaya gelip, 3 Temmuz 2000 yılında vefat eden, Türk Sinema dünyasının en büyüklerinden Kemal Sunal sanat hayatına Ahmet Vefik Paşa'nın "Zoraki Takip" adlı tiyatro oyunuyla başlamıştır. Sinemaya ise Ertem Eğilmez'in yönettiği "Tatlı Dillim" filmiyle 1972 yılında adım atmıştır. İlk başrolünü ise iki yıl sonra "Salako" adlı filmiyle oynamıştır. Yirmi sekiz yıllık kariyerinde 82 film ve 4 dizide rol almıştır. Çağdaşları arasında en az film çeken oyuncuların birisi olsa da, filmlerinin her gün ve hala televizyon kanallarında boy gösteriyor olması, izleyicide çok daha fazla film çekmiş kanısı uyandırmıştır.

Filmografisi:

1972
Tatlı Dillim

1973
Oh Olsun, Güllü Geliyor Güllü, Canım Kardeşim, Yalancı Yârim

1974
Hasret, Salak Milyoner, Köyden İndim Şehire, Salako, Mavi Boncuk

1975
Şaşkın Damat, Hanzo, Hababam Sınıfı, Hababam Sınıfı Sınıfta Kaldı

1976

Tosun Paşa, Süt Kardeşler, Sahte Kabadayı, Meraklı Köfteci, Kapıcılar Kralı, Hababam Sınıfı Uyanıyor

1977

Sakar Şakir, Şabanoğlu Şaban, İbo ile Güllüşah, Hababam Sınıfı Tatilde, Çöpçüler Kralı

1978

Yüz Numaralı Adam, Köşeyi Dönen Adam, Kıbar Feyzo, İyi Aile Çocuğu, İnek Şaban, Avanak Apti

1979

Umutumuz Şaban, Şark Bülbülü, Korkusuz Korkak, Dokunmayın Şabanıma, Bekçiler Kralı

1980

Zübük, Gol Kralı, Gerzek Şaban, Devlet Kuşu

1981

Üç Kağıtçı, Kanlı Nigar, Davaro

1982

Yedi Bela Hüsnü, Doktor Civanım

1983

Tokatçı, Kılıbık, En Büyük Şaban, Çarıklı Milyoner

1984

Şabaniye Şaban, Postacı, Orta Direk Şaban, Atla Gel Şaban

1985

Sosyete Şaban, Şendul Şaban, Şaban Pabucu Yarım, Keriz, Katma Değer Şaban, Gurbetçi Şaban

1986

Yoksul, Tarzan Rıfkı, Garip, Deli Deli Küpeli, Davacı

1987

Yakışıklı, Kıracı, Japon İşi

1988

Uyanık Gazeteci, Sevimli Hırsız, Polizei,
Öğretmen, İnatçı, Düttürü Dünya, Biçkin

1989

Zehir Hafiyeye, Talih Kuşu, Gülen Adam

1990

Koltuk Belası, Boynu Bükük Küheylan, Abuk
Sabuk Bir Film, Varyemez

1999

Propaganda

Kemal Sunal'ın sinema hayatını da beş döneme ayırabiliriz. Bunlar kısaca şöyledir:

Arzu Film Ekolü: Genellikle figüran olarak rol alan Kemal Sunal'ın ilk dönem filmleridir. Bu filmler; Tatlı Dillim, Canım Kardeşim... Vs.

Köy Filmleri Dönemi: Genelde şive esprisine dayanan filmlerdir. Ağa, köylü, eşkıya üçgeninde ilerler filmler. Davaro, Kibar Feyzo ve Salako bu döneme örnek gösterilebilir.

Natuk Beytan Dönemi: Sadece güldürüye dayanan, eğlence amaçlı filmlerdir. Birçok film bu dönemde yapılmıştır. Sakar Şakir, Yedi Bela Hüsnü, Avanak Apti...

Düzeyle Güldürü Ekolü: Var olan haksızlıklara karşı yapılmış toplumsal filmlerdir. Karakterler sonunda ya delirir ya da zaten delidir. Doktor Civanım, Katma Değer Şaban, Deli Deli Küpeli, Koltuk Belası bu ekole örnek gösterilebilir.

Toplumsal Taşlama: Traji komik örnekleridir. Artık biraz daha ciddi işler bizi beklemektedir. Sorumluluk zamanıdır. Bu filmlere Düttürü Dünya ve Öğretmen örnek gösterilebilir.

Türk Sinemasının Charlie Chaplin'i olarak anılan Kemal Sunal anarşizme komedi boyutu getirmiştir. Sunal filmlerinin sinemasalın çok ötesinde sosyolojik bir önemi vardır. Kendisi

toplum gerçeklerini dile getirirken kesinlikle ideolojik bir tarafa kaçmamıştır. Kemal Sunal'ın en güzel tarafı ise rol yapmaması olmuştur. Nasıl Emir Kusturica, Tony Gatliff Çingeneleri çarpık veya güzel anlatırken olduğundan farklı göstermiyorsa, nasıl Bahman Ghobadi, Mecid Mecidi kendi insanını toplumsal koşullar çerçevesinde yalın bir biçimde anlatıyorsa, Kemal Sunal da yapmacığa kaçmadan, olduğu gibi oynayarak yaraya tuz basma cüretini gösterebilmiştir. Gerçek hayatında hemen hemen her şeyden korkan, ciddiyeti bir kez olsun elden bırakmayan bir insan olarak, filmlerinde her taşın altına elini sokabilmiş ve bunu eğlendirerek yapmıştır. Kemal Sunal yeri gelmiş maraba olmuş feodal sisteme çomak sokmuş, yeri gelmiş kapıcı olmuş toplumsal statünün getirdiği ayrışmayı ele almıştır. Gülen Adam'da köyden kente göç neticesinde oluşan çarpık kentleşmeyi seyirciye aktarmış, Üç Kağıtçı'da ise üfürükçü olup halkın hurafelerini ve sorgusuz biatını eleştirmiştir.

Kemal Sunal'ın yarattığı tarzla ve oluşturduğu karakter(ler)le Charlie Chaplin ile ilişkilendirmek mantıksız olmayacaktır. Şarlo'nun da sadece güldürme amaçlı parodileri olduğu gibi, döneminin en büyük adamı Hitler'i eleştirebilen bir misyonu da vardır. Kemal Sunal'ın sadece eğlence amaçlı çektiği filmler kadar, toplumsal mesaj içeren, tabuları yıkan filmleri de sanatının yapı taşını oluşturmuştur. Şayet Kemal Sunal evrensel temalı filmler yapmak isteseydi, o da dünyaca ünlü olabilirdi.

Kemal Sunal bıraktığı eserlerle, ülkesinde büyük bir etki yaratmıştır. Her gelen yeni nesil O'nun filmleriyle büyümüştür. O bir orta direk, bir gülen adam, sevimli bir hırsız, bekçiler kralı, bir korkusuz korkak... Mevcudiyetiyle her zaman aramızda olacak, yokluğuyla yürek burkacaktır.

Tansel SETTAŞI

SEVGİLİ

MARGUERITE DURAS

IRMAKTAN GEÇİŞİN ÖYKÜSÜ

Sevgili, bir aşk öyküsü değildir. Hayatın içinde düğüm düğüm olmuş bir aşkı anlatan bir kitap için bu cümleyi yazmak elbette akıl kârı gibi görünmüyor fakat Marguerite Duras'nın hayatına baktığımız zaman öykünün aşktan çok daha başka şeyleri anlattığını rahatça anlayabiliriz. Birbirine bakan ama birbirini görmeyen, birbiriyle konuşan fakat birbirini duymayan, birlikte yaşanan fakat farkında olunmayan bir hayatın kareleri tam olarak anımsanmayan fotoğrafını betimliyor Duras.

Yaşlandıkça, yüzümüz yaralarımızın şeklini alıyor. Eksikliklerimizin, onları tamamlamak için yenileceğimizi bile bile girdiğimiz savaşların, doğacak her gün için biriktirilen umutların azar azar tükenme hikâyesi var yüzlerimizde. Duras'nın yüzüne şekil veren yaraların en belirginini gençliğinde yaşadığı ve hayatının sonuna dek unutamadığı, kendinden yaşça büyük bir Çinli ile yaşadığı aşkı. On beş yaşında Uzakdoğu'da, başında bir erkek şapkası, nerden baksanız vücuduna eğreti duran kıyafetleriyle Avrupalı bir kızın var olma çabasını betimler Duras. Betimler diyorum zira yazar, hayatının bir öyküsü olmadığını, odak kavramının hayatında hiç yer etmediğini belirtir kitapta, anlatıcının gözünden gördüklerimizin tamamı, birer fotoğraf karesinin kelimelerle tanışma serüvenine döner böylece. Kardeşlerinin ve annesinin hayat karşısındaki belirsiz duruşu, hayata olan güvenini yavaş yavaş yiyip bitirir.

Ertesi sabah her şeyin değişeceği umuduyla uyuduğunuz oluyor mu hiç? Telaşın, isyanın, yok oluşun yerini dingin bir yaşamın alacağına dair umutlarınız sabah uyandığınızda her şey değişecek diye fısıldıyor mu kulağınıza? Peki ya,

gözlerinizi açtığınızda her şeyin aynı olduğunu, aynı bitimsiz umutsuzluğun hayatınıza iliştiğini, aynı hiçliğin hayatınıza tutunduğunu fark ettiğinizde 'nerde kalmıştık' diye sordunuz?

Tıpkı bir oğlan çocuğu gibi giyinen Avrupalı bu küçük kız, sevgilisinin koynuna ne zaman girse, uyandığında hayatını sarıp sarmalayan hiçlikten kurtulmayı umut ediyordu, ta ki hiçliğin hayatın kendisi olduğunu anlayana kadar. Zaman zaman iyice bulanıklaşan görüntüler olayların zamanı ile ilgili bazı soru işaretleri uyandırır da fotoğrafların geneline baktığımız zaman, yazarın kaygılarıyla ilgili kesin bir sonuca varıyoruz.

Anlatıcı, ırmağın yolunu tamamlayıp, umutsuzluğu bir elbise olarak giydiğinde, geri dönüş yolunun olmadığını ve yazabilmenin, hayatın yollarını çığnemekten geçtiğini biliyordu artık. Belki de bu yüzden her şey bittikten, kapılar kapandıktan çok sonra, kitabın son cümlelerinde özetleniyordu hayatın kendisi.

"Savaştan yıllarca sonra, evlenmeden, çocuklardan, boşanmalardan sonra, kitaplardan yıllarca sonra, karısıyla Paris'e gelmişti. Ona telefon etmişti. Benim. O da sesini işitir işitmez tanıdı. Yalnızca sesini işitmek istiyordum, demişti. Benim, merhaba, diye yanıtlamıştı o da. Gene sivilivermişti adam, eskisi gibi korkuyordu gene. Sesi titremeye başlamıştı birdenbire. Ve bu titremeye birlikte, birdenbire, o Çinli ağzını yeniden buluvermişti. Kitaplar yazmaya başladığını biliyordu, Saygon'da anneyi görmüş, ondan öğrenmişti. Ortanca kardeş için de onun adına üzülmüştü. Sonda ne diyeceğini bilemez olmuştu. Sonra bunu söylemişti ona. Her şeyin eskiden nasılsa öyle olduğunu, onu hala sevdiğini, hiçbir zaman sevmemezlik edemeyeceğini, ölünceye dek seveceğini söylemişti."(s.104)

Sevgili bir aşk öyküsü değildir, en sade deyişle; yalnızlığın, varoluş bunalımının ve ötekinin öyküsüdür.

Elif GÜLAÇ
Fransız Dili ve Edebiyatı
IV. Sınıf

KARADUT

Karadutum, çatal karam, çingenem
Nar tanem, nur tanem, bir tanem
Ağaç isem dalımsın salkım saçak
Petek isem balımsın ağulum
Günahımsın, vebalımsın.

Dili mercan, dizi mercan, dişi mercan
Yoluna bir can koyduğum
Gökte ararken yerde bulduğum
Karadutum, çatal karam, çingenem
Daha nem olacaktın bir tanem
Gülen ayvam, ağlayan narımsın
Kadınım, kırsığımsın, karımsın

Sigara paketlerine resmini çizdiğim
Körpe fidanlara adını yazdığım
Karam, karam
Kaşı karam, gözü karam, bahtı karam
Sıla kokar, arzu tüter
İlgıt ılgıt buram buram.
Ben beyzade, kişizade,
Her türlü dertten topyekun azade
Hani şu ekmeği elden suyu gölden.
Durup dururken yorulan
Kibrit çöpü gibi kırılan
Yalnız sanat çıkmazlarında başını kaşıyan
Artık otlar göstermelik atlar gibi bedava yaşayan
Sen benim mihnet içinde yanmış kavrulmuşum

Netmiş, neylemiş, n'olmuşum
Cömert ırmaklar gibi gürül gürül
Bahtın karışmış bahtıma çok şükür.
Yunmuş, yıkanmış adam olmuşum

Karam, karam
Kaşı karam, gözü karam, bahtı karam
Sensiz bana canım dünya haram olsun.

Bedri Rahmi EYÜBOĞLU

GECE GEZİNTİLERİ

Ağzımda mavi bir ıslık
Omuz başımda yıldızlar
Sırtımda kurşun yanıkları
Gültepe sokaklarını adımlıyorum
Derelerden caddeye uzanan
Yoksul işçi sokaklarını

Gözü yaşlı anaların ellerini öperim
Sabah çaylarını demlerim işçilerin
Genç kızlar sevda şiirleri ister
Gerçi sokaklar suskun sokaklar kelepçeli
Ama gece tepeleme yıldızla dolu
Mavilerim çocukların düşlerini

Bir ev var köşe başında boyasız
İki canı eksik iki dalı kırık
Her gece özenle iki yatak serilir
Bahar serinliği anamın elinde yumuşacık
Nöbetleşe yatar bizimkiler
Gece boyu şefkat beklenir

Parayla alınmazları satarım
Yoksul sokakların çerçisiyim ben
Heybem kavga nakışlı umut dolu
Bütün yasakların üstünü çizerim
Koşarak gelir çocuklar
Tamamlanır yarım kalmış yazılar

Biter elbet bu firari gezintiler
Kırık kapılı evinde Gültepe'nin
Bir bebek ağlar babası yitik
Ağzımda ıslık dönerim metris damına
Ağlama bebeğim
Türkülü sabah bırakırım kapına

Nevzat ÇELİK

PROMENADES NOCTURNES

*Un sifflement bleu sur mes lèvres
Les étoiles près de mon épaule
Les blessures des projectiles sur mon dos
Je piétine les ruelles de Gültepe
Elles s'allongent de la rivière jusqu'aux rues
Rues des ouvriers pauvres.*

*Je baise les mains de vieilles mères en pleurs
Le matin, je fais du thé aux ouvriers
Les jeunes filles me commandent des poèmes d'amour
Or, les rues sont taciturnes, elles sont en menottes
Mais la nuit déborde des étoiles
Je mets du bleu aux rêves des enfants.*

*Il existe une maisonnette morne au coin
Deux âmes y manquent, deux branches cassées
Chaque nuit on étale soigneusement deux matelas par terre
La fraîcheur de printemps dans la main douce de ma mère
On s'endort successivement dans la prison
Durant toute la nuit, on attend l'affection*

*Je vends des choses qu'on n'achète pas avec l'argent
Je suis mercier des pauvres ruelles
Mon bissac est plein d'espoirs brodés de lutte
Je raie tous les tabous de mes tablettes
Les enfants arrivent en haletant
On achève toute histoire incomplète*

*Ces sorties fugitives prennent fin sans doute
A Gültepe, dans une maison aux portes fracassées
Un bébé se lamente, son père s'absente
Un sifflement sur mes lèvres je retourne à la prison
Ne pleure pas mon petit
J'ai déposé un matin plein de chansons devant ta maison*

Traduit par : Galip BALDIRAN

SONSUZ BİR DÜŞ

Bu bir başlangıç, evet gebeyim benliğime, belki biraz yorgun düşer gözlerim, lakin bak unutmuşum geride kalanları. O kadar da zor değilmiş ayağını yere basıp direnmek hayata karşı.

Nasıl söylenir bilinmez.

Zor demek mi kolay, başa çıkmak mı? Ama ben bilmekteyim demenin daha zor olduğunu. Ve hep aralıdır kapım yaşanılanlara, besleyebilmek için var olan gebeliğimdeki benliğimi. Giden bedenim çıplak kalmasın diye değerlidir geçmiş. Ruha can katar.

Hayatta böyle paragraf gibidir. Noktayı koyarsın her birinin sonuna, ama bağlıdır bütününe çıkarır atamazsın. Hep bir başlangıç gerektirir. Yeni bir nefes, yeni bir umut, başlayabilmek için. O paragrafta üç beş cümleyle sınırlı tutarsın düşüncelerini ve duygularını, ama işte hayat gibidir aslı. Az yaşarsın, ama derinine yaşarsan bir başlık koyabilirsin ancak.

Eğer ellerinden düşerse düşler geçmişine, soluduğun nefese hesap verirsin. İşte o zaman seni var etmeye çalışır bedenin, lakin boşluklar çoğalır odanda. Bütününe kavuşmadan, beden rahat edemez.

Ruhtur bedenin aldığı yaraları saran. Nemli kalırsa gözlerin, gözyaşların çizer kaderini. Dudakların inanmaz olur koca bir başlangıcın sadece bir kelimeyle var olacağına. Ama mümkün değildir içinde hissedemeyeceğin bir heyecan duyabilmen. Aldığın nefes yorarken seni, hayata karşı mücadele etmekten geri duramazsın.

Sonsuz bir düşür işte, bu ruhuna dokunur, o sebeple de çıkarıp atamazsın...

İlknur REYHANDALI

ELMA ŞEKERİ TADINDA HAYAT

Hayatın en sorunsuz evresiydi çocukluk. Yaşanırken kıymeti bilinmeyen, büyüyünce hasretle anılan güzel bölüm. Tek yapılan oyun oynamak ve bunun tadını çıkarmaktı.

O sıralar zamanın geçmeyişinden yakınırsın, bir an önce büyümek isterdik hep. Aslında göz açıp kapayana kadar geçti yıllar, bir rüya gibi uyandık ve kendimizi büyümüş bulduk. O çok istediğimiz büyüklük geldi çattı. Tüm sorunları, sorumlulukları ve zorluklarıyla. İstedüğimizin bu olmadığını fark ettik. Geri dönmek istedik, yapamadık.

Aslında insanın karakteri o zaman da aynıydı. Gıcık olan hep gıcık, geçimsiz olan her zaman geçimsiz. Ama o zamanlar insanların bu halini dert edinmezdik kendimize. Hayal kırıklıkları donatmazdı etrafımızı. Her yeni insan için acaba demezdik.

Bu yüzdendir geçmişini hasretle anmamız, değerini bilmediğimiz o zamanlara geri dönmek istememiz. Yaptığımız her hatanın çocukluk olduğu, nazlandığımız, şımartığımız, elma şekerini kanser korkusu olmaksızın yediğimiz, insanların içini bilmediğimiz, yiyeceğimiz darbelerden bihaber yaşadığımız o günlere...

Kezban YAVUZ
Fransız Dili ve Edebiyatı
III. Sınıf

KARANLIĞIN YÜKSELİŞİ

Sahile sokulur balıkçıları ürkütüp
Solgun ışıkları, serin bir sabahta güneşin
Işığın saldırışı başlar karanlıkta.
Kimse görmemiştir neyse ki,
Uykudadır henüz hayat, şimdilik.

Sessiz fısıltıları denizin, uyandırır balıkları,
Günün ışığı korkutur, korkusuzdur çünkü
Her yerdedir, amansız zamansız çıkar karşısına
Balıkların ürkmesi de bundandır,
Öyle fısıldıyor martılar, bunu anlatıyor esen rüzgâr
Bir de hesapsız kıyıya vuran balıkçıklar...

Issız kalıyor deniz yükseldikçe tepede ışıdıkça güneş
Terk ediliyor nedensiz, sanki tek kişi, bir eş,
Ey zavallı, yitiriyorsa sevgilini
Bırak dostu, aşkını, sen de düşmanınla birleş.
Kaçınılmaz olur yenilgisi yalnızlığın, yanlışığın...
Kimsesiz kalacağına, kimse sensiz kalsın...
Ya da boş ver, doğacaksa güneş kim sessiz kalsın?...

Ahmet YAMAN

AYBİL

**BİLİŞİM & ORGANİZASYON
YAYINCILIK**

Eseriniz için doğru seçim...

**SİYAH BEYAZ - RENKLİ
FOTOKOPI
KİTAP
TEZ
CİLT
DERGİ
AFİŞ
POSTER
FLAMA
BAYRAK
KIRTASIYE
YAYIN DOSYASI
TARAMA
FAX - ÇIKTI**

**SİYAH BEYAZ - RENKLİ
KİTAP
DERGİ
MAKALE
YAYIN
BİLDİRİ
SÜRELİ YAYIN
İNERAKTİF
WEB TASARIM
ELETRONİK YAYIN
YAYIN DOSYASI
TEZ**

info@aybilkopi.com
www.aybilkopi.com

Tel: (0332) 223 14 25 Fax: (0332) 241 15 23
Adres: Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi
Dijital Baskı Merkezi Selçuklu/KONYA

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ EDEBİYAT FAKÜLTESİ FRANSIZ DİLİ VE EDEBİYATI

ADIM

KÜLTÜR SANAT VE EDEBİYAT DERGİSİ

Ocak 11 - Şubat 11

Sayı 5

Adını Emin Adımlarla İleriye Taşımayan
Aydınlanamaz...

ADIM[©]

İki Aylık Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi

Sahibi ve Sorumlu Müdürü

Leyla ÇALIŞKAN

Yayın Yönetmeni

Pelin YALÇINKAYA

Yayın Kurulu

Leyla ÇALIŞKAN

Pelin YALÇINKAYA

Kezban YAVUZ

Mehmet BELEK

Hilal YILDIZ

Ceren ÇEKİLMEZ

2011-Ocak, Konya

Her Hakkı Saklıdır.

Derginin İzni Olmadan Hiçbir Yazı Başka Bir Yerde Yayınlanamaz.

Alınan Yazılar Yayınlanmasa Bile İade Edilmez.

Yazıların Sorumluluğu Yazarlarına Aittir.

Yazışma Adresi:

Selçuk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi

Fransız Dili ve Edebiyatı

Selçuklu / KONYA

adimdergisi1@hotmail.com

Dizgi

Kezban YAVUZ

0506 278 21 71

Basım Yeri

Selçuk Üniversitesi Aleaddin Keykubat Kampüsü Edebiyat Fakültesi

Zemin Kat Fotokopi Merkezi-KONYA

Telefon: 0332 223 13 96

İÇİNDEKİLER

BAŞLIK	YAZAR	SAYFA
EDİTÖR'den	Yayın Kurulu	2
Anlaşıldığın Kadarsın	Leyla ÇALIŞKAN	3
fiL	İlyas Eray ŞENTÜRK	4
Gelecek	Ahmet Alphan KAPLAN	8
Jetgiller	Kezban YAVUZ	8
Öyle Birini Bulun Ki	Mehmet BARTICI	9
Kâğıttan Perdeler	Elif GÜLAÇ	10
İslatmıyor Yağmurlar	Ahmet YAMAN	17
Bu Hikâye Senin	Tuğba ÇİFTE	18
Payına Düşen	Ceren ÇEKİLMEZ	18
Kaçıyorum	Mehmet BELEK	21
Kayıp Gizemler Dairesi	Yalçın APAYDIN	22
Clémence	Théophile GAUTIER	29
Merhamet	Çev. Pelin YALÇINKAYA	29
Hz. Mevlana'ya Göre Sema	Hz. Mevlana Tor. Celaleddin B. Çelebi	30
Le Sema	Çev. Esin TAŞKIN	32
Bir, İki, Üç	Burçin ERGİN	34
Yasak Sevgiliye Mektup	Hilal YILDIZ	34
Ah İnsanlar	Zeynep YAVUZ	35
Bir Güvercin Teleği	Hüseyin FERHAD	36
La Plume D'Une Colombe	Çev. Galip BALDIRAN	36
Senin Olmak	Göknil YALÇIN	37

EDITÖR'den

Adım Dergisi okurlarına bir kez daha merhaba...

Sizlerle buluşmanın heyecanı, bizlere tarifi imkânsız mutluluklar yaşatmaya devam ediyor. Öncelikle beşinci sayımızda da bizleri yalnız bırakmayan saygıdeğer hocalarımıza, sevgili arkadaşlarımıza, değerli yazarlarımıza ve siz kıymetli okurlarımıza teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Aralık ayında Mevlana Celaleddin-i Rumi'nin 737. Vuslat Yıldönümü, Şeb-i Arus (Düğün Gecesi) kutlamasıyla sona erdi. Bütün dönemlerin en büyük manevi önderlerinden birisi olan Hz. Mevlana'ya ev sahipliği yapmaktan gurur duyuyoruz. Onun sevgisi, merhameti, hoşgörüsü "gel, gel, ne olursan ol yine gel" çağrısı yerli yabancı birçok turistin onun düğün gecesine gelip ruhlarını arındırmalarına vesile olmuştur. Hz. Mevlana "insanların en hayırlısı, insanlara yararı olanlardır, sözün en hayırlısı da az ve anlaşılır olanıdır" diyerek vasiyette bulunmuştur. Ayrıca "hamdım, piştım, yandım" sözleriyle hayatını özetleyen Hz. Mevlana'yı bir kez daha saygıyla anıyoruz.

Adım Dergisi olarak, yeni gelen 2011 yılının herkese sağlık, mutluluk, başarı ve huzur dolu günler getirmesini temenni ederek, siz değerli okurlarımızı keyifle okuyacağınızı düşündüğümüz yazılarımızla baş başa bırakıyoruz.

Adım Dergisi Yayın Kurulu

ANLAŞILDIĞIN KADARSIN

İletişim iki ya da birçok kişi arasındaki bağı kurulmasını sağlayan bir araçtır. Karşındaki ne bağlıdır anlatmak istediklerin.

Ve anlattıkların bir dosta hitap ediyorsa, aklına gelebilenler onun anlayabildiği kadardır. Bazen gizlemek istersin onu, çünkü başkaları anlamasını istersin onunla arandaki bağı. Bu nedenle şifreler oluşturursun malum kıskançlıkları önlemek için. Oysa tüm duygularınla açıklamak istersin hayatı onun etrafında döndürdüğünü. O bilsin istersin, ama sadece o. Zira diğerleri öğrenirse, büyüğü bozulur bu saklı kalmışlığı.

Ve eğer bir sevgiliye hitap ediyorsa iletişimin yalnız o anlamalı seni. Diğerleri dışarıda kalmalı ki, siz, siz olun. Önce gözleri gelmeli gözlerinin önüne, ardından hayali belirmeli tüm gerçekliğiyle. İçinde kıvılcıklar kor olmaya çalışmalı. Sonradan volkanlar patlamalı kalbinde. Öyle volkanlar ki yanmaktan korkmayacaksınız. Yakmak kolay olmamalı hiçbir zaman. Fakat o nasıl yanıyorsa, sen de öyle yanmalısın onun için. Aranızda oluşturduğunuz şifreler sadece size hitap etmeli. Geride kalanlar, hiç olmalı. Yaşananlar her daim tazeliğini korumalı. Ve siz asla birbirinizden kopmadan yaşamalısınız. İkiniz birbirinize tehdit unsurlarıyla değil, silahı tetikleyen tutkuyla bağlanmalısınız. Bir sevgili bunu ifade etmeli, bir diğerinin hayatına nüfuz etmek için. Acılar da bir olmalı, mutluluk da... Sen o olmalısın, o da sen. Geride kalanlar ise hiç olmalı... Aşk burada devreye girmeli, bir şiir misali yakmalı bedenini. Ama öyle bildiğin ateşlerden değil. Öyle yakmalı ki, tutkunda erimelisin ve anlamlandıramadığın duygular yaşamalısın hiç mantık aramadan. Kâh gülmeli, kâh ağlamalısın. Sadece sevinç olmamalı onun senin

hayatındaki yeri. Sana acı çektirmeli ki, bir değeri olsun. Belki senin vicdanın olmalı o. Hiç kimseye hesabını vermeye çalışmadığın bir vicdan (off bu çok ağır oldu). Vicdanında insan kendini bile kandıramaz. Çünkü her şey nettir. Hiçbir aldanmışlık yoktur. Eğriye eğri, doğruya doğrudur hayat. Bunun aksini kanıtlamaya çalışmak, kendini kandırmak olur.

Ve eğer iletişimin aile ise, paha biçilemez olmalıdır. Seni var eden hayatın temel diğeridir onlar. Sonsuz bir zevkin tesadüfünden doğarsın sen. Her ne kadar büyüdüm desen de, her zaman küçük kalırsın onların gözünde. Öyle bir göz ki bu, seni kimseyle paylaşamaz. Aslında paylaşmak istemez. Çünkü sen iki insanın varlığını onların nazarında ve teksindir. Senin aynı asla yeniden yapamazlar. Bu nedenle çok kıymetlisindir. Haksız da olsan senin savunucudurlar. Gözleri başka kimseyi görmez. Seni asla aldatmazlar. Aldatmak onlar için yalan demektir. Onlar sana asla yalan söylemezler. Sen nasılsan seni öyle kabul ederler. Kimi zaman sen onları istemesen de, onlar daima seni isterler.

Ve son olarak iletişimin eğer kendinle ise, kendine çeki düzen vermelisin. Değer verdiklerin senin için ne anlam ifade ediyorsa, sen de o paha biçilemez değeri kendine vermelisin. Kendinle sürekli konuşmaya çalışsan bile, bazı zamanlarda susman gerektiğini bilmelisin. Hayatına istediğin ölçüde yön verirken, hayatında olanları asla göz ardı etmemelisin. İletişimin gerçekten karmaşıkta sadece izlemelisin kendini ve değerlendirdiklerini. O zaman çözülebilir belki soru işaretlerin ve saklı sen.

Leyla ÇALIŞKAN
Fransız Dili ve Edebiyatı
IV. Sınıf

*"Düşüncen: kar kadar basit, kartopu kadar eğlenceli ve çiğ gibi çoğalabilir olsun.
Sadece şaşırmaq için plan yapman dileğiyle. Nice Senelere"
^^Mutlu kal hep^^*

fiL

Canımdı o. Ciğerimin köşesiydi. Kalp kapakçığımdı. Nerden baksan canımın içiydi işte. İç bir can yeleğinden farksızdı. Ve gitmişti. Sakatları alınmış bir hayvana dönmüştüm. Pek seçeneğim yoktu. İçimi bir şeylerle doldurup, en azından bir süs eşyası olarak rafları süslemeli ve saygıdeğer "yeni" alıcımı beklemeliydim. Basit planım buydu; o kadar basitti ki bir "B" planına ihtiyacım bile yoktu. Oysa içimi doldurmaya başlamamla, planımı gözden geçirmem gerektiğini anlamam, bir olmuştü.

O gideli bir hafta olmasına rağmen içimi o denli doldurmuştum ki kırk sekiz kilodan, elli üç kiloya yükselivermiştim. Üçüncü sınıf bir ironiydim; "yükseliyordum, ağırlaşarak!"

İçim doluyordu ve ben rahatlıyordum ama rafları süslemek kısmı giderek imkânsızlaşıyordu. Zira benim bir rafa kaldırılmam için küçük çaplı bir vince gereksinim vardı artık. Hali hazırda minyon olan çehreme sıfırlar ekliyordum. Yani minyonken, milyon olma yolunda ilerleyen çiroz bir birden farkım yoktu. Bir gibi tektim. Yani başıma iliştiğim sıfırlar kadar da boş hissediyordum kendimi ama diğerleri genel bir bakışla yüksek bir meblağ olarak okuyorlardı beni. Tekel bir ekonomide tavan yapmış bir üründüm. Ham maddem aşktı ve artık aşk bulmak imkânsızdı. Buna karşın Hangi vitrine koyulursam koyulayım sadece ben görünüyordum, diğer objeler ya devleşen kıçımın altında kalıyorlar ya da benim bulunduğum vitrini terk ediyorlardı. Devleşen cüsemle terkedilmiş seyyar bir adayı anımsatıyordum. Ve hiç kimse, ıssız bir adaya düştüğünde yanına tombul bir arkadaş almayı düşünmüyordu. Bu suretle sadece tekil arkadaşlar edinebiliyordum. Oysa ben kalabalıklardan hoşlanırdım hep. Sanırım artık içim o denli kalabalıktı ki diğer insanlar bunalıp gidiyorlardı. Yalnız kalmalara da alışmıştım; insan her şeye alışa biliyordu ama yalnız kaldığım her an daha boş hissediyor ve daha çok dolduruyordum içimi. Dolduruşuma geliyordum; kimseyi bulamayıp, kedimi doldurmaya kaldığım yerden devam ediyordum.

Etrafımdakiler o kadar abartılacak bir şey olmadığını söylüyorlardı. Balıketli sayılabiliyordum! Sayıla bilirdim elbet hatta birkaç balina daha bulsam en yakın kıyıya bile vurabilirdim kendimi. Toplu bir intihar hafifletici bir sebep sayılabiliirdi belki tanrı katında. İnsanlar biçare beni küçük dünyalarına yerleştirmeye çalışıyorlardı. Yerleştiğim her yeni dünyada, fanusa tepilmiş irice bir gösteri foku gibi durduğumu umursamıyorlarmış gibi yaparak. Bu durumun ne denli iç burktuğunu anlatamam. Akıldan geçenler bile ağır ve aksaktı artık. Atmışlar, yetmişler ve seksenler denildiğinde aklıma ne çiçek çocuklar ve Pinkfloyd ve ne de Abba ve darbe geliyordu; artık sadece basküller dolanıyordu beynimde. Sadece düşüncelerim değil dilim de değişmişti. O da tombullaşıyordu.

"Şu çocuklara bak! Cıvıl cıvıllar."

^^Evet! Ne kadar hafifler!^^

"Aaaa... Yıldız kaydı gördün mü?"

^^Evet! Kantar katranı gibi yarım bir daire çiziverdi, hızla. Tanıdıkta sanki!^^

Ve en beteri artık sizle moda hakkında konuşulmayışıydı. Elbiseler neyse de iç çamaşırlarından bahseden hiç kimse yoktu. Sadece kozmetik konuşabiliyorlardı.

"Şu mankenin üzerindeki bak! Muhteşem!"

^^Hangisinin?^^

"İhmm... Şunun, şu eee sağdakinin üzerindeki, imm tepesindeki yani kafasındaki dernek istiyordum yani sacının boyası işte... Bence o... O renk seni açar!"

Hep birlikte gidilen öğle yemekleri, mesai sonrası ofiste kalıp kızsız sorunları işe yansıtma terapileri, kaçamak cumartesi geceleri, hep beraber çıkılan alışverişler... Yoktu artık; o da yoktu. Yemek tarifleri vardı, yeni tatlar, tatlılar...

Öğle yemeklerini yediğim restorandaki çalışanların ben gelince yüzleri gülerdi. Ben burada içimi doldurmaya başladım başlayalı sandalyeler, masalar yenilenmiş, kireç olan duvarlar saten boya olmuş ve tek tip kıyafet uygulamasına geçmişti ki çalışanların tek sıkıntısı bu olmuştu. Yani bir buçuk sene içinde bu küçük dürmümcü yandaki dükkânı satın alarak iş hacmini benim iç hacmim sayesinde bir hayli büyütmişti. Yine bir öğle yemeği sonrası beni taşımaya alışkın kaldırımların üstünde ve beni görmeye mahkûm insanların arasında ofisime doğru yürümeye başlamıştım. Yine sürekli asansörü düşünüyordum. Garibim! Bazen beni taşıyamıyordu. En az üç sefer tek başıma bozmuştum kendisini. Zahiri hortumumu ve küçük kuyruğumu kapısına sıkıştırarak kapasitesinin yetersizliğini ona tekrar tekrar hatırlattığım kriz anlarını, saymıyorum bile. Bu krizler bazen o denli sık ve derin oluyorlardı ki asansör tamircimiz artık yanında iki kutu antidepressanla dolaşmaya başlamıştı. Biri kendisi diğeri ise bizim asansör içindi. Evime tırmanan asansördense bahsetmek bile istemiyorum. Apartman asansörleri hep dardır ve genişletilmeleri neredeyse imkânsızdır. Bunun biliniyor oluşuna rağmen her apartman toplantısında apartman sakinleri, sıklıkla bozulan asansörün bir hastane asansörüyle değiştirilmesinin külfetinden dem vuruyorlardı. Sanki hastane asansörleri genişmiş gibi! Onlar da dardı; içlerinde bir sedye varken ki bu cümledeki sedyenin ben olduğumu düşünürsek durum daha da vahim bir hal alıyordu.

Kısaca yine o berbat anlardan biriydi. Her adımda yeryüzünün acı çekişine sebep oluyordum sanki ve gökyüzünün bile taşıyamadığı bir meteoroloji balonu olarak yüzüm asık; tıpası çekilmemiş küvetler gibi taşarak, evrile devrile yürüyordum.

"Burada yazarın meteoroloji balonlarından bahsedişine şaşmıyorum. Zira çoğu insan UFO'ları meteoroloji balonlarıyla karıştırır. Ve ben de bu cüsseyle sanırım tanımlanamayan cisimlerin başını çekiyor falan oluyorum yazarın gözünde. Bu da üçüncü sınıf bir ironiydi. Siz hiç tombul bir marslı çizimi gördünüz mü? Göremezsiniz. Uzaylılar hep incedir. Sanki evrende bir yerlerde çok iyi bir diyetisyen varmış ve tüm uzaylılarda onun öğütlerine harfiyen uyuyorlarmışçasına bir düşünce hâkimdir bizlere. Bilmem belki de dünya dışı zeki varlıklarımız, hiç sevmemiş ve hiç terk edilmemişlerdir. Neyse ben sözü üçüncü sınıf yazarımıza bırakayım! Buyurun efendim."

^^Teşekkür ederim!^^

Kafamı kaldırdığım ender anlardan birinde; o dükkânı gördüm.

"Eee çokbilmiş yazar bozuntusu, sonra ne oldu? Merak ediyorum vahim sonumu! Tahmin etmek güç değil. Bu noktada karakterde bir uyanış ve sonrasında bir değişim olması gerekiyor. Yanılıyor muyum? Yani şimdi bir şey olacak ve ben bir anda her şeyi unutup zayıflamayı dü-

şüneceğim; öyle mi? Ne göreceğim merak ettim? Yakışıklı bir kasiyer mi? Bir beslenme uzmanı numarası daha mı alacağım yoksa? Yoksa o dükkân bir spor salonu falan da; ben de indirim levhasını mı görüyorum yani? Hayırdır? Ne oluyoruz?"

^^Bu tavrınız canımı sıkıyor ama bırakında yazayım!^^

"Seni çözdüm yazar. Başta dram bir karakter yarattın ve sonra kendi durumuyla dalga geçecek kadar öz güven kazandırdın ona. Ve şimdi de onu zayıflatarak gönlünü alacaksın, öyle mi?"

^^Hayır, bakın! Öyle değil! Yani o kadar basit değil. Evet, zayıflayacaksınız ama sandınız gibi değil.^^

"Sen onu benim külahıma anlat. Tamam, kabul etmeliyim şu: "Ham maddem aşktı ve artık aşk bulmak imkânsızdı." zıvalığın iyiydi; ama şu asansör ve sedye mevzuundan sonra kaç kilolu kadın bu öyküyü okumaktan vazgeçti ve sana lanet okumaya başladı acaba? Çitten merak ediyorum! Ki burada atladığın bir mevzu daha var; her kadın kendini biraz kilolu sanır!"

^^Bakın bırakmıyorsunuz ki bitireyim! Sizi bir çırpıda zayıflata bilirim. Birkaç cümleye bakar, bilemediniz bir iki paragraf. Hepsi hepsi bu!^^

"Huuuuu çekiliiiiiiin düşüyörrrr. Neredeyse devirdiğin çamların yerine yenilerini dikmeye kalksan ömrün elvermeyecek. İyi ki zamanında girmişim araya. Utanmadan çaylak bir diyetisyen gibi atıp tutuyorsun birde! Hâlbuki çağımız beslenme uzmanı çağı. Bundan bile bir habersin!"

^^Bakın ama susmazsanız konsantre olamam ki buda sizi böylece yarım bırakmama sebep olur.^^

"Heeee... Şimdi anlaşıldı. Demek ki senin de derdin bu. Yani yarım bırakılmış işler. Ve fütursuzca intikamını biz kilolu kadınlardan allıyorsun; öyle mi?"

^^AAA... Siz fazla oluyorsunuz ama!^^

"eheheh... Fazla olurum tabi. Özgüven bende gani ve maşallah o denli abarttın ki beni; baksana hastane asansöründe sedyeyim, fanusta gösteri fokuyum, yürürken dünyayı inletiyorum... Sonrasında ne yazacaktın merak ediyorum? "Bir dirhem et, bin kusur örter. Aldırma!" Gibi şeyler mi? Yoksa "Herkes nasıl seviştiğimi merak ediyordu!" cinsinden şeyler mi? Öykünün sonunda, öleceğini anladığında doğduğu yere göç eden fillerden mi nemalanacaktın da öykünün adını o yüzden mi "fil" koydun? Bak bak; birde hortumu anımsatsın diye büyük "L" kullanmış. Şuan acıdım sana doğrusu! Ne kadar da basitsin."

^^Hayır! Hortumla bir alakası yok o L'nin. Tersten okunsun ve Lif'e vurgu yapsın istedim.^^

"Lif ne alaka? Dur dur. Şimdi çözdüm! O dükkân bir doğal ürünler cenneti ve ben doğal bir lif olan deniz süngerlerini görüp onların suyu emince genişlemelerinden ve suyu salınca küçülüşlerinden feyiz alarak, kendime çeki düzen mi verecektim?"

^^Hayır! Yani aslında evet! Tam olarak öyle olmasa da... Öyle sayılır. Basit planım buydu.^^

"Dur tahmin edeyim: O denli basitti ki bir "B" planına ihtiyacın bile yoktu, öyle değil mi?"

^^Şey... Evet!^^

"Ama benim araya girişimle planını gözden geçirmen gerektiğini anlaman bir oldu!"

^^eheheh... Evet! Beni yakaladın! Özgüveni tavan yapmış karakter bozuntusu seni! Peki, şimdi ne olacak? Ya da sen ne önerirsin? Sonun nasıl olsun istersin?^^

"Hımm... Öncelikle şu zayıflama mevzuunu geç. Tüketilen her şey, bir anıdır gözümde. Tüketilişlerinin bir sebebi vardır. Tüketilen zaman hatta insan bile olsa, bir amacı vardır. Kendini bile tüketse kişi, bir bildiği vardır. Evet! Kiloluyum ve böyle kalmak ve böyle olmayı yadsımak arasındaki o ince hattayım. Ama hangimiz değiliz ki?"

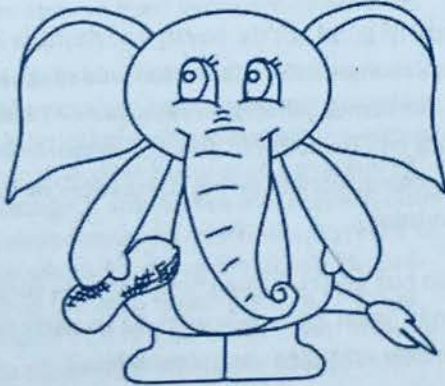
Sen mesela, yarım bıraktıkların, sadece öykülerin de değil; yarım bırakılan ilişkiler, eşelenmemiş topraklar, sorgulanmamış geçeler, yarım kalan dostluklar, yarım kalan günlerin hatta yarım bırakılmış yılların var. Ömründen kaç günü yaşanmamış sayardın desem; belki "Hiç!" dersin. Ama biliyorum ki kaydığını gördüğün fakat dileğini saklı tuttuğun çok yıldız oldu, hayatında. Ellerinden düşürüp kırdığın birçok kadın; sen düşerken uzanmaya tenezzül etmeyen, niceleri oldu. Olur, şey bunlar. Olmazla ölmez, nadirdir. Kimi ökü z yer doymaz da kimine içtiği su dokunu verir. Anlıyorum seni! Tombullaştırdığı karakteri bile zayıflatarak gönlünü almaya çalışan, kırıp dökmekten çekinen, evde kadın olmasa bile klozetin oturağını kaldırıp işeyen garip bir yaşam formusun. Eminim pire için yorgan yakmamışsındır hiç; yaktıysan bile, tekmelememişsindir, yorganı yanarken. Sen yorganın karşısında durur ve düşünürsün; cenazesi yakılan bir Budist gibi üzgün.

Sana benzeyen bir adam vardı dün bir kafede. Şöyle dedi taburesini çekerken " Kafeye de sırtı mı döndüm ama bana şimdi kırılmasın?" Gülüştüler masadakiler; adam da güldü ama farklı. Kafasından neler geçti gördüm. Eğlenceli şeylerdi, tüm kafeye dönüp "Kumruma bakmayın! Size de sırtımı dönmüş oldum ama..." bile demek istedi, inanır mısınız? Ama demedi. Bende adama "Önemli değil!" demek istesem de diyemedim. Hâlbuki o öyle dese ve bende böyle desem; öyle böyle olmayan bir hayatımız olurdu! Herkesin anlatacağı bir anısı daha olurdu. Fena mı?

Yani sevgili yazar bozuntusu; zayıflatma beni "Önemli değil!" inan ban hiç önemli değil. Bırak ta anlatacak bir anımız daha olsun, fazladan!

Mutlu kal hep."

^^Sen de, mutlu kal hep^^

İlyas Eray ŞENTÜRK
Başlangıç – 07/10/2003
Tamamlayış – 21/12/2010

GELECEK

Karanlık eserken avuçlarımın içinde, bir şiir uysallığı çökmekte üstüme. Bir dünya yanar, herkes kerevetine çıkar ve seyreder. Dünyam yandığında gülümserken seyirciler, içimdeki huzuru anlatamam hiçbir korkağa. Anlatamam; geçmiş geçmişte kaldığı kadar güzel, filmler sahnede kaldığı kadar. Tam hayatın ortasından bahsediyorum evet, tam avuçlarımın içinden. Ve kopkoyu karanlığın avucundaki mutluluğun dudaklarımdaki kadim duasından. Dinlesen filvaki ne hoş sedadır kâinatın derinliklerine usulca bıraktığım kelam. Dinleyecek gücü olana güzeldir elbet dile gelen her aşk, ve akıl; âşık olduğu kadar dinçtir illa. Cennete sevdalanmaktan ötedir veya cehennem alevlerini düşünür tir tir titremekten evladır aşk, bilene ve düşünene gerçek o kadar tatlıdır.

Çamuru ruhlarından silkeledikten sonra çirliçiplak kalmalı insan. Ancak o zaman görür, duyar sevgilinin tatlı sesini ve ılık nefesini. Hissetmek için geçer zamanın kadrajının önüne, bir enstantane bırakır geçmişin derinliğine ve bir gelecek yaratır. Gelecek var olmamıştır daha, insan yaratana kadar da var olmayacaktır. Nefes alıp verebildiğimiz, düşünülmemiş ve hayal edilmemiş zamanlara gelecek demek, yalnızca yaşamak hissine hakarettir ve gelecek; eğer yaratılırsa gelecektir.

Ahmet Alphan KAPLAN

JETGİLLER

Dönüp geriye bakınca insan, inanamıyor bir zamanlar içinde yaşadığı anın ne kadar geride kaldığına. Çünkü yaşamaktayken geçmek bilmiyordu vakit. Ve tekrar o sürece göz atınca dünyanın, teknolojinin, insanların ne ara bu hale geldiğini kestiremiyor.

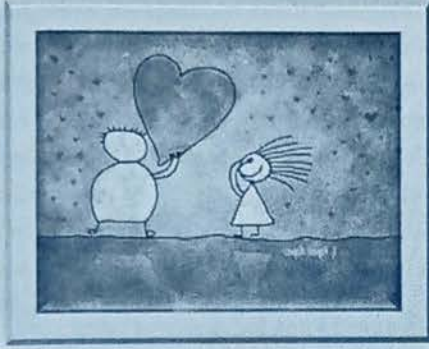
Ne kolay alıştı insan tüketmeye, üretmeye gerek duymadan. Nasılsa var birileri düşünen. Tek başına dünya mı değiştirilirmiş. Zaten sevmeyiz de taşın altına elimizi koymayı. Artık haber almak için aylarca beklemediğimizden mi bu boş vermişlik, değer bilmezlik? Ne kolay tüketir olduk sevgileri, ayağa düştü destansı aşklar. Bu denli maddesel düşünen insanların, uyuşturucuya ihtiyacı mı var?

Teknoloji gibi hızlı yaşıyoruz. Genç ölmeye mi meraklıyız? Uzay çağı dedikleri bu mu, yoksa insanın "hücre sel ışınlanma" gibi hayallerini bile gerçekleştirebilecek kadar ilerleyecek mi bilim? Ve ömrümüz o günleri görmeye yetecek mi? Ya da bilim bir gün ölümsüzlüğün dahi formülünü bulabilecek mi?

Hepsi iyi güzel hoş da, hayatı kolaylaştıkça içi boşalan insanlarla dolu bir dünyada sevgi, saygı, merhamet bilmeksizin yaşansa ne? Yaşanmasa ne? Teknolojinin getirdikleri tatmin edici de götürdüklerinin yerine koyabilecek ne var elimizde?

Öyle hızlı geçti ki zaman, insanları aynı süre içinde iki kat eskitmeye yetti. Ya da nedir bu bendeki erkenden yaşlanmışlık hissi?

Kezban YAVUZ
Fransız Dili ve Edebiyatı
III. Sınıf

ÖYLE BİRİNİ BULUN Kİ...

Öyle birini bulun ki, işe giderken serviste uyuduğunuz uyku gibi uyuyun yanında tedirgin ama tatlı, yarım saatte 10 kere uyanın ve onu her gördüğünüzde tekrar sevinip ona biraz daha sarılın. Her uyanışınızda onu öpün ama öyle ki öpüldüğünü sadece hissetsin ama o melek uykusundan uyanmasın. İçinde nereden geldiğini anlayamadığı bir mutluluk olsun.

Öyle birini bulun ki, gördüğünüzde değil görmediğinizde nabzınız artsın, sabah sizi uğurlarken kokusunu alın alabildiğiniz kadar yanınıza. Gününüz ne kadar kötü geçerse geçsin "O var ya" deyin... Akşam onu görecek olmanın heyecanı sarsın içinizi. Kendisine bisiklet alınan çocuğun okuldan eve döndüğü coşkuyla dönün evinize. Size hiç bir dostunuzun edemeyeceği yardımı etsin ve bunu kimseye belli etmesin.

Öyle birini bulun ki balkonda gece Temmuz sıcaklığında yanağına bulaşan, aşererken serinlemek için içtiği karadut suyuna karışmış gözyaşının, terinin, annelik kokusunun karışımını öpün ve bu tattığınız sizin için cennet meyvesi olsun. Birkaç saniye cennetin fragmanını seyredin. O an onun sıkıntısını yüklenemediğiniz için üzülün. Elinizi karnında tutup içinizden "inşallah kızım olursa aynı ona benzesin deyin" ve bunu ona bile söylemeyin dileğinizin kabul olması için. Ona sahip olduğunuz için ne yapsanız yeterince şükredemeyeceğinizin korkusu sizi ürpertsin, o sıcakta siz buz kesilin ve onun ağrıla-

rını, ateşini düşürmek için siz doğal bir soğutucu olun, size sarılın serinlemek için. Göğsünüze yaslasın başını, şişen ellerini ayaklarını ovun, hissettiği güven, sevgi karnındaki çocuğa sağlık olarak aksın analık hormonlarından. Sancılarının en etkili, ama yan etkisiz ağrı kesicisi gözle riniz olsun.

Öyle birini bulun ki, sizden "eline sağlık" demenizi bile beklemesin. Sadece bakışınızdan anlasın sizin ne demek istediğinizi. Nefesinizin tınısından anlasın derdini. Cümleler, kelimeler girmesin aranız. Yoksul bir sokaktan geçerken teneke meşrubat kutusuyla top oynayan tek eş, yırtık ayakkabılı çocuklara bir top alıp vermek seni ne kadar mutlu ediyorsa onu da o kadar etmeli. Eski bir ev yıkıldığında sen nasıl o evde yaşananları, o evin de bir zamanlar kim bilir ne cıvıltılı günler geçtiğini düşünüp üzülüyorsan o da o kadar üzülmeli. Hisleriniz arasında kot farkı değil, denklik olmalı.

Öyle birini bulun ki, en yakın arkadaşlarının bile yanında size sevgisini pek belli etmesin. En küçük nazardan sakınsın sizi. Ve arkadaşlarına dönüp "aradığım o demesin". Öyle arkadaşları olsun ki zaten onu aradığınızı bilsin.

Öyle birini bulun ki, olabilecek en mutlu hayatı bitirmenin rahatlığı ile ölmek isteyin onun elinde ve içinizde çok kısa bir moladan sonra nasıl olsa tekrar ve bu sefer zaman sorunu olmadan sonsuza kadar birlikte olacağınızın hazzı ile ayrılmak isteyin bu dünyadan.

Öyle birini bulduktan sonra kaybederseniz eğer, işte o zaman Allah'tan sizi bu dünyadan kovması için yalvarın. Çünkü bu sefer de siz yasak elmayı tattınız demektir. Bu dünyada olmaması gerekecek kadar güzel bir sevgiyle sevip cennet meyvesini tattıktan sonra size her şey zehir gibi gelecektir. Artık, kalan zaman angaryadır.

Mehmet BARTICI

KÂĞITTAN PERDELER

'Edebiyat nedir sorusuna yüzyıllar boyunca değişik yanıtlar verilmiştir. Gerçekten de nedir edebiyat? Bir söz, bir dil etkinliği midir sadece? Nasıl ve neden başlamış, kültürün içindeki yeri ne olmuştur?' (Sartre, 1948, 44).

Edebiyatın farklı tanımlamaları vardır. Bazı tanımlar sadece yazılı eserleri kapsarken bazı tanımlar ise sözlü eserleri de edebiyatın parçası olarak kabul ederler. Bu biçimsel tanımlamaların dışında bir de edebiyatın anlamını ve etkisini anlatan tanımlamalar da yapılmıştır;

Edebiyat, insanın dünyada var olusundan yok oluşuna kadar geçecek süre içindeki uzun yazgısının ayrılmaz bir parçasıdır. Bu nedenle kendisine sonradan bağlanan diğer sanat dallarının içinde kaybolmayıp onları içine alan evrensel bir sanattır. Çünkü edebiyat bir yerde insanın kendisidir.' (Aşkun, 1983, 124).

Nevhis Cem Aşkunun yaptığı tanımdan da anlaşılacağı üzere edebiyat insanla var olur

ve insanla biter. İnsan hayatıyla bu kadar bağlı olması şüphesiz ki insanın bağlı olduğu ve estetik gerektiren diğer sanatlarla da ilişki içinde olmasını sağlamıştır. Yedinci sanat olarak nitelendirilen sinemada edebiyatla ilişki halindedir. Güzel sanatların yedincisi olarak kabul edilen sinemanın, yine güzel sanatların en eski dallarından biri olan edebiyat ile olan ilişkileri sinemanın başlangıç yıllarına kadar uzanmaktadır. (bkz: Uğurlu, 1992, 135)

'Edebiyat sinemaya hem tema ve konu, hem de hazırlanacak senaryoya temel olacak metin bakımından malzemeler vermektedir.' (Uğurlu, 1992, 136).

Sinema edebiyatın çağdaş bir anlatım aracı, onun yeni bir gelişim boyutu olarak tanımlanabilir. Sinemayı yaratan güç edebiyatta toplanmaktadır. Başka bir deyişle, sinemanın birikimi edebiyattır. (Bkz: Aşkun, 1983, 125) Edebiyat sinemayı beslediği gibi sinema da edebiyatı besler. Kitaplıklardaki edebi yapıtlar kendilerine uzanan ellerde belli bir kültürel yeterlilik düzeyi ararken sinema salonlarında bu tür bir yeterlilik koşulu aranmaz. Bu kez sinema edebiyata yardımcı olur ve yine edebiyattan beslediği yapıtıyla edebi eserlere olan önyargıyı kırar. Nevhis Cem Aşkuna göre;

'Edebiyatın sinemayı besleyen geleneksel bir sanat dalı olarak onun kanalından kitlelere ulaşma olanağını da elde ettiği unutulmamalıdır. Sinema tek öğeli değil, başta edebiyat olmak üzere diğer sanat dallarını da yapısında topayan çok birle-

şenli bir sanattır. Ve edebiyat sinemanın taşıdığı sanat içeriğinde en önemli rolü oynamaktadır' (Aşkun, 1983, 129-130).

Birbirinden bağımsız iki farklı disiplinin birbirleriyle etkileşim içinde kalarak gelişimlerini ve varlıklarını sürdürdüklerinin bir göstergesidir bu. Çünkü edebiyat her zaman sinema için besin kaynağı olmuştur. Edebiyat sinemanın taşıdığı sanat içeriğinde en önemli rolü oynuyorsa, ona sürekli olarak malzeme sağlar. Bu malzemeler bir romanın konusu olabilir, tüm içeriği olabilir, anlatımı olabilir. Edebiyat malzemeyi sağlar ve etkileşimini sürekli tutar. Fakat bundan sonra edebiyat ile sinema arasındaki ilişki boyut değiştirir. Artık yazının dili görüntünün diline uyarlanma vakti gelmiştir. (bkz:Yüce, 2005, 32)

Edebi Eserlerin Sinemaya Uyarlanması

'Bir eseri çevrildiği dilin, konuşulduğu toplumun yaşayışına, inançlarına uyarlama iştir uyarlama. Uluslararası bir kültür bilinci gerektirir, analiz yeteneği gerektirir, bütünleştirici düşünce yetisi gerektirir, dilde hakimiyet gerektirir.' (And, 1964, 13).

Uyarlama alanında yapılan en iyi iş birliği edebiyat ve görsel sanatlar arasında görülmektedir. Romandan sinemaya, tiyatrodan dizilere, hikayelerden kısa filmlere bir çok uyar-

lama örneğiyle çok sık karşılaşılmaktadır. Roman ve öyküler başta olmak üzere pek çok edebi yapıt sinema sektörüne "senaryo hammaddesi" olarak görülmüş, beyaz perdeye aktarılmıştır. Sinema tarihi, sinemaya uyarlanmış sayısız edebiyat yapıtıyla doludur. Özellikle Türk sinemasında uyarlama örnekleri çok sık karşımıza çıkmaktadır. (bkz: Küçüküydüz, 1987, 23)

'Sinema kadrosunun senaristinden yönetmenine kadar tüm emekçi ve sanatçıların edebi duyarlılığa sahip olmaları gereklidir. Böyle bir duyarlılığa sahip olmayan sinema yapımcılarının ortaya gerçek bir sanat yapıtı koymayacakları açıktır.' (Aşkun, 1983, 125).

Son dönem Türk sineması yönetmenlerinden Zeki Demirkubuz ise Fransız varoluşçu yazar Albert Camus'un 'Yabancı' adlı eserini sinemaya 'Yazgı' isimli film ile kazandırmıştır. Demirkubuz'un edebiyat ile olan ilgisi ve aktif olarak yazması Albert Camus gibi felsefi düşünceler barındıran yazarın kitabından yaptığı çeşitli ödüller kazanan uyarlaması başarısını kanıtlamış, uyarlama yaparken edebiyat bilgisinin ne kadar önemli olduğunu ortaya koymuştur.

Kültürlerarası ilişki de uyarlamanın oluşmasına büyük etkindir. Türk ve Azeri kültürün ortaklığı sinemaya da yansımış, Atif Yılmaz tarafından yapılmış Cengiz Aymatov'un 'Kırmızı Eşarp' adlı eserinin uyarlaması Türk sinemasının en çok konuşulan filmlerinden biri, 'Selvi Boylum Al Yazmalım' olmuştur.

Edebiyattan sinemaya yapılan uyarlamalar sadece benzerlik gösteren kültürler arasında olmamıştır. Romantizmin İngiliz kadın yazarı Emily Brontë'un en ünlü eseri 'Uğultulu Tepeler' Metin Erksan tarafından 1966 yılında 'Ölmeyen Aşk' olarak Türk sinemasına uyarlanmıştır. William Shakspeare'in ünlü oyunu 'Hamlet', yine Metin Erksan tarafından 'İntikam Meleği/ Kadın Hamlet' ismiyle 1976 yılında sinemaya uyarlanmıştır. Bir tek başrol oyuncusunun ismi değişmemiş diğer tüm karakterlere Türkçe isimler verilmiştir. Hamlet karakteri orijinalinin aksine kadın olarak canlandırılmıştır.

Uyarlama sadece bir eserden yapılabılır. Uyarlama yapılan eserin geçmişide önemlidir. George Cukor'un 1964 yılında çektiği 'Benim Güzel Meleğim', Alan Jay Render'in kitabı 'My Fair Lady' ve George Bernard Shaw'ın 'Pygmalion' adlı oyununun birleşiminden oluşmuştur. Ertem Eğilmez ise George Cukor'un filmini 1970 yılında 'Sürtük' adlı filme uyarlamıştır. Bunun gibi Mitchell Leisen 'Golden Earrings' filmini Yolana Foldes'in aynı adlı eserinden uyarlamış, 1966 yılında Orhan Aksoy ise Leisen'in filmini uyarlamış, 'Altın Kúpeler' adlı filmi Türk sinemasına kazandırmıştır.

Edebiyat ve Sinema Arasındaki Etkileşimler

Sanat, biçim-içerik ilişkisinin birlikteliğiyle var olmaktadır. Biçimsel öğelerle içeriksel öğelerin yoğrulmasıyla sanat yapıtı vücut bulur. İki farklı sanat dalı, edebiyat ve sinemanın birlikteliği de benzer bazı içeriksel ve biçimsel

özellikler taşımaktadır. Anlatım dillerinin bazı ortak özellikleri vasıtasıyla etkileşim içerisinde dirler. Her iki sanat dalında da türler bulunmakta ve farklı yaklaşımlarla da olsa bir öykü anlatılmaktadır.

Edebiyat ile sinemanın en büyük ortak noktalarının, ikisinin de uzun ve ayrıntılı olayları anlatıyor oluşu olduğunu söylemek yanlış olmaz. Ele alış ve anlatım biçimleri farklı olsa da, ikisi de kendilerine has yöntem ve tekniklerle konu aldıkları olayı en etkili şekilde işlemeyi amaçlar.

"Sinemanın anlatı potansiyeli öylesindedir ki, en güçlü bağıni resim, hatta tiyatroyla değil romanla kurmuştur. Hem filmler hem de romanlar çok ayrıntılı uzun öyküler anlatırlar..." (Monaco, 2000, 47).

Her iki alanda da türler söz konusudur. Sinemayı genel olarak kurmaca (fiction) ve kurmaca olmayan (non-fiction) olarak ayırabiliriz. Kurmaca sinemada başlıca karşımıza çıkan film türleri drama, bilim-kurgu, müzikaller, komedi, korku, savaş, tarihsel dönem, western, canlandırma, kara-film (film-noir) gibidir. Kurmaca-olmayan sinemada da türleri genel olarak belgesel filmler biçiminde ele alabiliriz. Edebiyatta ise türler oldukça fazladır ancak William K. Ferrell'e göre edebiyatın dört temel türü (genre) bulunmaktadır:

"...şiir, kurmaca (fiction), kurmaca-olmayan (non-fiction), ve drama."
(Ferrell, 2000: 31) Yine Ferrell edebiyatın alt-türlerini romans, macera, bilim-kurgu, gizem (mystery), korku, güldürü, ve drama olarak belirlemektedir. (Ferrell, 2000, 31).

Bu tür belirlemeleri sinema için de geçerlidir. Keith Cohen gösterge bilimsel açıdan farklı sinema ve edebiyat gibi iki ayrı sistemin aralarında nasıl bir ilişki bulunabileceği biçimindeki bir çalışmaya, her iki sanat dalında da benzer kodların birden fazla sistemde yeniden ortaya çıkabileceği yolundaki sonuçla varılabileceğini söylemektedir. Başka bir deyişle, görsel ve sözsözsel öğeler geniş bir anlam sisteminin bağdaşık parçalarını oluşturarak iki sanat dalının benzerliklerinin odaklaşması olarak görülmesi biçiminde özetlemektedir (bkz:Cohen, 2000, 696). Deneme, gezi, şiir, roman, öykü, eleştiri, röportaj gibi edebiyatın her türü sinema için kaynak oluşturmaktadır. Edebiyat türlerinin sinema türleri ile benzerlikleri bulunmaktadır. Örneğin metin düzeyinde bir deneme ile bir belgeselin, bir roman ile kurmaca herhangi türden bir filmin arasındaki benzerlikler dikkat çekmektedir. Yalnızca anlatım biçimi olarak edebiyat yazınsallığı ön planda tutarken sinema görselliği kullanmaktadır.

Hangi roman türünden söz ediyorsak edelim (tarihsel, biyografik, izlenimci, romantik, vb.), hepsinde ortak olan yön kullandığı araçtır: yazı dili. Sinemada da senaryo, çekim ve çekim sonrası aşamalarında kullandığı dil sinematografik dildir. Sinematografik dili göstergeler ve bu göstergelerin oluşturduğu bir sistem oluş-

turmaktadır. Sinemayı bir roman ile karşılaştırdığımızda bir çekim (filmde kameranın çalıştırılıp durdurulduğu ana kadar olan bölümü) bir cümleye eş olduğunu söyleyebiliriz. Bir örnek vermek gerekirse; "Adam kapıdan çıkarak önünde uzanan yol boyunca ilerler" biçimindeki bir cümle sinemada kameranın adamı kapıdan çıkarak yol boyunca ilerleyişini takip eden bir çekimle eşdeğer olmaktadır. Sinemanın dil ile olan benzerliğini James Monaco şöyle betimlemektedir:

"Sinema bir dil değildir ama dil gibi olması nedeniyle, dil araştırmalarında kullandığımız yöntemlerin bazılarını sinema araştırmalarını uygulamak yararlı olabilir" (Monaco, 2000,153).

Film dilinin kullanımındaki özelliklere Bazin şu şekilde değinmektedir:

"...sinema nicelik yönünden şimdiye kadar çoğunlukla her şeyden önce estetik biçimlerde ortaya çıkıyor. Bu bir boş film kilometresi sorundur: Bir metrelik teknik filme karşılık yüz metrelik öykülü film çevrilmektedir. Bu tıpkı dilin onda dokuzunun roman ya da tiyatro oyunu yazmakta kullanılması gibidir" (Bazin, 1995, 20).

Edebiyat ile sinemada da karakterler, onların gerçekleştirdiği olaylar ve bu olayların geçtiği yer bulunmaktadır. Senaryo yazımı bir

filmin iyi ya da kötü olmasında belirleyici unsurların başında gelmektedir. Denilmektedir ki; iyi bir senaryodan kötü bir film çıkabilir ancak kötü bir senaryodan iyi bir film çıkmaz. Burada görülmektedir ki tasarım aşamasında filmin iyi bir biçimde ele alınması gerekir. Sinemanın edebiyattan ödünç aldığı anlatım teknikleri, senaryo aşamasında ortaya çıkmaktadır. Sonrası ise sinemanın kendine özgü anlatım tekniklerinin işidir. Sinemada senaryo aşamasında yapılan tüm tasarımlar öykü içerisindeki kişilere, olaylara, ya da yere göre bir "çevirim senaryosu" hazırlamak biçiminde olmaktadır. Daha sonra hazırlanan çevirim senaryosu doğrultusunda yazı dili görüntü diline aktarılmaktadır. Bu doğrultuda çekilen görüntüler kurgu aşamasında yönetmenin isteğine göre uzun planlar ya da kısa kesme olarak adlandırabileceğimiz tekniklerle bir araya getirilirler.

"Aksiyonun tek tek her durumunun, anının planlara ayrılarak belirtilmesiy-le yalnızca heyecansal izlenimi güçlendirmekle kalmaz, olayların özgün yorumunu da yaparız. Alıcının her yeni konumu seyirciyi olaylara belirli tek bir yerden baktırır. Bu arada senaryonun akışı içinde, kişilerin mekân içinde aralarındaki genel ilişkilerini, hareketlerinin yönünü, zaman ve ritim birliğini, vb... korumak da gerekmektedir"
(Eisenstein, 1999, 8)

Sinema tarihi, sinemaya uyarlanmış sayısız edebiyat yapıtıyla doludur. Bunların hepsindeki ortak nokta, sinemaya gidip film izlemeye başladığımızda yaşadığımız deneyimin

artık okumaktan çok seyretmeye dayalı olmasındadır. Deneyimimiz bir roman ya da öykü okumaktan öylesine farklı bir noktaya gelir ki, bazı durumlarda bu olgu yazar ile sinemacı arasında tartışmalara yol açabilmektedir. Yine de sinemada çok başarılı edebiyat uyarlamalarına rastlamak söz konusudur. Şurası da bilinmeli ki iki farklı sanat dalının anlatım farklılığı buna kaçınılmaz olarak yol açmaktadır. Bu konu hem sanatçı hem de seyirci açısından irdelenmelidir. Bir edebiyat uyarlaması söz konusu olduğunda, yazar her ne kadar filmin yönetim takımı ile (senaryo yazarı, yönetmen, görüntü yönetmeni, genel sanat yönetmeni, vb.) birlikte çalışsa da izlediği sanat yapıtının (filmin) artık kendi sanat yapıtıyla (kitapla) pek bir ilgisi kalmamıştır. Bu hemen bütün edebiyat uyarlamalarında yazar ile sinemacı arasındaki çatışmanın en önemlisidir. Filmin oluşum aşamasında edebiyatın yerini artık sinemanın diline bırakmıştır. Başka bir deyişle yazının dili görüntünün diline uyarlanmıştır. Sanatçı açısından durum böyleyken seyirci açısından bu deneyim pek de farklı değildir. Okur ve izleyici yalnızca iki deneyimin farklılığından doğan olumlu gelişmeyi ya da olumsuzluğu takdir etmekte ya da etmemektedir. Seyirci kitap okurken kendi deneyim ve dünya görüşü doğrultusunda yapıtı yorumlar ve imgeleminde olayları, yerleri ve karakterleri canlandırır. Aynı kitabın sinemaya uyarlanmasında ise karşısına bir başka sanatçının, sinemacının yorumuyla karşı karşıyadır.

Bir edebiyat yapıtının sinemaya uyarlanmasında yazar ile sinemacı arasındaki ilişkilerin her zaman olumlu olması beklenemez. Sinema ve edebiyat ilişkileri yazar ile sinemacı arasındaki yaratıcılık aşamasında yapıta yansması pek de kolay olmayan bir serüvendir. Doğal olarak bir yazınsal anlatımdan görsel anla-

tıma geçişte zorluklar olacaktır. Ne var ki bu birbirini tamamlayan bir düzeyde olduğunda bu etkileşimden yararlı çıkacak olan sanat olacaktır. Andre Bazin bunu şu biçimde özetlemektedir:

"Sinemanın yeniden dirilme dönemi romandan ve tiyatrodan bağımsız olarak gerçekleşecektir. Fakat artık romanlar doğrudan doğruya sinema için yazılmaktadır. Onu düzenleyecek sanat tarihinin diyalektiğini beklerken sinema yeni kaynaklar arayışı içinde olacaktır. Sinemanın yeniden keşfedilmesi için böyle bir yapılanmaya ihtiyaç vardır. (...) Gerçek olan şey, ortada bir yarışmanın veya birbirinin yerine geçmenin olmadığıdır. Sinema sanata yeni bir boyutun eklenmesidir. Bundan kim şikâyetçi olabilir ki?" (Bazin, 1993:59).

Sinema ve edebiyat arasında, sinemanın ortaya çıktığı tarihten itibaren kurulan sıkı ilişki günümüzde hala devam ediyor. 1900'lerin başında sadece edebiyat eserlerinin sinemaya uyarlanması ile başlayan bu ilişki, günümüzde çoğu edebiyatçının yazar kimliğinin yanına bir de sinemacı kimliği eklemesiyle farklı boyutlara ulaşmıştır. Elia Kazan yönetmenliğindeki Viva Zapata'nın senaryosunu yazan John Steinbeck, Gizli Yüz'ün hikayesini borçlu olduğu Nobel Ödüllü yazarımız Orhan Pamuk ve Duman'un senaryo yazarı Paul Auster gibi birçok edebiyatçı kendi yazınsal dillerini, sinemanın görsel diliyle bağdaştırıyor.

Edebiyat ve sinema türleri arasında iki tür vardır ki birbirlerine birçok yönden benzerlikler taşımaktadırlar. Bu iki tür deneme ile belgesel türleridir. Bir yazı türü olarak deneme, yazarın herhangi bir konu, kişi, ya da olay hakkındaki duygu ve düşüncelerini yargılara varmadan doğrudan okuyucuya vermesi olarak tanımlanabilir. Denemeler herhangi bir konuda olabilir. Başka bir deyişle konu bakımından sonsuz seçeneğe sahiptir.

Deneme ve belgesel türleri öylesine ortak özelliklere sahiptirler ki kolaylıkla biri birinin yerine geçebilmektedir. Kuşkusuz söz konusu olan anlatım özellikleri farklı iki sanat türüdür. Yaşanan dünyaya ve onun getirdiklerine yaklaşımları o kadar benzer bir biçimde olmaktadır ki kullandıkları farklı anlatım biçimi içerik açısından onları ortak bir noktada buluşturmaktadır. Bill Nichols belgesel sinema için;

"İyi bir belgesel konusu ile bir tartışmayı harekete geçirir, bizzat filmin kendisi ile değil" diyerek bir belgeselin içeriğinin ne kadar önemli olduğuna işaret etmektedir (Nichols, 1991, 10)

Öncelikle belirlenmesi gereken gerek unsur, gerek deneme gerekse belgesel birer sanat türüdürler. Kendilerine özgü yapıları vardır. Bir belgesel film yapımı öncelikle konu seçimiyle başlamakta ve daha sonra gerekli hazırlıklar yapılmaktadır. Bir kurmaca film türüyle belgesel arasındaki farklardan en önemlisi (tıpkı deneme ve diğer edebiyat türleri arasındaki farklar gibi) yaşanan gerçekliğe doğrudan mü-

dahale etmemesidir. Deneme ve belgesel türlerinin özelliklerine baktığımızda aralarındaki anlayış ve yaklaşım benzerliğini daha iyi görebiliriz.

"Hangi yönden bakılırsa bakılsın, sözcükçe ne anlama gelirse gelsin, sınır diye hiçbir kısıtlamaya sığmayan özgür açılımla, insan-dünyasının vazgeçilmez bir zenginliğidir deneme" (Uygur, 1999, 222)

Denemenin sinemadaki özdeşi olarak görülen belgesel için konuşulacak olursa, tür kavramı yalnızca dar bir kalıp içinde belgeselin zengin anlatım olanağını kısıtlamaktadır. Yaşadığımız dünyada bir anlatım aracı olarak belgesel geniş olanaklara sahiptir. Anlatım dili sinemanın dilidir. Ne var ki konusuna yaklaşım biçimi ile belgesel, diğer sinema türleri arasında kendine özgü bir yere sahiptir. Tıpkı denemeci gibi belgeselci de konusunu ister uzun süreli bir araştırma sonucu, ister anlık deneyimleri ile o andaki gelişimi sırasında biçimlendiresin, özünde hayatın kendisini görüntülemek ve ona yorumunu katmak vardır. Bir belgeselin biçimi, onun hangi konuyu ele aldığı ile ilgili değildir. Konunun kendisi biçimi belirler.

Elif GÜLAÇ
Fransız Dili ve Edebiyatı
IV. Sınıf

Kaynakça

Aşkun, Nevhis Can. Eskişehir Televizyonla Öğretim ve Eğitim Fakültesi Dergisi, Eskişehir, 1983.

Uğurlu, Faruk. Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Eskişehir, 1992.

And, Metin. Romandan Tiyatroya, Türk Dili Roman Özel Sayısı, 1964.

Küçükyıldız, Arslan. Türk Sinemasında Türk Edebiyatından Yararlanma (Yüksek Lisans Tezi), Eskişehir, 1987.

Yüce Tuncay, Sinema ve Edebiyat Türleri Arasında Görülen Etkileşimler", ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi, cilt 1, sayı 2, 2005.

Bazin, Andre. Sinema Nedir? , Sistem Yayınları, İstanbul, 1993.

Bazin, Andre. Çağdaş Sinemanın Sorunları, Bilgi Yayınları, İstanbul, 1995.

Chion, M. Bir Senaryo Yazmak, Afa Yayınları, İstanbul, 1987.

Cohen, K. vd. (Der.); Film and Fiction: The Dynamics of Exchange, The JohnsHopkins University Press, Baltimore & London, 200.

Eisenstein, S. M. Sinema Dersleri, Öteki Yayınevi, İstanbul, 1999.

Ferrell, W. K. Literature & Film as Modern Mythology, Greenwood PublishingGroup, Westport, CT, 2000.

Monaco, James. Bir Film Nasıl Okunur, Oğlak Yayınları, İstanbul, 2002.

Uygur, N. Denemeli Denemesiz, Yapı Kredi Yayıncılık, İstanbul, 1999.

ISLATMIYOR YAĞMURLAR

her akşam ben de karanlığa gömülürüm.
içimdeki sen olmayınca,
anlamsızdır hüznler, ve kendimsizdir.
kendi anlamsızlığıma varıyorum her defasında,
her sözüm bir tekrar aslında,
değişse de hayaller, aynı kalıyor duygular
ve keşke bugün "bir gün" olsa
belki seversin diye beklediğim gün
o gün , o bir gün keşke şimdi, bugün olsa...
ya da hiç yarın olmasa.
belki o zamanı terk eder umut, ve yapayalnız gömülür sessizliğime
ya da sadece sensizliğe...
koca bir kara bulut sanki her rüya
ve çöküyor üstüme yağmursuz
ıslatmadan kupkuru göz yaşlarımı
akıyor zaman , esiyor rüzgar ve ıslatmıyor yağmurlar
yorgunluk çökmüş üstüne güneşin
garip bir hüzün saklı ışıklarında
aydınlatmıyor gecenin karanlığını
yetmiyor çalmaya kimsesizin yalnızlığını
ve hala ıslatmıyor dudağım, yarın yanağını.
vazgeçmeyi umuyorum fütursuzca
yine de ani oluyor yıllar boyu yalnızlık
birden oluyor çünkü farkındalık
ve çöküşü hissiz oluyor kanıksamışlığın
kendini kandırmaya yetmiyor artık hiçbir söz
yalnızlık yenilmeyen tek varlık
o da olmasa keşke,
keşke hiç ıslatmasa dudakları
yarın hiç olmadık gözyaşları...
keşke berrak kalsa hep o bakir bakışları
ya da sadece benim olsaydı diyorum...
ıslatmıyor yağmurlar ağlarken güneş,
ıslanmıyor hiçbir göz, anlamsız çünkü
olmadıktan sonra yar söylenen her söz.
Ve güneş ağlıyor hala, yağmurlar
yine de ıslatmıyor, ıslanmıyor gözyaşları hiçbir aşığın
bir daha anılmıyor ismi yaşanmamış sevdanın...
Güneş ıpslak , yağmurlar ısıtıyor içimi
yoksa bu mu şairlerin sevda dedikleri...
birkaç söz, bir iki özlem mi?
kanamayan ama acıtan yaralar
uyutmayan ama unutturmayan geceler mi,
yoksa! yoksa sadece sen misin AŞK ?

AHMET YAMAN

BU HİKÂYE SENİN

Her gördüğün ve her bulduğun bir iz bırakır sende ve bir iz bırakırsın hayatta. Yaşamış, yaşanacak her şeye inat bir an durmalı, durdurmali her şeyi. Sen seni anlamalısın önce, seni bulmalı, seni görmeli, seni sevmelisin. Dünyanın ve aradıklarının aslında ne olduğunu kendini keşfettiğinde anlayacaksın.

İnsan yürek göçmenidir; aslında gezdiği, gördüğü bütün yüreklerde belki bir anı, belki bir acı, belki bir umut bırakır. Rüzgârdır, içinde sakladığı yağmurlarla eser durmaksızın. Kaldığı, durduğu bir an, bir yer varsa onu da yüreğine ekler, kendinde var eder. Bu yolda tüm kuralları reddedeni de sevmeli, körü körüne bağlanani da belki. Tüm tabiat olaylarını psikolojinin çalkantılarını zaman zaman, sebepleri ve sonuçları nedensizce, varlığın özünü sevmeli yok olmuştusuna. Ölmeden önce ölmeyi de bilmen gerek, çünkü bir gün ölmen de gerekecek.

Ve bir gün durduğunda, yaşadıklarının, acılarının, gözyaşlarının, edindiğin tüm tecrübelerin, geçtiğin tüm yüreklerin ve yolların ötesinde değil hayat, ötesinde değil bir hayalin.

İçine yaptığın bir yolculuğun filmidir aslında hayat. Yazan, yöneten, oynayan sen; kazanan, kaybeden sen; oturup seyreden sen.

Herkes rolünü seçmeli, ama önce durmalı bir an, durmalı ki tanımalı kendisini, geçtiği yürekleri bir bir saymalı. Kahraman sensin, kalem sensin, yollar senin, bekleyen yürekler senin, çünkü bu hikâye senin...

Tuğba ÇİFTE
Fransız Dili ve Edebiyatı
IV. Sınıf

PAYINA DÜŞEN

Cemaziülevvelin beşiydi. Nedense hoşuna gidiyordu böyle eski ay isimlerini düşünmek, farklı birimleri kullanmak. Kendince bir ayrıcalıktı. Böylece sanki diğer birimleri kullanan insanların zihninde oluşan büyüklük küçüklük algısına da ortak oluyordu. Bir yazı yazmıştı düştüğü karmaşık sevda hakkında ve bunu hiç tanımadığı insanlara kendi uydurduğu sahte bir isimle gönderiyor; yorumlarını istiyordu. Hayatında hiç tam puan alamamıştı cümleyi öğelerine ayırma sorularından ve hiç kompozisyon yazamazdı. Ama yaşadığı acıyı öyle hızlı ve kendinden geçercesine yazdı ki, sanki yazmıyor bir yerden okuyor gibiydi. Aslında okuyordu, içinden geçenleri okuyordu. Yazı kendi yazısı değildi ki. O sadece tuşlara basan bir taşerondun artık. Hâlbuki sayıladı onun hayatındakiler

daha çok. Belki çok sadeydi, şatafatsızdı ama doğruyu eğip bükmezdi sayılar. Belki bu kadar sade, bu kadar yalansız olduğu için çoğu insan sevmiyordu matematiği. Çok ucuz ve güzel bir oyundu sayılar onun için. Sadece bir kalem ve doldurulacak boş sayfalar yeterliydi. Küçükken okullar kapanınca, zaten hiç kullanmadığı resim defterini bile müsvedde olarak kullanırdı sayılarla uğraşmak için. Dahi değildi, ama zeki, biri olduğunu biliyordu. Keşke bunu bilmeseydi. Bu bir sürü çocuğun plastik topla maç yaptığı yerde; elinde yepyeni futbol topu olan ama arkadaşsız çocuğun durumu gibiydi. Keşke bilmeseydi bu kadar şeyi. Çünkü seziyordu; sayıların ona ifade ettiği şeylerin kendi yaşitlarına, hatta her şeyi bildiğini düşündüğü babasına bile aynı şeyler hissettirmedeğini. Keşke o da herkes gibi her söylenene hiç düşünmeden, hesap yapmadan inansaydı. Çoğu insanın milyar trilyon kelimelerini destursuz kullanmaları sinir ediyordu onu. Onlar için sadece parasal anlamı vardı bu sayıların. Kimse farklı değildi onların ne kadar büyük olduğunun. Hâlbuki çoğu insanın kalbi ölünceye kadar 3 milyar kez bile çarpıyordu. Kendisi gibi; bir kamyonun kasasına kaç tane küp şeker sığacağını merak eden, bir insanın bunu tüketmek için ne kadar yaşaması gerektiğini hesaplayacak bir yandaş arıyordu. Zamanın gamsız geçişi gibi senelerce geçmişti terli terli su içtikleri camiyle eski evlerin arasında kalan dar sokaktan. O caminin bahçesinde kavak ağacının dallarından birlikte ok yaptıkları; kendisi gibi düşünmeyen ama çok sevdiği arkadaşının sinsi hastalığından habersiz... Okul, askerlik, hayatın bize sunduğu oyuncaklar derken hiç aklına bile gelmemiştii o arkadaş; hastalığı belirginleşene kadar...

Evlerine doğru yürürken dar sokağın karşısından bir kadın geliyordu saçları "iki arada bir derede modeli" bağlı. Kadın tam bir geçiş aşamasındaydı. Sanki ya saçları önceden açtıktı şimdi

örtmeye çalışıyordu; ya da saçları kapalı kademeli olarak açmak için bir antrenman yapıyordu. Çok şahit olmuştu böyle şeylere. Bazen öyle oluyordu ki bu kadınlar birden fazla kez metamorfoz geçiriyorlardı hayatlarında. İşte yine o yılların eskitemediği klişe koku geldi burnuna: "Güne gelen teyze kokusu." Bu nasıl yılların eskitemediği bir kokuya senelerdir değişmemiştii kozmetik sektöründeki onca çabaya rağmen. Sanki o yaş grubundaki kadınlar ya aynı kokuyu kullanıyorlardı ya da bu yaş grubu böyle kokuyordu. Ne kullanırlarsa kullansınlar etrafa aynı koku yayılıyordu. Yazdığı ilk yazıya aldığı anormal övgülerden sonra iyice detaycı olmuş, birkaç saniye gördüğü dar sokaktaki kadın için bile neredeyse iki paragraflık tasvir oluşturmuştu kafasında. Zaten son zamanlardaki eski ay isimlerine olan takıntısı da bundan ileri geliyordu. Sanki eski isimleri kullanınca daha etkili bir anlatım oluyordu. Her şeyin eskisini severdi. Yaşadığı anı sevmesi için bile mazi olması gerekiyordu. Herkesin anı yaşa dediği bir devirde, o anı eskitmek için yaşıyordu.

Camdan telaşla başörtüsünü düzelterek ona baktı yaşından yaşlı kadın. Her zamanki gibi utanarak açmıştı kapıyı ona. Her ayın ilk haftası olmadı ikinci haftası maaşını alır almaz uğrar olmuştu çocukluk arkadaşının yanına. Arkadaşı bahtsızlık alanında rekortmendii. Annesi iki kere evlenmiş; iki, eşini de trafik kazasında kaybetmişti. İkinci eşinden olma oğluydu ve şizofreni hastasıydı, dahası öyle ilerlemiş bir sedef hastalığı vardı ki tokalaşırken elindeki yaralar insanın elini çiziyormuş hissi veriyordu. Her ziyarette aynı şeylerden bahsediyorlardı. Kadının o yanı ama eski şeylere olan özlemine anlıyordu. Çünkü kendisi de o hislerle hayata tutunuyordu. Kadın her ziyaretinde; oğlunun küçükken yazın açılan camideki Kur'an kursunda nasıl başarılı olduğunu, neşeli olduğunu, apartmanların önündeki ufak beton alanlarda bile top oy-

namalarına izin vermeyen ihtiyar, aksi hacı dedelerin onları kovmalarını öyle keskin bir özelemlerle anlatıyordu ki sanki olaylar daha yeni olmuş ve ilk defa anlatıyordu. Ama kadının heyecanına ortak olmaktan zorlanmıyordu. Sadece o günleri hayal kurar gibi dalarak anlatırken, kendisine sabitlenmiş gözlerle ona bakması; onu hem üzüyor hem de utandırıyor. Çünkü okuyordu kadının gözlerinden; "keşke oğlum da senin gibi işin gücünde sağlıklı olsaydı da akşam işten gelişini bekleseydim..." deyişini.

En çok üzüldüğü tekrarlarından birisi de; 16 seneden beri canına tak etmiş yaşlı kadının "bazen ölse de kurtulsam diyorum" sözleriydi. İyice yaşlanmış kadının belki artık dayanma gücünün kesildiğinden belki de umudu kalmadığından ağzından çıkıveren bu sözler hem onu hem kadını öyle pişman ediyordu ki ikisi de birden kalkıp diğer odada devamlı sigara içen, yarı uyur yarı uyanık televizyon seyreden, yaraları sulanmış, ellerindeki parmakları neredeyse birbirine yapışmış genç adama sarılmak istiyorlardı. Son zamanlarda arkadaşını ziyaret ederken içi hep huzursuzdu. Çünkü kendince çok büyük bir sorunu vardı. Birisini sevmiştir. Ama öyle sevmiştir ki artık onu değil onu sevmeyi sevmeye başlamıştır. 1,5 sene boyunca sanki beyninin içinde iki kişiyle yaşıyordu. O beynin içinde o 1,5 senede kaç ömür yaşamıştır sevdiği ile. Ama tam tersine sevdiğinin binlerce ömrü olsa ona harcayacak 1,5 senesi yoktu...

Rengi iyice solmuş ve zayıflamıştı arkadaşının. Ama arkadaşının bu durumuna niçin eskisi gibi içten üzülemiyordu. Üzülmek maharet değil bir şey çözmezdi ama neydi sebebi? Sebebi hastalıklı sevgisiydi. O kadar çok seviyordu ki her şeye algılarını kapatmıştı adeta. Hani insan Afrika'da açlıktan her saniye şu kadar insan ölüyor diye haber duyar, üzerinde durmaz ama bazen bu habere bu kadar duyarsız

kalmasına üzülür ya işte şu an onun da durumu öyleydi. Gözünün önündeki arkadaşı neredeyse Afrika kadar uzaktı. Yerdeki iki küçük minder üstünde yatıyordu, televizyon bu sefer kapalıydı. Akşam yine nöbet gelmiş eline uykusuz bir gecenin ardından güneşin girdiği odada öylesine mayışmış ki sanki gece eline bıçağı alıp "öldürülecek çok insan var" diye dışarı fırlayıp arabaların tekerlerini tekmeleyen o değilmiş gibi. Üzerindeki örtü zayıflıktan sanki onun dersiymiş gibi gözüküyordu. Gözünü biraz araladı ve bir bebeğin uykusu arasında hafifçe gülümsediği gibi gülümsedi ona. Sonra uyandı; her zamanki beylik lafları etti arkadaşına: "aman merhemleri düzenli kullan bak, önceki geldiğime göre düzelmiş. Artık teyze de yaşlandı artık senin ona yardım etmen lazım" falan...

Evde zaman sanki ağır işliyordu. Mutlu insanlar için zaman nasıl su gibi akıyorsa; zor durumdaki insanlar için su değil zift kıvamında akıyordu. Sanki canlı renkler, neşeli sesler, ferahlık eve girmeye yeminliydi. Yaşlı teyze son zamanlarda moralinin neden bozuk olduğunu sordu. O da hiç kimseyle, en yakın arkadaşlarıyla bile paylaşmadığı, paylaşmaktan kışkırdığı sevgisini yaşlı teyzeyle anlattı. Teyze onun için artık Kral Midas'ın sırrını içine bağıracağı kuyu olmuştu. Bazen insan en mahrem sırlarını hiç tanımadıkları insanlara çok kolay açabiliyordu. Çünkü tanımadığı insanlar ya çok iyi dinlerler ya da matbuu cevaplar yerine farklı şeyler söylerler, içlerinden geldiği gibi. Yaşlı teyzeyle aralarında böyle bir dostluk doğmuştu. Ona o kadar içten "Allah gönlünü muradını versin" diye uğurluyordu ki sanki sevdiği yanına ışınlanacak gibi hissediyor, burnunun direği sızlıyordu.

"Ne güzel uyuyor?" diye düşündü son gidişinde. Herhalde yine bir nöbet arifesine denk gelmişti. Annesi her zamanki kullandığı yeşil reçeteli ilacın etkisini anlatmak için "normal

adam bunun yarısını alsa iki gün kendine gelemez" dedi. O uyurken dert kuyusu teyzeyle konuşuyorlardı; sevmek, sevilmek, hak edeni sevmek gibi konularda. Teyze biraz durdu "Orhan" dedi. "Sizin apartmanda oturan bir kız vardı, H... hatırladın mı?"

-"Evet" dedi.

- Yaşlı teyze "O da taa ilkokuldayken, çocukken H...'i severmiş. Hastalığı artmaya başladığında; "Anne hasta olmasaydım onu isterdik değil mi?" diye sordu. İşte o an değil evde bütün dünyada ne neşeli bir ses, ne canlı bir renk kalmıştı. Bu nasıl zor bir soru ve nasıl zor bir cevaptı. H... çoktan evlenmişti. Muhtemelen çocukları bile vardı. Ama bir apartmanın zemin katında soğuk bir evde annesiyle yaşamak zorunda olan, sedeften parmakları bitirmiş çaydanlık bile tutamayan ve şizofren bir beyin hala ilkokulda sevdiği kızı düşünüyordu. Bu nasıl bir imkânsızlıktı. Kendisinden öyle utandı ki bir şey söyleyemedi. Niye şaşırılmıştı ki? Sanki onun sevmeye hakkı yoktu? Sanki onun bu dünyadaki tek görevi hastalıklarla mücadele etmektir? O kadar alışmıştı ki arkadaşının hastalıklarla uğraşmasına; sanki herkes gezebilir, eğlenebilir, sever, ama arkadaşı sadece dertlerle boğuşur. Ne kadar kolaydı ayrılanların "Artık yaşayamam" demeleri. Hayat ayrılanlara belki başkalarıyla bir şans daha veriyordu. Peki ya arkadaşına? Onun payına müebbet imkânsızlık düşmüştü...

Ceren Çekilmez
Fransız Dili ve Edebiyatı
II. Sınıf

KAÇIYORUM

Çok uzun bir yola çıkıyorum
Göğsümde küçük kardan bir adam
Ekmeğim suyum kitaplarım
Adını da aldım yanıma
Evet! Kaçıyorum
Duymuyorum durmuyorum
Sessiz düşler görüyorum
Uyanamıyorum boğuluyorum
Çok düşünüyorum çok çırpınıyorum
Evet! Kaçıyorum
Kayboluyorum gözlerimde üşüyorum
Çağırarak gibi oluyorum seni
Dudaklarım titriyor
Adını düşürüyorum
Dedim ya!
Kaçıyorum
Kovalıyor gözlerin korkuyorum
O hiç sevmediğin sokaktan geçiyorum
Arkama bakıyorum
Gözlerin bana koşuyor
Ben uzaklara
Yeter artık gelme!
Dedim ya!
Kaçıyorum işte
Hani sen bakarken vurulurum diye
Dizlerim tutmaz da duramam yamacında
diye
Nedenini sorma diye
Kaçıyorum
Gözlerinden kaçıyorum!...

Mehmet BELEK
Fransız Dili ve Edebiyatı
III. Sınıf

KAYIP GİZEMLER DAİRESİ

ANKANIN KALBI

Dünya altı günde yaratılmıştı, yedinci günde ise Tanrı Ülgen uyumuş kalmıştı. Uyandığında neler yaratım diye baktı. Ay'la güneşten başka fazladan dokuz dünya birer cehennem ile bir de yer yaratmıştı. Günlerden bir gün Tanrı Ülgen denizde yüzen bir toprak parçasığı üzerinde bir parça kil gördü" insanoğlu bu olsun, insana olsun baba." dedi ve toprak üstündeki kil birden insan oldu. Tanrı Ülgen bu ilk insana "Erlık" adını verdi ve onu kardeşi kabul etti. Ancak Erlık"ın yüreğı kiskançlık ve hırsıla doluydu. Tanrı Ülgen gibi güçlü ve yaratıcı olmadığı için öfkelenđi. Tanrı Ülgen, kemikleri kamıştan, etleri topraktan yedi insan yarattı. Erlık"ın yarattığı dünyaya zarar vereceğini düşünerek insanı korumak üzere Mandış ire adlı bir kahraman yarattıktan sonra yedi insanın kulaklarından üfleyerek can, burunlarından üfleyerek başlarına akıl verdi.

(Türk Yaratılış Destanı'ndan)

Meşalenin sönmek üzere olan titrek ışığı

altında, önünde uzanan düzgün kesimli taştan

yolda çıldırmişçasına koşuyordu. Üzerinde eşine az rastlanır kabartmaların olduğu oval yapıda kadim bir kaya bloğu önünde durdu. Can çekişmekte olan meşaleyi tüm gücüyle zemine

sapladı, şimdi sönmek üzere olan ışık altında, bu oval, kadim taş yapının hemen hemen tüm hatları görülüyordu. Yüzei daha önce hiç görülmemiş kitabelerle kaplı bu dikdörtgen odanın içinde kalbinin tüm gücüyle atışını ve bir türlü dinmek bilmeyen nefes alıp verişini durduramıyordu. Göz kapaklarına kadar inen ter damlalarını silerken, sanki ölümün o soğuk eli tenine dokunuyormuş gibi irkildi. Tüm bedeni bir anda soğumuştü! Sanki ölüm, bütün vücudunda kol geziyordu. Birden arkasını döndü, yeryüzünde hiçbir meşalenin aydınlatamayacağı karanlık, kasvetli ve ölüm kokan o koridora doğru baktı. Hissedebiliyordu, hatta duyabiliyordu bile; tüm kalbine katran gibi yayılan bir kötülük ona doğru yaklaşıyordu! Nefesi kesildi! O anda alnından yanaklarına inen soğuk bir ter damlası kendine gelmesini sağladı. Fazla vakti kalmamıştı, biliyordu. Gecenin karanlığından daha kasvetli ve sanki onu yutmaya hazırlanan bir yaratığın ağzına benzeyen bu koridorun sonundan, bir şey onun için geliyordu! Boynuna asılı duran çantasının içinden iyi bir işçilikle işlenmiş bir taş çıkardı. Sönmekte olan meşalenin ışığı birden canlandı. Öylesine canlı yanıyordu ki etrafına yayılan o altın sarısı ışık, bütün odayı aydınlattı. Daha önce hiç görmediği kabartmalardaki eski bir destanı anlattığı anlaşılan figürler ve bu oval kayanın iki yanında da duran, sanki istenmeyenlere karşı iki koruyucu meleği andıran, hatları çok keskin, devasa heykeller artık çok net görülebiliyordu. Dikdörtgen odanın sonundaki bu oval kaya bloğu, arkasında insanlığın yaratılışından bu yana gizli kalmış tüm sırları saklayan bir kapıydı sanki.

Oval kayaya yaklaştı. Korkudan tüm bedeninin kontrolünü kaybetmiş, her yeri titriyordu. Ellerini kayanın soğuk zemini üzerinde gezdirdi. Bir şeyler arıyor gibiydi ama ölüm korkusundan ne zihnindeki bulanıklığa ne de ellerinin kontrol edilemez titreyişine hâkim olabiliyordu. O anda

uzaktan gelen davul seslerini işitti. İşte başlıyordul O tarih öncesi, ölüm saçan, yok edilemez şey adım adım ona doğru yaklaşıyordu. Korkudan dizlerinin bağı çözülür gibi oldu ve birden elinde tuttuğu taşı düşürmesiyle meşalenin o görkemi ışığı sönuverdi ve sonrası zifiri karanlık. Gördüğü son şey, ona doğru yaklaşan ve cehennemi andıran bir çift kırmızı göz oldu.

27Aralık1939

Samsun civarı

Uykusundan sıçrayarak uyandı ve tam o anda kompartımana giren kabin memuruyla göz göze geldi. Görevli bu beklenmedik durum karşısında şaşkınlıktan dona kalmıştı. Adamın terden sıırsıklam olmuş yüzüne dikkat kesilerek, telaşlı bir şekilde:

_ Affedersiniz efendim Samsun'a yaklaşıyoruz, aşağı yukarı kırk beş dakika sonra garda oluruz. Bunu haber vermek için rahatsız etmiştim, dedi.

Doğruldu, alnını yanı başında duran mendiline sildikten sonra görevliye teşekkür etti ve kompartımanın camından dışarıyı setretmeye başladı.

Aralık ayının sonlarına doğru kış iyice yüzünü göstermişti. Pamuk gibi bembeyaz kar taneleri nasıl da tüm vadiyi kaplamıştı. Vadinin her iki yanında da uzanan ulu çam ağaçları, sanki yol boyunca çarşaf gibi serilmiş beyaz mucizeye teslim olmuşlardı. Doğa ananın yeryüzündeki bütün pis ve çirkin şeyleri gizlemesi için gön-

derdiğine inandığı bu beyaz örtü, ona huzur veriyordu. Oysa ne yazık ki sadece üç-dört ay sonra saflığın, temizliğin simgesi bu beyaz mucize kalkacak ve yeryüzüne kirlilik ve çirkinlik tekrar hakim olacaktı. Ne gariptir ki başkaları için hayatı ve yeniden yaşama dönmeyi simgeleyen bahar, onun için sadece tüm fitne ve fesadın tekrar ortaya çıkıp yayıldığı ve hep kilitli kalması gereken bir kapıyı çağırıyordu.

Yeryüzünde yaşanan o kanlı savaşları, açlığı, sefaleti düşünürken, birden gördüğü rüyayı hatırladı. Bedenindeki tüm yaşamın bir anlığına kaybolduğunu hissetti. Ne kadar da sık kabus görmeye başlamıştı. Aşağı yukarı son yirmi gündür özellikle hep aynı kabusu görüyordu. Sadece elindeki meşalenin aydınlattığı karanlık bir koridor boyunca koşuyor, çok büyük oval bir kayanın önünde durup sanki peşinden ona zarar vermek isteyen çok kötü bir varlık geliyormuş gibi korkuyla çantasını karıştırıyor, oradan çıkardığı bir taşı kayaya koymaya çalışırken davul seslerini işitiyor, korkudan elindeki taşı düşürüyor ve her yer kapkaranlık. Uyanmadan önce o zifiri karanlık içinde gördüğü tek şey bir çift kırmızı göz oluyor.

Tren, perona yoğun bir sis bulutu içinde girdi. Uzun siyah pardösüsünün düğmelerini ilikledikten sonra hemen ayakucundaki valizi aldı ve trenden indi. Uzun yapılı vücudu, siyah pardösüsünün içinden görülen beyaz gömleği, belirgin elmacık kemikleri, sakalsız temiz yüzü, gür siyah saçları, yüzüne ve bakışlarına ciddi bir hava katan siyah kaşlarıyla peronun ortasında duran 30-35 yaşlarındaki bu adam gelip geçen herkesin dikkatini çekiyordu.

Samsun'a ilk gelişi değildi elbet ama bu şehri kış mevsiminde ilk kez görecekti. Her zaman yaptığı gibi tren garınının hemen yanı başında yükselen ve bir kartal gagasını andıran, tüm

Karadeniz'e hakim tepeye doğru yürümeye başladı. Kar durmuştu. Tepenin başında, elleri ceplerinde, beyaz bir top yumağı gibi görünen şehri ve Karadeniz'i seyre daldı. Derin bir nefes alarak, hiç dinmeyen rüzgarın taşıdığı denizin o sert, fırtınalar koparan, hoyrat dalgalarını tüm benliğinde hissetmek istedi. Peronların tam ortasında bulunan saat, buradan bile rahatlıkla görülebiliyordu. Zaman, geçmişin ve geleceğin tüm kudretini içinde barındıran terim. Geleceği kestirmek çok güçtü, hatta imkansız ama o da en azından diğer tüm insanlar gibi bir geçmişe sahip olmak isterdi. Hafzasının koridorlarında geriye gittiğinde en son hatırladığı şey Ankara'da bir hastane odasında gözlerini açışı ve başında toplanan kalabalığa şaşkın gözlerle bakışı olmuştu. Doktorların söylediğine göre Sakarya Meydan Muharebesi'nde taarruz sırasında, sağ göğsünün altına bir şarapnel parçası isabet etmiş, aldığı yaranın etkisiyle tepeden yuvarlanmış ve başını tepenin yamacındaki bir kayaya çarpmıştı. Hemen silah arkadaşları tarafından revire taşınmış, oradaki sıhhiye asker tarafından şarapnel çıkarılmış ilk tedavisini yapıldıktan sonra önce Eskişehir'e daha sonra da Ankara'ya getirilmişti. Kendine geldiğinde hiçbir şey hatırlamıyordu. Dosyasında ve boyundaki künyede adı Oğuz olarak yazılıydı. Demek ismi buydu ama ne tuhaftır ki dosyada ne yaşadığı şehir ne de baba adı vardı.

İyileştikten sonra diğer cephelerde de düşmanla korkusuzca çarpışmış, rütbesi teğmenliğe yükseltilmiş ve daha sonra Teşkilat-ı Mahsusa'da görev yapmak için İstanbul'a gönderilmişti. İngiliz işgali altındaki dünyanın bu en güzel şehrinde, teşkilat adına çok faydalı görevlerde bulunmuş ve birçok defa üstlerinden takdir görmüştü. Cumhuriyet döneminde de devlet içinde sayısız gizli görevlere katılmış hatta bir olay karşısında atikliği, cesareti ve gösterdiği üstün yeteneği sayesinde Yıldırım lakabını elde

etmişti. Soyadı kanunun ilanından sonra da bu lakabı soyadı olarak kullanmıştı. Şimdiki görevi ise Samsun'daki askeri birliği denetleyip, bir rapor hazırlamaktı.

Tekrar yağmaya başlayan kar, soğğun da etkiyle onun kendine gelmesine yetti. Artık işe koyulma vaktiydi. Şehirde hayatın daha yeni başladığı sabahın bu saatlerinde, ilk iş olarak bir at arabası bulmalı, sonra şehir merkezinde kalacak bir yer ayarlar ayarlamaz hemen birliğe gidip işe başlamalıydı. Birlikte de kalabilirdi ama bunu istemiyordu. Tepenin yamacından tren garının girişine doğru bir at arabası bulma ümidiyle hızlı adımlarla yürüdü. Şanslıydı bir tane bulmuştu bile. Bavulunu arabaya koyduktan sonra, kendisi de binmek için adımını attığı anda tam arkasında gelen bir ses duydu. Birisi ona sesleniyordu:

_Oğuz Bey!
Arkasını döndüğünde kahverengi pardösüsünün içinde gri takım elbiseli bir genç ona gülmüyordu. Giydiği kıyafetlere, saç kesimine, sakalsız temiz yüzüne, yüz hatlarına ve haline bakılırsa akademiden yeni mezun olmuş genç bir subay olmalıydı.

_Oğuz Bey değil mi? Oğuz Yıldırım?

_Evet. Siz kimsiniz?

_Affedersiniz, benim adım Refik Solmaz. Cüzdanından bir kart çıkardı ve Oğuz'a uzattı. Üzerinde K.G.D. yazılı olan bu kart, özel bir kimliğe benziyordu.

_Efendim sizi şahsen tanımıyorum, sadece üstlerimden görevinizin değiştirildiği bilgisini ulaştırmak ve yeni görevinize başlayacağınız yere kadar size eşlik etmek emrini aldım. Genç subay bunları söylerken yüzüne takındığı sahte masumiyet apaçık anlaşılıyordu.

_Peki ama beni nereden tanıdınız? Oğuz'un eli usulca gümüş işlemeli tabancasına uzandı.

_Yanımda sizi tanıyan arkadaşlar var.

İşte o an genç subayın birkaç metre arkasındaki iri yarı, başlarında, siyah şapka, üstlerinde siyah pardösü ve atkı olan dört adamı gördü. İçlerinde ikisini tanıyordu. Teşkilatta birkaç göreve

beraber gitmişler hatta bu iki adamın Afganistan'daki bir görevde hayatlarını bile kurtarmıştı. Silahına uzanmaktan vazgeçti.

_Peki, gidelim bakalım, dedi.

_Tabii ki, arabaya buyurun, arkadaşlar valizinizi alırlar.

Üstü kapalı, camları olmayan siyah bir at arabasına bindiler.

_Oğuz Bey kusura bakmayın ama güvenliğiniz için gideceğimiz yere kadar gözlerinizi bağlamam gerekiyor.

_Neden?

_Ben sadece sizi gideceğimiz yere ulaştırmakla sorumluyum, göreve başlayıp başlamayacağınızıza orada karar verilecek.

_Göreve başlayıp başlamamak mı? Bu da ne demek oluyor?!

.....

Şehir, kışın bu en güzel zamanlarında yeni bir güne uyanıyordu. İnsanlar üçer beşer sokaklara dökülmüş, karla kaplı zeminde ayak izlerini bırakarak ve koca bir günün onlara getireceği iyi ya da kötü sürprizlerden habersiz günlük olağan hayatlarına başlamışlardı bile. Her zaman ki gibi güne ilk başlayan kahvehanelerdi. Ocaklarından tüten su buharı camlarını yoğun bir buğu tabakasıyla kaplamış ve buna eklenen sigara dumanı da daha sabahın bu ilk saatlerinde içerisini dışarıdan görünmez bir hale sokmuştu. İlk siftahlarını yapmak için dükkanlarına koşan esnaflar ve zanaatkarlar, yıl sonu nedeniyle yoğun bir mesai temposunda çalışacaklarını çok iyi bilen memurlar, köşe başlarında dumanı üstünde tüten ve tüm mahalleyi susam kokusuyla dolduran simitleriyle satıcılar, bu beyaz saf örtünün üstünde şehrin yeni güne uyanışının ilk belirtileriydi.

Bu hayat cümbüşü içinde, pencereleri bile olmayan siyah bir at arabası, üzeri karla tamamen kapanmış taştan yolda yavaşça ilerliyordu.

Tahta tekerleklerin beyaz örtüye bulanmış taş yolda çıkardığı ses, atların nal seslerine karışıyordu. Oğuz gözleri bağlı bir halde diğer üç kişiyle arabanın içine oturmuş, bir yandan bu gizemli yeni görevini düşünüyor bir yandan da hiç dünyasındaki sonu olmayan labirentlerde bir gezintiye çıkıyordu.

Arabanın içinde dört kişiydiler. Genç subayın yanındaki tanımadığı diğer iki adam arabacının yanında onlara eşlik ediyordu. Yolculuk boyunca kimsenin ağzını bıçak açmadı. Bunu fırsat bilen Oğuz, son zamanlarda hep gördüğü rüyayı daha sonrada, kafasında beliren görüntüleri anımsadı. Bu görüntüler bazen anlık; bazen de birkaç dakikalık olabiliyordu. Ankara'da gittiği bir doktor ona hafıza kaybı yaşayan insanlarda, bu anlık parlamaların ve hemen arkasından gelen görüntülerin çok normal olduğunu, bu görüntülerin kişinin hayatındaki bazı kesitler olduğunu söylemişti. Hep aynı şeyi yaşıyordu. Gündelik hayatındaki bir olay, bir nesne, bir hareket, bir isim ona önce bir şeyler çağrıştırıyor daha sonra kafasının içinde şimşek çakmasına benzer bir ışık parlaması oluyor ve sonunda da önce bulanık daha sonra da netleşen kısa anlar canlanıyordu. Oysa kafasının içinde gördüğü bu görüntülerin bu zaman dilimiyle hiçbir alakası yoktu. Kimi zaman göçebe hayatı yaşayan bir toplulukta avcı oluyor, kimi zaman uçsuz bucaksız bozkırlarda tanımadığı insanları atla kovalıyor, kimi zaman da daha önce hiç görmediği ama bir şekilde dillerini bildiği bir orduda elinde kılıç savaşıyordu. Kafasının içindeki bu görüntüler her gün yaşanmıyordu elbet. Bazen bir hafta, bazen haftalar, bazen bir ay, bazen birkaç ay ya da yıl sürüyordu diğer bir görüntünün oluşması. Ama neden o da diğer sıradan insanlar gibi bir anısını yaşayamıyor da bu zamanını ve mekanını bile bilmediği görüntülerde hapis olup kalıyordu?

At arabası, iki saatlik belki de daha uzun bir yolculuğun ardından durdu. Atların çıkardığı sestem ve arabanın sallanışından öndeki iki kişinin indiğini anladı. Kapının açılmasıyla içeri giren kış rüzgârı kemiklerini titretti. Kollarından tutarak arabadan inmesine yardım ettiler ve arkasına geçen biri gözlerinin bağını çözdü. Araba, kocaman bahçeli iki katlı büyük bir evin önünde durmuştu. Etrafına şöyle bir göz gezdirdi fakat bu büyük evden ve bahçesinin her yerini kuşatan çam ağaçlarından başka gördüğü tek şey, üzerleri tamamen bembeyaz olan ulu Karadeniz dağlarıydı.

_Umarım rahat bir yolculuk geçirmişsinizdir, dedi Refik. Yüzünde ilk tanıştıkları anda ki sahte masumiyet vardı.

_Biraz sarsıntılıydı ama ziyarı yok, nasıl olsa alışığım, diye yanıtladı Oğuz.

_Burada yollarımız ayrılıyor, size içerde yeni görevinizle ilgili bilgileri verirler; tabii kabul edilerseniz. Kabul edilmek! Bu nasıl bir görevdi ki hem onu buraya getirmek için bu kadar zahmete katlanacaklar, hem de onu sınava mı tabi tutacaklardı? Oğuz zihninden bunları geçirirken, Refik yanındaki adamlarla birlikte oradan ayrıldı. Şimdi Oğuz'un kabul edilip edilmeyeceği bile belli olmayan yeni göreviyle arasında sadece kemerli büyük bir bahçe kapısı ve her iki yanında da yaşlı çam ağaçlarının uzandığı uzun bir bahçe yolu vardı. Emin adımlarla bahçe yolundan eve doğru yürüdü. Evin etrafında yaklaşık on adam ellerinde tüfeklerle bu soğuk kar yağışı altında devriye geziyorlardı. Gelecek olan konuktan haberdar gibiydiler, kimse bir müdahalede bulunmuyordu. Evin önüne geldiğinde, cevizden yapılmış ve oymacılık sanatlarının bütün zarif hatlarını yansıtan kapının üstündeki kurt başı figürlü tokmağı çaldı.

Kapıyı kısa boylu bir uşak açtı ve kendisini takip etmesini istedi. Beraber önce büyük holü geçtiler, daha sonra da merdivenlerden üst kata

çıkıp, duvarlarını bir uçtan bir uca kitapların kapladığı bir odaya girdiler. İçerde sol tarafta büyük bir çalışma masasının önünde oturan, kırk-kırk beş yaşlarında takım elbiseli bir adam oturuyordu. Esmer teni, önlerden hafif dökülmüş saçları, geniş yüzü, keskin bakışları ve bu bakışlara çok daha fazla ciddiyet katan gözlükleriyle bu adam, önce bir el hareketiyle uşağa çıkmasını işaret etti, daha sonra da otoriter ama bir o kadar da dostane bir ses tonuyla Oğuz'a masanın diğer tarafındaki sandalyeyi göstererek oturmasını söyledi. Sımsıkı kapalı koyu renk perdelerin odaya kattığı kasvetli havanın içinde, masanın başında oturan bu adam, Oğuz'a sanki kainatın tüm sırlarını içinde barındıran büyük bir arifmiş gibi geldi.

— Hoş geldiniz Oğuz Bey, dedi o dikkat uyandıran sesiyle. Eminim benim kim olduğumu ve buraya sizi neden getirdiğimi merak ediyorsunuzdur.

— Hem de her şeyden çok, diye yanıtladı Oğuz. — İsmim Ertuğrul. Şimdilik bunu bilmeniz kafi. Sizi buraya neden getirdiğime gelince, çok önemli bir görevde bana ve arkadaşlarıma eşlik etmenizi istiyorum; ancak sizin bize eşlik edecek kişi olup olmadığınızdan emin değilim.

— Pardon ama ne demek istediğinizi anlamadım. Bu güne kadar bu vatana sayısız hizmetlerde bulundum, birçok defa gizli görevlere gittim ama böyle bir durumla daha önce hiç karşılaşmamıştım.

Oğuz'un verdiği cevap adamın yüzünde alaycı bir tebessüme sebep oldu.

— Daha sizin devlet görevlisi olup olmadığınızı bile bilmiyorum, diye devam etti Oğuz.

— Benim ve başında bulunduğum ekibin varoluş nedenlerinden biri de sizsiniz Oğuz Bey! Bu beklenmedik cevap karşısında Oğuz'un gözleri fal taşı gibi açılmıştı.

— Na-na- nasıl yani? Adam cebinden gümüş bir tabaka çıkardı ve bir sigara yaktı. Tam o sırada uşak iki Türk kahvesi ve kristal bardaklarda iki su getirdi. Uşak kahve servisini yaparken, adam ayağa kalktı ve pencereye yaklaştı. Uşak gittikten sonra Oğuz'a döndü ve;

— Doğaüstü şeylere inanır mısınız? Diye sordu.

— Eğer sorduğunuz şey Tanrı'ya evet; ama bunun dışında cinmiş, periymiş, hayaletlermiş bunlar çocukları korkutmak için uydurulmuş şeylerdir. Adamın yüzündeki alaycı bakış daha da belirgin bir hal almıştı.

— Yorgo Pakel ismi size bir şey çağrıştırıyor mu? — Hayır! diye cevapladı Oğuz. Yüzündeki sert ifade adamın gözünden kaçmamıştı.

— Yorgo kapalı çarşı civarlarında kuyumculuk işi yapan Rum asıllı bir vatandaşımız. Ona sizi sorduğumuzda mertliğinizden, cesaretinizden, cömertliğinizden övgüyle bahsetti. Hatta onu bir defasında ölümden bile kurtarmışsınız. Hala mı hatırlamıyorsunuz?

— Hayır. Oğuz'un cevabı yine çok sert ve kesindi. — Getirin! Diye seslendi Ertuğrul.

O anda kapı açıldı ve içeri bir adamın kolunda seksen -seksen beş yaşlarında, bir ihtiyar getirildi. Yaşlı adamı Oğuz'un tam karşısına oturttu- lar. Yaşlı adam Oğuz'un yüzüne baktı ve bir anlık duraksamadan sonra;

— Yüce İsa! Bu nasıl mümkün olur? Sensin! Gözlerime inanamıyorum bu gerçekten sensin! Oğuz!

Diyerek Oğuz'un üstüne atladı. Ne olduğunu anlamayan Oğuz adamı tekrar sandalyeye oturtmaya çalıştı. Yaşlı adamın yüzü bembeyazdı. Tüm bedeni titriyordu.

— Yo yo olamaz! İmkansız! Şeytansın sen! Şeytan! Yaşlı adam tekrar ayaklandı ama bu defa gözlerindeki korku çok açık görülebiliyordu.

— Götürün beni buradan! Yalvarırım! Onu getiren görevlinin yakasına yapıştı. Ertuğrul'la göz göze gelen görevli ondan bir mimik hareketiyle emir almış olacak ki yaşlı adamı odadan çıkardı. Ertuğrul bir sigara daha yaktı ve tekrar yerine oturdu.

Oğuz'un şaşkınlıktan dona kalmış yüzüne bakarak;

— İstiklal Savaşından sonra askeriye tüm belge, doküman ve fotoğrafları yavaş yavaş toplamaya başladı, dedi. Masanın gözünden kırmızı bir dosya çıkardı ve ekledi:

— Bir gün bu arşivlerden sorumlu bir subay çok ilginç, şaşırtıcı ve bir o kadar da korkutucu bir şey buldu. Oğuz adamın ağzından çıkan her

kelimeyi dikkatle dinliyordu. Adam bir yandan konuşuyor, bir yandan da dosyanın içinde bir şeyler karıştırıyordu. Devam etti:

_ Bulduğu bu şeyi hemen üst makamlara rapor etti. Bu olay genç Cumhuriyet'in üst kademelelerinde o kadar büyük yankı buldu ki hemen bir komisyon kurulmasına karar verildi. Ankara'daki güçlü dostlarım sayesinde bende bu sırra vakıf oldum. Ve onlara telkinlerimle bu ve bunun gibi konuları araştırmak için devlet bünyesinde resmi kaynaklarca asla var olmayan gizli bir birim kurmalarını sağladım. Ve yine o bağlantılarım sayesinde bu birimin başına geçtim.

_ İyi de benim bu olaylarla ne alakam var! Oğuz'un başı ağrımaya başlamıştı. İçten içe bu konunun onunla bir ilgisi olduğunu biliyor ama sebebini bir türlü bulamıyordu. Şimdi Ertuğrul'un bakışları çok keskinleşti;

_ Genç subayın bulduğu bu şeyi araştırdıkça, benim olmasa bile, ekibimdeki insanların hayretleri giderek arttı. Oğuz'a iki tane fotoğraf uzattı. Resimleri gören Oğuz'un yüreğine kor bir ateş düşmüş gibi oldu. Terlemeye başlamıştı. İki fotoğrafta da cepheye çekilmiş bir grup asker vardı. Fotoğrafların sağ alt köşelerinde iki farklı tarih ve yer yazılıydı. Bir tanesine "1915 Çanakkale" diğeri ise "1921 Sakarya" diye not düşülmüştü. Ertuğrul devam etti;

_ Şu anda dosyadaki bilgide otuz beş yaşlarında olduğun yazılı. Sakarya Savaşı'nda çektiğiniz bu resme bakarsak pek bir fark yok ama 1915 yılındaki fotoğrafa baktığımızda orada altı yaşlarında bir çocuk görmemiz gerekirken, şu anda nasıl karşımda duruyorsan o fotoğrafta da aynen öyle görünüyorsun.

Oğuz kalbinin çarpıntılarını yavaşlatamıyordu. Sanki kalbi göğüs kafesinden çıkacakmışçasına atıyordu;

_ Daha da ilginç bir şey var. Bu askerin kim olduğunu araştırdığımızda, Osmanlı arşiv kayıtlarındaki bir kahramanla aynı adı taşıdığını gördük. Bu kahraman 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'ndaki Plevne Kalesi kuşatmasında büyük kahramanlıklar göstermişti. Tabii bu normalde çok abartılı bir komplo olurdu değil mi?

Adamın yüzündeki alaycı gülümseme geri gelmişti. Oğuz ise terden sırlıklam olmuş, tüm bedeni titrer bir halde sandalyede oturuyordu. Gözlerini bir an olsun iki resimden ayırmadan dinliyordu Ertuğrul'u. O sırada sehpanın üzerinde duran ve hiç dokunmadığı bir bardak suyun hareket ettiğini gördü! Aynı anda adamın da ellerini hareket ettirdiğini fark etti! Avını pençesine geçirmeye hazırlanan bir kartal edasıyla Ertuğrul devam etti:

_ Hala doğaüstü şeylere inanmıyor musun?

O anda Oğuz'un kafasında yine şimşekler çaktı. Önce her şey çok bulanıktı. Netleşen görüntünün içinde, etrafında yaralı askerlerin olduğu bir kalede bulunduğunu fark etti. Komutanlar emirler yağdırıyor, askerler canla başla verilen emirleri yerine getirmeye çalışıyor, bir kısım asker de yaralılarla ilgileniyordu. Her yerde bir panik. Tüm bu kargaşanın içinde ona doğru bakan bir çift göz gördü. İşte oradaydı! Oğuz'a bakıyor ve alaycı bir tavırla ona gülümsüyordu. Düğmeleri açık üniformasının içinden, sarılı yarası açık bir şekilde görülüyordu.

Görüntüler bir anda yok oldu! Oğuz hareket edemiyordu. Ter, alnından yanaklarına oradan da çenesine iniyor ama Oğuz tek bir yaşam belirtisi bile göstermiyordu. Neden sonra dudaklarından tek bir kelime döküldü;

_ Yüzbaşım!

(Devam Edecek...)

Yalçın APAYDIN
Fransız Dili ve Edebiyatı
IV. Sınıf

CLEMENCE

Un monument sur ta cendre chérie
Ne pèse pas,
Pauvre Clémence, à ton matin flétrie
Par le trépas.

Tu dors sans faste, au pied de la colline,
Au dernier rang,
Et sur ta fosse un saule pâle incline
Son front pleurant.

Ton nom déjà par la nuit et la neige
Est effacé
Sur le bois noir de la croix qui protège
Ton lit glacé.

Mais l'amitié qui se souvient, fidèle,
Avec des fleurs,
Vient, à l'endroit seulement connu d'elle,
Verser des pleurs.

Théophile GAUTIER

MERHAMET

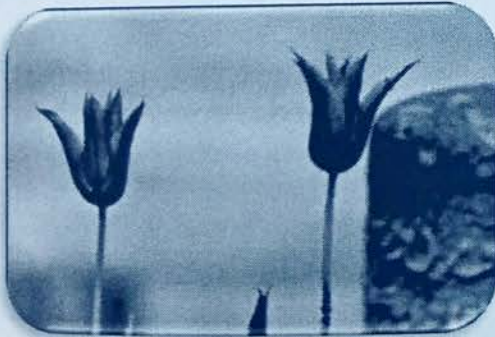
Sevgili külünün üstündeki bir anıt
Zavallı merhamet,
Ölümlle solmuş sabahını
Taşmaz.

Tepenin eteğinde son sırada,
Gösterişsiz bir şekilde yatarsın,
Ve çukurun üzerinde solgun bir söğüt
Ağlayan alnını eğer.

Haçın kara tahta üzerindeki
Soğuk yatağını koruyan ismin,
Kar ve gece tarafından
Çoktan silinir.

Fakat hatırlayan sadık dost,
Yalnız bildiği yere
Çiçeklerle geldiğinde
Gözyaşlarını döker.

Traduit par Pelin YALÇINKAYA
Fransız Dili ve Edebiyatı
IV. Sınıf

SEMA VE KÂİNATIN HAREKETİ

HZ. MEVLANA'YA GÖRE SEMA

Sema, Allah'ın "Ben sizin Rabbiniz değil miyim?"sualine ruh zerrelerinin : "Evet Rabbinizsiniz" deyişlerinin sesini duymak, kendinden geçmek, Rabbine kavuşmaktır.

Şu zerreler, güneşin ışığında sûfiler gibi Sema edip dururlar; fakat hangi nağmeyle ,hangi vuruşla,ne biçim bir sazla Sema ederler ,kimsecikler bilmez.

Sema, gönüldeki gizli erlerden bir selam.

Sema, diri kişilerin canlarına rahat ve huzurdur. Bunu canında can olan bilir.

Sema ehlinin, biri doğuda, biri batıda Sema etse, her ikisi de birbirinin halinden haberdar olur.

Sema, gönüller alan sevgiliye kavuşmak içindir.

Özündeki ay gibi cevheri görmeyen kişiye musiki ne yapsın, def ne etsin?

Donup buz kesilen, bu musikinin tesirine kapılmayan, ölüp yok olanlardan da aşağı olan canın, toprak başına...

Yedinci göğün damı, yüce bir damdır amma, Sema merdiveni bu damı aşar, bu damdan da yücedir.

Yüzleri Kibleye dönmüş kişiler bu dünyada da Sema'dadır, o dünyada da.

Hele halka olup Sema ederek dönüp duvarların ortasında Kabe de olursa...

Sema Türk tarihinin, an'anesinin, inançlarının bir parçası olup Hz. Mevlana (1207-1273) ilhamıyla oluşmuş ve gelişmiştir. Kemale doğru manevi bir yolculuğu (Miracı),bir gidiş-gelişi temsil eder. Sema 7 bölümdür. Her bölümün ayrı bir manası vardır... Sema'yı ilmi yönden tetkik ettiğimizde, şunu görürüz: Var olmanın temel şartı dönmektir. Varlıklar arasındaki müşterek benzerlik, en ufak zerrelerden en uzak yıldızlara kadar her birinin bünyesini teşkil eden atomlarındaki elektron ve protonların dönmesidir. Her şeyin döndüğü gibi, insan-ı noğlu da bünyesini teşkil eden atomlardaki mevcut dönmelerle, vücudundaki kanın dönmesiyle, topraktan gelip toprağa dönmesiyle, dünya ile beraber dönmesiyle tabii ve şuursuz olarak döner. Ancak insanı öbür varlıklardan farklı ve üstün kılan şey akıldır. İşte dönen semazen varlıkların müşterek hareketine, semayla beraber akılı da iştirak ettirir...

Sema, kulun hakikate yönelip, akılla, aşkla yücelip, nefsinin terk ederek, Hak'ta yok oluş ve olgunluğa ermiş, kâmil bir insan olarak tekrar kulluğuna dönüşüdür. Bütün varlığa, bütün yaratılanlara yeni bir ruhla, sevgi için, hizmet için dönüşüdür... Semazen hırkasını çıkarmakla, manen, ebedi âleme, hakikate doğar, orada yer alır... Başındaki sikkesi nefsinin mezar taşı, üstündeki tennûresi nefsinin kefenidir. Kollarını çapraz bağlayarak, görünüşte "bir" rakamını temsil eden, böylece Allah'ın birliğini tasdik eden Semazen, Sema ederken, kolları açık, sağ eli dua edercesine göklere, Hak gözüyle baktığı sol eli yere dönüktür. Hak'tan aldığı ihsanı, halka açmasıdır. Sağdan sola kalbin etrafında dönerek, bütün insanları, bütün yaratılmışları, bütün kalbiyle sevgi ve aşkla kucaklayışdır...

Sema töreni 7 bölümdür. Her bölümün ayrı bir manası vardır...

Birinci Bölüm

İlahi aşkı temsil eden Peygamber Efendimizi metheden bir "na't" ile başlar. Buna "Na't-ı Şerif" denilir. Peygamberimizi methetmek, ondan evvelki bütün Peygamberleri ve hepsini yaratan Allah'ı methetmek demektir

İkinci Bölüm

Bu methiyeden sonra bir kudüm darbesi duyulur. Bu vuruş Allah'ın (C.C) kâinatı yaratışındaki "Kün" yani "Ol" emrini temsil eder. (Kur'an-ı Kerim, Yasin 36/82)

Üçüncü Bölüm

Üçüncü bölümde ise her şeye can veren "Nefes"i yani Nefhayı İlahiyye'yi temsil eden bir ney taksimi duyulur.

Dördüncü Bölüm

Sultan Veled devridir. Bu, semazenlerin birbirine üç kere selam vererek, bir peşrevle dairevi yürüyüşüdür.

Beşinci Bölüm

Sema töreni dört selamdır. Semazen üstündeki siyah hırkayı çıkararak, sembolik olarak, hakikate doğar. Kollarını bağlayarak "bir" rakamını temsil eder. Böylece Allah'ın birliğine şahadet eder. Şeyh Efendi'nin elini öperek sema'ya girme izni alır. Sema'ya başlar. Sema dört selamdır.

1.Selam, insanın bilgiyle hakikate doğarak, yüce yaratıcısını ve kendi kulluğunu idrakidir.

2.Selam, insanın yaratılışındaki nizamı, azameti müşahede ederek, Allah'ın kudreti karşısında hayranlık duymasıdır.

3.Selam, insanın hayranlık ve minnet duygusunun "aşk"a dönüşmesiyle, aklın aşk'a kurban oluşudur. Bu tam teslimiyettir, Allah'a vuslattır. Sevgilide yok oluştur! Budizm'de en

yüksek mertebe olan "Nirvana"dır, İslamiyet'teki "Fenallâh"tır. Ancak İslamiyet'te en yüksek mertebe kulluk mertebesidir.

4.Selam ise, insanın manevi yolculuğunu tamamlayıp, kaderine razı olarak, yaratılıştaki vazifesine, kulluğuna dönüşüdür. Bu selama Şeyh Efendi ve Semazen başı da iştirak eder.

Bu semada semazen, "Amene'r-Resûlü'deki (Kur'an-Kerim, Bakara 2/285) Allah'a, Meleklerine, Kitaplarına, Peygamberlerine... vs iman etmiş olmanın neşesi içindedir. Benliğini, egosunu mağlup etmiş, Peygamber Efendimizin "Ölmeden önce ölünüz" ve Kur'an-Kerim'in (Fecr 89/27-28-29-30 son ayetlerinde ki) "Ey emin ve mutmain olan nefis, sen O'ndan hoşnut, O da senden hoşnut olarak, Rabbine dön! Has ve kullarım zümresine gir! Onlarla beraber cennetime gir!" emirlerine uymuş ve neşesine gark olmuştur.

Altıncı Bölüm

Sema töreninin altıncı bölümünde bil-hassa "Maşrik da Allah'ındır, mağrib de. Hangi tarafa dönerseniz, Allah'ın yüzü oradadır. Çünkü Allah Vasi'dir, Âlim'dir." (Baraka 2/115. Ayetin okunduğu) Kur'an-Kerim tilavetiyle devam eder.

Yedinci Bölüm

Yedinci bölümde sema töreni bütün Peygamberlerin, şehitlerimizin ve bütün insanların ruhları için okunan bir Fatiha ve devletimizin selameti için bir dua ile son bulur. Dedeler ve Dervişler, Sema mukabelesinden sonra, kimseyle konuşmadan, tefekkür (meditasyon) için sessizce hücrelerine çekilirler.

Hz. Mevlana Torunu Celaledin B. Çelebi

LE SEMA

Le sema, c'est entrer en transe, se réunir avec Dieu et entendre la voix des molécules de l'âme répondant à la question d'Allah « Ne suis-je pas votre Seigneur ? ».

Comme les Soufis sous la lumière solaire, elles font le Sema, ces molécules. Mais à quelle mélodie, à quel rythme et par quel instrument ils le font, personne ne le sait.

Le sema est un salut des soldats secrets du cœur.

Le sema est la sérénité et la tranquillité aux âmes vifs. Ce qui a une âme même au cœur de son âme, le connaît.

Même si l'un des aptes fait le Sema à l'est, l'autre à l'ouest ; tout deux, ils aient connaissance de l'un de l'autre.

Le sema est pour se rejoindre au bien-aimé.

Que puisse faire la musique et le tambour à ce qui ne voit pas en soi l'essence comme la lune ?

Ce qui gèle, ce qui n'est pas touché par cette musique, ce qui est même au dessous des morts ; qu'il meure...

Une fois entré dans le Sema, tu sors de deux mondes, le monde du Sema est à l'extérieur de ces deux mondes.

Le toit du septième ciel est sublime ; et pourtant l'escalier du Sema va bien au-delà de ce toit et il est même plus haut que celui-ci.

Ceux dont les visages s'orientent vers le Mecque sont ainsi dans le Sema soit dans ce monde, soit dans l'autre.

Et surtout s'il y a le Mecque au beau milieu de ceux qui font le Sema en forme de cercle.

LE SEMA ET LE MOUVEMENT DE L'UNIVERS

Le Sema, inspiré et développé par Mevlâna Celaledin Rumi (1207-1273), fait partie de l'histoire, de la coutume, de la religion et de la culture turque. Il représente un voyage spirituel vers la perfection et un aller-retour. Le Sema est constitué de sept parties. Chaque partie a de différentes significations. Quand on étudie scientifiquement le Sema, on voit ceci : la condition principale de l'existence est de tourner. La similarité entre les êtres –de la molécule la plus petite jusqu'à l'étoile la plus lointaine- est de tourner comme les électrons et protons des atomes qui constituent leurs corps. Comme tout, l'homme tourne aussi avec les tours effectués par les atomes qui forment sa constitution, avec la circulation du sang dans son corps, avec son aller-retour au sol et par circuler avec le monde. Mais ce qui rend l'homme différent et supérieur d'autres êtres, c'est la raison. Voilà, avec son Sema, le derviche tournant fait participer sa raison au mouvement commun des êtres.

Le Sema est l'anéantissement en Dieu et le retour à la servitude comme un homme mûr et sage par la direction de l'esclave à la vérité par le délaissement du moi en s'élevant avec la raison et l'amour. Il est de retour à tout être, à toutes créatures avec une nouvelle âme pour l'amitié et le service.

Le Derviche tourneur est né de la vérité du monde éternel moralement par le déshabillage de sa douillette noir et il avance sur cette route. Son bonnet sur la tête symbolise sa pierre tombale de son moi, son vêtement blanc symbolise son linceul. Le Derviche se tenant les bras croisés symbolise le nombre "un" ainsi il approuve l'unicité de Dieu. Quand il fait le Sema, les bras ouverts, la main gauche son dirigés vers le sol comme s'il regarde avec l'œil de Dieu. L'ouverture de l'octroi au public qu'il a pris de Dieu. En tournant au tour de cœur de

droit à gauche, il embrasse tous les hommes,
tous les créatures avec amitié et amour.

Première Partie

Il commence par un panégyrique célèbre
notre prophète qui symbolise l'amour
mystique.

Il est nommé Nat'ı Şerif.

De célébrer notre prophète, ce la signifie
de célébrer tous les prophètes d'avant celui et
de célébrer Allah qui a créé tous.

Deuxième Partie

Après cet éloge on a entendu un coup de
tambour.

Ce coup symbolise l'ordre de Kün, c'est-
à-dire "Etre" d'Allah (C.C) dans sa création le
monde.

Troisième Partie

Dans la troisième partie on a entendu le
souffre animent tout c'est-à-dire une présentation
de flute qui symbolise "Nefhayı İlahiyye".

Quatrième Partie

Il est le période de Sultân Veled.

C'est la marche des Soufis avec le pré-
lude en se saluant trois fois.

Cinquième Partie

La cérémonie est constitué quatre salut.

Le Soufi est né à la vérité symbolique-
ment en déshabillant douillette noir qu'il ha-
bille

Il symbolise le numéro un en croisant les
bras

Ainsi il atteste l'unicité d'Allah.

Il obtient la permission de Şeyh Efendi
en baisant la main.

Il commencer au Sema. Le Sema est
constitué quatre salut.

Première salut ; est la connaissance de
sa servitude et le grand Seigneur naissant à la
vérité de l'homme

Deuxième Salut est adoration de
l'homme devant la puissance d'Allah constata-
nt la grandeur et l'ordre dans la création de
l'homme.

Troisième Salut ; est de s'immoler de la
raison à l'amour avec la transformation des
sentiments d'adoration et de gratitude au sen-
timent d'amour. C'est la résignation complète.

C'est de se joindre à Dieu. C'est de s'anéantir
dans l'amant. C'est le "nirvana" qui est le plus
haut grade de la religion bouddhisme, le "fena-
fillah" dans l'islam. Mais le plus haut grade
dans la religion d'islam est la servitude.

Quatrième Salut est retour de la servi-
tude et la devoir dans la création acquiesçant à
son destin, avec le fait que l'homme complète
de voyage spirituel. Şeyh Efendi et le première
soufi participent a cet salut.

Dans ce cas, le soufi se réjouie avec
ayant cru à Dieu, à ses anges, à ses prophètes ...
dans les versets d'Amener Resulü (Coran, Baka-
ra 2/85)

C'est lui, qui a vaincu a sa personnalité et
au moi, s'est appliqué de l'ordre de notre pro-
phète ; " mourir avant la mort " et de Coran
(Fecr 89/27-28-29-30 dans les derniers ver-
sets); " Toi, le moi croyant, tu l'aime et Il
t'aime. Retourne contentement à ton Créateur
et entre du soir les croyantes. Entre ma paradis
avec eux."

Sixième Partie

Dans la sixième partie du Sema, sur-
tout," Non seulement l'est mais aussi l'ouest
appartiennent à Dieu. N'importe a quel côté
vous tournez l'existence d'Allah est là. Parce
qu'Allah est le Grand Seigneur, le savant." (Ba-
kara 2/115 verset) Il continue avec la présenta-
tion des versets de Coran.

Septième Partie

Dans la Septième partie continue avec la
Sourate de Fatiha pour les âmes de tous les
prophètes, nos martyrs et tout le monde et
prend fin avec une prière pour l'heureux résul-
tat de notre pays. Après la riposte du Sema les
Soufis et les Derviches se retirent de la scène
silencieusement pour la méditation sans parler
à personne.

Traduit par Esin TAŞKIN
Fansız Dili ve Edebiyatı
IV. Sınıf

Değeri ölçülemeyen
anneme ve teyzeme...

BİR, İKİ, ÜÇ...

Bu gece çok korkuttun anne beni. Gök gürültüsüyle açtım gözlerimi. Gözlerimin açılmasıyla, kapımın da açılması bekledim. Ama hep öyle olmaz mıydı? Gök gürlediğinde, benim çığlığımı duymadan koşardın odama. Ben de o sırada gözlerim yarı açık başlardım saymaya. Bir, iki, üç... Üç dediğimde açılmazsa kapım basardım feryadı.

Bu gece de o ürktücü sesle uyandım anne. Ama sınıksız kapadım gözlerimi. Bir, iki, üç... Bu sefer kuzuları sayıyordum çitten atlayan. Uyumak istiyordum, deliksiz uyumak. Olmadı be anne!

Her şimşek çakışında beni daha sıkı göğsüne bastırman geldi aklıma. Bu geceki sırdaşım yastık oldu. Bir de bu gece çok üşüdüm biliyor musun? Aslında korkudan mı, soğuktan mı bilemedim. Yanındayken kapımı açıp, yanına sıvısmaya korkar, gelip beni almanı beklerdim. Şimdi o kadar uzak ki ellerin... Keşke sadece kapı kolu bükmeye bakşa sana uzanışım.

Üşüdüğümde ilk burnumu sıktırdın. Nasıl da bilirdin ilk onun donduğunu. Sonra hiç ısınmayan ayaklarımı ısıtırdın itinayla ve ufacak bir tebessüm atardın beni büyütmenin gururuyla. Saatlerce izlerdin uyuyuşumu, dalar giderdin uzaklara, anılarını anlatırdın içlenerek ve ne zorluklarla büyüttüğünü ama bu sefer gururla. Zannederdin ki çoktan uyudu büyüme bilmeyen kızın. Bir, iki, üç... Bu sefer de konuşmasından sıkılmadığım saatleri sayardım.

Bu gece her yerim tutulmuş anne. Uyandığında fark ettim kolumun üzerinde uyuyakaldığımı. Hâlbuki sen alırdın beni koynuna ve bir kolun mutlaka boynumun altında... Şikâyet ederdin bazen "seni uyandırmayayım diye ağrıdı her yerim" derdin.

Bu gece kendi kolumla yetindim.

İşte bu yüzden çok korktum anne. Sabaha kadar sensizliği düşündüm. Bir gök gürültüsü bu kadar anımsatmaya yeterli seni; hayatımda doldurduğun yerin boşluğunu düşündüm tan vaktine kadar.

Korkutan gök gürültüsü, üşüyen ayaklarım ve yorgun düşen kolumla; sana bir oda uzak olmayı çok isterdim anne bugün. Bana bir, iki, üç beden büyük gelen hayata inat...

Burçin ERGİN
Fransız Dili ve Edebiyatı
III. Sınıf

YASAK SEVGİLİYE MEKTUP

Ne bası vardı ne sonu ama ben bir başlangıç buldum sende. Sonum ise hep kapımda. Ama ben çalan zili duymuyormuş gibi davranıyorum. Nereye kadar? Sonu düşünmek acı veriyor, düşündükçe karanlıklara gömülüyorum. Yasak olduğunu bile bile yürüyorum bu yolda. Neden? Bu soruyu cevaplayamıyorum. Sana kızgın değilim. Suç benim, suç kalbimin. Belki umurunda bile değilim ama duygularım bütün engelleri kaldırıyor. Bu, ateşin yandığını bile bile ona elini uzatmak gibi bir şey.

Aşka inanmazdım ama şimdi o kargaşanın tam ortasındayım. Savruluyorum düşünmeden ya biterse düşünemiyorum. Yanlış zamanda çıktın karşıma Bilir misin insan her şeyi doğru yapar ama zaman hep yanlıştır. İnsanlar gider de yeri doldurulamaz ya sen de hayatımı alıp gideceksin. Bu boş beden yadigar kalacak bana. Efsanelere inanır mısın? Ben yaşayan bir efsaneyim. Omuzlarımdaki sevgi yükü o kadar ağır ki beni efsaneleştiren de bu. Hayatım boyunca buruk ezgilerin ritmi ile yaşadım. Yaşamım tiyatro gibi sahnede acı bir senaryo, siyah perde açılır, siyah bir yaşam, izleyici yok ama ben bu oyunun başrol oyuncusuyum. Sen girdin hayatıma siyahlar pembeleşti. Her ışık eğer bir umutsa dünyam güneşten daha aydınlık oldu. Sakın gitme bir tanem karanlıklar arasında yaşıyayım.

Hilal YILDIZ
Fransız Dili ve Edebiyatı
III. Sınıf

AH İNSANLARI

İnsanlar nedense farklı geliyorlar artık gözüme, hatta türlere ayırabiliriz desek doğru olur. Neden mi? Neden? Çok basit: çıkarıcı olanlar ve olmayanlar; ya da sevmesini bilenler ve bilmeyenler. Gerçekten yaşayanlar, hayat ile alay edenler. İyi kalpli olanlar ve kötülük için biçilmiş kaftanlar. Ve daha birçok örnek... Neden biz dosdoğru insan olmaya çalışırken, kalpsiz ya da taş kalpli olmaya bu kadar önem veriyorlar ya da çalışıyorlar? Bir meziyet mi kötü olmak, bir onur filan mı kalp kırmak ya da birinin canını acıtmak çok mu büyük bir zafer?

İyi olmak kötü mü yani artık? Ya da nesli mi tükendi iyi olmaya çalışanların? Kötü gözle ya da saf diye mi bakılıyor iyilere, enayi gözüyle filan mı? Ya da insanlar iyi insan olmayı küçümsüyorlar mı? Neden hep filmlerde bile güçlü olan tutuluyor kalbini süzgeçten geçirmeden? Kötü olmak güçlü olmak mı? Neden insanlara bir şeyler söylerken kırılacağını düşünemiyoruz hiç? Kalp kırma sıradan mı olmuş? Ya kusurlarla alay etmek; kişiliğine, karakterine hakaret etmek? Basit mi olmuş bu kadar, yavaş yavaş hayvanlaşmaya mı çalışıyoruz farkında olmadan ya da olarak? Kendimizi küçültmeye, insan olmanın sorumluluklarını yerine getirmeye bu kadar tembel gözlerle mi bakmaktayız ya da o meşhur at gözlüklerini çıkartmamakta bu kadar direktmekte? Değer vermemekteyiz kendimizden başka kimseye. Bencillik, kıskançlık... Bu kötü huy-lara âşık mıyız acaba gönülden ki bırakamamaktayız?

Çocuklarımıza bile açığöz ya da uyanık olmayı öğretmiyor muyuz her şeyden önce? İyilik yap, iyi ol demek bu kadar zor mu? Ya da arkadaşınla kavga edersen sen de vur bir tane demek marifet mi? İnsanların özel hayatları neden bizi bu kadar ilgilendirmekte? Birinden duyduğumuz lafın arkasına eklemeyi ne kadar çok seviyoruz. Ya da bilmediğimiz şeyler hakkında yorum yapmayı... Merak ediyoruz hep üstümüze vazife olmayan şeyleri ve işimize geldiği gibi boş keseden atıp tutmaya bayılıyoruz. Arkasına düşmeden, kulaktan dolma bilgileri savunmaya geçiyoruz. Haber izlemiyoruz, kendi âlemimizdeyiz her zamanki gibi. Başımızı dışarı bile çıkarmıyoruz kötü bir şey olunca. Savunma değil bu, kendini koruma da...

Üç maymunu oynuyoruz. Mağdur insanlara yardım etmek dururken, bizi sokmayan yılanı bağrımıza alıyoruz, besliyor geri salıyoruz, bir gün birilerinin canını yakacağını bilerek, ama bizi bir daha sokmayacağını umarak, öyle düşünerek... Cahilleri hor görüyor onlardan yararlanmaya çalışıyoruz, paralarını alarak ya da kişiliğine hakaret ederek. Kendi kurallarımızı kendimiz koymaya çalışıyoruz herkesin ortak paylaştığı alanlara. Zaten kanunlara alerjimiz var da, bir de uymayarak alt üst etmeye çalışıyoruz var olan düzeni. Okumakta neymiş, yenilir mi içilir mi? Bu soruya verilen cevaba karşılık olarak ağlanacak halimize gülüyoruz. Ve çocuklarımıza okuma alışkanlığı kazandıramamaktayız. Ya da büyükler olarak zamanım yok yalanını çok kullanmaktayız.

Her şeye, eften püften her şeye zaman varken, sadece okumaya zaman bulamıyoruz. Doğru; hak vermek gerek böyle diyenlere. İnternet... Çağın en büyük canavarı ele almış bizleri. Kitap okumaya ayırmadığımız zamanın kaç katını alıyor fark edemiyoruz başına kurulunca kum saati gibi geçiyor saniyeler dakikalar ve nihayetinde saatler. Kim okur, kim araştırır bir tuşla ulaşmak varken hedefe? Soğuk net sayfalarını sıcak kitap sayfalarına tercih ediyoruz. Ya da kitabımız oluyor da kitaplığın raflarında sadece bakışlarını yalvararak... Ama umurumuzda değil... Hiç bir şeyi takmadığımız gibi onu da kale almıyoruz. Nasıl yaşadığımız da değişmiş; çok gülüyor, hayat ile dalga geçiyoruz. Biz şaka yapıyoruz ama hayatın bize şaka yapmayacağını bilemiyor, sonradan fark ediyoruz. Ne garip... Deneyimler genellikle acı yaşantılarla dolu oluyor ama biz de hak ediyoruz. O zaman iş işten geçmiş oluyor. Bu sefer de "geri dönsem hayatımın şurasını değiştirdim" demeyi marifet sanıyoruz. Keşkeler... Nendense her gün dilimize alıyoruz. Ama iyi oluyor bize, ders almasını bilmiyor aynı hataları tekrar ediyoruz. Ve sanırım en büyük hatamızda şu oluyor: "hayatı ciddiye almıyoruz..."

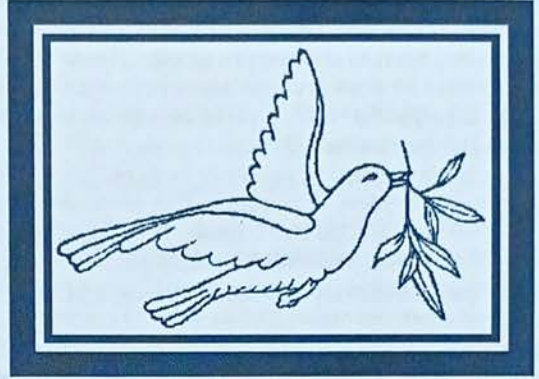
Zeynep YAVUZ
Okul Öncesi Eğitimi Öğretmenliği
II. Sınıf

BİR GÜVERCİN TELEĞİ

Ölüm gelir
çiçek açar bir portakal ağacı
ve gider.
Nefesinin ıslaklığı kalır gövdemde
bir serinlik
bir ürperti
polenlerinin derimin üzerinde uçuşmasından
bir güvercin teleği.
Ölüm gelir
at kişnemeleriyle dolar yüreğim
ve gider.
Kırpıklarından öperim
dokunurum gözlerine
sesin ışıır
dudaklarımda bir kelebek konması
bir karıncanın dolaşması kemiklerimde
bir yaban arısının iniltisi
omuzlarının eğiminde
soyunurken siyah benekli kadife teninde.

Dirilirim.

Hüseyin FERHAD

LA PLUME D'UNE COLOMBE

*La mort vient
un oranger revêt son habit de fleurs
elle s'en va en pleurs.
Ton souffle mouillé reste sur mon visage
une fraîcheur
un frémissement
sur ma peau les pollens s'envolent
c'est une plume de colombe.
La mort vient
mon cœur s'emplit de hennissements
elle s'en va en pleurant.
Je touche tes yeux fertiles
j'applique un baiser sur tes cils
ta voix scintille
le cantonnement d'un papillon sur mes lèvres
la promenade d'une fourmi dans mes os
quand tu te dévêts
on entend les gémissements d'une guêpe
sur la pente de tes épaules féroces
sur son teint de velours tacheté
et je me ranime en toute tranquillité.*

Traduit par Galip BALDIRAN

SENİN OLMAK

Ellerin öyle sıcak
Gözlerin öyle derin ki
Dudaklarında başlayıp
Ayak uçlarına kadar hissetmek seni...

Bedenin öyle sıcak
Düşüncelerin öyle derin ki
Alnından başlayıp
Tepeden tırnağa çözmek seni...

Ruhun öyle sıcak
Sen öyle derinsin ki
Seninle sevişip
Bedeninde sonsuzluk gibi kavramak seni...

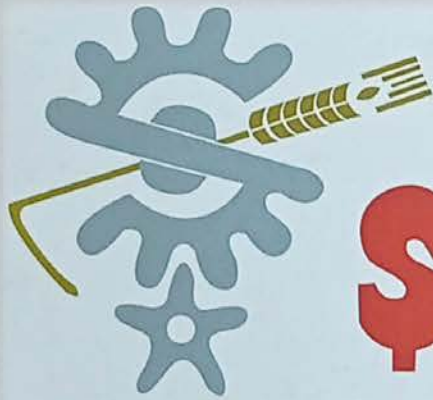
Bakışların öyle sıcak
Huzurum öyle derin ki
Tek vücut olup
Sarıp sarmalamak seni...

Kalbin öyle sıcak
Mantığın öyle derin ki
Akıl yürütüp
Aklını çelmek gibi senin olmak...

Göknil YALÇIN

Önallar Tarım Aletleri Gıda Nak. Tic. San. Ltd. Şti.
1. Org. San. Çamlıyayla Sk. No: 2 Konya / Türkiye
Tel: +90. 332. 248 9563, Fax: +90. 332. 249 6112
www.onallar.com.tr, onallar@onallar.com.tr

ŞAKALAK

TARIM MAKİNALARI SANAYİ VE TİC. A.Ş.

3. Organize Sanayi Bölgesi Büyük Kayacık Mahallesi Evrenköy Caddesi
1 Nolu Sokak No: 4 Konya/TÜRKİYE

Tel: +90.332 2390270 Faks: +90.332 2390276
www.sakalak.com.tr - sakalak@sakalak.com.tr